

801 NUMARALI BARTIN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Miyeser KILIÇAL

**2022
YÜKSEK LİSANS TEZİ
TARİH**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ**

**801 NUMARALI BARTIN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Miyeser KILIÇAL

**T.C.
Karabük Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalında
Yüksek Lisans Tezi
Olarak Hazırlanmıştır**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ**

**KARABÜK
Mart 2022**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
TEZ ONAY SAYFASI.....	3
DOĞRULUK BEYANI	4
ÖNSÖZ	5
ÖZ.....	6
ABSTRACT.....	7
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ.....	8
ARCHIVE RECORD INFORMATION	9
KISALTMALAR	10
ARAŞTIRMANIN KONUSU	11
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	11
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	11
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM	12
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	12
1. BİRİNCİ BÖLÜM.....	13
1.1. OSMANLI HUKUKUNA GENEL BAKIŞ	13
1.1.1. Şeri Hukuk.....	13
1.1.2. Örfi Hukuk	14
1.1.3. Tanzimat Öncesi ve Sonrası Şer' i Mahkemeler.....	16
1.1.4. Nizamiye Mahkemeleri.....	20
1.2. KLASİK DÖNEM ŞER'İYE MAHKEMESİ VE GÖREVLİLERİ.....	22
1.2.1. Kadı	23
1.2.2. Naib	25
1.2.3. Kassam.....	26
1.2.4. Muhzır.....	26
1.2.5. Kâtip.....	27
1.2.6. Çavuş.....	28
1.2.7. Mübaşir	28

1.3. ŞER' İYYE SİCİLLERİNİN TANITILMASI, MUHTEVASI VE BELGE TÜRLERİ.....	28
1.3.1. Şer' iyye Sicillerinin Tanımı ve Önemi.....	28
1.3.2. Şer' iyye Sicillerinin Muhtevası.....	29
1.3.3. Şer' iyye Sicillerinde Yer Alan Belge Türleri.....	31
1.3.3.1. İlam	31
1.3.3.2. Huccet	31
1.3.3.3. Tezkire	32
1.3.3.4. Maruz.....	32
1.3.3.5. Temessük.....	33
1.3.3.6. Mürasele	33
2. İKİNCİ BÖLÜM	34
801 NUMARALI BARTIN ŞER' İYYE SİCİLİNDE YER ALAN DAVA ÇEŞİTLERİ TASNİFİ VE DAVA ÖZETLERİ.....	34
2.1. 801 Numaralı Bartın Şer' iyye Sicilinde Yer Alan Hükümlerin Özetleri..	34
2.2. 801 NUMARALI BARTIN ŞER' İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU.....	51
2.3. 801 NUMARALI BARTIN ŞER' İYYE SİCİLİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ.....	219
2.3.1. 801 Numaralı Bartın Şer' iyye Sicilinde Geçen Yer İsimleri.....	223
2.3.2. 801 Numaralı Bartın Şer' iyye Sicilinde Yer Alan Lakaplar.....	225
2.3.3. 801 Numaralı Bartın Şer' iyye Sicilinde Yer Alan Meslekler.....	229
SONUÇ	231
KAYNAKÇA.....	233
TABLolar LİSTESİ	238
EKLER	239
ÖZGEÇMİŞ	242

TEZ ONAY SAYFASI

Miyeser KILIÇAL tarafından hazırlanan “801 NUMARALI BARTIN ŞER’İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ ” başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ

.....

Tez Danışmanı, Tarih Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile Tarih Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 24/03/2022

Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)

İmzası

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ (KBÜ)

.....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Abdullah YAKŞI (KBÜ)

.....

Üye : Doç. Dr. İsmet SARIBAL (ÇAKÜ)

.....

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Hasan SOLMAZ

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: Miyeser Kılıçal

İmza:

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti kuruluşundan yıkılışına kadar mahkemelerde görülen davaların tutulduğu defterlere “Şer’iye Sicilleri” ismi verilmektedir. Şer’iye Sicilleri yazıldığı dönemin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısını yansıtmaları bakımından birinci elden kaynaklardır. Bu çalışmada Bartın’a ait 801 numaralı (H.1301-1311/M.1884 -1898) yıllarını kapsayan şer’iye sicil defteri incelenmiştir. Bu defterin transkripsiyonu yapılmış, davalar konularına göre tasnif edilerek sıralanmıştır. Lakaplar, meslekler ve yer isimlerinin yer aldığı tablolar hazırlanarak tezdin elde edilen veriler değerlendirilmeye çalışılmıştır. Çalıştığımız 801 numaralı Bartın Şer’iye Sicili, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi’nden temin edilerek değerlendirilmiştir.

Bu tezin hazırlanma sürecinde engin tecrübe ve bilgileri ile tezin her aşamasında yardımcı olan danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ hocamıza ve katkılarından dolayı Çankırı Karatekin Üniversitesi Öğretim üyelerinden Doç. Dr. İsmet SARIBAL hocamıza teşekkürü borç bilirim. Moral ve isteklendirme konusunda her zaman yanımda destek olan Soner OKTAY’a, Aslı ve Azamat ORUNBAYEV’e, Fatma AYBAK’a, Berhiv DEDE’ye teşekkür ederim.

ÖZ

Bu çalışmada 801 Numaralı Bartın Şer'iyye Sicili incelenmiştir. İsmi geçen sicil defteri 218 sayfadan ve 125 kayıttan oluşmaktadır. Kayıtlar genel olarak vekil tayini, vesayet, borç, vasi tayini, boşanma, mihr, evlilik, mal'a el koyma, alacak – verecek gibi muhtelif konulardan oluşmaktadır. Bununla birlikte bu sicil defterinin en önemli özelliği Bartın Bidayet Mahkemesi'nde görülen davaları da içinde barındırmasıdır. Bu açıdan bakıldığında incelenen sicil defteri şeri mahkemelerle nizamiye mahkemelerinin kayıtlarının birarada tutulduğunu gösteren değerli kaynak niteliğindedir.

Çalışmanın ilk kısmında Şer'i mahkemelerinin işleyişi ve yapısı, Tanzimat değişim süreciyle beraber ortaya çıkan Nizamiye mahkemelerinin kuruluşu ve yapısı değerlendirilmiştir. İkinci bölümde şer'iye sicil defterinin transkripsiyonu yapılmış, lakaplar, meslekler ve yer isimleri ile ilgili tablolar hazırlanarak sicil defteri üzerinden elde edilen bilgiler değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Bartın, Hukuk, Şer'iye Sicili, Mahkeme

ABSTRACT

In this study, the Bartın Sharia Registry No. 801 was examined. The aforementioned registry book consists of 218 pages and 125 records. The records generally consist of various subjects such as appointment of proxy, guardianship, debt, appointment of guardian, divorce, mihr, marriage, confiscation of property, receivables and payables. However, the most important feature of this registry book is that it includes the cases heard in the Bartın Bidayet Court. From this point of view, the registry book examined is a valuable resource showing that the records of the sharia courts and the nizamiye courts are kept together.

In the first part of the study, the functioning and structure of the Sharia courts, the establishment and structure of the Nizamiye courts that emerged with the Tanzimat change process were evaluated. In the second part, the transcription of the şer'îye registry book was made, the tables about nicknames, occupations and place names were prepared and the information obtained from the registry book was tried to be evaluated.

Keywords: Ottoman Empire, Bartın, Law, Ser'îye Register (Şer'îye Sicili), Court

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	“801 Numaralı Bartın Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi”
Tezin Yazarı	Miyeser KILIÇAL
Tezin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	24.03.2022
Tezin Alanı	Tarih
Tezin Yeri	KBÜ/LEE
Tezin Sayfa Sayısı	244
Anahtar Kelimeler	Osmanlı Devlet, Bartın, Şer’iyye Sicili, Dava, Mahkeme, Kadı

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Transcription and Evaluation of Bartın Court Record Number of 801
Author of the Thesis	Miyeser KILIÇAL
Advisor of the Thesis	Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ
Status of the Thesis	Master's Thesis
Date of the Thesis	24.03.2022
Field of the Thesis	History
Place of the Thesis	KBU/LEE
Total Page Number	244
Keywords	Ottoman Empire, Bartın, Court Recort, Court of Law, Judge, Lawsuit

KISALTMALAR

a.g.e: Adı geçen eser

a.g.m: Adı geçen makale

a.g.t: Adı geçen tez

C: Cilt

D.İ.A: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

KBÜSBE: Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

s: Sayfa

S: Sayı

TTK: Türk Tarih Kurumu

Vb: Ve benzeri

vs: Ve saire

ARAŞTIRMANIN KONUSU

801 (H.1301-1311/M.1884-1898) Numaralı Bartın Şer'iyе Sicil defterinin transkripsiyonu ve değеrlendirmesi tezimizin konusunu oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Tezin amacı, 801 Numaralı Bartın Şer'iyе Sicili ve yararlanılan diğеr kaynaklar eşliğinde 1882- 1892 yılları arasında Bartın'ın şehir tarihine bir katkı sunmaktır. Şer'iyе Sicilleri birinci elden kaynak olması bakımından tarihçiler tarafından ilk başvuru olan arşiv kaynaklarıdır. Siciller dönemin sosyal, toplumsal, ticari, vakıf ile ilgili konularına değinmesi bakımından en önemli kaynaklar arasındadır. Şer'iyе Mahkeme kayıtları 801 Numaralı Nizamiye mahkeme kayıtlarının birarada olduğunu gösteren önemli bir defterdir. Bartın Şer'iyе Sicil defterinde yer alan dava konuları toplum yapısı hakkında bilgileri ortaya çıkarmıştır. Bu bilgiler, Bartın ve çevresi ile ilgili daha sonra yapılacak araştırmalar için de veriler ortaya koyacaktır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

İlk olarak Osmanlı tarihine dair literatür taraması yapılmıştır. Bu literatürden elde edilen bilgiler çerçevesinde Osmanlı hukukunun Tanzimat öncesi ve sonrası olan durumuna dair değеrlendirmeler yapılmıştır. Değеrlendirmelerin ardından tezimiz transkripsiyon edilmiştir. Transkrip edilirken metnin orjinaline müdahale edilmemiştir. Transkripsiyon bölümünün bazı yerlerinde mürekkebin dağılması ve günümüze gelene kadar oluşan deformasyon sebebi ile okunamayan kelimeler bulunmuştur.

Okunamayan kelimeler transkripsiyon metninde “(...)” bu şekilde gösterilmiştir. Silik olan kısımlarda dipnot verilerek veya parantez içerisinde (silik) şeklinde yazılarak belirtilmiştir. 801 Numaralı Bartın Şer'iyе Sicili içerisinde yer alan dava numaraları belli bir sıra ile verilmediğinden numaralandırma tarafımızdan yapılmıştır. Sicil varakları içerisinde doğru okunulduğuna emin olunamayan kelimelerin yanına soru işareti konularak belirsizlik olduğu anlatılmak istenmiştir.

ARAşTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM

Bartın'ın H.1301-1311/M.1884-1893 tarihleri arasında taşradaki bir şer'i mahkeme ve bidayet mahkemesi görevi gören sistemlerin hangi davaları incelediğini ve çalışma yapısının ortaya çıkarılmasıdır.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Bu tezde Osmanlı hukuk sistemi işleyişi, Osmanlı Devleti'ndeki yargı görevlileri, şer'ye Sicili belge türleri ve 801 Numaralı Bartın şer'ye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yer almaktadır. Araştırmanın kapsadığı zaman dilimi defterin kaydedildiği yıllar olan H.1301-1311/M.1884-1893 yıllarıdır. 801 Numaralı Bartın şer'ye Sicilinde tarihe ışık tutulabileceğine inanılan bilgiler ortaya konulmuştur

Tez araştırmamız 801 Numaralı Bartın şer'ye Sicil defteri üzerinden yapılmıştır. Birçok açıdan yapılan kapsamlı değerlendirmeler tek deftere bağılı olarak yapılamamaktadır. Bu değerlendirmelerin yapılabilmesi için birden fazla defterin ve farklı kaynakların karşılaştırmalı olarak ele alındıktan sonra ortaya koyulması gerekmektedir.

1. BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. OSMANLI HUKUKUNA GENEL BAKIŞ

Osmanlı Devleti'nin yüzyıllar boyunca üç kıtaya hükmedebilmesinin nedeni olarak, devletin idari birimlerinin temel dayanak noktasının adalet üzerine inşa ettirilmesi gösterilir.¹ Osmanlı Devleti Türk-islam Devleti olması nedeni ile hukuk yapısını da doğal olarak islam hukuku üzerine oluşturmuştur. Osmanlı Hukuku şer'i hukuk ve örfi hukuk olmak üzere iki hukuk temeli üzerine kurulmuştur. Bir devletin hukuk sistemini ve hukuki özelliklerini ortaya koyabilmek için, hukuki mevzuatını ve bu mevzuatların hukuki uygulama örnekleri olan mahkeme kararlarına bakmak gereklidir. Osmanlı hukukunun yapısını da tahlil edebilmek için hukuki yapıyı oluşturan fıkıh kitapları ile mahkeme kararları anlamına gelen Şer'îye Sicillerine ve kanunnamelere bakılması gerekmektedir.²

Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren bir islam devleti olması sebebiyle şer'i hukuk sistemini benimsemiştir.³ Şer'î hukuk kaynaklarını da en başta Kuran-ı Kerim olmak üzere hadisler ve İslam hukukçularının uygulamaları (kıyas) oluşturmaktadır. Şer'î hukuk sisteminin hüküm vermede yetersiz kaldığı durumlarda ise bu açık örf-i hukuk adı verilen hukuk ile kapatılmaya çalışılmıştır. Örfi hukuk kaynaklarını ise genel manada Osmanlı padişahlarının irade ve fermanlarının oluşturduğu ve kanun hükmü taşıyan hukuk normları oluşturmuştur.⁴

1.1.1. Şeri Hukuk

Şer'î hukuk doğrudan olarak Kurân, Sünnet, Kıyas, İcma gibi ana kaynaklara dayanan kurallardan oluşmaktadır. Bunlara “şer'î hükümler” veya şer'î hukuk adı verilmiştir. Buna bağlı olarak şer'î hukuk, islam hukukunun ana kaynaklarına ve çeşitli

¹ Şeniz Anbarlı Bozatay, Konur Alp Demir, “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.6, S.10, Burdur, s.72.

² Murat Şen, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, *Osmanlı (Ed: Güler Eren)*, Yeni Türkiye Yayınları, Balkan Basımevi, Ankara 1999, s. 327.

³ Ahmet Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki; Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, 2009, S.14, s.14.

⁴ Ziya Kazıcı, “Osmanlı Devletinde Din ve Hukuk”, *İstem Dergisi*, Y.1, S.1, İstanbul 2003, s.67.

İslam âlimlerinin bu kaynaklara bakarak “Fıkıh Usulü” ilmindeki esaslar dâhilinde yapmış oldukları çabalara dayanır.⁵

İslam Hukukunun en göze çarpan özelliği temel esaslarının Tanrı tarafından saptanmış olmasıdır. Bu hukuk sisteminin birinci kaynağını Kuran, ikinci kaynağını da Sünnet yani Peygamber uygulamaları oluşturmaktadır. Bu iki kaynakta açık bir hüküm mevcutsa hukukçunun bunları değiştirme ya da ortadan kaldırma gibi bir gücü mevcut değildir.⁶ Bu söylemlerden yola çıkılarak Osmanlı şer‘î hukuk mevzuatı, mahkemelerinde müracaat kaynakları hükmünde olan fetva ve fıkıh kitaplarından oluşmaktadır.⁷

Osmanlı şer‘î hukukunun özelliklerine genel manada değinmek gerekirse; Şer‘i Osmanlı hukuku, genellikle modern anlamdaki soyut kanun kurallarından ziyade meselenin köküne göre çözüm üretmiştir. Bu sebeple şer‘î hukuku “kanun koyucu” olmaktan çok “mesele hukuku” olarak gören çevreler bulunmaktadır. Şer‘î hukuk meseleleri en az formalite ile daha hızlı şekilde sonuca kavuşturmayı amaçlamıştır.⁸

Osmanlı Devleti’nde çoğunluk olarak Müslüman tebaanın bulunması itibariyle kaçınılmaz olarak şer‘î hukuk, hukuk sisteminin temel taşı olmuştur. Kadı ismiyle görevli kişi şer‘î hukukun uygulayıcısı olarak merkez ve kazalarda görevler icra etmiştir. Müftü ünvanlı kişilerde dolaylı olarak verdikleri fetvalarla birlikte yargı süreçlerine katkı sağlamışlardır. Şer‘î hukukun asıl baş uygulayıcısı olan kazaskerlik makamına atanacak kimselerdir.⁹

1.1.2. Örfi Hukuk

İslam âlemine hâkim bir unsur olarak yerleşen Türkler, Orta Asya topraklarından eski devlet anlayışı ve önceden belirlenmiş idare ananeleri ile gelmişlerdir. Bu kökler, hâkim sınıfın, beylerin ve Türkmen – Oğuz gruplarının sıkıca bağlı kaldığı kökleşmiş adetler ve inançlar niteliğinde idi.¹⁰ Osmanlı hukuk düzeninin

⁵ Kazıcı, a.g.m, s.65.

⁶ Aydın Yetkin, “Osmanlı Devleti’nde Hukuk Devletin Gelişim Süreci”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.VI, S.27, ABD 2013, s. 383.

⁷ Şen, a.g.m, s. 328.

⁸ Şen, a.g.m, s.329.

⁹ Mehmet Akif Aydın, “İslam Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Kanun Hukukuna Doğru Geçirdiği Evrim”, *Türk Hukuk Araştırmaları Dergisi*, S.1, İstanbul, Bahar 2016, s.13.

¹⁰ Halil İnalcık, “Osmanlı Hukukuna Giriş: Örfi- Sultani Hukuk ve Fatih’in Kanunları”, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.XIII, S.2, Ankara 1958, s.103-104.

ikinci unsur olarak karşımıza çıkan Örfi hukuk geleneği, Osmanlıdan önce Türk-İslam devletlerinin tamamında yerleşmiş şekildeydi.

Osmanlı Devleti tarihinde, “örfi hukuk” terimi ilk kez II. Mehmet döneminde kullanılmıştır. Bu dönemin tarihçisi Tursun Bey, şer’i hukukun yanı sıra Örfi hukukunda varlığından bahsetmektedir.¹¹

Örf’ tabiri padişahın şariat dışı alanda aklına ve mantığına dayanarak İslam yararına koyduğu kurallar manasını taşır. Bir hukuk terimi olarak bakmak gerekirse “hükümdarın yönetme ve icra etme yetkisi” anlamına gelmektedir.¹² Genel manada bakacak olursak da Örfi hukuk (Adet hukuku); İslam hukukunun tali kaynakları kullanılarak ve örf- adet kaideleri esas alınarak, ister zamanın ulül-emri ve isterse dönemin hukukçuları tarafından düzenlenen ve sıralanan hukuki mevzuatın tamamını içinde barındırmaktadır.¹³ Örfi hukuk tabiri Türk toplumu arasında Orta Asya’dan beri yaşayıp süregelen adet ve geleneklere dayanmaktaydı. Özellikle de Kamu hukuku alanında örfi hukukun ön planda olduğu görülmektedir.¹⁴

Örfi hukuk kavramı bir anda değil zaman içerisinde oluşan ihtiyaçlara binaen şekil almıştır. Örfi hukukun zamanla gelişmesinde tecrübeli devlet adamlarının, Divan-ı Hümayun ve nişancıların etkisi yadsınamayacak kadar fazladır. Bu gibi önemli devlet adamlarının katkılarıyla hazırlanan kanunlar sadece padişahın onayı ile kanunlaştırılarak uygulamaya konulabiliyordu. Kanunlar hazırlanırken tebaanın geçim kaynakları, vergi uygulamaları arazi yapıları, örf ve adetler gibi bütün ülkeye mal edilecek tek bir kanun getirmek yerine her bölgenin kendi yapılarına ve şartlarına uygun sancak kanunları hazırlanmıştır. Hazırlanan sancak kanunlar da o bölgelerin tahrir defterlerine kaydedilerek muhafaza edilmiştir. Osmanlı Devleti’nde zaman içerisinde oluşan bu hukuki esaslar belli aralıklarda padişahların değişmesi ile birlikte yenilenerek genel kanunlar olarak bir araya getirilmiştir. Genel olarak bir araya getirilen bu kanunlara ise Kanunnname ismi verilmektedir.¹⁵

¹¹ Yetkin, a.g.m, s.384-385.

¹² Halil İnalcık, *Osmanlı’da Devlet, Hukuk, Adalet*, Eren Yayınları, İstanbul 2000, s.41.

¹³ Ahmet Akgündüz, “Osmanlı Hukuku’nda Şer’i Hukuk- Örfi Hukuk İkilemi ve Yasama Organının Yetkileri”, *İslami Araştırmalar Dergisi*, C.XII, S.12,1999, s.117.

¹⁴ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitapevi Yayınları, Isparta 1997, s.95.

¹⁵ Mehmet Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yayınları, İstanbul 1999, s.67.

1.1.3. Tanzimat Öncesi ve Sonrası Şer' i Mahkemeler

Osmanlı Devleti, yargı teşkilatını inşa ederken kendinden önceki İslâm devletlerinin yargı sistemini örnek olarak almıştır. Emevi Devleti ve Selçuklu Devleti zamanında gelişme göstererek kurumlaşan İslâm yargı teşkilatı Osmanlı yargı teşkilatının kuruluşuna da öncülük etmiştir. Geleneksel İslâm yargı sistemindeki gibi Osmanlı Devleti'nde de hukuk sisteminin en önemli uygulayıcı olarak Kadı görülmektedir.¹⁶

Tanzimat dönemine kadar Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemi şer'i ve örfi hukuk adı verilen hukuk alanlarından oluşmaktaydı. Şer'i hukuk, ilahi irade ürünü olan kurallardan ve bu kuralların yorumlaması sonucunda ortaya çıkan hukuk alanıdır. Bu kurallar belirli bir yasa tekniğine uygun olarak hazırlanmamıştır. Örfi hukuk ise, şer'i hukukun düzenlemediği alanlarda, sınırlı şekilde yasama yetkisine dayanarak padişahın koymuş olduğu kurallardan oluşan hukuk alanıdır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda şehir ve kasabalar birer kadılıktan oluşan kazalara bölünmüş, her kazaya da kadı isimli görevliler atanmıştır.¹⁷

Kadı isimli görevlileri yetiştirebilecek kişiler ve kaynaklar mevcut olmadığından, ilk Osmanlı Kadıları Anadolu, İran ve Suriye gibi yerlerden getirilerek bu eksik tamamlanmıştır. Tek bir kadının görev icra ettiği bu usule “Şer'ie Mahkemeler” adı verilmektedir. Şer'ie Mahkemelerin icra görevlerini yürütebilecekleri herhangi bir makam binası bulunmamaktadır. Şer'i Mahkemelerinin makam binasının bulunmaması yargı işlerinin yürütülmesine bir engel teşkil etmemiştir. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her zaman bulabilecekleri bir yeri mevcut idi. Bu yerler Kadı'nın evi, mescid, cami veya medreseleri olabilmekteydi. Bayram ve Cuma günleri dışında ki günlerde her türlü yargı görevlerini ifa etmişlerdir.¹⁸

Osmanlı Devleti'nde ilk kadı uygulamasının Dursun Fakih isimli kişinin kadı olarak atanması ile başladığı bilinmektedir. Daha sonrasında ise sırasıyla fethedilen her idare daire merkezine bir kadı tayin edilmiş ve yeni bir idare teşkilatı ortaya çıkmıştır.

¹⁶ İbrahim Durhan, “Tanzimat Döneminde Osmanlı Yargı Teşkilatındaki Gelişmeler”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.XII, S.3-4, Aralık 2008, s.55.56.

¹⁷ Ahmed Reşid, *Hukuk-i Ticaret*, 4. Kitap, Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi Matbaası, İstanbul, 1316, s.15-16.

¹⁸ Ahmed Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'ie Mahkemeleri ve Şer'ie Sicilleri”, s.14.

Kadılar önceleri kazaskerlerin arzı sonucunda padişah tarafından tayin edilirken, Fatih Sultan Mehmet döneminden itibaren kazaskerlerin teklifi ile birlikte veziriazam tarafından tayin edilmeye başlanmıştır.¹⁹

Osmanlı hukukunun yargılamaya dair hükümleri, yargı yetkisinin diğer devlet fonksiyonları gibi devlet başkanına ait olduğu anlayışından hareketle oluşturulmuştur. Devletin başkanı tarafından tayin edilen fakat kamu adına görev yapan kadıların hukuki statüsü vekâlet ilişkisi temelinde düşünülmüş ve bu çerçevede tayin, görev, yetki ile ilgili hususlar düzenlenmiştir. Osmanlı'nın kuruluşundan itibaren yargı çevreleri belli esaslar içerisinde kesin sınırlarıyla belirlenmiştir. Kadıların konu ayrımı yapmadan bütün davalar açısından görevli kabul edilmesine rağmen, zaman içerisinde değişen şartların gerektirdiği bazı sınırlamalar ortaya çıkmıştır. Belli kişiler, yanlış anlaşılmaya açık konular ve belli miktarın üzerindeki bazı davalarla ilgili olan yargılama yetkisinin genel mahkemelerin görev alanından çıkartıldığı, daha adil yargılama yapması istenen Divan-ı Hümayun ve Kazaskerlik kurumuna verildiği tespit edilmiştir.²⁰

Osmanlı Devleti'nde kadılar, temel rol oynadığı yargı sisteminde neredeyse İslâm hukukunun bütün mezheplerine bağlı vatandaşların bulunmasına rağmen, çoğunluk Hanefî mezhebi içinde bulunduğundan yargı faaliyeti de bu mezhebe göre yürütüyorlardı. Hanefî mezhebi dışında farklı mezhebe bağlı kişiler arasında meydana gelen davalarda, o mezhebin âlimlerinden bir tanesi hakem olarak görevlendirilmiştir. Hakem tayin edilen kişi kendi mezhebine göre karar bildirip, bu kararı mahkemede hâkime onaylatabiliyordu.²¹ Tanzimat dönemine kadar Osmanlı Devleti içerisinde uyuşmazlıkların çözüm mercii esas itibarıyla şer'î mahkemelerdir. Yaşanan her türlü uyuşmazlığa bakmakla görevli ve yetkili olan şer'î mahkemeler, genel yetkili yargı kurumları olarak görev icra ediyorlardı.²² Gayrimüslim halk açısından özel hukuk

¹⁹ Ekrem Buğra Ekinci, "Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü", *Belleten Dergisi*, C.65, S.244, 2001, s.963.

²⁰ Mustafa Şentop, "Tanzimat'tan Önceki Dönemde Osmanlı Mahkemelerinin Görev ve Yetkisi", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, S.1, İstanbul 2006, s.104.

²¹ Abdülkadir Erçin, "Osmanlı Devleti'nde Kadı ve Şer'î Mahkemeler", Bartın üniversitesi, Çeşm-i Cihan: *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları E- Dergisi*, C.II, S.1, Bartın 2015, s.18-19.

²² Durhan, a.g.m, s.57.

kapsamına giren davalarda ise Cemaat Mahkemeleri etkili olmakla birlikte, özellikle ceza hukuku alanında tüm tebaa için tek yetkili mahkeme şer'i mahkemelerdir.²³

Tanzimat, yeniden yapılandırma ve düzenleme hareketidir. Bu sebeple çeşitli alanlarda yenilenme ve düzenlenme yoluna gidilmiştir. 1839 yılında oluşturulan “Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye” ye yönetsel yargıya dair görevler ve yetkiler verilerek şer'îye mahkemelerinin görev ve yetkilerinin sınırlandırılması kararı alınmıştır. Batılı birçok ülkeyle yapılan ticaret sözleşmeleriyle ²⁴alakalı olarak gelişen ve değişen ticari hayatın ortaya çıkardığı anlaşmazlıkların, şer'î hukuktan daha çok bu geleneklere ve zamanın yeni anlayışına göre meseleleri çözüme kavuşturmak amacıyla tüccarlar, tüccar ve vekillerden oluşan meclislere danışmaya başlamışlardır.²⁵ Bu gösterilen yaklaşım tarzı şer'î hukuka da aykırı bir durum değildir. Şer'î hukuk, taraflara seçtikleri hakemler ile birlikte aralarındaki anlaşmazlıklara çözüm arama imkânı vermektedir.²⁶ Şer'î mahkemelerinin yetersiz kalması ve ihtiyaçları tam anlamıyla karşılayamaması sebebiyle oluşan bu meclisler, özel mahkemeler olarak görülmekteydi. Tanzimat dönemi ile birlikte bu meclislerle ilgili resmi bir düzenleme yapılarak mahkemeye dönüştürülmüştür.²⁷

Tanzimat sonrası Şer'îye Mahkemelerine bakılacak olursa yargı organları açısından yeniden düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur. Tanzimattan önce Osmanlı ülkesindeki yargı gücünü tek başına denecek kadar müstakil olarak kullanan Şer'îye Mahkemelerin, yani kadıların bu yetkileri ve düzeni, Tanzimat'la birlikte azalmaya ve yeni düzenlemelere maruz kalmıştır. İlk olarak İstanbul Kadısının makamı, Bab-ı Meşihatta ki boş odalara taşınarak resmi bir mahkeme binasında yargı görevini ifa etmeye başlamışlardır. Tanzimat ile birlikte Şer'îye Mahkemelerinde yapılan düzenlemeyle birlikte bir üst mahkemesi mahiyetinde olan ” Meclis-i Tetkikat-ı Şer'îye” isimli mahkeme kurulmuştur. Bu mahkeme, fetvahaneden kendisine gönderilecek olan dava ve meseleleri bir temyiz mahkemesi sıfatıyla incelemekteydi.

²³ Sedat Bingöl, “Osmanlı Mahkemelerinde Reform ve Ceride-yi Mahâkim'deki Üst Mahkeme Kararları”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C.XX, S.1, Temmuz 2005, s.20.

²⁴ Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi Islahat Fermanı Devri (1856–1861)*, C.VI, 4.basım, TTK. Yay. Ankara, 1988, s.254.

²⁵ Mustafa Reşit Belgesay, “Tanzimat ve Adliye Teşkilâtı”, *Tanzimat I*, İstanbul Maarif Matbaası, 1940, s.213.

²⁶ Rabi Koral, “Yeni ve Eski Hukukumuzda Tahkim”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.XIII, S.I, İstanbul, 1947, s.201.

²⁷ Belgesay, a.g.m. s.214.

Şer'i mahkeme kararlarının şer'i hükümlere aykırılığının bulunması durumunda bunu Şeyhülislama iletmekle görevlidir.²⁸

Tanzimat Dönemi boyunca Osmanlı Devleti değişen durum ve şartlar karşısında hukuki anlamda önemli değişikliklere ihtiyaç duymuştur. Tanzimat Dönemindeki bu yenileşme hareketleri devletin temeline hâkim olan geleneksel anlayışı değiştirmemiştir. Şer'i hukuk kurallarını uygulayan şer'iyye mahkemeleri, Tanzimat Döneminde de önemini ve varlığını devam ettirmiştir. Fakat bu mahkemelerin yeni durumların ortaya çıkardığı sorunları karşılamaktan uzak kalması ve yaşanan değişim, dönüşüm gibi sebepler yeni yargı kurumlarının doğmasına zemin hazırlamıştır.²⁹

Tanzimat döneminden sonra şer'i mahkemelerin yanına nizamiye mahkemeleri adı verilen bir yapı eklenmiştir. Osmanlı Devleti, nizamiye mahkemelerini kurmakla beraber şer'iye mahkemelerine tamamen kaldırmayı planlamamış ve bir takım davaları şer'iye mahkemelerine bırakmak suretiyle yargı alanında ikinci bir yapı meydana getirmiştir.³⁰ Ana hatlarıyla adli kurumlar bu iki şekilde oluşturulmakla birlikte muhtelif konularda ihtisas mahkemeleri (Evkaf Mahkemeleri, Ticaret Mahkemeleri, Azınlık Mahkemeleri) gibi kurumlarda kurulmuştur.³¹ Nizamiye mahkemeleri, 1864 tarihli Vilayet Nizamnamesi ile kurulmuş ve bu mahkemelerin teşkilat yapısını düzenlemek için 1870 tarihli Nizamname yürürlüğe konmuştur. 1872 tarihine gelindiğinde ise “Mehakim-i Nizamiye Teşkilatı Kanunu” kabul edilerek teşkilat yapısında tekrar düzenleme yapılmıştır.³²

Nizamiye mahkemeleri, derece açısından bidayet ve isti'naf olmak üzere temelde ikiye ayrılmıştır. İlerleyen süreçlerde temyiz derecesinde nizamiye mahkemesine eklenmiştir.³³ Üst mahkeme adını verdiğimiz bu mahkemeler, toplumsal yapının bir parçası olarak ilk derece (bidayet) mahkemelerinin vereceği kararlarda eksik ve hatalı taraflar bulunması ya da sadece tarafların istemesi üzerine yeniden

²⁸ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri”, s.17-18.

²⁹ Müge Vatansever Öztürk, “Nizamiye Mahkemeleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.13, S.171-172, Kasım-Aralık 2018, s.155.

³⁰ Durhan, a.g.m, s.80.

³¹ Muhammed Ceyhan, “Şer'iyye ve Nizamiye Mahkemelerindeki Yargılama Sürelerinin Mukayesesi”, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, S.24, 2017 Güz, s.55.

³² Ahmet Akman, “Tanzimat Sonrası Osmanlı Usul Hakkındaki Gelişmeler”, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.8, S.1, Konya 2019, s.434-438.

³³ Akman, a.g.m, s.436.

görülmesi yoluyla adaleti gerçekleştirmeye çalışmışlardır.³⁴ Bu mahkemeler, ceza davalarının yanında belirli hukuk davalarına bakmakla da görevlendirilmişlerdir. Bu durum ile birlikte nizamiye mahkemeleri ve şer'i mahkemeler arasında görev ve yetki uyuşmazlığı doğmuş ve devletin yıkılışına kadar da süregelmiştir.³⁵ 1864 tarihli Nizamname ile şer'îye ve nizamiye mahkemesi ayrımı kesinleşmiş olsa da, uzun yıllar her iki mahkemenin görevleri konusunda karışıklığın devam ettiğini söylemek mümkündür.³⁶

1913 tarihinde Hikkam-ı Şer' ve Memurîn-i Şer'iyye Kanun-ı Muvakkati isimli kanun çıkarıldı. Bu kararname ile şer'i mahkemelerin görev ve yetki alanının sınırı çizilmiş ve ulema sınıfının nüfusu azaltılmıştır. 1913 tarihli bu kanun şer'î hâkim ve mahkemeler konusunda yapılan en kapsamlı düzenleme olarak karşımıza çıkmıştır.³⁷ 9 Nisan 1924 tarihine gelindiğinde ise “Şer'i Mahkemelerin İlgasına Dair Kanun ”la birlikte, Ankara Hukuk Mektebi'nin açılması, Tevhid-i Tedrisat Kanunu ve Darülfünun 'un ıslahıyla beraber şer'îye mahkemeler ortadan kaldırılmıştır.³⁸

1.1.4. Nizamiye Mahkemeleri

Nizamiye mahkemeleri, “nizamname” ile kurulmuş olan mahkemelerdir. Diğer bir ifadeyle bu mahkemeler, örfî tasarruf ürünü olan kurumlardır.³⁹ Nizamiye Mahkemelerinin doğuşunu Tanzimat sonrası oluşturulan “Ticaret Mahkemeleri”nde aramak gerekmektedir. Özel hukuk alanında yapılan ilk düzenleme olan “Kanunnâme-i Ticâret” liberal bir bakış açısına sahiptir ve islam ülkelerine batı hukukunun gelmesinde etkili olmuştur.⁴⁰ Tanzimat sonrasında batılı ülkelerin kanunları örnek alınarak uygulanmaya çalışılan kanunlaştırma hareketlerinin ortaya çıkardığı ihtiyaç sebebiyle, şer'i mahkemeler dışında başka mahkemelerde oluşturulmaya başlanmıştır. 1840 yılına gelindiğinde şer'i mahkemelerin yanında açılan meclislere resmiyet kazandırmak amacıyla Ticaret Meclisleri kurulmuştur. Kurulan bu meclisler 1849 yılına gelindiğinde mahkeme sıfatına dönüşmüştür. Dış baskılar sonucunda yarısı

³⁴ Sedat Bingöl, “Osmanlı Mahkemelerinde Reform ve Ceride-yi Mahakim'deki Üst Mahkeme Kararları”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. 20, S.1, Temmuz 2005, s.21.

³⁵ Ekrem Buğra Ekinci, “Tanzimat Dönemi Osmanlı Mahkemeleri”, *Ankara Barosu Dergisi*, S.1, 2001, s.67.

³⁶ Akman, a.g.m, 437.

³⁷ Ekrem Buğra Ekinci, “*Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve sonrası)*”, M.Ü. Hukuk Fakültesi Hukuk Tarihi Kürsüsü, Arı Sanat Yayınları, İstanbul 2010, s.278.

³⁸ Öztürk, a.g.m, s.161.

³⁹ Durhan, a.g.m, s.78.

⁴⁰ Ejder Okumuş, *Türkiye'nin Laikleşme Serüveninde Tanzimat*, İnsan Yayınları, İstanbul 2017, s. 323.

Osmanlı tebaasından diğer yarısı da yabancı tüccarlardan oluşan karma ticaret mahkemeleri kurulmuştur. Bu mahkemelerde uygulanmak için “Kanunnâme-i Ticâret” kabul edilerek kara ve deniz ticareti davalarının usullerini içeren bilgiler uygulamaya konulmuştur. Nizamiye mahkemelerinin başlangıcı sayılabilecek yeni oluşturulan bu ticaret mahkemelerinin en önemli dayanağını 1860’da yürürlüğe konan “Ticaret Kanunnâme-i Hümayununa Zeyl” oluşturmuştur. Ticaret Nezaretinin himayesi altında kurulan ve Nizamiye mahkemelerinin ilk örneği olan bu mahkemeler “Usûl-i Muhâkemat-ı Ticaret Nizamnamesi”ni yargılamalarda uygulamıştır.⁴¹

1864 yılına gelindiğinde Vilayet Nizamnamesi ile idare ve adliye birbirinden ayrılarak, taşra meclislerinin de adli görevleri Fransız modeline göre kurulan yeni nizamiye mahkemelerine verilmiştir. Bu mahkemeler, ceza davalarının dışında bazı hukuk davalarına bakmakla da görevlendirilmişlerdir. Köy ve nahiyelerde bulunan ihtiyar heyetleri sulh derecesinde görev yapacak; adliye, istinaf, bidayet, temyiz mahkemeleri şeklinde düzenlenecektir.⁴² Nizamname bidayet, istinaf ve temyizin anlamını açıklamıştır. Buna göre bidayetten bir davayı görmek sulhen anlaşması mümkün olmayan hukuk davalarını ilk defa görmek, istinaf ilk derece olan nizamiye mahkemeleri tarafından görülen davalara yeniden bakmıştır. Temyiz ise bidayet ve istinaf derecelerinden sonra hukuka uygunluğunu denetlemek amacıyla verilen kararları onaylamaktır.

Bunun dışında İstanbul’daki nizamiye mahkemeleri için farklı bir düzenleme yapılmıştır. İstanbul’da bulunan bidayet mahkemeleri mevki ve merkez bidayet mahkemeleri olarak ikiye ayrılmıştır. Mevki ismiyle ayrılan bidayet mahkemeleri İstanbul’da ve yakınlardaki kaymakamlık merkezlerinde bulunmaktaydı. Merkez isimli bidayet mahkemesi ise mutasarrıflık merkezlerinde yer alıyordu. Mevki bidayet mahkemeleri bir başkan ve iki üyeden oluşmaktaydı.⁴³ Nizamiye mahkemelerinin de teşkilat yapısına bakıldığında, bir başkan ve iki üye şeklinde benzerlik bulunmaktadır. Başkan genel olarak ilmiye sınıfından bir kadı olmakla birlikte diğer üyelerden biri de

⁴¹ Akman, a.g.m, s.434-435.

⁴² Ekrem Buğra Ekinci, “XIX. Yüzyılda Osmanlı Mahkemelerinin Dönüşümü”, *Adalet Dergisi*, S.62-63, C.1, s.124.

⁴³ M. Macit Kenanoğlu, “Nizamiye Mahkemeleri”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2007, C.XXXIII, s. 186.

zimmî olurdu. Bütün adli işleri hukukçu olması sebebiyle mahkeme başkanı üstlenmekteydi.⁴⁴

Bidayet mahkemeleri, basit kazalarda bulunmakla birlikte liva ve vilayetlerin merkez kazalarında da bulunmaktaydı. Toplu hâkim hususunun benimsendiği bidayet mahkemeleri bir reis, iki aza ve iki tanede âzâ mülazımı isimli kişilerden oluşmaktadır. Mahkeme azalarından bir tanesi ayrı olarak mahkemenin başkâtipliği görevini yerine getirirdi. Diğer üye ise davalarda hazırlık aşamasını yürütür ve gereken kişilerin sorgusunu yaparak mahkemeye arz ederdi. Aza mülâzımı isimli kişiler de azaların davalarda bulunamadıkları zaman diliminde görev icra etmektedirler.⁴⁵

1878 yılında Osmanlı-Rus Harbinin mağlubiyetle sonlanmasının ardından imzalanan Berlin muahedesi sırasında yabancıların telkinler sonucunda 1879 yılında mahkemelerde son olarak bir düzenlemeye gidilmiştir. Fransa'dan örnek alınan Teşkilat-ı Mehâkim Kanunu kabul edilmiştir. Bu kanunla ilk defa müddeiumumluk (savcılık) getirilmiştir. Modern anlamda muhâmîlik (avukatlık) ve kâtib-i adillik (noterlik) kurularak düzenleme yoluna gidilmiştir.⁴⁶ Nizamiye mahkemeleri varlığını Osmanlı Devleti'nden sonra bir müddet daha sürdürmüştür. Mahkeme-i Temyiz 'in görevleri 1920 yılında bir kanunla Temyiz Heyeti'ne devredilmiştir. 1924 tarihine gelindiğinde çıkarılan Mehakim-i Şer- 'iyyenin İlgasına ve Mehakim Teşkilatına Dair Ahkâmı Muaddil Kanun'u ile istinaf ve şer'îye mahkemeleri ilga edilmiştir. Bu durum ile birlikte nizamiye mahkemelerinin varlığı sona ermiştir.⁴⁷

1.2. KLASİK DÖNEM ŞER'İYE MAHKEMESİ VE GÖREVLİLERİ

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren yeni bir hukuk sistemi meydana getirilmemiştir. Türk- İslam devletlerinden beri devam eden hukuk sistemi benimsenmiştir. Bu hukuk sistemine zamanla ihtiyaçlara binaen ilave ve değişiklikler yapılmıştır. ⁴⁸Osmanlı hukuk sisteminin önemli bir parçası olan Şer'i Mahkemeler, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan yıkılışına kadar hukuki olayların çözüme kavuştuğu bir makam olarak görev icra etmiştir. Osmanlı hukuk sistemini açıklarken Osmanlı

⁴⁴ Ekinci, a.g.m, s.68.

⁴⁵ Ekinci, a.g.e, s.112.

⁴⁶ Ekinci, a.g.m, s.9.

⁴⁷ Kenanoğlu, a.g.m, s.188.

⁴⁸ Mehmet Akif Aydın, *Osmanlı Devleti ve Medeniyet Tarihi I*, (ed. Ekmeleddin İhsanoğlu), İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi, İstanbul 1994, s. 375.

Devleti'nde görev icra eden yargı görevlilerinden de bahsetmek gereklidir. Aşağıda kısaca Osmanlı Devleti'nde önemli bir yere sahip olan yargı görevlilerine değinilmiştir.⁴⁹

1.2.1. Kadı

Osmanlı Devleti'nde padişah yargı erkinin başı konumundadır. Fakat Padişahın geniş coğrafya üzerindeki tüm itilaflara çözüm bulması mümkün olamayacağından yargılama faaliyetlerinin gerçekleşmesi için birçok merkeze “kadı” isimli kişiler atanmıştır.⁵⁰ Kadı terimi Arapçada kaza (kada) kökünden ism-i faildir. Fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'î hükümlere uygun olarak çözümlmek için yetkili makamca tayin edilen kişiyi ifade etmektedir. Kadıların tayin, terfî ve azilleri gibi işlemleriyle ilgilenen kimseye “kadılıkudat” veya “kadılcemaa”, kadı tarafından yargılama icra etmek için görevlendirilen kişiye de “halife, naib” veya “vekil” adı verilir.⁵¹

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren fethedilen yerlere hukuku temsil için bir kadının tayini yerleşmiş gelenektir. Osmanlı kadısı İslâm devletleri içinde özgün bir yeri olan adliye ve mülkiye görevlisi olarak görülmektedir. Kadının eğitimi, mesleğe geçişi gelişmiş bir hiyerarşiye ve kurallar bütününe tabidir.⁵²

Osmanlı ülkesinde kadı olabilmek için medresenin yüksek derecelerinden mezun olmak gerekliydi. Kadılar hüküm verme noktasında şüpheye sebep olabilecek endişesi yüzünden diğer insanlar gibi bazı işleri yapamazlardı. Bu açıdan kadılar, ticaret yapamadıkları gibi borç da alıp veremezlerdi. Kadılar herhangi bir kişiden gelen hediye de kesinlikle kabul edemezlerdi.⁵³ Osmanlı Devleti'nde kadılar genel olarak, şehir ve kasabaların güvenlik, asayiş ve belediye hizmetlerinden sorumludur. Yargı ve yönetim bakımından belirli bir büyüklüğe sahip olan kaza adı verilen yerleşim yerlerinde görev yapmaktaydı. Kadılar görev icra ettikleri bölgede hiçbir makamdan

⁴⁹ Aydın, a.g.m, s.391.

⁵⁰ Yılmaz Yurtseven- Gamze Nur Şahin, “Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Padişahın Yargı Yetkisi”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, S.1, 2016, s.187.

⁵¹ Fahrettin Atar, “Kadı” *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXIV, İstanbul 2001, s.66.

⁵² İlber Ortaylı, “Osmanlı Devleti'nde Kadı”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXIV, İstanbul 2001, s.69.

⁵³ Kazıcı, a.g.m, s.70-71.

emir almadan tamamen bağımsız bir şekilde hareket etmekle birlikte sadece padişaha ve Divan’a karşı sorumlu olmuşlardır.⁵⁴

Kadılar bulundukları bölge içerisinde merkez adına hukuki ve idari çeşitli icraatlarda bulunurlardı. Görev icra ederken temel amaçları vatandaşın güçlü kimseler tarafından ezilmesine ve haksızlığa maruz kalmasına engel olmaktı. Çünkü kadılar göz ardı etmedikçe yöneticiler vatandaşa zulmedemez ve haksızlık yapamazdı. Kadıların asli görevi, yöneticilerin vatandaşı mahkeme huzuruna çıkarmadan cezalandırılmasına engel olabilmektir. Bu yolda kurulan kadılık müessesesindeki hedef kadı ile yöneticinin işbirliği içerisinde, birbirlerini kontrol ederek adaleti sağlamaya çalışmaları olmuştur.⁵⁵ Kadılık müessesinin Osmanlı topraklarında eşit bir şekilde yayılması ve halkın ihtiyacının karşılanması amacıyla Anadolu, Rumeli ve Mısır kaza kadılıkları şeklinde ayrılarak görevlerini icra etmeleri sağlanmıştır. Her kurumda bir yüksek mevki olduğu gibi kadılık kurumunda da yüksek yevmiyeli ve molla ünvanlı sancak kadıları “Eşraf-ı kudat” ismiyle anılmıştır.⁵⁶

Osmanlı Devlet teşkilatında kadının adli görevinin yanı sıra birtakım idari, askeri, beledi, mali ve noterlik işlemleri alanlarında görev ve yetkileri bulunmaktaydı. Kadı bulunduğu yerleşim yerinde yargı mercii olduğu kadar vakıfların deneticisi, asayiş kuvvetlerinin, zabıta görevlilerinin ve belediyede görev icra eden hizmetlilerin denetleyicisi konumundadır. Genel manada evlenme, boşanma, veraset meseleleri ve vasi tayini, merkezden kendisine gelen idareci atamaları, mahkeme kayıtlarının şeriyye sicillerine geçirilmesi gibi hukuki meselelerle de ilgilenerken sonuca kavuşturmuştur. Kadılar bu görevlerinin yanında halka önemli divan emirlerini bildirmek, mukataa işlemlerini denetlemek ve seferler esnasında idaresinde bulunduğu bölgede ordunun herhangi bir ihtiyacının hemen görülmesini sağlamak gibi görevleri yadsınamayacak şekilde önem arz etmektedir.⁵⁷

Kadıların görev süreleri ile ilgili kaynaklarda kesin bilgiler olmamakla birlikte kadılıkların mertebelerine göre sürelerde değişiklikler olabilmektedir. Bulundukları

⁵⁴ Şeniz Anbarlı Bozatay- Konur Alp Demir, “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.6, S.10, Burdur 2014, s.76.

⁵⁵ Abdullah Demir, “Osmanlı Devleti’nde Kadılar ve Naipeler”, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, C.I, S.1, 2017, s.33.

⁵⁶ Ortaylı, a.g.m, s.70.

⁵⁷ Tufan Gündüz, *Osmanlı Teşkilat Tarihi El Kitabı*, Grafiker Yayınları, Ankara 2012, s. 300- 301.

bölgedeki mahalli halk ile yakınlaşılması hasebiyle kadıların görev süreleri genellikle kısa tutulmuştur. Mevleviyet payesine mensup kadıların görev süresi genelde bir seneyi buluyordu. Kaza kadıları ise ortalama yirmi ay gibi bir süreyle görev icra etmek için tayin edilmekteydi. Kanunnamelerde belirtilen görev süreleri, Osmanlı devletinde uygulama noktasında kesinlik kazanmış değildi.⁵⁸

1.2.2. Naib

Osmanlı Devleti'nde naiblik kavramı kuruluşundan yıkılışına kadar mevcut durumdaydı. Yeni fethedilen yerlere idareyi temsil amaçlı sancak beyi veya subaşı sıfatıyla belirli kişiler görevlendirilmiştir. Hukukun temsili amacıyla da kadı ya da naib tayini geleneği uzun yıllar mevcut olmuştur. Naib, medrese eğitimi tamamlayarak öncelikle fıkıh alanında kendi kaza idaresinin içindeki anlaşmazlıkları çözebilecek düzeyde bir tahsil görmüş ve ilmiye sınıfına mensup kimsedir. Osmanlı adli teşkilatı içerisinde genel manada kadı yardımcısı olarak görev yapan naibler kadılar tarafından seçilirdi. Genel olarak Anadolu ve Rumeli kadıları tarafından onaylanarak göreve başlamaları sağlanmıştır.⁵⁹ Naibin bir veya birkaç kişi olarak görevlendirilmesi, kadının görev icra ettiği kazanın küçük veya büyük olup olmamasına bağlı bir durum olmuştur. Bu sebeple kaza, sancak ve eyalet kadılarının naibler'i ona göre belirlenmekteydi. Naibler zaman içerisinde ihtiyaçların fazlalaşması ile birlikte, kaza naibleri, kadı naibleri, mevali naibleri, ayak naibleri, bab naibleri ve arpalık naibleri olarak altı ayrı kategoriye ayrılmıştır.⁶⁰

Kadı naibleri yüksek tahsil görmüş ve itibarlı, güvenilir kimseler arasından dikkatli bir şekilde seçilirdi. Bazı devirlerde mültezim sıfatında olan kimselere de verilen naiblik, yerel ulemaya mensup kişiler arasından da seçilebilmekteydi.⁶¹ Naiblerin görev icra etme yetkisi genel manada kadının yönlendirilmesi ve padişahın iradesi ile şekillenmiştir. Bununla birlikte naibler yargılama yetkisi olanlar ve olmayanlar şeklinde ayrılmıştır. Yargılama yetkisine mensup naibler bulundukları bölgelerde başarılı bir şekilde yargı görevlerini icra etmişlerdir. Yargılama yetkisini

⁵⁸ İlber Ortaylı, Osmanlı Kadısı Tarihi Temeli ve Yargı Görevi, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.XXX, S.1, Ankara 1975, s.122.

⁵⁹ Mehmet İpşirli, "Naib", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. XXXII, İstanbul 2006, s.312.

⁶⁰ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988, s.117.

⁶¹ Gündüz, *a.g.e.*, s.301.

kendisinde bulundurmayan naibler de şahitlerin tezkiyesi, keşif, tarafların dinlenerek ifadelerinin alınması gibi farklı görevleri icra edebilmişlerdir.⁶²

1.2.3. Kassam

Kassam kelimesi sözlükte “bölmek” anlamındaki kismet mastarından türemektedir. Anlam bakımından “taksim eden, bölüştüren” manasına gelmiştir. İslam hukuk literatüründe de farklı anlamları taşımakta olan kassam, ganimet, miras ve şirket gibi konularda kişinin bütün gayrimenkul mallarını bölerek müşterek hisseleri adil bir şekilde belirli hale getiren kişi veya resmi görevliye denilmektedir. Osmanlı Devleti içerisinde Kassam, miras ile ilgili olan davalarda olay mahalline intikal ederek gerekli bilgileri toplayan, olay hakkında kesin bir hükme ulaştıktan sonra davayı kesin bir hükümle sonlandırarak terekeyi varisler arasında bölüştüren kişi veya şer’i memur manasına gelmiştir.

Kassamlar, ikinci dereceye mensup adliye görevlilerinden sayılmaktadır. Mahkemenin başı konumundaki kadının yardımcılarıdır. İmam Şafî kassam’ı kaza işlerinin bir bölümünü ifa ettiğinden dolayı hâkimler gibi görmektedir. Bu sebeple, kassamlık görevini icra eden kişinin adil, sözüne itimat edilebilir bir kişiliğe sahip olması gerektiği gibi hâkimlerin taşıdığı vasıfları da taşıması gerekli görülmüştür. Birçok İslâm âlimi kassamın vasıflarını şu şekilde izah etmiştir; Müslüman olmaları, adalet sıfatını üstünde barındırıyor olmaları, mesleği hasebiyle hukuk bilgisinde ileri düzeyde olmaları ve Kuran, sünnet ve özellikle miras hukukunu çok ayrıntılı bir şekilde bilmelidirler.⁶³ Kassamlar, şer’iyye teşkilatındaki miras taksimi görevini uygulayan kazasker kassamları ve şer’i mahkemelerde bulunan kassamlar olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.⁶⁴

1.2.4. Muhzır

Muhzır kelimesinin sözlükteki manası “huzura getiren, hazır bulunduran” anlamına gelmektedir. Osmanlı döneminde bazı İç Anadolu şehirlerinde muhzır kelimesi ile birlikte şahne (şihne) adı da kullanılmıştır. Mahkeme kâtipliğine ihtiyaç olmayan nüfusu küçük olan kadılıklarda da muhzır bulunurdu. Osmanlı Devleti’nde mahkemede hazır bulunması gereken kişiye kadı tarafından bir celb kâğıdı çıkarılır,

⁶² Demir, a.g.m, s.36- 37.

⁶³ Said Öztürk, “Kassam”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, C.XXIV, İstanbul 2001, s.579.

⁶⁴ Uzunçarşılı, a.g.e, s. 124.

sonrasında da muhızır bu konuyla ilgili olan kişilerin mahkemede bulunmasını sağlamakla görevlidir. Davalılar arasındaki muhakeme sırasındaki her türlü asayıştan da muhızır sorumludur. Zaman içerisinde ihtiyaçların artması ve sorunların çoğalması ile birlikte muhızırların yetkilerinde de arttırılma yoluna gidilmiştir; Kadılık bölgesindeki suçluların takibi, asilik yapan kişilerin yakalanması, soruşturmalarda orta yolu bulma ve yardımcı olma konuları da zamanla muhızırın görevleri içerisinde yer almıştır. Özellikle İstanbul'a yakın yerlerdeki kadılıklarda kadıların merkeze iletmek için yazdıkları arzları muhızır veya muhızırbaşı isimli güvenilir kişiler götürürdü.⁶⁵

Muhızırlar kimi zaman davalı ve davacıyı kimi zaman ise şahitleri getirmekle görevlendirilmişlerdir. Muhızır, günümüzdeki savcılar ve emniyet görevlilerinin işlerini yapabilecek yetkidedir. Kadının yetkisinde hareket eden muhızırlar düzenli maaş almazlardı. Hizmetlerinin karşılığında taraflardan sadece belirli bir miktar ücret almaktaydılar. Muhızırların görevlerini icra ettikten sonra taraflardan aldığı bir miktar paraya ise “ücret-i kadem” ya da “ayak ter,” ismi verilmiştir. Muhızır seçiminde genellikle yeniçeri bölüklerinden olması konusuna dikkat edilmekteydi. Birden fazla muhızırın bulunduğu büyük mahkemelerde diğerlerinin başı konumundaki muhızırbaşı isimli kişiler mutlaka bulunurdu. Hizmet süreleri konusunda net bir bilgi mevcut olmamakla birlikte bir yıl gibi bir süre görev icra ettikleri çeşitli kitaplarda karşımıza çıkmaktadır.

1.2.5. Kâtip

Kâtip isimli görevliler yazışmaları kayda geçirme, taraflar arasındaki iddia ve savunmalar ile şahitlerinin beyanlarının zapta geçirilmesi, kayda geçirdiği çeşitli belgeleri saklama gibi yazı işleriyle uğraşan kimselere verilen isimdir. Kâtiplerin özellikle ilamların yazılma usulünü bilen, güven veren kimselerden olması esasları getirilmiştir. Kâtiplerin atanmasında kadıların arzı esas olmuştur. Kadılar, kâtiplerin hediye almak gibi suçları işleyip davayı şüpheye düşürmemesi açısından gözlerinin önünde çalıştırmışlardır. Osmanlı Devlet’inde kâtipler genel olarak medrese eğitilmiş kişiler arasından seçilirdi. Özellikle şairliğiyle tanınan birçok insanın mahkemelerde kâtiplik görevi yaparak geçimlerini sağladıkları bilinmektedir.⁶⁶

⁶⁵ Recep Ahıskalı, “Muhızır”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXX, İstanbul 2001, s.85.

⁶⁶ Gündüz, *a.g.e.*, s.361, 364, 365.

1.2.6. Çavuş

Çavuş günümüzdeki icra memurları ile aynı görevi icra eden biryandan da emniyet görevlileri ve savcıların yaptıkları işleri icra eden önemli adli memurdur. Çavuşun görevlerini icra ettiği süre içerisinde hizmetlerinde kendilerine “çavuşlar emini” veya “çavuşlar kâtibi” adlı memurlar yardımcı olabilmekteydi.⁶⁷ Çavuş tabirinin kullanılması ve görev icra etmesi eski Türk devletlerine kadar uzanmakla birlikte Selçuklu ve Osmanlı Devleti’nde de kullanılmıştır.⁶⁸ Osmanlı Devleti’nde ilk zamanlar haberleşme, elçilik, memleketteki halkın araştırılması gibi hizmetler görmüşlerdir. İlerleyen zamanlarda ise bu görevlerin başka görevlilere verilmesiyle birlikte Divan-ı Hümayun ‘da hizmet etmek, padişahların şehri dolaşmaya çıktıklarında yanlarında eşlik etmek gibi çeşitli işler icra etmeye başlamışlardır. Bu önemli görevlerinin yanında vezir ve beylerbeyi gibi itibarlı kişilerin idamının gerçekleşmesi, hazinenin ve defterhanenin mühürlenmesi gibi hizmetlerde de görev yapmışlardır.⁶⁹

1.2.7. Mübaşir

Osmanlı Devleti’nde Mübaşirin iki temel görevi bulunmaktadır. Birinci görevi, mahkemede tebliğ ve celp işlerinin yapılmasını sağlamaktır. İkinci görevi ise Tanzimat öncesi resmi soruşturması ve yaptırılması istenen çeşitli yazı işlerin yerine getirilmesi gibi işlerden sorumlu kişiler olarak görülmektedir.⁷⁰ Bazı zaruri durumlarda ise mahkemelerde sorgu hâkimi olarak da görev icra etmişlerdir.⁷¹

1.3. ŞER’ İYYE SİCİLLERİNİN TANITILMASI, MUHTEVASI VE BELGE TÜRLERİ

1.3.1. Şer’ iyye Sicillerinin Tanımı ve Önemi

Kadıların verdikleri hüccet, ilam ve cezalarla birlikte, görevlerinin gerektirdiği gibi tuttukları kayıtları ihtiva eden defterlere şer’iyye sicilleri (kadı defterleri) ismi verilmektedir. Şer’iyye sicillerinin maruzlara, ilamlara, hüccetlere, aile hukukuna, izinnameye, kefalet ve vekâletlere göre ayrı ayrı tutulmuş olanları mevcuttur.⁷²

⁶⁷ Halil Cin-Ahmet Akgündüz, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, C. 1, Timaş Yay, İstanbul 1990, s. 280.

⁶⁸ Abdullah Demir, *Türk Hukuk Tarihi*, Yitik Hazine Yayınları, İstanbul 2011, s.114.

⁶⁹ Gündüz, *a.g.e.*, s.363.

⁷⁰ Abdullah Saydam, *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, Trabzon 1999, s.300.

⁷¹ Gündüz, *a.g.e.*, s.364.

⁷² Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslami İlimler Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul 1986, s.1.

Osmanlı Devleti içerisinde merkezde ve taşrada bulunan her tabakadan insanlar arasındaki hukuki süreçleri içeren şer'iyye sicilleri, o dönemin ekonomik, sosyal ve aile hayatını yansıtan en önemli kaynaklardır. Kadıların Osmanlı Devleti içerisindeki önemli rolleri sebebiyle şer'iyye sicilleri sosyal ve yerel tarih çalışmalarında ana kaynak özelliği taşımaktadır.⁷³ Şer'iye sicili Osmanlı İmparatorluğundan bize kalan muazzam değere sahip olan arşivin önemli bir kısmını meydana getirmektedir.

Osmanlı Devleti'nde merkez teşkilatı ve taşra teşkilatı arasındaki ilişkiler açısından şer'iyye sicillerinin önemi yadsınamayacak düzeydedir. Sicillerin en başta genel ve yerel tarih olmak üzere hukuk ve iktisat tarihi gibi alanlarda da ilgili olduğu bu alanlar açısından da önem arz ettiğini belirtmek gereklidir.⁷⁴ Türk halkının hayat ve geçim tarzını yansıtmaya, ithalat ve ihracat konusu olan eşyalar, yörede yetişen çeşitli tarım ürünleri, imal edilen sanayi malzemeleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği maaşlar, hukuk ve ceza davalarındaki tazminat miktarları gibi konular şer'iyye sicillerinden öğrenilebilmektedir.⁷⁵

Kadı sicilleri, Osmanlı hukuk sistemi ve uygulaması hakkında kesin bir yargıya varılmadan önce bakılabilecek en önemli kaynak niteliğindedir. Hukuk sisteminin uygulanış şekli ve yapısı, kişilere davranış şekilleri, herhangi bir suç işleme olayında kişiye gösterilen tavır gibi meseleler sicillerden öğrenilmektedir. Kadı defterleri sayesinde Osmanlı Devleti'nin genel manada tarihi, kültürel, ekonomik, idari ve sosyal yapısının tespit edilmesi mümkündür.⁷⁶

1.3.2. Şer' iyye Sicillerinin Muhtevası

Şer'iyye Sicillerinin başlangıcı H. 120/ M. 738 tarihine kadar dayanmaktadır. Bu tarihten itibaren Küfe kadısı Abdullah bin Şübrime davaların çoğalmasından dolayı birlikte hükümleri tescil etmeye başlamış ve bu tarihten itibaren de hükümler tescil edilmiştir. Sicillerin kullanılması ilk olarak Anadolu Selçuklu ile Büyük Selçuklu devlet teşkilatı içerisinde görülmüştür. Bunun yanında o döneme ait vesikaların asıllarının ve

⁷³Yunus Uğur, "Şer'iyye Sicilleri", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. XXXIX, İstanbul 2010, s.8.

⁷⁴ Fethi Gedikli, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.III, S.5, 2005, s.187- 190-194.

⁷⁵ Salih Akyel, "1831- 1837 (H.1247 – 1252) Tarihli Eğin Şer'iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.XIV, S.1, Elazığ 2004, s.221.

⁷⁶ Ali Duman, "Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri) Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi", *Ekev Akademi Dergisi* Y.11,S. 33, 2007, s.155.

defterlerin tamamı günümüze kadar gelememiştir.⁷⁷ Şer'iyye sicillerinde mevcut belgeler iki gruba ayrılmaktadır. Birincisi, defterin ait olduğu şehirde kadılık yapan kişilerin huzurunda meydana gelen olayların kayıtlarıdır. İkincisi ise devlet merkezinden gönderilen veya kadıların yazışmalarından oluşan kayıtlar olarak karşımıza çıkmaktadır.⁷⁸

Kadıların, Şer'î mahkemelerinin kurulmasıyla birlikte sicil ismi verilen defter tutmaları kanun haline getirilmiştir. Tanzimat dönemi ve sonrasında tutulmuş olan sicillerin muhteviyatına, kadı ve yardımcılarının görev ve yetkilerine bağlı olarak Osmanlı siyasi, iktisadi, askeri ve hukuki hayatı hakkında bilgi veren kaynak serileri şeklinde bakılabilmektedir. Sicil ismi verilen defterler, belli bir usul ve kaide üzerine boyu uzun eni dar ve kadıların cebine sığabilecek şekilde küçük olurlardı. Yazıları o dönemde sık kullanılan ta'lik ve ta'lik kırmacı denilen yazı şeklindedir. Kâğıtları kalın ve sağlam mürekkepleri de bugün bile parlaklığını koruyacak şekilde sabittir. Siciller de genel manada klasik Osmanlı kurumlarının belge türleri ve yazışma usulleri görülmüştür.⁷⁹

Sicillerin içeriği nikâh, talak, ikrar, vakıf, alış-veriş gibi hukuki meseleleri ve kadılara üst makamlardan gelen çeşitli kayıtları içermektedir. Kadı defterlerinin ilk girişinde Arapça olan bir giriş kısmı bulunurdu. Bu kısımda Allah ve Peygambere saygı arz edilmekle birlikte sicili tutan kadının ismi ve ünvanı da bulunmaktadır. Giriş kısmından sonra, belli bir sıralama olmaksızın kadıların karşılaştığı çeşitli davalarla ilgili kayıtlar ve belgeler yer alır.⁸⁰ Kadıların adli kayıtları ile ilgili olan belgeler bakıldığında ilam, hüccet, vakfiyeler ve maruzlardan oluşmaktadır.⁸¹ İdari kayıtlar incelendiğinde ise; vakıf senetleri, satım, bağış, ödünç gibi hukuki işlemler,

⁷⁷ İmran Demirbaş Şahin, "Şer'iyye Sicillerinin Önemi ve Çanakkale Şer'iyye Sicilleri", *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılı*, C.III, S.3, Çanakkale 2005, s.138.

⁷⁸ Orhan Avcı, "Şer'iyye Sicilleri Toplu Kataloglarında Tarih Tesbiti", *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, Ankara C.XII, S.34, 1999, s.48.

⁷⁹ Muhammed Ceyhan, "Tanzimat Dönemi Sonrası Şer'iyye Sicil Defterlerinin Muhteva ve Diplomatik Açından Tahlili", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.26, 2011, s.54.

⁸⁰ Duman, a.g.m, s.141- 142.

⁸¹ Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015, s. 27.

pazarlardaki ürünlerin fiyat listeleri ve evlenme boşanma gibi meseleler karşımıza çıkmıştır.⁸²

1.3.3. Şer' iyye Sicillerinde Yer Alan Belge Türleri

Kadıların adli ve idari görevleri gereğince tutulan ve çeşitli isimle adlandırılan belgeler; İlam, Hüccet, Tezkire, Maruz, Temessük ve Mürsalelerden oluşmaktadır.⁸³

1.3.3.1. İlam

İ'lam kelimesi sözlükte bildirmek, öğretmek ve işaret koymak manasına gelmektedir. Terim olarak bakıldığında da şer'i bir hükmü ve altında kararı uygulayan hâkimin yazılı mührünü taşıyan belge niteliğindedir. Osmanlı belgelerinde sıklıkla ilamat-ı şer' iyye ismiyle kullanılmaktadır. Genel manada İlamlar, günümüzdeki kesinleşmiş mahkeme kararları ile aynı anlama gelmiştir.⁸⁴ İlam belgeleri davalı ve davacının iddiasını, delillerini, hükmün belli gerekçelerini, karara varılan sonuçların kayıtlarının tamamını içerir. İ'lam belgelerini diğer kayıtlardan ayıran en önemli fark, hâkimin verdiği kararı, imza ve mührünü içermesi olmuştur. Bu özelliği bakımından da hüccet, maruz vb. belgelerden farklıdır. Merkezdeki bazı şahsi meseleler ile ilgili ilamların hazırlanmasında ise i'lamcı isimli özel kalemler bulunmaktadır.⁸⁵ Muhakeme sırasında tarafların ve şahitlerin türlü ifadeleri, mahkeme tarafından kayıt altına alınmaktadır. Bu ilamların kayıtlara aykırı bir yanının olmaması adına hâkimin tutanakları dikkatli incelenerek yazacağı ilamla karşılaştırılması şarttır.⁸⁶

1.3.3.2. Hüccet

Hüccet kelimesi mana olarak “delil, burhan, senet” anlamlarına gelen (çoğulu hüccet), yani bir davanın sıhhatine delalet eden şey demektir. Osmanlı hukuk sisteminde iki anlamda kullanılmıştır. Birinci olarak şahitlik, ikrar, yemin ve yeminden dönme gibi meselelerde bir davayı ispata yarayan delillerdir. İkincisi ise kadı huzurunda taraflardan birinin ikrarını, diğerinin de bu ikrarı tasdikini kapsayan ve bir

⁸² Fuat Recep ve Salih Kahrıman, *İstanbul Kadı Sicilleri Galata Mahkemesi 90 Numaralı Sicil*, İsam Yayınları, İstanbul 2012, s.19.

⁸³ Öz, a.g.e, s.11.

⁸⁴ Canbaz, a.g.e, s.38.

⁸⁵ Ahmed Akgündüz, “İ'lam”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, C.XXII, İstanbul 2000, s.72.

⁸⁶ Bayındır, a.g.e, s.3.

hükmü ihtiva etmeyen hususlara dair düzenlenmiş belgelere verilen isimdir. Bu belgelerin üst kısmında kadının imzası ve mührü bulunur.⁸⁷ Halk dilinde bir hükmü ihtiva etsin ya da etmesin üst kısmında hâkimin imza ve mührünü taşıyan belgelere hüccet denilmiştir. Şer’iyye sicillerinde yer alan yazılı kaynakların birçoğunu hüccetler teşkil etmektedir.⁸⁸ Hüccetler, esas olarak mahkemelerin noterlik çalışmalarının bir ürünüdür. Bu belgelerin ilamlardan tek farkı, hâkim hükmünün bulunmamasıdır.⁸⁹

1.3.3.3. Tezkire

Tezkirenin kelime manasına bakıldığında tezkere, pusula, hükümetten alınan bir izin kâğıdı, bazı meslek sahibi kişiler için yazılan biyografi gibi kavramları ifade etmektedir.⁹⁰ Şer’iye Sicili içerisinde bulunan tezkire ise üstten alta ya da aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu içeren belgelerdir.⁹¹ Genel olarak aynı şehir ve kasabada bulunan resmi kurumların birinden diğerine yazdıkları yazılara tezkire denilmiştir.⁹²

1.3.3.4. Maruz

Maruz, Kadıların icra makamlarına idari bir durumu arz etmek üzere yazdığı belgelere veya halkın yazdığı genel şikâyet dilekçelerine denilmektedir. Maruzların içerikleri çeşitli konular; hâkimin emri ile görevliler tarafından yapılan tahkikat raporları, naiblerin ceza konularında yürüttükleri hükümler, üstlerine arz ettikleri meseleler şeklinde ayrılmaktadır. Sicillere de maruz başlığı altında yazılarak yer edindikleri görülür.⁹³ Maruzlar, Hüccetler gibi bir hukuki durumun tesbiti bakımından yazılı delil kabul edilemezlerdi. Kadının idari bir durumu bildirdiği birtakım yazılı kayıtlar veya bir durumun arzını beyan ettiği yazılı belge ve kayıtların tamamı diyebiliriz.⁹⁴

⁸⁷ Mustafa Oğuz- Ahmet Akgündüz, "Hüccet", *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, C.XVIII, İstanbul 1998, s.446.

⁸⁸ Akgündüz, a.g.m, s. 28.

⁸⁹ Bayındır, a.g.e, s.12.

⁹⁰ Ferit Develioğlu, "Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat ", Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2017, s.1289.

⁹¹ Akgündüz, a.g.m, s.46.

⁹² Akgündüz, a.g.m, s.46.

⁹³ Duman, a.g.m, s.150- 151.

⁹⁴ Ferit Devellioğlu, a.g.e, s.732.

1.3.3.5. Temessük

Temessük, Arapçada “tutunmak, sarılmak ve yapışmak” manasına gelmektedir. Diplomatik dilde bakıldığında ise borç verilmesi, borcun ödenmesi, bir şeyin sahibine teslim edilmesi gibi durumlarda karşı tarafa verilen bugünkü sened anlamına gelen belgeyi ifade eder.⁹⁵

1.3.3.6. Mürasele

Mürasele kelimesinin Arapçadaki karşılığı, haberleşmek ve mektuplaşmak olarak karşımıza çıkmaktadır.⁹⁶ Osmanlı Devleti’nde ise, kadılar tarafından merkezden gelen bir buyruldu üzerine sanığın yakalanması için o bölgede bulunan voyvoda ve kethüdalara gönderilen resmi yazılar anlamına gelmektedir.⁹⁷ Osmanlı devleti içerisinde önemli bir yere sahip olan Müraseler, kadının kendisine denk veya daha aşağıda rütbede olan sahiş ve makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere verilen isim olarak da karşımıza çıkmıştır.⁹⁸

⁹⁵ Mübahat S. Kütükoğlu, “Temessük”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XI, İstanbul 2011, s. 413.

⁹⁶ Ömer Faruk Teber, “Osmanlı Devleti Adli Yapısından Bir Kesit: “Şer’iye Sicilleri”, *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*”, Hacı Bayram Veli İslam Araştırmalar Enstitüsü, C.XXI, S.35, Ankara 2000, s.550.

⁹⁷ Akgündüz, a.g.m, s.113.

⁹⁸ Teber, a.g.m, s.551.

2. İKİNCİ BÖLÜM

801 NUMARALI BARTIN ŞER' İYYE SİCİLİNDE YER ALAN DAVA ÇEŞİTLERİ TASNİFİ VE DAVA ÖZETLERİ

2.1. 801 Numaralı Bartın Şer' iye Sicilinde Yer Alan Hükümlerin Özetleri

Tablo 1: 801 Numaralı Bartın Şer'iye Sicili Defteri Hüküm Özetleri

Hüküm Numarası	Belgelerin Özetleri
Hüküm 1	Bakkal Mahallesinden Horab oğlu Zevcesi Rukiye ile eşi Beşaltı oğlu Ali arasındaki boşanma ve nafaka hakkındaki davadır
Hüküm 2	Bartın Sancakdar Mahallesinden Tataylıoğlu Ali Efendi'nin Hacıbekir Mahallesi'nden Tataylıoğlu Hasan Usta Bin Hacı Ahmet'e olan borcuna dair kefalet davası
Hüküm 3	Bartın Kazasının Fermiye Divanından Berber oğlu İsmail'in mirasının varisleri arasında paylaşılmasıyla ilgili veraset davası
Hüküm 4	Adamescid Mahallesi'nden Çatakoğlu Mehmet bin Hacı Hüseyin'in Debbağ Hacı Hüseyin oğlu Molla Hüseyin'den alacak davası
Hüküm 5	Adamescid Mahallesinden Beş'e Ahmet zevcesi Rukiye binti Mehmet'in miras paylaşımına dair veraset davası
Hüküm 6	Timur Koparan Oğlu Hüseyin'in bir miktar para alacak hakkına dair alacak verecek davası

Hüküm 7	Bartın Bakkal Mahallesi'nden Büyük Mustafa oğlu Mehmet'in verasetinin varisçileri arasında paylaşılmasından sonra varisçi Emine'nin kardeşlerin mallarına el koyması sonucunda açılan hisse anlaşmazlığı veraset davası
Hüküm 8	Hacıbekir Mahallesi sakinlerinden Tataylıoğlu Hüseyin Usta'nın Tabakoğlu Mehmed bin Hüseyin arasındaki mal satış davası
Hüküm 9	Bartın'ın Karaköy Divanından Ertuğrul Firkateyni mürettebatında iken Dağcı oğlu İbrahim'in kazazede olması sonucunda varisçisi olan eşinin Mübaşir Mehmet Efendi'den borcu olan bir miktar parayı istemesine dair miras davası
Hüküm 10	Adamescid Mahallesinden Halatçı oğlu Eyüp bin Salih'in kardeşinin saman hanesine el koymasına dair yaşanan durumun çözümlenmesi için şahitler gösterilerek uzlaşma sağlanmıştır. Mala el koyma davasıdır.
Hüküm 11	Sancakdar Mahallesi sakinlerinden Bilaloğlu Mustafa bin Hacı Hasan'ın mirasına dair veraset davası
Hüküm 12	Kutlu Bey Divanından Ertuğrul Firkateyni efradındayken kazazede olan Molla Hüseyin oğlu Şaban bin Ali'nin varisçilerinin alacak hakkı olan yirmi kuruş parayı istemesine dair miras davası

Hüküm 13	Amasra'nın Taşlıca Divanından Ertuğrul Firkateyninde vefat eden Mekirli oğlu Mehmet bin Ali'nin varisçilerinin alacak hakkı olan parayı istemesine dair miras davası
Hüküm 14	Adamescid Mahallesinden Çalikoğlu Süleyman bin Mehmet varisçilerinden Hatice, Fatma ve Hasan arasındaki miras taksimi ile ilgili veraset davası
Hüküm 15	Bartın Kal'a Divanından Bostanlar Karyesinden Osman bin Hasan'ın oğlunun Ertuğrul Firkateyni efradında iken kazazede olmasıyla varisçisi olarak alacak hakkı olan parayı istemesine dair miras davası
Hüküm 16	Yamacı Bekir Mahallesi'nden Bıçakçioğlu Mehmed bin Osman'ın, Bakkal Mahallesi'nden Çin Çin oğlu Hüseyin Kapudan Bin Hacı Mehmet'e vekâlet verdiğiine dair dava
Hüküm 17	Meclis Mahallesi'nden Burgucuoğlu Mustafa Bey ile Rum Milletinden Tilki oğlu Yorgi zevcesi Desine arasındaki mal satış davası
Hüküm 18	Bartın Sancakdar Mahallesi'nden Furuncuoğlu Mehmed bin Ahmet'in, Beytül mal memuru rifatlü oğlu Hasan Efendi'nin on üç yaşında dört yüz kuruş kıymetli bir camuş ineğine müdahalesine dair mala el koyma davası

Hüküm 19	Safranbolu Kazasının Kıranköy Karyesinden Rum milletine mensup Kalfaş oğlu Yovani'nin Kırkulak Mahallesinden Anastas üzerine mal satış davası
Hüküm 20	Amasra'nın Morbeğli Divanı'ndan Kızıloğlu Ahmet'in Rum milletine mensup kereste tüccarından iki yüz yetmiş kuruş alacak hakkına dair alacak verecek davası
Hüküm 21	Bartın Dernek Divanının'dan Kalaycıoğlu Ahmet'in mirasının eşi ve çocukları arasında paylaşılmasına dair veraset davası
Hüküm 22	Hamidiye Kazasının Çaycuma Nahiyesine mensup Rum milletinden Hambarsum Efendi Veled'inin on bir baş ineğinin kaybolması üzerine Ahmed oğlu Tahir Ağaya açılmış mal'a el koyma davası
Hüküm 23	Ertuğrul Fırkateyni efradından Kara Ahmet oğlu Mehmed bin İbrahim'in kazazede olmasından sonra varışçilerinin alacak hakkı olan bir miktar parayı istemesine dair veraset davası
Hüküm 24	Taraf Divanının'dan Derviş oğlu Recep bin Hüseyin'in ve zevci Nefise bint-i Süleyman arasındaki boşanma mihr talebine dair dava
Hüküm 25	Fermiye Divanının'dan Kumbasık oğlu Mehmet zevcesi Zeynep'in eşinden nafaka talebine dair davadır
Hüküm 26	Ertuğrul Fırkateyni Efradına mensup iken kazazede olan Ağzıyukarı oğlu Mustafa bin Ahmet'in varışçilerinin alacak hakkı olan bir miktar parayı istemesine dair miras davasıdır

Hüküm 27	Amasra Nahiyesi'nin Kum Mahallesi'nden Kara Ahmed oğlu İbrahim'in Ertuğrul Firkateyni Efradında iken kazazede olması ile varışçileri alacak hakkı olan parayı kendilerine istemesine dair miras davasıdır
Hüküm 28	Karaköy Divanı sakinlerinden Çobanoğlu Abdülkadir bin Hasan'ın vefat etmesi üzerine eşi ve çocukları arasındaki miras paylaşımı ile ilgili veraset davası
Hüküm 29	Karaköy Divanı sakinlerinden Çobanoğlu Abdülkadir bin Hasan'ın vefat etmesi üzerine eşi ve çocukları arasındaki miras paylaşımına dair veraset davası
Hüküm 30	Bartın'ın Karaköy Divanından Ali Ağa oğlu zevcesi Nazife bint-i Ali ve Kâhya oğlu Mustafa arasındaki mal satış davası
Hüküm 31	Bartın'ın Karaköy Divanından Kara Ali Oğlu Ali bin Hasan'ın, Kara Ali Oğlu Ali'den iki bin kuruş alacağına dair alacak verecek davası
Hüküm 32	Kırmid Divanından Kara Ali oğlu zevcesi Nazife bint-i Ali ve Kâhya oğlu Mustafa arasındaki tapu anlaşmazlığı üzerine açılan şikâyet davasıdır.
Hüküm 33	Amasra Nahiyesi 'nin Kal'a Divanından Musabaş oğlu Ayşe bint-i Ali ile Ali bin Halil arasındaki mal-satış davasıdır
Hüküm 34	Bartın Kutlu Bey Divanı'ndan Debbağ oğlu Hüseyin oğlu İbrahim'in kırk kuruş kıymetli ineğine Geçit Divanı'ndan Ahmet bin Hasan'ın el koyması üzerine açılan mala el koyma davasıdır
Hüküm 35	Amasra'nın Furunlu Divanından Çavuş oğlu Mustafa bin Mehmet ile Serdar oğlu Hacı Halil arasındaki hisse anlaşmazlığı üzerine açılan veraset davasıdır

Hüküm 36	Amasra'nın Yörükân Divanı sakinlerinden Hüseyin bin Ali'nin miras paylaşımına dair veraset davasıdır
Hüküm 37	Bartın Sancakdar Mahallesi sakinlerinden müteveffa Kalaycı zade Mehmed kerimesi Hacı Mehmet'in verasetine dair dava
Hüküm 38	Bağlar Mahallesinde iken vefat eden Çin- Çin oğlu kızı Zeynep bint-i Hacı Mehmet'in mirasının paylaşılmasında kardeşler arasında yaşanan anlaşmazlıkların çözümüne dair açılan veraset davasıdır
Hüküm 39	Bakkal Mahallesinden Rukiye bint-i Mehmet ve eşi Ali bin Hacı Mehmed arasındaki boşanma ve nafaka talebine dair açılan davadır
Hüküm 40	Mektep Mahallesinde iken vefat eden Sezer Hüsn-i bin Abdullah'ın mirasının varîşçileri arasında paylaşılmasında yaşanan hisse anlaşmazlığı üzerine eşi tarafından açılan veraset davasıdır
Hüküm 41	Bartın Meclis Mahallesinden Etmekçi oğlu Hüseyin'in kendi malı olan ineğe Hüseyin oğlu Ömer'in el koyması üzerine açılan mal'a el koyma davasıdır
Hüküm 42	Sancakdar Mahallesinden Kürt oğlu Hüseyin bin Ali'nin miras paylaşımı ile ilgili veraset davasıdır
Hüküm 43	Minnet Divanı'ndan Memiş Usta oğlu Mustafa bin İsmail zevcesi Kezban'ın, eşi Mustafa bin İsmail'in eve gelmemesi üzerine açtığı boşanma ve nafaka belirleme ile ilgili davadır

Hüküm 44	Bartın Çavuş karyesi'nden Yusuf oğlu Kürt Hacı Osman bin Yusuf'un Haymanalı İsmail Çavuş ibn-i Süleyman'dan yirmi kuruş alacak davası
Hüküm 45	Bartın'ın Mektep Mahallesi sakinlerinden vefat eden Sofu Oğlu Çelebi Baş Hüseyin bin Abdullah'ın veraset davası miras konusundaki anlaşmazlıklar çözülmeye çalışılmıştır
Hüküm 46	Bartın'ın Şahne Karyesi sakinlerinden Kara zade oğlu kerimesi ile Çakır oğlu Ahmed bin Hüseyin'in veraset davası
Hüküm 47	Makaracı Oğlu Hüseyin Ustanın Halil Oğlu Hüseyin'in malının kardeşi Makaracı Hasan'a ölene kadar bakması şartıyla hibe etmesine dair hibe davası
Hüküm 48	Sakracı oğlu Hüseyin bin Mustafa ile Sazoğlu Hüseyin bin Hasan'ın vasisi kardeşi Mustafa Efendi ibn-i Hüseyin'den Sakracıoğlu Mehmed bin Mustafa üzerine malların geçmesi ile ilgili mal satış davası
Hüküm 49	Meclis Mahallesi'nden vefat eden Mefruca oğlu Mustafa bin Osman'ın mirasının paylaşılmasının ardından kardeşler arasındaki hisse anlaşmazlığına dair veraset davasıdır.
Hüküm 50	Bartın Mektep Mahallesi'nden Emir Halil oğlu Ali bin İbrahim'in vefat eden Sefer oğlu Mustafa'dan alacak davası (öldüğü için zevcesi ve oğullarından istemektedir.)

Hüküm 51	Meclis Mahallesi'nden yüksek emekli olan Karanlık oğlu Eminin varisi Salih oğlu Hüseyin bin müteveffa mezbur Emin Mehmed dâhilindeki veraset davası
Hüküm 52	Beytülmal memuru Rıfat ile Hacı Hasan Efendi İbn-i Veliyüddin Efendi muvacehesi Emin Mora'nın babasının vefat etmesi üzerine alacağı olan bir miktar parayı varislerinden istemesi üzerine açılan miras davasıdır
Hüküm 53	Yazıcılar Karyesi sakinlerinden Yazıcıoğlu İsmail bin Hüseyin'in Yazıcıoğlu Halil bin Halil ile İpçi oğlu Memiş ve Ahmet'in birlikte inşa ettirdikleri saman haneye tek bir kişi sahip çıkmıştır. Gereksiz yere saman haneyi meşgul etmeleri ile ilgili mal'a el koyma davası
Hüküm 54	Bartın Büyük Sazye Divanında iken vefat eden Gönili oğlu Mustafa bin Veys'in miras veraset davası
Hüküm 55	Sancakdar Mahallesi'nden Hacı Ahmed oğlu Hasan Pehlivan bin Ahmed bin Hasan öldüğü zaman Bakla oğlu Eyüp Ağa bin Ali Osman'a haneyi ve bahçeyi iki bin kuruş pay ederek verdiğini belgelediği ve hibe ettiğine dair dava
Hüküm 56	Bartın Küçük Sazye 'nin Turna Karyesinden Ayvazoğlu kerimesi Ayişe ile Fatıma arasındaki hisse anlaşmazlığı davası
Hüküm 57	Hakkı oğlu bin Molla Hasan ve Arife bint-i Süleyman arasındaki boşanma mihr anlaşmazlığı davası

Hüküm 58	Bartın Selami'ye Karyesinde Nan oğlu Hasan zevcesi Rukiye'nin Hasan bin Hasan'dan iki yüz altmış kuruş alacağı ile ilgili alacak verecek davasıdır
Hüküm 59	Bartın Kazasının Küçük Sazye Divanı'ndan vefat eden Abdullah bin Abdullah'ın verasetine dair anlaşmazlık davası
Hüküm 60	Babasından kalan tarlalara Sancakdar Mahallesi'nden Hacıbekir ve Osman ve Hurşit bin Abdullah'ın müdahale etmesi ve hisse vermemesi ile ilgili miras anlaşmazlığı davası
Hüküm 61	Kadioğlu İsmail ile Bartın Bidayet Mahallesine mensup kardeşi Kadioğlu Mehmed arasındaki miras anlaşmazlık davası
Hüküm 62	Bartın Kasabasının Bakkal Mahallesi'nden vefat eden Hacı Ahmet oğlu Mehmed bin Ahmet'in veraset ve hisse anlaşmazlığı davasıdır
Hüküm 63	Bartın Adamescid Mahallesi'nden Ak Mustafa oğlu İbrahim kız kardeşi Furuncu oğlu Hüseyin zevci Hatice'nin iki yüz bir kuruş mihr-i müecceli vermemesi dair Hatice'nin açtığı mihr davası
Hüküm 64	Safranbolulu olup Bartın'da ikamet eden Rum Milleti'nden Kalcı oğlu Dimitri'nin senedini Tekeli oğlu Yorgi'nin üstüne geçirmesi ile ilgili mal satış davası
Hüküm 65	İsmail Sülbiye Kebire Oğlu Mehmed Efendi ve kardeşi Sülbiye Kebire oğlu İsmail Bey muvacehesinde ev alım satım davası

Hüküm 66	Gölpazarı Nahiyesi ‘nin Çukur köy ahalisinden Hacı Molla oğlu Ömer bin Mehmed ve Memiş oğlu Çoban Ali bin İbrahim ile beytülmal memuru rıfatlı Hacı Hasan Efendi arasındaki hayvan anlaşmazlığı şikâyet davası
Hüküm 67	Bartın Gölpazarı Nahiyesi Çukur köy Karyesi’nden Topal Mehmedoğlu Emin bin Mehmed ile Ağaç Karyesi’nden topal Mehmed bin Abdullah kardeşlerin mal memuru rıfatlı Hacı Hasan Efendi arasındaki siyah yedi yaşında yüz kuruş kıymetli ineğin teslimi ile ilgili mala el koyma davası
Hüküm 68	Debbağlar Karyesi’nden Debbağ oğlu İbrahim ile evci Ayşe arasında Mihr anlaşmazlığı davası herkesin şahitliğinde vereceğini tasdik etmiştir.
Hüküm 69	Bartın Kasabası’ndan Meclis Mahallesi’nde vefat eden Yirmi beş oğlu Mehmed bin Abdullah’ın veraset davası
Hüküm 70	Bartın’ın Meclis Mahallesi’nden Emeksiz kızı mezbur Emine’nin Kokoş oğlu Mehmed bin Osman’ın ölene kadar kendisine bakması şartıyla malını hibe ettiğine dair davadır.
Hüküm 71	Bartın Adamescid Mahallesi’nden İhsan Ağa kerimesi Hatice binti Hasan’ın veraset davası mallarının paylaşılması konusundaki anlaşmazlık şahitler eşliğinde çözüme kavuşturulmuştur
Hüküm 72	Bartın Geçit Karyesi’nden Âlim oğlu kerimesi Ayişe bint-i Ahmet ve Âlim oğlu Mehmed bin Hüseyin arasındaki alacak verecek davası

Hüküm 73	Bartın'ın Akar Karyesi'nden beytülmal memuru Hacı Hasan Efendi'nin kendi malı olan beş yaşında ve dört yüz kuruş kıymetli ineği kendi malı iken Mesul Virgöl kâtibi Salim Efendi'nin zapt ettiğine dair açılan mal'a el koyma davasıdır
Hüküm 74	Meclis Mahallesi'nden Kadı oğlu Hasan Efendi bin Osman ve Kara Kalpak oğlu Osman bin Hasan arasındaki mal- satış davası
Hüküm 75	Sancakdar Mahallesi'nden Mustafa ve Adamescid Mahallesi'nden Tırtızade Ömer ve Ali Efendi arasındaki mal-satış vesayet davası
Hüküm 76	Hacı Ömer Oğlu Hasan bin Ömer eşi Ümmü Gülsüm'ün eşi vefat edince varisçi babasından hak ve hisse talep etmesine dair veraset davası
Hüküm 77	Meclis Mahallesinden Gizlizade Ahmet Ağa'nın mallarını Çakıroğlu Hasan bin Eyüp'e kendisine bakması şartıyla hibe ettiğine dair hibe davasıdır
Hüküm 78	Adamescid Mahallesinden Ahmed bin Ahmet'in verasetinin eşi ve oğulları arasında paylaşılmasına dair miras davasıdır
Hüküm 79	Kambur oğlu Ali ve Mustafa Efendi ibn-i Ali arasındaki mal paylaşımı konusundaki anlaşmazlık üzerine açılan alacak verecek davasıdır
Hüküm 80	Lazistan Mahallesi'nden Rum milletinden Lazari oğlu Yorgi Dimitri'nin eşi ve çocukları arasında miras paylaşımı verasetine dair dava

Hüküm 81	Cennet bin-i Emine ile Paşalı Karyesi'nden Paşalı oğlu Hüseyin bin Hüseyin arasında boşanma ve mihr belirleme konusunda açılan davadır
Hüküm 82	Kasap oğlu İsmail bin Hacı Halil'in on dört mülk bahçesinin tapusu kendisinde olmasına rağmen Baba Hüseyin oğlu Hüseyin bin Ali malına el koyduğu iddiasıyla açılan dava
Hüküm 83	Kiremitçi oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın vefat etmesi sonucunda varisleri tarafından ölenin yığılmış parasına el konulması ve bu maaşın varislerin kendi üzerlerine geçmesini istediği için Mehmed Efendi tarafından açılmış alacak davası
Hüküm 84	Adamescid Mahallesi sakinlerinden İpçi oğlu El Hac Hasan bin Hasan'ın veraseti eşi ve çocukları arasında paylaşıldıktan sonra varislerin tarlalarından birine ve camuş ineğe el konulması ile ilgili açılmış mala el koyma davası
Hüküm 85	Adamescid Mahallesi'nden Şahin Ağa oğlu Mustafa bin Hüseyin'in verasetine dair dava
Hüküm 86	Bakkal Mahallesi'nden Kasap oğlu İsmail bin Hacı Halil bin Abdullah'ın miras paylaşımına dair veraset kaydı davası
Hüküm 87	Molla Salih oğlu Hacı Mehmed bin Ali'nin mirasçıları arasında yaşanan hibe etme konusundaki anlaşmazlık şahitler eşliğinde çözüme kavuşturulmaya çalışılmıştır. Hibe etme davasıdır

Hüküm 88	Furunlu Divanı'ndan vefat eden Hanbel oğlu Mehmed bin Mustafa'nın miras paylaşımı konusunda yaşanan anlaşmazlığa dair veraset davasıdır
Hüküm 89	Furunlu Divanından Sipahiler Karyesi'nden Sipahi oğlu Molla Hüseyin bin Osman ve Çağır oğlu Mahmut arasında bin beş yüz kuruş alacak davası
Hüküm 90	Akpınar Karyesi'nden Türedi oğlu Abdullah bin Mehmet'in mirasının babası eşi ve kızları arasında paylaşımına dair veraset davasıdır
Hüküm 91	Bartın Adamescid Mahallesi'nden Cuntay oğlu Mehmed bin Ahmet'in yirmi seneden beri kendi tasarrufunda olan bahçeyi Cuntaya oğlu Ayişe ve Hatice'nin fuzuli müdahale ettiğini iddia ederek açtığı mala el koyma davasıdır
Hüküm 92	Bartın Hacıbekir Mahallesi'nden Çakır oğlu zevcesi Çakır Beşir oğulları kerimesi Hanife binti Alinin emanet verdiği bir takım malları ve parayı tekrar kendisine verilmesini isteği üzerine açılmış vekâlet anlaşmazlığı davası (dava yarıda kesilmiştir)
Hüküm 93	Bartın Kazasının Akpınar Karyesi'nden Subaşı oğlu Ömer Ağa bin Abdullah'ın veraset davasıdır
Hüküm 94	Kiriş Karyesi'nden Pilavcı oğlu Veis bin Halil'in Kendirci oğlu Mustafa bin Ahmet'e malların satışı için vekâlet vermesine dair davadır

Hüküm 95	Timurcu Ahmed oğlu Hüseyin bin Ahmet'in veraseti eşi Fatıma ve kardeşi Hasan'a verilmiştir. Adı geçen Hasan'ın mahkemeye gelmemesi üzerine Fatıma'nın kendisinden mihr ve bir takım alacak hakkı olduğuna dair ve bu hakkım olan altın ve paranın kendisine verilmesine dair dava
Hüküm 96	İbn-i Mehmet muvacehesindeki altı yüz elli kuruş kıymetli ineğe Etimekçi oğlu damadı Süleyman bin Hasan ve Sarı Veli oğlu Osman Kapudan'ın el koymasına dair mal'a el koyma ile ilgili davadır
Hüküm 97	Bartın'ın Sancakdar Mahallesi'nden Furunlu oğlu Hüseyin bin İbrahim'in zevcesi Hatice'ye üç yüz kırk sekiz kuruş mihr vereceğini kabul ettiğine dair mihr belirleme davasıdır
Hüküm 98	Meclis Mahallesi'nden Codal oğlu Hasan bin Hacı Mustafa'nın veraset davası
Hüküm 99	Bartın Sancakdar Mahallesi'nden Sarı Hüseyin oğlu Mustafa bin Mustafa Mehmet'in veraset davası (dava yarıda kalmıştır)
Hüküm 100	Amasra Nahiyesi'nden Oranlar Karyesi'nden Himmet oğlu Hüseyin bin Ali'nin eşi Hatice'ye bakmadığına dair nafaka mihr davası
Hüküm 101	Lazlar Karyesi'nden Laz oğlu İsmail ile Zeynep bint-i Hasan arasındaki mihr davası
Hüküm 102	Bartın Sancakdar Mahallesi'nden Sarı Hüseyin oğlu Mustafa Mustafa bin Mustafa bin Mehmet'in veraset davası
Hüküm 103	Hamidiye kazasının Perşembe Nahiyesi 'nin Balkur Karyesi'nden Mendan Mazi oğlu Abdullah Çavuşun ineğine el konulması ile ilgili dava

Hüküm 104	Bartın Adamescid Mahallesinden Hacı oğlu Molla Mehmed bin İsmail ve Müslim oğlu Arif bin İbrahim ve Kollukçu oğlu Ali bin Hüseyin arasındaki hisse anlaşmazlığı miras davasıdır
Hüküm 105	Bartın Gölpazarı Nahiyesi ‘nin Sazyekaryesi’nden Kemal oğlu Salih bin Hasan beytülmal memuru rifatlü El Hac Hasan Efendi’nin tarlada yayılmakta olan ineklerine Hacı Hasan’ın müdahale etmesi üzerine açılan mal’a el koyma davasıdır
Hüküm 106	Bartın Kurucaşile Divanı’ndan iken on yedi sene önce vefat eden Hacı oğlu Ali bin Ahmet’in veraset davası
Hüküm 107	Bartın Kazası Kümesler Karyesi’nden Fatıma binti İbrahim Odacı Halil Nizamiye ordusunda dördüncü alayda ikinci taburda ikinci bölükte iken vefat eden Kabakçı oğlu İbrahim Hasan’ın veraset davası
Hüküm 108	Laz oğlu Mustafa bin Halil ve Laz oğlu Osman ve Laz oğlu Ahmet Efendi arasındaki vekil tayini davasıdır (dava yarıda kesilmiştir gerisi yoktur)
Hüküm 109	Bartın Mektep Mahallesi Cemil oğlu İbrahim bin Mustafa’dan Ali mübaşir Mehmet Efendi’nin annesi Emine ve Cemil oğlu Abdullah’ın verasetine dair dava

Hüküm 110	Bartın kazasının Mektep Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Laz oğlu Halil bin Abdullah'ın verasetine dair, aile üyeleri arasındaki anlaşmazlıkların çözümü için açılan miras davasıdır
Hüküm 111	Fatıma binti Süleyman m. Hatun ile Hasan bin Ahmet evlenecek iken Ertuğrul Firkateyni efradından Ahmet'in askerde vefat etmesi üzerine evlenmelerine mani olduğunu iddia ettiği Molla Hüseyin adına açılan şikâyet davası
Hüküm 112	Bartın Hristiyan Mahallesi sakinlerinden Rum milletinden Dran oğullarından Dimitri ve Panalut Yorgi üzerine olan bir arsayı bin sekiz yüz kuruş bedel ile babalarından istemesi üzerine açılan veraset davası
Hüküm 113	Cide kazasının Kalkat Karyesi'nden mal müdürü El Hacc'ın kendi malı olan ineğin Bekiroğlu Yakup bin İsmail'in merada otlatırken kaybolması üzerine ineği olan malın kendisine verilmesini istemesine üzerine açılan mal'a el koyma davasıdır
Hüküm 114	Bartın kazasının Kiriş Karyesi'nden Kendirci oğlu Havva binti Ahmet'in Ertuğrul Firkateyn 'inde askerlik görevinde iken vefat etmesi üzerine Emine isimli kişinin ölen kişi ile evlenmelerini için kendisine söz veren Mehmet Efendi'den mihr istemesine dair dava
Hüküm 115	Cide Kazasının Kaya dibi divanında ikamet etmekte olan Abdullah Agâh Efendi'nin siyah tüylü ineğinin merada otlatırken kaybolması üzerine Bekiroğlu Ömer bin Ahmet Hasan'a

	açılmış mala el koyma davası
Hüküm 116	Kara Ahmet Oğlu Ahmet bin Osman ve zevcesi Zeynep bint-i Ahmet arasında evlilik anlaşmazlığı bulunması sebebiyle Zeynep'in nafaka ve mihr talebine dair davadır
Hüküm 117	Bolu Sancağı Kazası Ömerler Karyesi'nden Hatice binti Hasan Abdullah Agâh Efendi Hüseyin arasındaki alacak verecek davası
Hüküm 118	Kadayıfçı oğlu damadı Mustafa'nın zevcesi Hatice binti Ahmet'in eşi Mustafa'nın ölmeden önce Ziraat Bankası'ndan aldığı krediyi tereke defterinden Devletin ödemesini talep etmesi ile ilgili miras davasıdır.
Hüküm 119	Bartın'ın Karaköy Karyesi'nden ikamet etmekte olan Ali Efendi bin Abdullah'ın mirasının paylaşılması konusundaki anlaşmazlıkların çözüme kavuşması adına açılmış miras davası
Hüküm 120	Bartın Ulugeçid Divanı'ndan İmamoğlu Ak Mehmet'in zevcesi Esmâ binti Hasan'ın malı olan iki yüz kuruş kıymetli ineğinin kaybolması üzerine Sami Efendi'nin malına el koyduğunu iddia etmesi ve geri getirmesi isteği üzerine açtığı mal'a el koyma davasıdır
Hüküm 121	Adamescid Mahallesi'nden Beytül mal memuru Hacı Hüseyin Efendi üzerine olan ineğe Hacı Hasan Efendi'nin müdahale etmesine dair mal'a el koyma davasıdır

Hüküm 122	Bartın Perşembe Karyesi'nden Ali oğlu Mustafa Efendi'nin miras paylaşımına dair veraset davasıdır
Hüküm 123	Bartın'ın Şiremir Divan'ından Çavuşoğlu Mustafa İbn-i Mustafa'nın kendi malı olan damgalı ineğe Hacı Kel Süleyman'ın zapt ettiğini kendisine geri vermesini talep ettiği mal'a el koyma davasıdır
Hüküm 124	Bartın Karyesi'nden Pilavcı oğlu Hasan bin Çelebinin on üç yaşındaki kızına bakamaması üzerine buluşuna değin bakılması karşılığında El Hacc Hüseyin Ağa'ya evlatlık olarak verdiğine dair davadır
Hüküm 125	Sancakdar Mahallesi'nden Soytarı oğlu Mehmed usta ibn-i İsmail'in kendi malı olan bahçeyi Redif taburu bin başı Süleyman Efendi'ye hibe ettiğini şahitler ile onayladığına dair hibe davasıdır.

2.2. 801 NUMARALI BARTIN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Sahife 1

(kapak sayfası)

Sahife 2

Hüküm 1

Bakkal Mahallesi sâkinelerinden Horab oğlu zevcesi (...) ⁹⁹ ta'rif- i şer' ile muarefe Rukiye bint-i Mehmed muvâcehesinden mezbûr zevcesine beş ve altı oğlu Ali ve

⁹⁹ Sicil varak kaydının silik çıkması yüzünden okunamadı

Mehmed Oğlu Mehmed (...) ¹⁰⁰Nafaka terk eylediğinden üzerine nafaka takdir olunmak suretiyle mezbûre ile mihr-i müeccel takdim olunduğu ita olundu.

Fi 14 Rebiu'l- ahir sene [1] 309.

Sahife 3

Hüküm 2

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Dadaylı oğlu Ali Efendi ibn-i Hacı Ahmet'in Adamescid Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Muslu oğlu Mehmed'in sağır oğlu Ali'nin vasî'i mensubu olan kaza-i mezburun hâlen emval-i eytam mudîri Hafız Hasan Efendi ibn-i İbrahim muvacehesinde sağır-i mezbûr Ali'nin malından ve vasî-i mezbûr Hafız Hasan Efendi yedinden sim mecidiye yirmi kuruş hesabıyla bana altı yüz kuruş ikrâz ve teslim idüb ben dahi yedinden istikrâz ve kabul ve umûruma sarfla istihlâk itmemele meblağ-ı mezbûr zimmetimde borcum ve deynim olduğu gibi tahminen iş bu tarihten itibaren iki sene tamamına değin müeccel ve muaccel ve bir adet yine sağır-i mezbûr malından kuruş-ı mezbûr Hafız Efendi yedinden iştira eylediğim koyun saati semeninden yüz seksen kuruş ki cem'an iki cihetten yedi yüz seksen kuruş sağır-i mezbûr vacibü'l-eda ve lazimu'l-kazâ borcum ve deynimdir dediği zapt olundu.

Fî 5 Rebiu'l-evvel sene 308

Tataylı oğlu Ali Efendi.

Medyûn-ı mezbûr Ali Efendi'nin iki cihetden sağır-i mezbûr borcu olan yedi yüz seksen kuruşun edasına bi'l-emr ve'l-kabul kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i ser'iyeye ile kefil-i bi'l-mâl olduğumu mubeyyin iş bu mahalle tasdîkan temhîr iderim.

Fî 5 Rebiu'l-evvel sene 308

Hacı Bekir Mahallesi'nden Tataylı oğlu Hasan Usta bin Hacı Ahmed

Sahife 4

Hüküm 3

¹⁰⁰ Sicil varak kaydının birkaç harfinin kayması sonucunda okunamadı

Bartın kazasının Fermiye Divanından Orduyeri Mahallesi'nden Berber oğlu İsmail oğlu kerimleri Hanife ve Fatıma ile Berber İsmail oğlu Mehmed miyânelerinde munâza'un fih olan ma'a-bağce mülk-i menzilin âtiyu'z-zikr taksîm mûcibince musâlaha olunur şöyle ki arzan otuz iki ve tarla kavis olarak bir tarafı Berber oğlu Ali Osman bin Halil mülk-i menzil ve bahçesi ve etrâf-ı selâsesi yol ile mahdûd olan bağcenin yol tarafından mukaddemâ müfrez bağcenin nısfı yani on altı arşunu mülk menzilin damı cânibisi hizâsına kadar Mehmed'in ve etrâf-ı selâsesi yol ve taraf-ı râbi'i merkûm Mehmed'in mülk menzil ve bahçe-i müfrezesiyle mahdûd kezâlik on altı zirâ' ve poyraz tarafından nısf bahçeye merkûmetânın ve hâne-i mezkûrun üst tarafında yani yol cihetinde dama mezkûr damın hizasından ip tutma yol tarafına kadar ma'a-arsa-i müfreze nısf hâne dahi Mehmed'in ve alt tarafında kalan yani mezbûretânın batı tarafında hisse-i müfrezesine isâbet iden nısf bahçeye mulâsık nısf-ı diğeri dahi Mehmed'in hudutları dâhilinde kalan İsmihan yeri ile beraber mezbûretânın mülkü olmak üzere Hâkim Efendi marifetiyle zîrde esâmisi muharrer şuhûd mahzarında ve merkûm Mehmed Ağa ile mezbûretânın vekîl-i müseccel-i şer'îsi Zühdü Efendi müvâcehelerinde taksîm ve ifrâz ve ol vecihle 'alâmet-i fârîka zikr ve tehdit olundukda tarafeyn râzî ve muvâfakat itmiş oldular zabt ve tahrir olundu.

Fî 9 Cemâziyel evvel sene 308

Mezbûretânın Hanife ve Fatıma vekili Zühdü Efendi

Şahit

Fermiye Divanı'nın Orduyeri'nde Hacı oğlu Tahir Efendi ibn-i Hacı Ömer

Fermiye Divanı'nın Kavuklu oğlu Ali Beğ bin Ömer

Fermiye Divanı'nın Ali Molla oğlu Mustafa bin Ali

Fermiye Divanı'nın Gürcü oğlu Halil bin Halil

Sahife 5

Hüküm 4

Adamescid Mahallesi sâkinlerinden Çatak oğlu Mehmed bin Hacı Hüseyin m. mahalle-i mezbûreden Debbağ Hacı Hüseyin oğlu molla Hüseyin bin Mehmed

muvâcehesinde mezbûr Molla Hüseyin zimmetinde görülen hesabda mutebâkî yüz yetmiş dört kuruş ile nakden vermiş olduğum altmış kuruşuna cem'an iki yüz otuz dört kuruş alacak hakkımı bana edâ ve teslim kibel-i şer' den tenbih olunmak matlûbundur dediği zapt olundu.

Fi 20 Kânûn-u Evvel sene 306

Çatak oğlu Mehmed bin Hacı Hüseyin

Mezbûr Molla Hüseyin isticvâb olundukda cevâbında altmış kuruş nakden aldığını tâyi'an ikrâr lâkin yüz yetmiş dört kuruş matlûbatı akdemce görülen muhâsebe üzerine muteveffâ pederinin vereseleri zimmeti olduğu cihetle kendi borcu olduğunu külliyyen inkâr eylediği zapt olundu.

Fî 20 Kânûn-u Evvel sene 306

Debbağ Hacı Hüseyin oğlu Molla Hasan

Sahife 6

Hüküm 5

Adamescid Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefat iden Beş'e Ahmed zevcesi Rukiye bint-i Mehmed'in verâseti sulbi kebir oğulları Ali ve Mehmed ve sulbîye-i kebir kızı Havva'ya munhasıra olduktan sonra vârisûn-i mezbûrûndan sâhibe-i arz-ı hâl mezbûre Havva kasaba-i mezbûrun mahkeme-i şer' iyyesinde akd olunan mecliste kezâlik mezbûr Ali muvacehesinde iki adet sini, iki adet bakır kazgan, iki adet ibrik, iki adet çamaşır ve el leğeni, üç adet tencere, on adet kapaklı sahan, iki adet tepsi, sekiz adet yorgan, sekiz adet yük yastık, bir adet pamuk şilte, elli kıyye döşek yükü, bir adet altın kuşak, bir adet telli entari, dört adet iplik bezinden çizme, beş adet iplik bezi, 3 adet iplik bezinden beş döşek, on adet hıra gömlek, elli adet katan ipliği, bir adet keten bezinden peşkir, iki adet kendir, mahalle-i mezbûrede vaki ma'lumu'l hudut bir bâb mülk menzili ma'a bostan bizlere mevrûsen intikal idüb emlâk ve eşyâ-yı mezkûrlarda olan hisse-i musîbelerimize fuzûlî müdâhale ve tereke-i müteveffaya vaz'-ı yed eder olduğundan müdâhale-i vakıasının men'iyle bana eda ve teslim kibel-i şer' den tenbih olunmak matlûbundur didiği zapt olundu.

Fî 22 Kânûn-u Evvel sene 306

Ali İmamoğlu kerîmesi Havva bint-i Ahmed

Mezbûr Ali isticvâb olundukda cevâbında müteveffâ-yı mezbûrenin verâseti kendilerine munhasır idüğünü tâyian ikrâr lâkin müteveffâ-yı mezbûre yedimde olub irade eyledigim Fî 9 Temmuz sene 305 tarihli ve Adamescid Mahallesi'nde Ali İmamoğlu kerîmesi Rukiye bint-i Mehmed bint-i Abdullah ve Zîri Mekteb Mahallesi imam ve Adamescid Mahallesi muhtar-ı evvel ve muhtâr-ı sâni ve sâir kesânlar (...) ¹⁰¹ ile tasdikli bir kıt'a nefy-i mülk ve hibe senedi mûcibince müteveffâ-yı mezbûrenin kendi üzerinde malı olmayıp ancak kendinin mevhûben ve nefyen malı olduğundan bi-hakkın vaz'-ı yed iderim deyu def' eylediği zabt olundu.

Fî 22 Kânûn-u Evvel sene 306

Mezbûr Ali

Mezbûre Havva isticvâb olundukda müteveffâ-yı mezbûre vâlidesi maraz-ı mevtinde hibe ve nefy-i mülk eylediğinden hibe ve nefy-i mülk sahîh olmadığından hisse-i musîbesini talep eyledi

mezbûr Ali dahi cevâbında maraz-ı mevtinde olmayıp maraz-ı (...) ¹⁰² Hali sıhhatinde demek olacağından hibe ve nefy-i mülke sahîh ve sağır olduğu vechile bi-hakkın vaz'-ı yed iderim dedi.

mezbûr Ali'den beyyine talep olundukda seney-i mezkûr ve mevzû' sâhib-i mühürler ile isbât ideceğini ve Kânûn-u Evvel'in yigirmi dördüncü Pazartesi gününe ta'lik olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Adamescid Mahallesi'nden Hazinedar oğlu Ahmed Ağa ibn-i Hüseyin bin Ahmed ve kadı oğlu Mehmed Efendi ibn-i İsmail bin İsmail nâm kimesneler li-ecli'-ş-şehâde cevâblarında muteveffîye-i mezbûre tarihten yedi sekiz mâh mukaddem sâkin olduğu menzile celb idüb yatakda olduğu halde egnimdeki gömleğimden mâ-'adâsı oğlum Ali'nindir dedi aklı başında idi ol mecliste sened tanzim olunup biz dahi tasdik ve temhîr eyledik bizler bu hususa şehadet dahi ideriz dediler.

Fî 24 Kânûn-ı Evvel sene 306

¹⁰¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁰² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

On birinci sahife nakl olunmuştur

Mehmed Efendi [Mühür]

Ahmed Ağa

Sahife 7

Hüküm 6

Bartın Kasabasından Bakkal Mahallesi sâkinelerinden Timur Koparan oğlu İsmail zevcesi ve zatı tarif-i şeri ile muarefe Esmâ bint-i Hüseyin nam hatun kasaba-i mezbûrun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer'-i şerif-i enverde kezâlik Adamescid Mahallesinden Timur Koparan oğlu Hüseyin bin Ahmet'e ayrı ayrı günlerde gönderilen davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbure icabet etmeyip yine gönderilen ihtar üzerine icabet eylediğinden adem-i icabeti mahkemece bir mazeret-i meşruaya mustenid olmadığından ve muddeiye-i mezburenin gıyâbî muhâkeme talebe binaen mahkeme-i şeriyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali vekil-i mustemirr tayin olunub muvâcehesinde beş yüz on kuruş kıymetli bir adet yatak, bir adet çarşaf, bir adet yorgan çarşafı, bir adet yastık çarşafı, bir adet yükten mamul aba yastık, on adet mendil, dört adet yağlık, bir adet iğne, bir çift yirmilik altından mamul küpe, yedi kıt'a perde, bir adet kilim, on altı parça nuhas-ı mütenevvi, dört adet gömlek, üç adet dizlik, yedi adet tabak, on beş kıyye Hınta-yı fuzulî zapt ve müdahale ider olduğundan mudahale-i vakıasının men'iyile bana redd ve teslime kâbil-i şer'-den tenbîh olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 22 Kanun-ı Evvel sene 306

Mezbûr Mustafa Efendi isticvâb olundukda müvekkili Hüseyin'in eşya-yı muharrere-i mezkûrelere vaz'-ı yed ve fuzûlî zabt ider olduğunu külliyyen inkâr eyledi.

Fî 22 Kanun-ı Evvel sene 306

mezbure Esmâ müvekkil-i mezbur her ne vakit inkâr ider ise ol vakit isbât ideceğini edemediğim halde tahlîf-i icrâ ittireceğini söyledi.

Sahife 8

Hüküm 7

Bartın'ın Bakkal Mahallesi sakinlerinden Büyük Mustafa oğlu Mehmed'in verâseti zevcesi Emine bint-i Abdullah ile li-ebeveyn kız karındaşları Ayşe Dudu ve Zeyneb'e munhasıra olduktan sonra vârisûn-i mezbûrûndan sâhibe-i arz-ı hâl ve zatı tarif-i şer'î ile muârefe Ayşe Dudu bint-i Mustafa nâm hatun kasaba-i mezbure mahkeme-i şer'îyyesinde kezâlik usûlen gönderilen davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbureye icabet itmeyip adem-i icâbeti mazeret-i meşruaya mustenid olmadığına ve müddeiye-i mezbûrenin dahi gıyaben muhâkeme talebine binaen mahkeme-i şer'îyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali vekil-i mustemirr tayin olunarak muvâcehesinde mahalle-i mezburede etrafı Ata Efendi ve Hacı Nuri oğlu Halil Efendi ve Kara Ali ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir bâb hâne ve bir mikdâr bağce müteveffâ-yı mezbûrden bizlere irsen intikal idüb hisse-i musîbelerimize zevce-i mezbûre Emine fuzuli müdahale ve bize edadan imtinâ' ider olmağla kıbel-i şer'den tenbih olunmak matlûbumdur dedigi zabt olundu.

Fî 23 Kânûn-ı Evvel sene 306

Mezbur Mustafa Efendi isticvâb olundukda mu'ekkile-i mezbûre Emine'nin zevci muteveffâdan irsen intikâl eylediği bir bâb hâneye vaz'-ı yed eylediğini inkâr eylediği zabt olundu.

Fî 22 Kânûn-ı Evvel sene 306

Sahife 9

Husus-ı âtiyu'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîrlerini ahz için kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl kılınan Hafız Hasan Efendi ibn-i İbrahim Bartın Kazasının Hacı Bekir Mahallesi sakinlerinden Dadaylı oğlu Hüseyin Usta ibn-i Hacı Ahmet'in menziline varılarak zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesânlar ile akd olunan meclis-i şer 'de Sancakdar Mahallesi sakinlerinden muteveffâ Bilal oğlu Molla Mustafa'nın kerimleri ve zatları tarif-i şer-i ile muârefe Hatice ve Fatıma nam hatunlar meclis-i ma'kûd-i mezburda bi-tav'imâ ikrâr-ı tâmm ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr pederimiz Molla Mustafa'nın eşyây-ı metrukesine ve emlâk ve arazisine ve nakd-i mevcûduna ve zimem-i nâsda olan hukûkuna üvey vâlidemiz ve muteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Ayşe ile sulbi kebir oğlu Mustafa tereke-i müteveffaya vaz'-ı yed ve bizim hisselerimizi vermekten imtinâ' ider olduklarından merkumdanlar muhâkeme ve muhâkeme-i mahsûsaya ve ikâme-i şuhûd ve tahlîf ve sulh ve ibraya ve mutevakkıf

olduğu umurun küllisine Adamescid Mahallesi sakinlerinden Sumaklı oğlu Mustafa bin Hacı İbrahim kabulüne mevkuf vekâlet-i ‘âmmе-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekil eyledik dedikleri zabt olundu.

Fî 23 Kânûn-ı Evvel sene 306

Hatice ve Fatıma [parmak basmış]

Mezburân Hatice ve Fatıma nâm hâtûnlar huzurumuzda takrîr eylediklerini tasdîkan temhîr ideriz.

Fî 23 Kânûn-ı Evvel sene 306

Sancakdar Mahallesi’nden Furuncu Ahmed oğlu Tahir bin Hüseyin

Tataylı oğlu Ali Efendi Hacı Ahmed [mühür]

Sahife 10

Hüküm 8

Bartın’ın Adamescid Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat iden Tabak oğlu Mehmed bin Hüseyin’in veraseti zevce-i mekrûkesi Zeynep bint-i Mustafa ile sulbi kebir oğlu Mustafa ve Hüseyin ve sulbiye kebire kızı Şerifelere munhasıra olub vârisûn-i mezbûrûndan sâhib-i arzı hal mezbur Hüseyin Bartın bidayet mahkemesinde mun’akid meclis-i şer-i şerif-i enverde kezalik usulen gönderilen üç defa davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbureye icabet etmeyip ve gıyaben muhakemesi icra olunacağı ayrıca gönderilen imza üzerine yine mahkeme-i mezbûreye icabet itmeyüb âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olduğu mahkemece zehab olunmadığına ve tereke-i mezbure vaz‘-ı yed iden mezbur Mustafa tarafından vekil-i mustemirr tayin olunan mahkeme-i şeriyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali Kapudan muvacehesinde bin üç yüz kuruş kıymetinde dokuz adet sahan bir adet güğüm üç adet yağ tavası iki adet tepsi ve bir adet sini ve bir adet kazğan ve dört adet tencere ve iki adet tas ve bir adet bakraç ve bir adet saçlı tencere ve iki adet tabak ve bir adet tabanca ve bir adet tüfenk ve bir adet yatağan bıçak ve ma‘âş-ı müterakimdekinden ahz eylediği iki yüz altmış kuruş ve bir adet re’s esb ve iki adet ibrik leğen ile

[11] Mahalle-i mezburede vaki ma‘lûmu’l-hudûd nısf hânede olan ve bahçede mezbur Mustafa vaz‘-ı yed idüb benim hisse-i musibemi mevcut ise aynen ve müstehlik ise kıymetinden verilmesini talep iderim dedigi zabt olundu.

Fî 27 Kânûn-ı Evvel sene 27 Kânûn-ı Evvel sene 306

Mezbur Hüseyin [mühür]

Vekil-i mustemirr Mustafa Efendi isticvâb olundukda müvekkili Mustafa’nın tereke-i müteveffaya vaz-ı yedini ve hisse-i musîbesini külliye inkâr eyledi.

Mustafa Efendi [mühür]

Müdde-i mezbûr Hüseyin’den iddiasına mutabık beyyine talep olundukda müvekkil-i mezbur (...) ¹⁰³ İnkâr ider ise şehadet-i şeriyeye ile isbât ideceğini söyledi.

Sahife 11

Hüküm 9

Bartın’ın Karaköy divanı sakinlerinden olup Ertuğrul Firkateyn-i Hümayun mürettebatından müteveffa vefat eden Dağcı oğlu İbrahim bin Hüseyin’den mübaşir olduğunu iddia eden divan-ı mezbûr sakinlerinden Dağcı oğlu Hüseyin bin İbrahim m. Mübaşir Mehmed Efendi muvâcehesinde müteveffa mezbûr oğlum İbrahim’den veraseti benimle zevcim ve müteveffa-i mezburun validesi Ayşe binti Aliye münhasıra olup cihet-i karz-ı şeriyeden merkûm Mehmed zimmetinde yirmi kuruş alacak hakkı olup meblağ-ı mezburun bi-l verâse bizlere edâ ve teslim olunmak matlûbumdur dedi.

Fi 29 Kânûn-ı Evvel sene 306

Karaköy Divanından (...) ¹⁰⁴ Taşcı oğlu Hasan bin İbrahim

Mezbûr Mehmed cevabında müteveffa-yı mezbûre cihet-i mezkûreden ol-mikdâr-ı deynim olduğunu tâyi’an ikrâr lakin veraseti kendilerine munhasır idüğünü külliye inkâr eyledi.

Bakkal mahallesi sakinlerinden Seydi oğlu Mehmed Efendi bin Hüseyin bin Bekir ve Çamurcu oğlu Hüseyin bin Hasan bin Abdullah nam kimesneler li-ecli’ş- şehâde

¹⁰³ Sicil varak kaydının anlaşılır olmaması sebebiyle okunamadı

¹⁰⁴ Sicil varak kaydının birkaç harfinin tam olmaması sebebiyle okunamadı

meclis-i şer'a ma'an gelip istişhâd olunduklarında iş bu müdde-i mezbûr Hüseyin müteveffa-yı mezbur İbrahim'in vereseşi (...) ¹⁰⁵olub veraset-i mezbur gaibe-i ani'l-meclis validesi Ayşe binti Aliye munhasıra olub bunlardan başka varisi olduğu ma'lumumuz değildir deyu eda-yı şahâdet eylediler.

Burak divanından Cambaz oğlu Abdullah bin Hasan uzun siyah dallı iri kulaklı düz kesik inek mezbur Yakup (...) ¹⁰⁶malıdır. Ben bu hususa ber vech-i şer'î üzere şahit ederim. Ova (...) ¹⁰⁷Nahiyesinin divanı sakinlerinden Mahmud oğlu Eyüp bin Mahmut bin Abdullah nam kimesneler ber- vech-i şer'î ispat etti.

Sahife 12

Hüküm 10

Bartın Adamescid Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat [hüküm yarıda kalmış devamı aşağıdadır]

Sahife 13

Tarafeyn hâzır olduğu hâlde müddei Ali Ağa'nın huzûr-ı mahkemeye getirmiş olduğu Adamescid Mahallesinde mukîm Zekeriya oğlu nâm-ı diğer Halatçı oğlu Eyüp bin Salih bin Eyüp istişhad olundukda bundan akdem mezbûre Rukiye Hatun meclis-i şer'ide oğlu Ali hâzır olduğu hâlde lâbis olduğum esvâbdan mâ-'ada bana nispet olunan emval-i menkûle ve gayr-i menkûle her ne ki var ise oğlum Ali Bey'indir benim asla alâka ve methâlîm yoktur deyu ikrâr ile nefy-i mülk ittiğine şahidim şehâdet iderim mezbûr yatakda yatıyor idi hâne ve müştemilâtı bahçe ve samanhâne ve sâir eşyâ-i menkuledir dedi senedi ol vakit bi-l harir temhir eyledik dedi.

Adamescid Mahallesinden Ak Mustafa oğlu İbrahim bin Selim ibn-i Süleyman bundan mukaddem mezbûre Rukiye ve kızı Havva ve oğlu Ali ve mazbatada mühürleri olan zevat huzûrunda iş bu hâne ve müştemilâtı bahçe ve kuyu ve samanhâne ve sâir eşyâ-i menkûlesi her ne ki var ise bana nispet olunan cemî' emval ve eşyâ lâbis olduğum esvâbdan iş bu hâzır olan oğlum Ali'nindir benim asla ve kat'â alâka ve methalim yoktur dedi mezbûre bir buçuk seneden ber kâh yatakda ve kâh bize gelir gider idi

¹⁰⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sonucu okunamadı

¹⁰⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın eksik çıkması nedeniyle okunamadı

¹⁰⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması nedeniyle okunamadı

orada senedi yazılarak cümlesini temhîr ittik ben bu senedin mazmununa şâhidim şehadet ederim dedi dahi mezbûre Havva da tasdik etdi deyu ilâve eyledi hanesi derûnunda umurunu tesviyeye muktedir idi.

Fî 25 Ramazan sene [1]308

Ak Mustafa oğlu İbrahim

Sahife 14

Şahitler hakkında ne diyeceği mezbûre Havva ile karındaşı Mehmet'den soruldukta bir diyeceği olmadığını söylediler. Mezbûre Havva vâkı'an kendisi bir kâğıda parmak basmış ise de ne olduğunu bilmediğini ve Mehmed dahi kendisi ol vakit burada olmadığını söyledi.

Fî 21 Kânûn-i Evvel sene [1]306

Adamescid Mahallesi'nden Çin Ahmed oğlu Ahmed bin Mustafa bin Hüseyin cevâbında muteveffiyeye-i mezbûre Rukiye bint-i Ali bazen yatak bazen gezerek olup nâ-firâş olduğu halde kendi Hüsn-i rızasıyla oğlum Ali'ye yırtık gömleğinden mâ-'adasını verdim deyu bize takrîr eyledi ve ol anda sened dahi tanzim olunub mezbûre tarafından temhîr olunduğu gibi biz dahi iş bu takririni tasdîkan temhîr eyledik dediği zabt olundu.

Fî 7 Kânûn-ı Sâni sene [1] 306

Adamescid Mahallesinden Çin Ahmed oğlu Ahmed Ağa

Mezbûre Havva isticvâb olundukda ma'lûmâtı olmadığını söyledi.

Fî 7 Kânûn-ı Sâni sene [1] 306

Mezbûre Havva

Bartın'ın Bakkal Mahallesinde sâkin Hoca oğlu Eyüp Ağa bin Ali bin İbrahim mezbûre Rukiye Hatun'un eşyâ-i menkûlesi olarak bana nispet olunan kâffe-i eşyâ-i menkûle lâbis olduğum esvâbdan mâ-'adâ cemî' eşyam oğlum Ali'nindir benim asla alakam yokdur dedikten sonra tarafları tarafeyni tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı Aşçı oğlu Halil ve taraf-ı râbi'i Ak Mustafa oğlu Ali mülk ve bostanlarıyla mahdûd ve bir bâb

hâne ile müştemilâtı bahçe ve bir (...) ¹⁰⁸ ve bir bâb saman haneyi oğlu Ali Beye hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hibe ve temlik ve teslim eylediğimde merkûm Ali Beğ meclis-i hibede bi-lâ-mânî‘ ittilhat ve kabul ve tesellüm eyledi ben bu hususa bu vech üzere ve tanzim ve şâhidler cânibinden taht-ı temhîre alınan senedin mazmûn ve mündericâta yani ol eşyâ-yi menkûleyi nefy-i mülk ittiğine ve hâne ve müştemilâtını hibe eylediğine ve kemâl-i akıl ve sıhhatde olub fakat bir buçuk seneden beru kâh yatakda ve kâh gezmekte olduğuna ve bu mariz üzerine vefât itti deyu şâhidim şehâdet iderim.

Fî 25 Ramazan sene [1] 308

Sahife 15

İş bu şehâdâta karşı ne diyeceği mezbûre Havva’dan sual olundukda kabul itmeyeceği ve şehâdetlerinde doğru olmadığına dair yemin veremeyeceğini söyledi.

Fî 25 Ramazan sene 38

Sahife 16

Hüküm 11

Bartın Kazasının Sancakdar Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat iden Bilal oğlu Mustafa bin Hacı Hasan’ın verâseti zevcesi Ayşe bint-i Abdullah ile sulb-i kebir oğlu Mustafa ve sulbiye-i kebir kızları Hatice ve Fâtıma ve Rukiye’ye münhasıra ve tashih meselesi mirasları kırk sehmden olub sihâm-ı mezbûrdan beş sehmi zevce-i mezbure Ayşe ve on dört sehmi ibn-i merkum Mustafa’ya ve yedişer sehmden yirmi bir sehmi benâti’l-mezbûr Rukiye ve Hatice ve Fatıma’ya isabeti ‘inde’ş-şer‘î’l-enver zahir oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan sâhibe-i arz-ı hal Hatice ve Fatıma taraflarından bin üç yüz sekiz senesi Cemaziye’l-Evvel’inin yirmi üçüncü günü tarihli ve iki yüz kırk iki numaralı ve Mehmed Nuri mühürleriyle menbur bir kıt’a Bartın mahkeme-i şer‘iyyesinde istihsâl eylemiş olduğu bir kıt’a hüccet-i şer‘iyye mûcibince vekâleti sabit ve sübûtuna hükmi-i şer‘î lâhık olan Adamescid Mahallesi sakinlerinden Sumaklı oğlu Mustafa bin Hacı İbrahim yine kezâlik vârisûn-i mezbûrûndan tereke-i mezbûreye vaz‘-ı yed iden zevce-i mezbure Ayşe ile ibn-i merkum Mustafa’ya usûlen ayrı ayrı günlerde gönderilen davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbureye icabet itmeyüb taraflarından vekil-i müstemirr tayin ile gıyaben

¹⁰⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

muhakemesi icra olunacağı ayrıca gönderilen ihtar üzerine yine tayin günde mahkeme-i mezbûreye icabet itmedikleri gibi ve musaddak senetle bir vekil dahi göndermedikleri ve vekil-i mezbûrun gıyaben muhakeme talebinde bulunduğuna binaen mezbure Ayşe ile mezbûr Mustafa'nın hukuklarını muhafaza iktidarı derece-i kifâyede bulunan mahkeme-i şeriyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali vekil-i müstemirr tayin olunarak muvacehesinde mahalle-i mezbure ma'lûmu'l-hudûd ve'l-muştemilât bir bâb hâne ve hâne önünde iki bab dükkân ile iki bin beş yüz otuz beş kuruş kıymetli bir adet koyun saati ve bir adet yazma kelâm-ı kadim ve bir adet tüfenk ve iki adet tabanca ve bir adet kama ve yirmi adet nuhâs sahan ve beş adet nuhâs tencere ve bir adet nuhâs kazğan ve bir adet nuhâs leğen ve iki adet ibrik ve bir adet gügüm ve bir adet bakraç ve bir adet tepsi ve bir adet sini ve bir adet nuhâs süzek ve iki adet maşrapa ve iki adet tas ve iki adet el tavası ve bir adet esyâb kahve ve bir adet kantar ve bir adet nuhâs terazi ma'a dirhem ve üç adet yük döşek ve sekiz adet yorgan ve iki adet kilim ve sekiz adet yastık ve üç adet yük yastık ve üç adet pamuk şilte ve bir adet seccade ve bir adet (...) ¹⁰⁹ iki aded dest minderi ve üç aded pamuk yastık ve iki adet satır ve iki adet balta ve iki adet kazma ve iki adet bel ve beş adet zembil ve beş adet büyük kutu ve iki adet oturtma dolap ve iki adet ve bir kile hinta ve on kile mısır ve bir kile darı ve iki senelik dükkân icarıyla eshamdan mutebâkî yetmiş kuruş ki muteveffâ-yı mezbûr Molla Mustafa'dan ber-tashîh-i mezkûr mu'ekkillerim Hatice ve Fatmalara irsen intikal eylemiş iken müvekkillerim hisse-i musibetlerini mezbûre Ayşe ile Mustafa fuzûli vaz'-ı yed ve müdâhale ider olduklarından müdâhale-i vakiasının men'iyile eşyay-i muharrere-i mezkûrelere mevcut ise hisselerine isabet ideni aynen ve müstehlik ise kıymetlerinden zamânen ve hâne-i mahdûd ile dükkân-ı mezkûrlar kâbil-i kısmet ise bi't-taksîm değil ise tarih-i istid'âdan itibaren munâvebeten müvekkillerime izafetle bana eda ve teslime kîbel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Vekil Mustafa

Sahife 17

Vekil-i müstemirr Mustafa Efendi isticvâb olundukda müteveffa-yı mezbûrun veraseti müvekkillerine müstahak idüğünü külliyyen inkâr eylediği zabt olundu.

¹⁰⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 3 Kânûn-ı Sâni sene 306

Mustafa

Müteveffa-yı mezbûrun eşya-yı metrûkesi müvekkillerimin talepleriyle tereke-i tahrir mezbûre için tayin olunan güne tarafeyn hazır olduğu halde mahall-i terekeye varılıp mudde'i-'aleyh tarafından bir sened ibrâz olunmasına binaen tereke-i mezbur bilâ sebep kanunen te'hîr kılınmış hâlbuki tereke-i mezbur sebt-i defter olunarak muhâkemesi başka güne ta'lîk olunması iktiza ederken burasına riâyet olunmayıp sene-i mezkûrun muhâkemesi için te'hîr olunmuş sened-i mezkûr her nerede ise evvel-i emirde meydana koyup muhâkemesinin icrası ve sened-i mezkûr ise hile ve hud'a üzerine tanzîm olunub sahte olduğu ve me'mûr-ı mahsûsası tarafından senedin meydana çıkması evvelen bu cihetin fasla rüyet olunmasını müvekkillerime izafetle ihtar iderim dedigi zabt olundu.

Fî 3 Kânûn-ı Sâni sene 306

Mustafa

Vekil-i mustemirr dahi cevabında iddi'â olunan senedin müvekkillerinin yedinde olduğunu külliyyen inkâr eyledi.

Vekil Mustafa

Fî 3 Kânûn-ı Sâni sene 306

Vekil-i mustemirr vazifeleri kanunen inkâr eylese bu cihetden müdde-i âdem vâsıtasıyla hal olunmasını talep ve dava iderim dedigi zabt olundu.

Zira bu sened meydana çıkmadıkça ve yahut hiç olmadığı tasdik kılınmadıkça ileride müvekkilleri ikrâr ve mutekarrir olacağını ilâveten dava iderim.

Vekil Mustafa

Sahife 18

Hüküm 12

Kutlu Beğ Divanı sâkinlerinden molla Hüseyin oğlu Ali zevcesi ve zatı tarif-i şer'i ile muarrefe ve yetmiş sekiz yaşında Hatice bint-i Hüseyin nam hatun Bartın mahkeme-i

şer'iyyesinde kezalik mübaşir Mehmed Efendi muvacehesinde bundan akdem Ertuğrul Firkateyn-i Hümayunu efradından iken vapur-ı mezkûrun kaza-zede olmasıyla mefrukan vefat iden molla Hüseyin oğlu Şaban bin Ali benim sulbî oğlum olub babası ismi Ali ve dedesi ismi Hüseyin ve vâlidesi ismi Hatice bint-i Hüseyin ve maskat-ı re'sleri mezkûr Kutlu Beğ divanı olmağla müteveffay-ı mezbur oğlum Şakir'in veraseti benimle hâzır-ı bi'l-meclis otuz sekiz yaşında li-ebeveyn er karındaşları Şakir ve gaib-i ani'l-meclis li-ebeveyn diger er karındaşı Tahir ve Ali bini'l-mezbûr Aliye munhasıra olub muteveffay-ı mezbur oğlum Şaban'ın muma-'aleyh Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şeriyeden alacak hakkı olan yigirmi kuruş kable'l-ahz ve'l-istifa vefât itmekle meblağ-ı mezbûrden bizler eda ve teslîme muma-'aleyh Mehmed Efendi kıbel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl Mehmed Efendi dahi cevabında muteveffay-ı mezbure cihet-i mezkureden ol mikdâr deynim olduğunu tâyi'an ikrâr lâkin veraset mudde'âlarını külliye inkâr edecek muddeye mezbûreden iddiasına mutabık beyyine taleb olundukda divan-ı mezbur sakinlerinden Kuru bıçak oğlu Ahmed bin Hüseyin bin Abdullah ve mahmud oğlu Ali bin Halil bin Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mecliste hazırın olub cevâblarında iş bu muddeye-i mezbûre Hatice bint-i Hüseyin Ertuğrul divanında vefat iden Şaban bin Ali nâm vâlidesi ve hâzır-ı bi'l-meclis Şakir li-ebeveyn er karındaşı ve gaib-i ani'l-meclis Tahir ve Ali dahi li-ebeveyn er karındaşlar olub babası ismi Ali ve dedesi ismi Hüseyin vâlidesi ismi mezbure Hatice bint-i ve Maskat-ı re'sleri mezkûr Kutlu Beğ divanıdır bunlardan başka varisi ahârı olduğu malumumuz değildir dedikleri zabt olundu.

Fî 2 Kanun-ı Sani sene 306

Sahife 19

Hüküm 13

Bartın'ın Amasra Nahiyesinin Taşlıca Divanı sâkinlerinden Mekirli oğlu elli iki yaşında Ali bin Abdi m. mübaşir Mehmed Efendi muvacehesinde bundan akdem Ertuğrul Firkateyn-i hümayun efradından iken mefrûkan vefât iden Mekirli oğlu Mehmed bin Ali benim sulbî oğlum olub babası ismi Ali ve dedesi ismi Abdi ve anası ismi Şerife bint-i Ahmed ve maskat-ı re'sleri mezkûr Taşlıca Divanı olmağla oğlum müteveffâ-i mezbûrun veraseti benimle ve taht-ı nikâhımda bulunan ve elli sekiz

yaşında vâlidesi mezbûre Şerife ve müteveffâ-i mezbûrun otuz iki yaşında zevcesi Fatıma bint-i Ali ve muteveffiye zevcinden mütevellide ve sağır oğlum ve benim hafidim İsmail bin el-müteveffâ Mehmed'e munhasıra olub müteveffâ-i mezbûrun mumaiyleh Mehmed zimmetinde cihet-i karz-ı şeriyeden yigirmi kuruş alacak hakkını kable'l-ahz vefât itmekle meblağ-ı mezbûrun bizlere eda ve teslîm Mehmed'e tenbih olunmak matlûbundur deyu dava mezbûr Mehmed dahi cevâbında cihet-i mezkureden ol-mikdâr deynim olduğunu tâyi'an ikrâr veraset mudde'âsını külliyyen inkâr itmekle mudde'î mezbûrden iddi'âsına mutâbık beyine taleb olundukda dîvân-ı mezkûr imâmı Hafız oğlu Hasan bin Ömer bin Ahmed ve (...) ¹¹⁰ dîvânı sâkinlerinden Mahmud oğlu İsmail bin Mahmud bin Osman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzîrân olub müteveffâ-i mezbûr Mehmed'in verâseti mudde'î mezbûr Mekirli oğlu Ali bin Abdi ile gâ'ibe-i 'ani'l-meclis vâlidesi Şerife bint-i Ahmed'e ve zevcesi Fatıma bint-i Ali'ye ve sekiz yaşında sulbî-i sağır oğlu İsmail bin Mehmed'e münhasırdır bunlardan başka vârisi olduğu ma'lumumuz değildir dedikleri zabt olundu.

Fî 3 Kânûn-ı Sâni sene (1)306

Amasra Nahiyesinin Çakraz Divanı sâkinlerinden müteveffâ Yörük oğlu Ali Osman bin Molla Hasanın sulbî oğlu on dört yaşında Mahmud bin Ali Osman'ın dahi mensubu Yörük oğlu Ali bin Osman m. mübaşir Mehmed Efendi ibn-i Mehmed muvacehesinde bundan akdem Ertuğrul Firkateyn-i hümayun efradından iken mefrukan vefât iden Yörük oğlu İbrahim bin Ali Osman vasisi olduğum Mahmud bin Ali Osman'ın li-ebeveyn er karındaşı olub babası ismi Ali Osman ve dedesi ismi Molla Hasan vâlidesi ismi Emine bint-i Mehmed ve Maskat-ı re'sleri mezkûr Çakraz Divanı olmağla müteveffâ-i mezbûrun verâseti vasisi bulunduğum iş bu hâzîr-ı bi'l-meclis on dört yaşında Mahmud bin Ali Osman ile gâ'ibe-i 'ani'l-meclis mezbûre vâlidesi Emine bint-i Mehmed'e munhasıra olub müteveffâ-i mezbûrun cihet-i karz-ı şeriyeden mumaiyleh Mehmed Efendi zimmetinde yigirmi kuruş alacak hakkı olub kabileli-'ahz vefât itmekle meblağ-ı mezbûru sağır-i mezbûr izafetle bizlere eda ve teslim tenbih olunmak matlûbundur deyu dava eylediği zabt olundu.

Fî 5 Kânûn-ı Sâni sene [1]306

¹¹⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın bazı harflerinin üstünün çizilmesi yüzünden okunamadı

Mehmed Efendi dahi cevâbında cihet-i mezkureden ol mikdâr deynim olduğunu tâyi'an ikrâr lâkin verasetlerini külliyyen inkâr eyledi.

Fî 5 Kânun-ı Sâni sene [1]306

Dîvân-ı mezbûrden Yusuf oğlu Tahir bin İbrahim bin Hüseyin ve Kal'a divanından Murtaza oğlu Mehmed Efendi bin Mustafa bin Ömer ber-vech isbât eyledikleri zabt olundu.

Sahife 20

Hüküm 14

Bartın'ın Adamescid Mahallesi sâkinlerinden iken doksan beş senesi Mayısının yigirmi üçüncü günü vefât iden Çalık oğlu Süleyman bin Mehmed'in verâseti zevcesi Hatice bint-i Hasan ile sulbi kebir oğlu Mehmed ve sulbiye kebir kızı Fatıma ve sulbi kebir oğlu Ali'ye munhasıra ba'dehu mezbûre Fatıma dahi vefât idüb verâseti zevci Hasan ile vâlidesi mezbûre Hatice ve sulbi kebir oğlu Hasana munhasıra ve mirasları dört yüz sekiz sehmden olub sihâm-i mezbûrden yetmiş dört sehmi zevce-i mezbûre Hatice'ye ve yüz altmış sekiz sehmden üç yüz otuz altı sehmi ibnâni'l-merkûm Mehmed ve Ali'ye ve yigirmi bir sehmi zevc-i mezbûr Hasan'a ve kırk dokuz sehmi ibn-i sağır-i mezbûr Hasan'a isâbet eylediği zahir olduktan sonra vârisûn-i mezbûrûndan ibn-i kebir mezbûr Ali'nin sulbi kebir oğlu Ali'm. mezbûr Mehmed müvâcehesinde pederim merkûm ve gaib-i ani'l-beled Ali el-ân ber-hayât olub müteveffâ-i mezbûr pederi Süleyman Ağa'nın yedi yüz yigirmi kuruş kıymetli beş adet yorgan ve iki adet yatak ve iki adet yastık ve iki adet ibrik ve altı adet kapaklı sahan ve dört adet kapaksız ve bir adet balta ve üç adet kazma ve bir adet terzi tezgâhı ve bir takım Mehdiye çuka esyâb ve iki top yarım mavi çuka ve iki adet terzi ikrazı ile mahalle-i mezbûrede etrafı Hasan Beğ ve Sübut oğlu ve tarafeyni tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir bâb hâne ma'a-bostan müstakillen müteveffâ-i mezbûr Süleyman'dan bertashîh-i mezkûr pederim ve gâ'ibe-i 'ani'l-meclis olan Ali'ye irsen intikâl itmekle hisse-i musîbesini sulbi oğlu olduğum cihetle bi'l-emâne bana edâ ve teslîme kîbel-i şer' den tenbîh olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 7 Kânun-ı Sâni sene [1]306

Mezbûr Mehmed isticvâb olundukda müteveffâ-i mezbûr doksan beş senesinde vefâtı esnasında oğlu Ali silk-i askeriyede vefât eylediğinden verâseti ancak zevcesi mezbûre ile bana ve kız karındaşım muteveffiye Fatıma'ya münhasırdır ve tarih-i mezkûrdan mukaddem mezkûr Ali'nin vukû'-ı vefatını isbât müheyyayım deyu def'-i tasaddî itmekle def'ine mutâbık beyyine taleb olundukda Kara Köse divanı'ndan Ağdacı karyesinde Kara pehlivan oğlu Ali bin ve Burak divanından Çıldır oğlu Ahmed bin (...) ¹¹¹Bin ile isbât edeceğini beyan eyledi Pehlivan oğlu Ali bin Mustafa bin Abdullah istişhâd olundukda ibn-i kebir-i merkûm Ali ile doksan bir tarihinde silk-i redife ma'an gidip doksan iki tarihinde Plevne muharebesi'nde Lofça kasabasında Ağustos iptidasında vukû' bulan muhârebede göğsünden vurularak der-'akab şehit olundu Burak dîvânından Çıldır oğlu Ahmed bin Ali bin Osman istişhâd olundukda şâhid-i evvel Ali'nin şehadeti zikri âtî edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledi.

Sahife 21

(boş) ¹¹²

Sahife 22

Hüküm 15

Bartın Amasra nahiyesi Kala' divanı sakinlerinden Bostanlar karyesinden Yeniçeri oğlu Osman bin Hasan m. elli beş yaşında mahkeme mübaşiri Mehmed Efendi ibni Mehmed-i muvacehesinde müdde-i ikrar-ı nam ve takrir-i kelim idüb bundan akdem Ertuğrul Firkateyn-i hümayun efradından iken mağruken vefat eden yeniçeri oğlu Mustafa bin Osman benim sağır oğlum olub babası ismi Osman ve dedesi ismi Hacı Hasan ve validesi ismi Zeynep Binti Mehmed ve sakat (...) (...) ¹¹³ Kal'a divanı olmağla müteveffa-ı mezbur oğlum Mustafa'nın veraseti aynen iş gaibe-i anil meclis otuz sekiz yaşında zevcesi Emine bint-i İbrahim ile dört yaşında Sülbiye-i Sağıre kızı Zeynep iki yaşında Sülbiye-i Sağıre oğlu Osman bin el- müteveffa el-mezbur Mustafa'ya münhasır olub müteveffa-i mezkûrun merkum Mehmed Efendi ve binti Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karzı şer'iyyeden yirmi kuruş alacak hakkı olub

¹¹¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹¹² Sicil'in bu kısmı boş bırakılarak dava diğer sayfaya yazılmıştır

¹¹³ Sicil varak kaydında silik yerlerin bulunması sebebiyle okunamamıştır

kablel ahz vel istifa vefat etmekle mezbur-u bil verase bize eda ve teslim kıbel-i şerden tembih olunması matlubumdur dedikleri zabt olundu.

Fi 9 Kanun-i Sani sene 306

Mezbur Mehmed Efendi cevabında müteveffa-i mezbure cihet'i mezkureden ol-miktar değni olduğunu ikrar-ı kelam ve ikrar (...) ¹¹⁴ Külliye inkâr eylediği zabt olundu

Müdde-iyeden iddiasına mutabık (...) ¹¹⁵ talep olundukta divanı mezkûrun Kaz pınarı? Karyesinden Sarı Ahmed oğlu Halil bin Ahmed Bin Hüseyin ve yine divan-ı mezkûrdan Hacı Ahmed oğlu Mehmed bin Hüseyin bin Ahmed müteveffa-i mezbur Mustafa'nın veraseti müdde-i mezbur Osman ile gaibe-i anıl meclis (...) ¹¹⁶ Ve zevcesi Emine binti İbrahim ve Sülbiye Sağire kızı Zeynep ve Sulbi sağır oğlu Osman dediklerinden başka varise olmadığı malumumdur dedikleri eda-i şehadet eylediler.

Sahife 23

Hüküm 16

Yamacı Bekir Mahallesi sâkinlerinden Bıçakçı oğlu Mehmed bin Osman m. Bakkal Mahallesi sâkinlerinden Çin Çin oğlu Hüseyin Kapudan bin Hacı Mehmed müvâcehesinde bi-tav'ihî ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ pederim Osman'ın hîn-i vefâtında eşyâ-i metrûkesi mûcib-i tahrir-i tereke olduğu cihetle ma'rifet-i şer'le mahalle-i mezbûre sâkinlerinden müteveffâ Mehmed Hoca vasî nasba ve ta'yîn olunarak tahrir-i tereke olunub hisse-i musîbesini kassam-ı şer'î mûcibince vasî-i merkûm marifetiyle yine mahalle-i mezbûreden Aliş oğlu Hacı Ahmed'e muhasara olunub meblağ-ı mezbûru müdde-i merkum Hacı Ahmet'in oğlu Ali Molladan hod be-hod tahsîl idüb yedinde kaldığı cihetle meblağ-ı mezbûru dahi merkûm Mehmed Hocanın oğulları Davud ve Mustafa Efendi ve Halil Ağalardan talep ve da'vâ ve 'ahz ve kabza ve kendi imzâsıyla arzuhâl takdimine ve ikâme-i şuhûda ve bunlar mütevakkıf olduğu umurun küllisine vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'yye ile vekîl-i gâ'ibe-i men ab nasb ve ta'yîn eyledim dedikleri zabt olundu.

Fî 18 Cemâziye'l-âhir sene 1308

¹¹⁴ Sicil varak kaydında silik yerlerin olması sebebiyle okunamadı

¹¹⁵ Sicil varak kaydında silik yerlerin bulunması yüzünden okunamadı

¹¹⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısımda silik yerlerin bulunması yüzünden okunamadı

Mühür

Çin Çin oğlu Hüseyin Kapudan

Mahalle-i mezbûrdan Bıçakçı oğlu Mehmed [Mühür]

Sahife 24

Hüküm 17

Bartın'ın Meclis Mahallesi sâkinlerinden Burgucu oğlu Mustafa Beğ ibn-i İbrahim'im. Adamescid Mahallesi sâkinelerinden ve Devlet-i Aliye'nin Rum milletinden Tilki oğlu Yorgi zevcesi ve zâtı ta'rif-i şer'î ile muarrefe Resine müvâcehesinde mezbûr Meclis Mahallesinde vâki' etrâfı yol ve Züleyha Mehmed ve Ali Beğ ve benim hânemin bahçesi ile mahdûd bir bâb hâneye gâ'ibe-i 'ani'l-meclis Akpınar divanı sâkinlerinden Batman oğlu Ali ve Mehmed müştereken mutasarrıf iken hâne-i mahdûd-i mezkûreyi üç bin dokuz yüz kırk beş kuruş bedel mukâbilinde kendi hüsn-i rızâsıyla merkûmân Ali ve Mehmed'e bey' ve ferâğ idüb mezbûre dahi iştirâ ve temellük itmiş olduğundan işittiğim anda menzil-i mahdûd-i mezkûr nefsi mübeyyide şârik olduğu hâlde hakk-ı şefi'am olduğu cihetiyle Aşçı Ali oğlu kahvesinin önünde işittiğim anda içeri girdim kahve-i mezkûrede hâzır olan Burucu oğlu Ali Beğ ve yemenici esnâfından Veli Mustafa ve Yüzbaşı Emin ve Salih Efendiler ve sâir bilmediğim kesânlar olduğu halde mezbûre Desine hâne-i mahdûd-ı mezkûru alıyor imiş ben şefiam dedim ba'dehu Adamescid Mahallesinde vâki' Kapıcı oğlu hanesinde mezbûre Desine'yi buldum millet-i merkûmeden İliya ve Dimitri ve sâir kesânlar hâzır oldukları hâlde mezbûreye hitâben sen bizim mahallede vâki' Ali ve Mehmed'in hânesini almışsın ben şefiam ve ben alacağım dedim ve hakk-ı taleb ve işhâd ittim mezbûre semen-i merkûmeyi benden ahz ve menzil-i mezkûru bana def' ve teslîme kıbel-i şer' den tenbîh olunmak matlûbumdur dediği zabt olundu.

Fî 19 Kânûn-ı Sâni sene [1] 306

Mustafa Beğ [mühür]

Mezbûre Desine isticvâb olundukda mahalle-i mezkûrede ma'lûmu'l-hudûd bir bâb haneyi dört bin iki yüz kuruş bedel-i misl mukâbelesinde mahzar-ı şuhûda tarihten yirmi yedi gün akdem aldığı ve muamele-i nizamiyesini icrâ olunmakta iken tapu

kâtibine talip-i ahârı var ise terk itmek üzere malumat verilmiş ve kendisi şifaya dair söylenmiş olduğundan mezkûr Mustafa Beyin şufa da‘vâsında Hakkı kalmamış olduğunu beyan ve bu mu ‘ameleden malumatı olduğu cihetle ahz eylediğini ve şifa sâkıt olduğunu beyan eylediği zabt olundu.

Fî 19 Kânûn-ı Sânî sene [1] 306

Mezbûre Desine [imza]

Ve hâlâ Merkûm ve mudde‘î mezbûr Mustafa Beğ razı olduğu bi-tekrar beyan eylediği zabt olundu ve râzı olduğu beyyineye havâle olundu Meclis Mahallesi muhtârı Hasan Efendi ve Hoca oğlu ve Dilaver Ağa ve Hafız Kadir Efendi Tapu Kâtibi Hüseyin Efendi Kırmid dîvânından Kavas Mehmed idâre azası Kostan Efendi ve İsmail Ağa ve Samancı oğlu Hüseyin Efendi Emir Ahmed oğlu Emin (...) ¹¹⁷Ahmed (...) ¹¹⁸Mehmed ve Saka oğlu Hüseyin Efendi ve Derviş oğlu Osman Efendi ve başka şahitleri olmadığını beyan eyledi Fî 20 Kanun-ı sâni sene 306 bir gün sonra getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 20 Kânûn-ı Sânî sene [1]306

Sahife 25

Hüküm 18

Bartın’ın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Furuncu oğlu Mehmed bin Ahmed Bartın kazası Beytu’l-Mâl memuru rifatlü El-Hacc Hasan Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi müvâcehesinde eşkâli siyah tüylü ayakları İran dallı tüylü ucu bir mikdâr beyaz ve (...) ¹¹⁹Ufak ve basık (...) ¹²⁰tahminen on üç ve on dört yaşında dört yüz kuruş kıymetli bir re’s camuş ineğim meramızda ray olunmakta iken kazaen zayi‘ olub tahrir eylemekte iken yuva namıyla beytu’l-mâl memuru bi’l-emâne vâzı‘u’l-yed ve müdahale eder olduğundan mudâhale-i vakıasının men‘iyle bana edâ ve teslim kibel-i şer‘den tenbîh olunmak matlûbumdur deyu dava eylediği zabt olundu.

Fî 26 Kanun-i Sani sene [1]306

¹¹⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹¹⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹¹⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın eksik olması yüzünden okunamadı

¹²⁰ Sicil varak kaydında harflerin balarının silinmesi yüzünden okunamadı

Sancakdar Mahallesinden Furuncu oğlu Mehmed bin Ahmed Mumaillehy Hacı Hasan Efendi cevâbında ta'rif ve tavsif olunan camuş ineğine yave namıyla bi'l-emâne vaz'-ı yedini tâyi'an ikrâr lâkin şirden mâlî olduğunu külliye inkâr eyledi beyyineye havâle olundukda mahalle-i mezbûrdan İnce Alemdar Zâde Mustafa Beğ ve Bakkal Mahallesinden Harmanlı oğlu Hasan ve Kadir Usta oğlu Çakır ile isbât edeceğini beyan eyledi Fî 26 Kanun-ı sani sene 306 ve merkumlardan başka şahidi olmadığını ilaveten beyan eyledi.

Fî 28 kanun-ı sani sene 306

Yarınki güne Takbik olunduğu tarafeyne tefhîm olundu

Fî 28 kanun-ı sani sene 306

Furuncu Zâde [Mühür]

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olub beyan eylediği şahitlerden İnce Alemdar Zâde Mustafa bin Hacı Halil siyah tüylü kuyruğu ucu dört parmak miktarı beyaz ve basık dallı camuş ineği mudde'î merkûm Mehmed Ağa'nın şirâ'en malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim deyu şehâdet eyledi.

Fî 28 kanun-ı Sani sene 306

İnce Alemdar zade

Ve Bakkal Mahallesi sâkinlerinden Harmanlı oğlu Hasan bin Mehmed bin Hasan li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzır olub cevabında (...) ¹²¹Basık ve ufacık siyah tüylü ayakları koyu sarıya mail ve kuyruğu dört parmak miktarı beyaz camuş ineği mudde'î merkumun şiraen malıdır Bakkal Mahallesinden

Sancakdar Mahallesinden Kadir usta oğlu Çakır Halil bin Ahmed bin kadir li-ecli'ş-şehâde hâzır olub cevabında (...) ¹²² basık gözleri içeri çekik bilinir bilinmez camuş inek mudde'î mezburun malıdır ben bu hususa şahidim dediği zabt olundu.

Fî 28 Kânûn-ı Sâni sene 306

Müdde-i aleyh mezburun (...) ¹²³olmağla mustafa bey imtina eylemiştir.

¹²¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹²² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Sahife 26

Hüküm 19

Kastamonu Vilayeti celilesi'nin Safranbolu Kazasının Kıran Karyesi 'nin Kırk ulak Mahallesi sakinlerinden Devlet-i Aliye tebaasının Rum Milletinden Kalfaş Oğlu damadı Orumyorgi veledi Yovani Bartın kazasının bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer'i şerif-i enverde bi tav-an takrir-i tâmm kelam idüb mezkûr Kırk ulak mahallesinde etraf-ı kalafat-ı Anastas (...) ¹²⁴Tarlasıyla mahdûd bir bab hane ve bir mikdâr bahçeyi talibi zuhurunda bedel-i misliyle ahara bey ve takrir ve bedelini ahz ve kabza ve makbuzu bana irsal ve teslime muallime-i nizamiye ve memuru huzurunda ifa ve takrire mutavvaffık olduğu umurun küllisine el halet-i hazihi mezkûr Kırk ulak Mahallesinde sakin millet-i merkûmeden sulbi oğlum Ovanis veled-i Yorgiyi kabule (...) ¹²⁵Vekil ve naib-i menab nasb ve tayin eyledim dediği zabt olundu.

Fi 24 Cemayi-el Ahir Sene 308.

Millet-i merkumeden Yorgi Veled-i Yovan [parmak]

Alada vaz olunan imza ve parmak işareti merkum Yorgi'nin olduğu gibi huzurunda ikrar eylediği tasdik kılındı.

Fi 24 Cemayi-el Ahir sene 308. [Mühür]

Sahife 27

Bakkal Mahallesinden Emir-i Ahur oğulları İbrahim ve Ahmed nam kimselere camuş-ı mezkûr muayene olundukda yaşlı on iki on üç belki daha ziyade olduğu beyan eyledikleri zabt olundu.

Fi 28 Kânûn-ı Sâni 306

Emir-i Ahur oğlu [mühür]

24 Cemayi-el Ahir 307

¹²³ Sicil varak kaydından ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

¹²⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Millet-i merkurumun Yorgi veledi

Sahife 28

Hüküm 20

Amasra'nın Morbeğli Divanı sâkinlerinden Kızıl oğlu Ahmed bin Ali m. fi'l-'asl Kayserili olub Bartın kasabasında li-ecli't-ticâre ikamet etmekte olan Devlet-i Aliye tebaasının Rum milletinden kereste tüccarından Papaz oğlu Avram veled-i Dimitri müvâcehesinde takdim eylediğim arzı halde beyan olduğu üzere kereste-i mütenevvi esmanından dolayı ez-gayr-i teslim iki yüz yetmiş kuruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezburun aliverilmesini hâlâ taleb ederim deyu dava eylediği zabt olundu.

Fî 30 Kânûn-ı Sâni sene 306

Dîvân-ı mezbûrdan Kızıl oğlu Ahmed bin Ali [parmak basmış]

Mezbûr Avram cevabında tarihten yedi sene mukaddem nakden vermiş olduğum üç yüz kuruşluk kereste kontratımız olub üç yüz kuruş bedel kereste teslim kereste-i mezkûre nin ıskartalarını ahz eyleyip kendisine teslim eyledim ise badehu mahkeme-i şer'îyye olan dava üzerine yetmiş yahut seksen kuruş sulh ve ibra olduk bedel-i sulhu dahi teslim eylediği makam-ı def' de söyledi.

Fî 30 Kânûn-ı Sâni sene 306 [imza]

Def'-i mezkûr beyyineye havale olundukda dîvân-ı mezkureden Kızıl oğlu Halil Çavuş Kart musa oğlu İsmail Emin oğlu Ali Haydar Feyzi oğlu Ahmed sağır oğlu Hasan ve bunlardan başka asla şahidim olmadığını gelecek pazar günü getireceğini taahhud ile tarafeyne takdim edildi.

Fî 7 Şubat sene 306 [İmza]

Sahife 29

Hüküm 21

Bartın'ın Dernek Divanı sâkinlerinden iken tarihten dokuz gün mukaddem vefât iden Kalaycı oğlu Mehmed bin Ahmet'in verâseti zevcesi Fatıma bint-i Mehmed ile sulbi kebîr oğlu Bekir ve sulbiye kebire kızı Ayşe munhasıra oldukdan sonra vârisun-i

mezbûrûndan zevce-i mezbûre Fatıma Bartın kasabasının Bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer'-i şerif-i enverde kezâlik müteveffâ-i mezburun terekesine vaz'-ı yed iden oğlu merkûm Bekir müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-i mezbûrun verâseti merkûm Bekir'e ve kızı Ayşe'ye munhasıra olub tereke-i muteveffâdan sekizde bir hisseme merkûm Bekir fuzuli mudâhale ve bana vermekten imtinâ' eder olduğundan mudâhale-i vakıasının men'ıyla tereke-i müteveffayı ber-vech-i şer'î sebt-i defter ve hisse-i musibemi bana edâ ve teslîme kibel-i şer' den tenbîh olunmak matlûbumdur dediği zabt olundu.

Fî 30 Kânun-ı Sâni sene [1]306

Mezbûr Bekir cevabında mezbûre müteveffa-i mezburun zevce-i medhûlun bihâsı idüğünü tâyi'an ikrâr lâkin üç mâh mukaddem yani ağustos içinde mahzar-ı şuhûda ıtlak eylediğinden tereke-i müteveffada asla hakkı olmadığını söylediği zabt olundu.

Fî 30 Kânûn-ı Sâni sene 306

Tarih-i mezkûrda ıtlak eylediğine deyyineye havale olundukda dîvân-ı mezkûrdan Hasan usta oğlu İbrahim ve Sarı Ömer oğlu İlyas oğlu Ali olub bunlardan başka asla şahidi olmadığını beyan ve yarınki güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Dîvân-ı mezbûrdan Hasan usta oğlu İbrahim bin Hasan bin Mehmed li-ecli'ş-şehade hâzır olub hasmın talebiyle cevabında müteveffâ olmazdan beş altı gün mukaddem ıtlak eyledi ve nafakasını mezkûr günde verdi.

Dîvân-ı mezbûrdan Sarı Ömer oğlu İlyas bin Ömer bin Ümmiye li-ecli'ş-şehade cevabında müteveffâ olmazdan on gün evvel nafaka ve nikâhını ita' eylemiş ise de mezbûreye ağustos içinde ıtlak eyledim dedi.

Dîvân-ı mezbûrdan Baki oğlu Ali bin Mehmed bin Ahmed cevabında cevabında müteveffâ nâ-mizâc iken nikâh ve nafakasını verdi verese-i mezbûre şahidan-ı merkumanın vech-i şer'î üzere edâ'-i şehâdet idemediklerinden muarazadan men ile tereke-i mezbûrûnun tahrire vâki' mezbûre tenbih olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 14 Şubat sene 306

Sahife 30

Hüküm 22

Fil-asl Safranbolu Kazasında Kıranköy Mahallesi'nden olub Hamidiye Kazasında Çaycuma Nahiyesine nakl-i han iden Devlet-i 'Aliye tebaasına Rum milletinden Mutafoğlu kızı ve zat-ı Şiremir divanı sakinlerinden ve Ermeni milletinden Hambarsum efendi veled ve meclis-i mahallesi sakinlerinden Lazari oğlu Andan veled-i Yordan tarifleriyle maarif hacı Levezli veledü'l-hacı Kostan Bartın kazasının mahkeme-i şer'isinde ma'kûd meclis-i şer'î şerif-i enverde kezalik mezbur Safranbolu kazasında Kara 'Ali mahallesi sakinlerinden cüce Ahmed oğlu 'Ali bin Hurşit muaresinde dokuz seneden beri şıraen mutasarrıfa olduğum eşkâli arka ayakları beyaz şekerli ve yelesi ve kuyruğu siyah ve altında yarım şeklinde bir mikdar beyaz ve kestane darısı bir re's (...) ¹²⁶ ve on bir başında beygir bayırgir müteveffa zevcem hacı Yordanın mal-i müşterası aldığı halde tarihinden bir buçuk sene mukaddem mezbur Çaycuma nahiyesinde mer'asında ray olunmakta iken havaleye mezkûr zay-i olub tahrir eylemekte iken merkum anü'l-yedinde bulmamla bana eda ve teslime bi'l-verese ve bi'l-vesaye talep ve dava iderim dediği zabt olundu.

Fi 2 Şubat sene 39

Mutafoğlu oğlu kızı

mezbûr an cevabında ta'rife tavsife olunan cevabına vaz' yedini ve yedinde olub ibraz eylediği fi 14 Teşrin-i evvel sene 305 ve ziri cema-i divan tarihinde maarif ile memhur bir kıt'a ala vech-i mucibince Sancakdar Mahallesi'nden Furuncu Ahmed oğlu Tahir Ağa şer'an mal ve mülki olduğundan bi-i hakk vaz'ı yed ve müdahale ve teslimine (...) ¹²⁷eylediği zabt olundu.

Fi 3 Şubat sene 308

Sahife 31

Hüküm 23

Ulugeçid divanı sakinlerinden altmışaltı yaşında Hatip oğlu Mehmed bin Mehmet'in zevcesi ve zat-ı tarifi şer'î ile maruf elli sekiz yaşında Esmâ bint-i Hasan m. Mübaşir Mehmed Efendi muvacehesinde bundan mukaddem Ertuğrul vapuru efradından iken vapur-ı mezkûrun kazazede olmasıyla magrufen vefat iden şeyh oğlu Şaban bin

¹²⁶ Sicil varak kaydının ilgili kısmı silik olması yüzünden okunamadı

¹²⁷ Sicil varak kaydının ilgili kısmı silik olması yüzünden okunamadı

Süleyman benim sulbi oğlum olub müteveffa-yı mezburun veraseti benimle yirmi sekiz yaşında er karındaşı şeyh oğlu Mustafa bin Süleyman münhasıra olub müteveffa-yı mezburun mezkûr Mehmed Efendi zatında cihet-i karz-ı şer'iden yirmi kuruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezbur bizlere İrsen intikal etmekle meblağ-ı mezbur alıverilmesini talep ederim dedikte zabt olunub

Fi 20 sene 208 ve fi 28 1308 sene 206

mezbur Mehmed Efendi cevabında müteveffa-yı mezbure cihet-i mezkureden ol-mikdar kuruşun deyn olduğuna tayi'an ikrar-ı lakin veraset müdde'alarını külliye inkâr etmeye divan-ı mezbûrûndan Mustafa oğlu Mehmed bin hacı Ali bin Ali ve imam oğlu Hasan bin Ahmed bin Mehmed li-ecli's-şehade hazır olub cevabında müteveffa-yı şeyh oğlu Şaban bin Süleymana veraseti validesi mezbure Esmâ bint-i Hasan ile lieb er karındaşı Mustafa bin Süleyman muhsırdan dediler.

Sene 30 Şubat fi 27 Şubat 1306

Sahife 32

Hüküm 24

Bartın Kumbazar Nahiyesine tabi Taraf (...) ¹²⁸ Divanı sakinlerinden Derviş oğlu Recep bin Hüseyin m. divanı mezbur sakinlerinden Karafamsa Oğlu Süleyman kerimesine zatı ta'rif-i şer-i ile maruf nefise bint-i Süleyman muvacehesinde mezbure benim iki yüz kuruş mihr-i müeccel teslimiyle zevce-i medhûl iken bana itaat ve inkıyâd etmediğinden itaat ve inkıyâd-ı kablel-i şerden tebenni olunmak malubumdur dedikleri zabt olundu.

Fi 4 Şubat 306.

Derviş oğlu Recep [parmak]

Mezbure nefise cevabında zevce-i medhûl bahası idüğünü tabi ikrar-ı lakin tarihinden sekiz ay mukaddem mahzarı şuhudda eylediğinden itaat ve inkıyâd itmeyüb zevce-i muttakası olduğunu makam-ı defa söyledi.

Fi 4 Şubat 306

¹²⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Divan-ı mecburdan Kosta Bey Molla Feyzullah Dermiş Oğlu Halil ve Dermiş oğlu Süleyman çavuş Serdar oğlu Hacı Molla mustafa nam kimesne ile ispat edemediğini ve başka şahidi olmadığını beyan idüb tarihinden beş gün yani (...) ¹²⁹

Fi 4 Şubat 307

Sahife 33

Hüküm 25

Bartın Fermiye divanı sakinlerinden Kumbasık oğlu Mehmed zevcesi zat-ı tarif-i şer ile ma'rife Zeynep binti Mehmed m. keزالik zevce-i mezbur Mehmed oğlu muvacehesinde üzerine ve dava ve takrir-i kelam idüb merkum Ömer benim zevci dâhilim iken tarihinden mukaddem ıtlak edip merhumun ferasetinden hâsıl (...) ¹³⁰ mütevellid sabi yirmi yedi günlük oğlum üçümüz için nafaka takdir olunmak matlubumdur deyip dava (...) ¹³¹ Vakıa'sına muvaffak olub zeyl-i zevcesi kesânlar ihbarlarıyla tümüyle otuz (...) ¹³² Takdim olunduğu iş bu mahalde zabt olundu.

Fi 13 Recebi ferd 308.

Sahife 17 b

Hüküm 26

Bartın kazasının Amasra nahiyesinin Furunlu divanı sâkinlerinden Elekçi taifesinden Mehmed Ali'nin oğlu Mehmed ibn-i Mehmed m. kaza-i mezbûrun Gölpazarı Nahiyesinin (...) ¹³³ sâkinelerinden ve gâ'ibe-i mezkureden Nalbant oğlu Ali bin Ali zevce ve zâtı muarrefe Akkadın bint-i Mustafa nâm hâtun müvâcehesinde zevci mezbûr Ali hâzır olduğu üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb tarihden on iki sene mukaddem Bolu sancağı kazalarından Bartın kazasının Kırmid divanı sâkinlerinden ağzı yukarı oğlu Ahmed bin Mustafa m mübaşir Mehmed Efendi ibn-i Mehmed müvâcehesinde bundan akdem Ertuğrul Vapuru efradından iken vapur-ı mezkûrun kazazede olmasıyla magrufen vefât iden ağzı yukarı oğlu Mustafa bin Ahmed benim sulbi oğlum olub müteveffâ-i mezbûrun verâseti benimle gâ'ibe-i ani'l-meclis vâlidisi

¹²⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹³⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹³¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sonucunda okunamadı

¹³² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹³³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Havva bint-i Mehmed ve zevcesi Hatice bint-i Hasan'a munhasıra ve maskat-ı re'slerimiz mezkûr Kırmid divanı olmağla müteveffâ-i mezburun mumaileyh Mehmed zimmetinde cihet-i karz-ı şeriyeden yigirmi kuruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûru kable'l-ahz ve'l-istîfa' vefât itmekle meblağ-ı mezbûru bizlere edâ ve teslim kibel-i şer' den tenbîh olunmak matlûbundur deyu da'vâ eylediği zabt olundu.

Fî 24 Recep sene (1)308

Kırmid Dîvânından yukarı ağzı oğlu Ahmed

Mezbûr Mehmed Efendi cevâbında müteveffâ-i mezbûre cihet-i mezkureden ol mikdâr ğuruş deynim olduğunu tâyi'an ikrâr lâkin veraset mudde'âlarını külliye inkâr itmekle mudde'î mezbûrden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda dîvân-ı mezbûrden Şeyh Mehmed oğlu bin Ahmed bin Abdullah mudde'î mezbûr Ahmed müteveffâ Mustafa'nın babası ve gâ'ibe-i 'ani'l-meclis Havva bint-i Mehmed ve zevcesi gâ'ibe-i 'ani'l-meclis Hatice bint-i Hasan zevcesi ölüp bunlardan başka vâris-i ahârı olduğu ma'lumumuz değildir deyu edâ-i şehâdet eyledi dîvân-ı mezbûrdan Murtaza oğlu Mehmed bin Süleyman ibn-i Ömer li-ecli's-şehâde hazır olub edâ-i şehâdet eyledi.

Sahife 34

Hüküm 27

Bartın kazasının Amasra nahiyesinin Kal'a divanının Kum Mahallesi sâkinlerinden kırk beş yaşında Kara Ahmed oğlu Mehmed bin İbrahim'im. mübaşir Mehmed Efendi bin Mehmed müvâcehesinde bundan mukaddem Ertuğrul vapuru hümayun firkateyn efradından iken vapur-ı mezkûru kaza zede olmasıyla mefrûkan vefat iden Kara Ahmed oğlu İbrahim bin Mehmed benim sulbi oğlum olub müteveffa-i mezburun veraseti benimle zevcesi yigirmi üç yaşında Emine bint-i Hüseyin ile vâlidesi otuz sekiz yaşında zevcem Ayişe bint-i Ali ve sülbiye Sağire kızı üç yaşında Fatıma munhasır olub müteveffa-i mezbûr oğlum İbrahim'in Merkûm Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şeriyeden alacak Hakkı olan yigirmi kuruşu kable'l-ahz ve'l-istîfa vefat etmekle meblağ-ı mezbûru bizlere edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbîh olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 4 Şaban sene 308

Mezbûr Mehmed Efendi cevabında cihet-i mezkureden ol mikdar kuruş deynim olduğunu tayinan ikrar lakin veraset müddealarını külliye inkâr eyledi.

Mezkûr Kal'a divanının Zindan Mahallesi sâkinlerinden Hacı Ahmed oğlu Mustafa bin Ali bin Ahmed ve dîvân-ı mezbûrdan Hacı Ali Ağa oğlu Ali bin Mehmed bin Mahmud vech-i şer'î üzere şehâdet eylediler.

Fî 4 Şaban sene 308

Sahife 35

Hüküm 28

Amasra nahiyesinin Karaköy dîvân sâkinlerinden müteveffâ Çoban oğlu Abdulkadir bin Hasanın zevcesi ve zâtı ta'rif-i şer'î ile muarrefe Kezban bint-i Mehmed Bartın kazasının Bidayet Mahkemesinde mun'akid meclis-i şer'-i şer'î-i enverde kezâlik mübaşir Mehmed Efendi ibn-i Mehmed müvâcehesinde müteveffâ zevcim Abdulkadir benim zevcim olub verâseti benimle sulbiye kebire kızım hâzır-ı bi'l-meclis Hatice ve Sağire kızlarım Sultan ve Şerife'ye munhasır olub müteveffâ-i mezbûrun mezbûr Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şeriyeden yigirmi kuruş alacak hakkını kable'l-'ahz ve'l-istîfa' vefât itmekle meblağ-ı mezbûru bizlere edâ ve teslîme kıbel-i şer'eden tenbîh olunmak matlûbumdur dediği zabt olundu.

Mezbûr Mehmed Efendi cevâbında cihet-i mezkureden ol mikdâr kuruş deynim olduğunu ikrâr lâkin veraset mudde'âlarını külliye inkâr eyledi.

Dîvân-ı mezbûrdan Koç oğlu Ali bin Hasan bin Hasan ve Kazmaz oğlu Mustafa bin İsmail bin Abdullah nâm kimesneler li-eclî'sh-şehade meclis-i şeran haziran olub cevâblarında iş bu muddeye-i mezbûreler müteveffâ-i mezbûrun zevcesi Kezban ile sulbi kebire kızı Hatice ve gaib-i ani-l meclis sultan ve Şerife babası Hasan bin İbrahim'e munhasırdır bunlardan başka vâris-i ahârı olduğu malumumuz değildir dediği zabt olundu.

Ve dîvân-ı mezbûrdan kazmaz oğlu Mustafa bin İsmail bin Abdullah'ın dahi bu vechile şehâdet eylediği zabt olundu.

vârisûn-i mezbûrûndan zevce-i mezbûre Kezban ile kendi tarafından asaletle ve Sağire-i Mezbûrân tarafından vesayetle ve kezâlik Hatice dahi saray-ı hümayun

hademelerinden Koç oğlu Ahmed Ağa Hasan nâm kimesneler kabulüne merhum vekil eyledim dedikleri zabt olundu.

Sahife 36

Hüküm 29

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden İmamoğlu Hafız Ömer Efendi bin Eminin verâseti zevce-i mekruhasın Ümmügülsüm bint-i Mustafa ile sulbi kebîr oğlu Ahmed ve sulbiye-i kebire kızları Hanife ve Zehra'ya munhasıra olduktan sonra vârisûn-i mezbûrundan sâhib-i arzuhâl mezbûr Ahmed m kezâlik zevce-i mezbûre verâseti ta'rif-i şer'î ile muarrefe mezbûre Ümmügülsüm müvâcehesinde eşkâli siyah tüylü ve büyücek dallı ve dört yüz kuruş kıymetli bir re's camus ineğini ve kezâlik ufak dallı siyah tüylü iki yaşında üç yüz elli kuruş kıymetli bir re's düge ve bir yaşlı fûruundan iki yüz kuruş kıymetli bir re's erkek malak ki cem'an üç re's hayvânâtın nısfını müteveffâ-i mezbûrdan bizlere irsen intikâl eylemişken mezbûre Ümmügülsüm hayvanat-ı mezkûrelere olan hisse-i mucibimize fuzuli mudahale ider olduğundan mudâhale-i vakıasının reddiyle bizlere edâ' ve teslim kibel-i şer' den tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 9 Mart sene 307

Müteveffa-i mezburun oğlu Ahmed

Zevce-i mezbûre Ümmügülsüm cevabında hayvanat-ı mezkûrelere zevcim Hafız Ömer Efendi bana verdiğiinden müstakillen nısfı benimdir dediği zabt olundu.

Fî 9 Mart sene 307

Zevce-i mezbûre Ümmügülsüm

Mezbure dahi cevabında beş yüz kuruş mukabilinde bana iki sene mukaddem bey' eylemiş idi (...) ¹³⁴ İdi vefatından iki üç mâh mukaddem teslim eyledi.

Mezbure beyyineye havale olundukda Sancakdar Mahallesinden kara vezir oğlu Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi cevabında müteveffa-i mezbûr umur-ı görür görmez olduğu halde bir akşam bizi hanesinin önünde hayvanat-ı mezkûr hâzır olduğu

¹³⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sonucunda okunamadı

halde ſu hayvanat zevcem mezbûrenin dir iktizasında böylece ſehâdet edesiniz dedi biz bu hususa bu vech üzere ſahidim dedi.

Karaköy dîvânından Çavuş oğlu Hasan bin Ahmed li-ecli'ſ-ſehade cevabında vefatından on beş gün akdem yürürken hayvanat-ı mezkûre leri teslim eyledi zevcem mezbûreye verdim dedi ve beş yüz kuruş mukabilinde verdim dedi müteveffanın babasının ismini bilmem dedi.

Mahkemeleri yarınki güne ta'yîn olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 9 Mart sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olub ſâhid beyan eylediği Sancakdar Mahallesinden Kara vezir oğlu Ahmed bin Mehmed bin Ahmed li-ecli'ſ-ſehade cevabında müteveffâ gezer hasta olduğu halde mezbûrenin çok hakkı vardır deyu ber vech-i bâlâ beyan olunan hayvanatın nisfi mezbûreye hibe eyledim dedi.

Vefatından on beş gün evvel idi iş bu nâ-mizâclık ile vefat eyledi ben bu hususa ſehâdet ederim dedi.

Mezbûreden başkaca ſahidi olduğu bi's-su'âl asla ſahidi olmadığı beyan ve malumat olduğunu bilmediğinden talib olmağla mudde'î mezbûr ba'de

Sahife 37

Bartın Teke divanında müteveffa Hacı Ahmed kadısı Halil'in zevcesi ve kerimesi ve zatlari tarif-i ſeri ile muarrefe Fatıma bint-i Feyzullah ve kerimesi Züleyha bint-i muteveffâ Halil m. divan-ı mecburdan hacı Ahmed kadı oğlu Mehmed Efendi bin hacı Mehmed'e usulen gönderilen üç defa davetiye varakası üzerine tayin olunan günde icabet itmeyip tekrar olunan ihtar üzerine yine icabet itmeyüb âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olmadığından tarafından hukukunu muhafazaya iktidarı derece-i kifâyede bulunan mahkeme-i ſeriyeye mukayyidi Mustafa Efendi bin Ali vekil-i mustemirr tayin kılınarak muvacehesinde muteveffay-ı mecburdan irsen intikal iden altı yüz kuruş kıymetli bir re's camuş öküzünü fuzuli zabt ve bize vermekten imtina ider olduğundan müdahale-i vakıasının meniyle bizlere eda ve teslime kibel-i ſerden tenbih olunmak matlubumuzdur dedikleri zabt olundu.

Fî 13 Mart sene 307

Mezbure Fatıma

Ve kerimesi Züleyha

Mumaileyh Mustafa Efendi cevabında hayvan-ı mezkûr fuzuli müvekkili mumaileyhin zabt eylediğini külliye inkâr eyledi.

Fi 13 Mart Sene 307

Vekil (...) ¹³⁵

Divan-ı mecburdan Baki oğlu Ahmed Yunus bin Osman ve Oruç oğlu Osman bin Hasan bin İbrahim ve Eyüp oğlu İbrahim bin Hüseyin bin İbrahim nam kimesneler cevaplarında siyam toyluk alnında kuruş miktarı sakar on yaşında camuş öküzü müteveffâ-i mezbur Halil'den intikal ederek malıdır.

Sahife 38

Hüküm 30

Bartın kazasının Karaköy divanı sakinlerinden Ali Ağa Oğlu kerimesi ve zat-ı mezbureye tarif-i şeri ile muarrefe Nazife bint-i Ali m. mahalle-i divan mezbur sâkinelerinden muteveffıye Ali Ağa oğlu kerimesi Zeynep bint-i Ali'nin Sülbiye kebire kızları Emine Ayişe ve Haticelere usulen gönderilen davetiye varakası üzerine tayin olunan günde icabet itmeyüb âdem-i icabetleri bir mazeret-i meşruaya mustenid olmadığına binaen taraflarında muddeye-i mezburenin talebiyle vekil-i mustemirr tayin olunduğu tekrar ihtar olunmuş ise de yine icabet itmeyip taraflarından hukuklarını muhafaza ve müdafaaya iktidarı ve derece-i kifâyede bulunan mahkeme-i şeriyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali Kapudan vekil-i mustemirr tayiniyle muvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb divan-ı mezburda vaki tarafları Ali Osman'ın oğlu Hasan Eminelerin Ahmed ve yol ve Akça Hasan oğlu tarlasıyla mahdûd bir bab hane ve bağçe muteveffıye-i mezbure Zeynep ile nısfıye üzere müştereken malımız iken mezbûre Ayişe ve Haticeler fuzuli müdahale ve bana vermekten ifa ve imtina ider olduklarından mudahale-i vakıalarının meniyle bizlere eda ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 16 Mart sene 307

¹³⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sonucunda okunamadı

Mezbure Nazife

Vekil-i mustemirr Mustafa Efendi cevabında munâzaun fî hane ve bağçe müvekkilleri Emire Ayşe ve Haticelerin murisleri muteveffiye Zeynep ile nisfiye üzere müştereken mutasarrıf olduklarını külliyyen inkâr eyledi.

Fî 16 Mart sene 307

Muddeiyeye-i mezbûreden iddiasına mutabık beyyine taleb olundukda divan-ı mecburdan Kâhya oğlu Mustafa ve Ali Ağa oğlu Mehmed ve Uzun oğlu Ali Beğ ve Şahin oğlu Hüseyin Kadı oğlu Ali Osman ve sairleriyle isbât edeceğini söyledi.

Fî 16 Mart sene 307

Sahife 39

(boş)

Sahife 40

Hüküm 31

Bartın'ın Karaköy divanı sakinlerinden Uzun oğlu kerimesi Havva bint-i Ahmed m. Şiremir divanından Sinoplu Oğlu Hüseyin bin Mehmed muvacehesinde ben tarafımdan hiçbir kimseyi vekil itmediğim gibi merkurum Hüseyin'e asaleten nikâh olmadığım cihetle ahara tezvic olunmak murad ider isem de merkurum Hüseyin mudahale eylediğinden mudahale-i vakıasının meniyle ahara tezvic olunmayı taleb ve dava iderim dedigi zabt olundu.

Fî 26 Mart sene 307

Mezbure Havva bint-i Ahmed

Merkurum Hüseyin cevabında benim tarafımdan Nizam İsmail oğlu Mustafa ve Sürü oğlu Halil hazır oldukları halde Beşe Mehmed oğlu Hafız Ahmed'e vekil ve mezbur tarafından mahzar-ı şuhudda Çökelek oğlu Mehmed'in vekil idüb vekilin-ı Mezburân yedimde olan izin-nâme mûcibince iki yüz bir kuruş mihr-i müeccel ve hududu ma'lûm olan mihr-i muaccel tesmiyesiyle bi'l-vekâle bana da akd-i nikâh idüb ol

vechle zevce-i gayr-i medhulun olduğu halde bana itâ't ve inkıyâda tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 16 Mart sene 307

Mezbur Hüseyin

Muddeiye-i mezbûreden bi-tekrar sual olundukda merhum Mehmed Efendi vekil eyledigini ve vekâleti hasebiyle akd u nikâh eyledigini külliye inkâr eyledi.

Fî 16 Mart sene 307

Mezbure Havva

Beyyine taleb olundukda Adamescid Mahallesinden Çökelek oğlu Mehmed Efendi Süleyman bin Mehmed muvacehesinde müddei mezbur Hüseyin akd u nikâh eylemek üzere divan-ı mecburdan kethüda oğlu Raşit ve Ali hazır olduğu halde beni vekil idüb vekâletim hasebiyle iki yüz bir kuruş mihr-i müeccel ve muacceli malumum olmadığı halde merhum Hüseyin'in vekil bulunan paşa Mehmed zade Hafız Efendi ile akd-i nikâh eyledik dedi.

Divan-ı mecburdan kethüda oğlu Raşit bin Mehmed bin Mustafa cevabında eseri'l-i iştişad cevabında mezbure Havva Sinoplu oğlu Hüseyin'e nikâh eylemek tarafeynden tarihten bir buçuk sene mukaddem vekil idüb vekâleti hasebiyle iki yüz bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle akd u nikâh eyledi ben bu hususa şahidim şehadet dahi ıderim dedi.

Fî 20 Mart sene 307

Vekil-i mezbur Hafız Hüseyin Efendi der-seadet'de olduğundan vüruduna değin ta'lik kılındı.

Fî 20 Mart sene 307

Mekteb Mahallesinden Paşa Mehmed zade Hafız Efendi ibn-i El-Hacc Hüseyin bin Mustafa cevabında [11]

[11]

Dîvân-ı mezkûrun imamı hâzır olduğı halde Tüblek Mehmed Efendi vekîl olduğı dîvân-ı mezbûrdan Kethüda oğlu Ali vârisler şâhid olduğı halde mezbûrenin tarafeynden Merkûm Mehmed vekîl olduğı sabit olub vekâleti hasebiyle iki yüz bir kuruş mihr-i müeccel ve muaccel tesmiyesiyle merkûm imam Efendi nikâh eyledi ben bu hususa şahidim şehâdet dahi ederim dediğı zabt olundu.

Fî 14 Nisan sene 304

Paşa Mehmed Zâde

Tezkiyeye havale olundu

Şahidan-i merkûmân mahallinden her birerleri lede't-tezkiye makbûlu's-şehâde âdemler olduğı ihbar olunmayla mûcibince mezbûrenin zevc-i Merkûm Hüseyin'e itaat itmek üzere tenbih olunduğı tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 5 Haziran sene 307

İlamı yazıla

Sahife 41

Hüküm 32

Kırmid Dîvânından Kara Ali oğlu Ali bin Hasan'ım. dîvân-ı mezbûrdan Dizdar oğlu Mehmed bin Hasan müvâcchesinde dîvân-ı mezburda etrafı İbrahim Efendi ve Mistan Ahmed ve Arap oğlu Mehmed ve yol ile mahdûd bir bab hane ve bağçe nısfı yedimde olub ibraz eylediğim bin üç yüz beş senesi Saferu'l-Hayr'ının dokuzuncu günü tarihli ve yigirmi dokuz sıra numaralı defter-i hâkânî senedi mucibince iki bin kuruş bedel-i medfû' üzerine tilki kızı Hatice'den ve mezbûre Mehmed Efendi validesinden şirâen malım iken Merkûm Mehmed fuzuli mudahale eder olduğundan mudâhale-i vakıasının meniyle bana eda ve teslim kılbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediğı zabt olundu.

Fî 16 Mart sene 306

Kara Ali oğlu Ali

[12]

Mezbûr Mehmed cevabında iş bu yedimde olub bin iki yüz yetmiş bir senesi Cemâziyel-ahirinin yigirmi beşinci günü tarihli ve naib-i kaza Mehmed Şükrü (...) ¹³⁶Nureddin mührüyle memhur bir kıt'a hüccet-i şer'îyye mucibince müteveffâ pederim Dizdar oğlu Hasan bin Ahmed'den bizlere irsen intikal eylediğinden validemin ol mikdâr hissesi olduğundan ben vaz-ı yed ve tasarruf ederim dediği zabt olundu.

Fî 16 Mart sene 307

Merkûm Mehmed

Hane ve bahçe ve mahdudu mezkûrun evla vaz-ı yed ile havale olduğu tarafeyn tefhim olundu.

Sahife 42

Bakkal Mahallesinde Kasap oğlu İsmail bin Hacı Halil m. Hacıbekir Mahallesi'nden Koca Bıyık ve nâm-ı diğer Baba Hüseyin oğlu Hüseyin bin Ali müvâcehesinde iş bu yedimde olub

(11) dîvân-ı mezburun imamı Cuma Efendi ve Hekim Hüseyin Usta Yanaşma Mustafa ve Bekir çavuş ve Hacı Hüseyin ile isbât edeceği ve asla şahidi olmadığı ve nisanın on dokuzuncu güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 17 Nisan sene 307

(12)

Tarafeyn bi'l-müvâcehe hazı oldukdan vaz'-ı yedi beyyineye havale olduğu cihetle dîvân-ı mezburun Ali Molla oğlu Mustafa bin Ali bin Mustafa 'isticvâb olundukda müddei mezbûr Ali yigirmi beş seneden mütecaviz vaz' ider ise de dört beş mâh'dan beri Mehmed hâne-i mezkûre mudâhale eylediklerinden ve mudde'î mezbûrun duhulüne mani olduğundan mezbûr Mehmed vaz'-ı yed eylediğini şehâdet ederim dedi.

Fî 18 Temmuz sene 307.

¹³⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Ali Molla oğlu Mustafa

Dîvân-ı mezbûrdan Kethancı oğlu İsmail bin Ali bin Süleyman nâm kimesne Ali Molla oğlu Mustafa'nın şâhadetliğı merkezinde edâ'-i şâhadet eyledi.

Fî 18 Temmuz sene 307.

Kethancı oğlu İsmail bin Ali bin Süleyman

İbrâz eylediğı defter-i hâkânî senedini tahkîk-i madde eylemek üzere tapu kâtibi celb olunmak ve muhâkemelerin Ağustosun onuncu Cumartesi gününe ta'yîn olunub ta'yîn olunan günde hâzır olacağı tarafeyne tefhîm ve ol günde hâzır olunacağı temhîr eylediler.

Dizdar oğlu Mehmed

Kara Ali oğlu Ali

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olduktan mazmun-ı senedi isbât eylemek üzere tarafeyne tefhîm olundu

Dîvân-ı mezbûrdan Kethancı oğlu Mustafa vech-i şer'î üzere şâhadet edemediğı zabt olundu.

Fî 22 Eylül sene 307

Diğer şahitlerini mâh-ı mezkûrun yigirmi dokuzuncu Pazar güne getireceğı tefhîm olundu

Fî 22 Eylül sene 307

Sahife 43

Hüküm 33

Amasra nahiyesinin Kal'a divanında Gürlük? Karyesinde Musabaş oğlu kızı ve zat-ı mezbure tarif-i şer'î ile muarrefe Ayşe binti Ali'm. divanı mezbûreden Musa beşe oğlu Ali bin Halil muvacehesinde divan-ı mezburun Kara Yusufklar Karyesinde vaki ba-tapu mutasarrıf olduğu malumul hudud altı kıta' tarlanın nısfını beni ve Fatma değın beslemesi şartıyla mumaillehy aliye mezbûru huzurunda ferağ-ı muamele-i

nizamiyesince icra ettirmiş isemde on ikisinde diğer yanı asla nısfını ve birimizinde arazi-i mezkûrları ile külliye inkâr kabul-u şerh iden binti olunmak müteahhededir dediği zabt olundu.

Fi 17 Mart 307.

Mezbure Ayşe binti Ali

Mezbur Ali cevabında arazi mezkûrların tarihi mezkurede ferağ eylediği tayi'an ikrar lakin şartı mezkûrun külliye inkâr eyledi.

Fi 17 Mart 307.

Mezbur Ali

Sahife 44

Bartın Mektep Mahallesi sakinlerinden Melez oğlu Ahmed Efendi bin İbrahim m.¹³⁷

Sahife 45

Hüküm 34

Bartın'ın Kutlu Beğ divanı sâkinlerinden Debbağ oğlu Hüseyin bin İbrahim m. Ulu Geçit dîvânından İmamoğlu Ahmed bin Hasan müvâcehesinde tarihten on dört sene mukaddem işтира eylediği bir re's buzağıyla ineğini yüz kuruşa bana bey' ve teslim ve ben dahi tesellüm eyledim ineği mezkûrun düve müşterek olmak üzere terk idüb ineği mezkûrdan üç inek ve üç re's tosun füru' ki cem'an altı yüz kuruş kıymetli hayvandan bir re's tosun bana ve bir re'sni dahi rızamız ile tefrîk ve teslim idüb bâkî üç re's inek ve bir re's tosun Merkûm ile müştereken malımız iken bana edâ' ve teslimden iba' ve imtinâ' eder olduğu gibi ve on iki kıyye revğan-ı sadeyi vermekten iba' eder olduğundan bana edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur deyu dava eyledi.

Fî 23 Mart sene 307

Debbağ usta Hüseyin

¹³⁷ Dava yarıda kesilmiştir

Merkûm Ahmed cevabında mudde'î Merkûm ile müşterek bir re's ineği olduğu ve iki re's tosun rızalarıyla tefrîk ve teslim eylediği tâyi'an ikrâr lâkin müşterek olan bir re's ineği meramızdan fuzuli ahz idüb kat' eylediğini dünkü gün ikrâr eylediği gibi başka iddia eylediği hayvanı külliye inkâr eyledi.

Fî 23 Mart sene 307

Ulu geçit dîvânından imam oğlu Ahmed bin Hasan

Emir Ahmed oğlu İbrahim Hacı Kel oğlu İsmail ve Ak Mehmed Kör Şeyh ve Hatip oğlu Ali Beğ ve başka şahidi olmadığını beyan ve gelecek Pazar güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Sahife 46

Vâlidesi ismi Ayişe bint-i Mehmed gaibe-i anıl-meclis diğer zevcesi Ayişe bint-i Halil Bartın'ın Amasra nahiyesinin Karaköy divanı sâkinlerinden iken üç yüz altı senesi Şubatın yigirmi altıncı günü vefat eden Macar oğlu Hüseyin'in zevceleri ve zat-ı mezbûreler ta'rif-i şer'î ile muarrefe ve Kezban bint-i Mustafa kaza-i mezburun mal müdürü Hacı Hasan Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi müvâcehesinde zeve müteveffâ Hüseyin bin Mehmed asker-i bahriye-i şahaneden Fethiye kalyon-ı hümayun takımından beş yüz kırk kuruş maaşla tekaud olub müteveffa-i mezburun veraseti benim ile hazır-ı bi'l-meclis sulbi oğulları Mehmed ve Şakir ve Hüseyin ve sulbiye kızları Fatıma ve Hanife ve Kezban munhasıra olub müteveffa-i mezburun mal sandığında bir aylık beş yüz kırk kuruş kıymetli yigirmi altı günlük alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûru kable'l-ahz ve'l-istîfa vefat etmekle meblağ-ı mezkûru bizlere edâ ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedikleri zabt olundu.

Fî 20 Mart sene 307

Mezbûr Hacı Hasan Efendi müteveffa-i mezburun kistelyevm ol mikdar alacak hakkı olduğunu ikrar lakin müteveffa-i mezburun veraseti kendilerine munhasıra idüğünü tarih-i mezkûrde vefat ettiğini inkâr eyledi.

Fî 20 Mart sene 307

Dîvân-ı mezbûrdan Macar oğlu Hasan ve Dilaver oğlu Ahmed ile isbât edeceğini söyledi.

Dîvân-ı mezbûrdan Dilaver oğlu Ahmed bin Mustafa bin Abdullah eseril-'istişhâd cevabında müteveffa-i mezbûr Hüseyin'in veraseti muddekiye-i mezbûre ile merkûmeyi munhasırdır ve Maskat-ı re'sleri mezkûr Kara dîvânından ve üç yüz altı senesi şubatının yigirmi altıncı günü vefat eyledi ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim.

Dîvân-ı mezkûrdan Macar oğlu Hasan bin Mehmed bin Abdullah eseril-'istişhâd mezbûr Hüseyin üç yüz altı senesi şubatının yigirmi altıncı günü vefat eyledi veraseti zevcesi mezbûre Kezban binti Mustafa ile gaib-i anıl-meclis Ayişe bint-i Halil ve oğulları merkumuna munhasıra olub

Naib Hasan Efendinin kassam harcı için aldığı

Harç 460 kuruş

Sim Mecîdî

23 kuruş

Sahife 47

Hüküm 35

Bartın'ın Amasra Kasabası'nın Furunlu divanında Serdar karyesi sâkinelerinden Çavuş oğlu Mustafa bin Mehmed m. divan-ı mezburun karye-i mezbur sakinlerinden Serdar oğlu hacı Halil bin Mehmed muvacehesinde ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelam idüb akdi beyanın hududuna değin ber-vech-i ba-sened-i hâkâni mülk ve mutasarrıf ve hakkım olan divan-ı mezkûrda etrafı mera ve tarik ile mahdûd bir bab hane ma'a-bahçemi cemi' etvâbi' ve levâhık ve kâffe-i hukûk ve murâfa'a ile tarafeynden îcâb ve kabulü hâvî şurût-ı muayeneden ârî iki bin iki yüz kuruşla ma'a ciheti'l-keyfiyyet (...) ¹³⁸ Ve hakkımı teslim ve tesellümde ba'de't-tashîh ayanı (...) ¹³⁹ mezbur hacı Halil Ağaya bey' ve temlik ve teslim eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teslim ve kabza ve kabul eyledikten sonra semeni olan iki bin iki yüz kuruş ile mezbur

¹³⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹³⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

hacı Halil yedinden tamamen ve kâmilten ahz ve kabza (...) ¹⁴⁰mezbûru eyledim fi-ma-ba'd menzil-i mahdûd-i mezkûr hacı Halil Ağa'nın mülk ve hakkı olub benim katman ve Kâtip'ten alâka ve methalim kalmadı mutasarrıf olsun dedigi zabt olundu.

Fî 23 Mart sene 307

Serdar oğlu Mustafa

Sahife 48

Hüküm 36

Bartın kazasının Amasra Nahiyesinin Yörükân divanı sâkinelerinden iken bundan mukaddem vefat iden Emir oğlu Hüseyin bin Ali'nin veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Kezban bint-i Mehmed ve diğeri dahi Kezban bint-i Hasan ile li-ebeveyn kız karındaşı Ayişe ve li-ebeveyn er karındaşı oğulları Ahmed ve Mehmed ve Ali ve Osman'a munhasıra olduktan sonra vârisun-i mezbûrûndan sahibe-i arz-ı hal mezbure Ayişe kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şerif-i enverde keزالık divan-ı mezbur sakinlerinden tereke-i muteveffâ-i mezbure vâzı'u'l-yed bulunan emir oğlu merkum Osman bin Ahmed muvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb muteveffay-ı mezburun eşya-i metrukesi marifet-i şerle tahrir ve kassâm-ı şerisini tanzim ve zîri naib-i kaza Abdulcelil mührüyle memhur bir kıta kassam-ı şeri mucibince hisse-i irsiyede isabet iden beş yüz otuz altı kuruş yigirmi sekiz pare ile divan-ı mezburda vaki malumul-hudud bir bab mülk menzil ve bir bab nısf ambar ve diğeri bir bab samanhane harman ve yine divan-ı mezburda malumul-hudud bir taş deveran ider bir bab değirmende kırk sehm itibarıyla beş sehm hissesini bana isabet iden hissi-i musibemi bana alıverilmesini talep ve dava iderim dedigi zabt olundu.

Fî 24 Mart sene 307

Mezbure Ayşe

Mezbur Osman cevabında tereke-i muteveffay-ı mezbure vazıu'l-yed idüğünü ve verasetini kendilerine munhasır olduğunu tâyi'an ikrar lakin muteveffay-ı mezbur hâl-i hayatında ve kemâl-i akıl-ı sıhhatinde olduğu halde yedimde olan bin üç yüz iki senesi Cemâziyel-ahirinin ikinci günü tarihlü ve naib-i nahiye Hasan Raşit Efendi mühür ve

¹⁴⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

imzalı bir kıta hüccet-i şeriyye mucibince üzerimde lâbis olduğum elbisesinden mâ-
‘adâ bilcümle ism-i mal ıtlak olunur nesnem olmayıp merkum osmanındır deyu nefy-i
mülk hucceti mucibince bi-hakkın vaz‘-ı yed ve mudahale eyledigini makâm-ı def‘de
söyledi.

Fî 24 minhu

Merkum Osman

Sahife 49

Bartın’ın Dernek divanı sâkinlerinden asakir-i şahane neferâtından Osman Beşe oğlu
İbrahim bin el-Mezbûr Osman m. dîvân-ı mezkûr sâkinlerinden Molla Fettah oğlu
Osman’ın kerimesi ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile muarrefe Emine bint-i Osman
müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb mezbûre Emine’ye bundan üç sene
mukaddem nişan takarak silk-i celil-i askerîye dehalet idüb tabur merkezine i’lam
kılınmış isem de mezbûru divanımız muhtar-ı evvel ve Sâni’si ahara nişanlayıp
mezbûre ise şimdi bana varmaktan imtina eylediğinden mezbûreye tenbih olunmak
matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 27 Mart sene 307

Osman Beşe oğlu İbrahim bin el-Mezbûr Osman

Mezbure emine ’isticvâb olundukda cevabında mezbûr ibrahimin kendisine üç sene
mukaddem nişan taktığını ve merkumun nişanlısı olduğunu külliye inkâr eyledi.

Fî 27 Mart sene 307

Mezbure emine

Mudde‘î mezbûrdan nişan mudde’âsını mutâbık beyyine taleb olundukda dîvân-ı
mezkureden Molla Salih oğlu Mustafa zevcesi Ayşe bint-i Osman Molla Salih oğlu
İbrahim zevcesi Hanife bint-i Kör Ali’nin kızı Fatıma bint-i Ali Gülşen oğlu İsmail bin
Recep Koşonun oğlu Hasan bin Ahmed Ali çavuşun oğlu Eyüp Ağa bin el-Mezbûr Ali
diğeri Ali bin el-Mezbûr Ali zevcesi Osman Beşe oğlu emin bin diğeri total Ahmed
bin kadı Mehmed’in oğlu İslam bin Mehmed Molla Salih oğlu Hasan bin Molla Salih

oğlu Hasan ve Hasan Kavacı oğlu İbrahim bin Molla Salih oğlu Osman ile isbât edeceğini ve bunlardan ma-ada asla şahidi olmadığını söyledi.

Fî 27 Mart sene 307

Mezbûr İbrahim

Ramazân-ı Mübarek'in ikinci Cumartesi gününde şahitleri getireceğinden muhakemeleri yevmi-i mezkûre ta'yîn kılınmıştır.

Divanı mecburdan Keleş Oğlu İsmail Bin Mustafa Bin Abdullah mezbûru ile alıp vermek üzere söz alındı nişan olmadı dedi.

Koşonun oğlu Hasan bin Ahmed bin Hasan mezbûre emine mudde'î mezbûre varmak üzere oturdu nişan olmadı ve malumatım yokdur dedi.

Ali çavuş oğlu Eyüp bin Ali bin Ali mezbûre ile nişan olduğunu bilmem yekdiğerine vermişler deyu beyan eyledi Molla Salih oğlu Hasan bin Mehmed bin Ali mezbûre ile nişan olduğunu bilmem dedi Molla Salih oğlu Ali bin Abdullah Mehmed mezbûre ile nişanlı olduğunu bilmem dedi çarşamba günü bâkî şahitleri getireceğini beyan eyledi.

Sahife 50

Hüküm 37

Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Murtaza Efendi nam-ı diğer Kürt oğlu Mehmed bin Hüseyin m. mübaşir Mehmed bin Mehmed müvacehesinde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden iken tarihten mukaddem vefat eden pederim ve murisim müteveffâ Hüseyin bin Ali'nin veraseti benimle gaibe-i anıl-meclis zevcesi Hatice bint-i Hatip ve vâlideşi Fatıma bint-i Süleyman ile sulbi sağır oğlu Ali ve sulbiye kebire kızları Dudu ve Fatıma ve Rukiyelele munhasıra olub müteveffa-i mezburun Merkûm Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şeriyeden alacak hakkı olan yüz kuruşu kable'l-ahz ve'l-istîfa vefat itmekle meblağ-ı mezbûru bizlere edâ' ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 28 Mart sene 307

Mezbûr Mehmed

Mezbûr Mehmed Efendi cevabında cihet-i mezkureden ol mikdar deynim olduğunu tâyian ikrar lakin veraset mudde'âsını külliyyen inkâr eyledi.

Mudde'î mezbûr Mehmed 'den beyyine taleb olundukda Adamescid Mahallesinden kunduracı? Oğlu Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah ve Meclis Mahallesi sâkinlerinden Hacı Ömer oğlu Mehmed Emin bin Hüseyin bin Hacı Ömer li-ecli'ş-şehade cevâblarında müteveffa-i mezburun veraseti mudde'î mezbûr Mehmed ile gaibe-i anil-meclis zevcesi Hatice bint-i Satı Vâlidesi Fatıma bint-i Süleyman ile sulbi oğlu Ali ve sulbiye kızları Dudu ve Fatıma ve Rukiyelere munhasıra olub bunlardan başka müteveffa-i mezburun vâris-i ahârı olduğu malumumuz değildir bizler bu hususa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz dedikleri zabt olundu.

Fî 28 Mart sene 307

Hacı Ömer oğlu Mehmed emin bin Hasan

Kundurakçı oğlu Mehmed bin Hasan

Sahife 51

Hüküm 38

Bağlar Mahallesi sakinlerinden iken bundan mukaddem vefat iden Çin Çin oğlu kızı Zeynep bint-i hacı Mehmed'in veraseti zevci Osman bin Mehmed ile li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin ve kız karındaşına münhasıra ba'dehu mezbure tut dahi vefat idüb veraseti zevci Ahmed bin Ahmed ile sulbi oğulları Ahmed ve Mehmed ve sulbiye kızları Ayşe ve Hatice münhasıra oldukdan sonra vârisun mezbûrûndan sâhib-i 'arzuhal zevc-i mezbur Hacı Osman m.

Sahife 52

(boş)¹⁴¹

Sahife 53

Hüküm 39

Bakkal Mahallesi sâkinlerinden Horab Hacı Mehmed oğlu Ali zevcesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Rukiye bint-i Mehmed m. zevc-i mezbûr Ali bin Hacı Mehmed

¹⁴¹ Bu sayfa boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir.

müvâcehesinde mezbûr Ali'nin ben taht-ı nikâhında olduğum hâlde bana nafaka vermek lâzım iken on yedi günden beru benim yanıma gelmediği gibi nafakamı dahi vermediğinden îcâb-ı şer'îyesini talep ederim didigi zabt olundu.

Fî 30 Mart sene [1] 307

Mezbûre Rukiye

Mezbûr Ali cevâbında mezbûre Rukiye taht-ı nikâhında zevcesi olduğunu ve beş altı günden beru mezbûreden emniyeti olmadığı cihetle yanına varmadığını tâyi'an ikrâr mâ-'adâ iddi'âsına inkâr eyledi.

Fî 30 Mart sene [1] 307

Mezbûr Ali

Sahife 54

Bartın Bakkal Mahallesi sakinlerinden Seydi Sair Ali İbrahim mahalle-i mezbur sâkinelerinden Seydi oğlu kavara? Mustafa kızı Hatice binti el-mezbur Mustafa'ya usulen gönderilen üç defa davetiye varakası üzerine tekrar icap etmeyüb yine usulen gönderilen ihtar üzerine icabet etmeyüb âdem-i icabına mâniden meşruaya zehab olunmadığına müdde-i mezburun hükmü gıyabı talebinde bulunduğu binaen mezburenin hukukunu muhafazaya vekil-i mustemirr tayin kılınan mahkeme-i şerriyece mukayyidi Mustafa Efendi muvacehesinde mahalle-i mezburede baki etrafı Mustafa ve İbrahim ve Salih oğlu tarik-ı amm ile mahdûd bir bab hane ve bahçede yedimizde ibraz eylediğim babda üç yüz yedi senesi Ramazan-ı Şer'i tarihli defter-i hakan-i mührüyle memur bir kıta senedi hakani mucibince mezburenin vasi berberhane ve bağce altmış üç sim eşyalarıyla on dört sim mukaddime olub mezbure-i müdahale imtina eden hususta müdahale vakasında münasebetiyle taksim ise bataksim değil ise mumaileyh (...) (...) mezbureye izafetiyle kayd-ı şeraiti tabet-i şerisi talep olunmak matlubumdur dedikleri zabt olundu.

Fi 4 Nisan 307

Mezbur Mustafa Efendi cevabında müdde-i mezburun iddia edildiği malum berberhane ve bağce altmış üç sim etmeyerek dört sim hazine şeriası olduğunu kabul-u inzâr edildi.

Şeria'yı mecburdan on sene -mazbatayla taleb olunması yerinde olmayıp irade eylediğim (...) Hakan'ı mucibince eşya ise de (...) ¹⁴²söyledi.

4 Mart 307

Sahife 55

Hüküm 40

Mekteb Mahallesi sakinlerinden iken bundan otuz altısına mukaddem vefat edenlerden Sezer Hüsn-i bin Abdullah veraseti Sülbiye Kebire oğlu vasi Mustafa ve Sülbiye Kebire kızları Hayriye ve Rukiye muhterem olduktan sonra var olan mezburdanın sâhib-i arzuhalı ile merhumenin Bartın kazası mahkeme-i şer'iyyesinde mukaddem büyük er-karındaşı merhum Ali muaresinde Mahalle-i mezbûreden vak'î etrafı Hacıbekir oğlu Cevat oğlu Ali varisleri Yorgi oğlu Ali bin Temur ali ider mahdûd yer-bab-ı hane ve bağçe ile etrafı Yorgi oğlu.

Sahife 55-57

(Boş)¹⁴³

Sahife 58

Hüküm 41

Bartın Meclis Mahallesi sakinlerinden Etmekçi oğlu Hüseyin bin hasanı m. Mahalleye-i mezbûreden mezbur Hüseyin oğlu Ömer bin el mezbur Hüseyin muvacehesinde gün buğulu ve dalının birisi kırık ve uzunca tahminen (.) ¹⁴⁴On yaşlı ve diğeri sarı toylu ve çomak dallı ve uzunca körüklü altı yüz kuruş kıymetli bir çift karasığır öküzleri serian mutasarrıf iken merhum Ömer fuzuli zapt ve bana vermekten imtina' eder olduğundan bana eda ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zapt olundu.

Fi 7 Mayıs Sene 1307

Merkum Hüseyin

¹⁴² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁴³ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

¹⁴⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Mezbur Ömer cevabında tarif ve tavsif olunan bir çift öküzü beş yüz kuruş şiraen mutasarrıf olunduğu bi-hak vaziyetinin taban ikrar ve müdde-i mezbûrun şiraen mutasarrıf olduğunu külliye inkâr eder.

Fi 7 Mayıs sene 307 (1)

Mezbur Ömer

Mahalle-i mecburdan Maktacı Hüseyin ve Arabacı oğlu Hacı Mehmed ve Hacı Mehmed'in zevcesi Ayşe ispat edeceğini söyledi ve başka şahitleri olduğunu tekrar eyledi.

Fi 9 Mayıs 307 (1)

Cumartesi gününe tayin olundu.

Meclis Mahallesinden Maktacı Hüseyin istihzanı Halil bin Abdullah tarif ve tashih olunan öküzü bana Ömer kira eyledi. Deyu ikrar eyledi ve Ömer dahi beni aht ederim dedi beni bu husus vech üzere bilirim dedi

Fi 18 Mayıs 1307

Diğer müsait Çarşamba günü getirmek üzere tefhim olundu.

Tarafeyn muvacehe olundukta

Ber vech-i bala beyan eylediği şahitleri tayin olunan günde getiremediği

Sahife 59

Hüküm 42

Sancakdar Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat eden Kürt oğlu Hüseyin bin Alinin veraset-i zevce-i münkirine (dava yarım bırakılmıştır).

Sahife 60

[11] zevcesi Emine

Bolu Sancağı Kazalarından Bartın Kazasının Sancakdar Mahallesinden iken bundan akdem vefat eden Kalaycı Zâde Hacı Mehmed bin Abdullah'ın veraseti zevcesi

Meryem bint-i Abdullah ile oğulları Hacı Hasan Efendi ve Hacı Hüseyin Efendi ve kızları Emine ve Hatice hanımlara munhasıra badehu zevce-i mezbûre Meryem dahi vefat idüb verasetini merkûmân Hacı Hasan ve Hacı Hüseyin Efendi ve kızları Emine ve Haticelere munhasıra badehu mezbûre Emine dahi vefat idüb veraseti zevci Hacı Mehmed Efendi ile sulbi kebir oğulları Mustafa ve Hüseyin Efendilere ve kızı Emire hanıma munhasıra badehu Merkûm Hacı Hüseyin Efendi vefat idüb veraseti [11] vefat edip zevcesi Emine ve sulbi kebir oğulları Hafız Mehmed ve Hasan Efendilere ve kızları Hatice mela ve Ayşe ve Fatıma hanımlara munhasıra oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan mezbûre Hadice hanım tarafından bâ-hüccet-i şer'îyye vekîl-i musaddakı Adamescid Mahallesi sâkinlerinden Sumaklı oğlu Mustafa bin İbrahim kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezâlik ibni'l-kebir merkûmân Hafız Mehmed ve Hasan Efendi müvâcehelerinde mahalle-i mezburda etrafı bir tarafı Hacı Hasan Efendi ve bir tarafı Cesur Ağa oğlu Osman ve iki tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir bab hane ve bağçe ile kaza-i mezburun çarşısında vaki etrafı taban Hacı Ahmed ve Kethüda oğlu zevcesi ve iki tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir bab köşe dükkânı müteveffa-i evvel mezbûrdan irsen müvekkilime intikal eylemiş iken hisse-i irsîyesiniz vâzı'u'l-yed ve mudahale eder olduklarından mudahale-i vakıalarının meniyle müvekkilime izafetle bana edâ' ve teslimi kabil-i taksim ise bi't-taksîm değilse baha taraklıyla tasarruflarını talep ve iddia ederim dediği zabt olundu.

Fî 18 Mayıs sene 307

Vekîl-i mezbûr

Mezbûr Hafız Mehmed ve Hasan Efendiler cevabında müteveffâ pederimiz Hacı Hüseyin Efendi'nin pederi Hacı Mehmed Efendi'nin vefâtı elli beş senedir mülk-i mezkûre leri pederimiz merhum Hacı Hüseyin Efendi'nin zabt-ı tasarrufunda bulunmuş elli beş sene mürur iden bir davanın bakılması mahkemenin salahiyeti tahtında olub olmadığına dair bir i'lam-ı şer'î sudur etmedikçe esas davaya girişemeyeceğini beyan ederiz dedikleri zabt olundu.

Fî 18 Mayıs sene 307 [1]

Diğeri Hasan

Hafız Mehmed

Mezbûr Hafız Mehmed ve Hasan Efendi mudde'î mezburun müvekkili Hatice hatun müteveffa-i mezbûr Hacı Mehmed'in veraseti olduğunu külliye inkâr ilaveten tekrar eyledi hane ve dükkânı dahi murisi müteveffâ Hacı Hasan Efendi'nin cihet-i tasarruflarını bilmediği gibi elli beş seneden beri bi-lâ-niza' pederimiz taht-ı tasarrufunda mülkü olduğundan vekîl mudde'î mezburun iddiasının rüyeti taleb ederiz dedikleri zabt olundu.

Fî 18 Mayıs Sene 307 [1]

Evvel-emirde verasetlerinin ilama zaptı tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 18 Mayıs Sene 307 [1]

Sahife 61

Hüküm 43

Minnet Divanı sâkinelerinden Memiş Usta oğlu Mustafa bin İsmail zevcesi ve zâtı dîvân-ı mezbûrdan Hacı oğlu Molla Hasan ve Fato oğlu Recep bin Halil tarifleriyle muarrefe Kezban bint-i İsmail nâm hatun kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik zevci mezbûr Mustafa bin el-Mezbûr İsmail müvacehesinde beş yüz bir kuruş mehr-i müeccel ve dört yüz kuruş mehr-i muaccel tesmiyeleriyle zevc-i dâhilim iken beynimizde hüsn-i muaşeret bulunmadığına muaşeret olunmadığına binaen müddet-i (...) ¹⁴⁵Mezkûr benim olan dokuz yüz bir kuruşla me'ûnet-i sekenem ve nafaka-i 'iddet-i muayenem ve mezbûr Mustafa'dan hâsıl ve benden mütevellide ve hâlâ iki aylık sağır Şaban'ın nafakası dokuz yaşına değin 'indimden tesviye olmak üzere hal'e talibe ve mutabakata râğibe olmamla ol dahi talip ve râğibe olub sahîh-i şer'î ile ibra ol (...) (...) ¹⁴⁶ Dahi ibra-i mezkûru kabul eyledim dedikleri zabt olundu.

Fî 22 Mayıs Sene 307

Sahife 62

¹⁴⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

¹⁴⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

Bartın Akpınar divanı sakinlerinden muteveffâ kedi Hasan oğlu Ali bin Alinin Sülbiye Kebire kızı ve Mektep Mahallesinden Kör Hüseyin oğlu Mustafa zevcesi ve zatı ta'rif-i şeri' ile muarrefe Rukiye binti Ali m. divanı mezbur sakinlerinden müteveffâ-i ve mezburun Sülbiye Kebire oğulları Osman ve Ali bin El-müteveffa El-mezbur Ali muvacehelerinde müteveffâ mezbûr hal-i hayatımda mutasarrıf olduğu Handı karyesinde vaki' koca meşe yanı dimekle ma 'ruf tarlanın nısfını bana ferah eylemek üzere dört adet lirayı Osman-ı ahz eylemiş idi. Tarlayı mezkûrun olmağla muameleye-i ferahından beni icra etmek sizin vefat etmekle meblağı mezbur muteveffay-ı mezburun oğulları ve merhumundan alıverilmesini talep dava ederim dedikleri zabt olundu.

Fi 25 Mayıs sene 307

Müteveffa kedi Hasan oğlu kerimesi

Kör Hasan Oğlu Mustafa zevcesi Rukiye binti Ali [parmak]

Mezbur Osman ve Ali cevaplarında müteveffa-i mezburun müdde-i mezbureye mutasarrıf olduğu tarlanın hıfzına dört adet lirayı Osmaniye ferağ edeceği ve meblağ-ı mezbur ahdinde olduğu halde vefat ettiğini külliye inkâr eyledi.

Fi 25 Mayıs 307

Ali [parmak]

Osman [mühür]

Müdde-i mezbure dahi iddiasına mutabık-ı yine talep olunduk da divan-ı mezburun muhtarı Subaşı oğlu Ecmel ağa ve İmamı Hatip Mehmed Efendi muteveffiye-i mefkûrenin zevcesi Ayşe (.)¹⁴⁷ Mehmet Cinci Kara Mustafa ve sabah İbrahim zevcesi Fatma ve Koca Ahmed ve Hasan nam kimesneler ile ispat edecekleri ve pazartesi günü götürceklerini söylediler.

25 Mayıs 307

Rukiye bint-i Ali [parmak basmış]

Sahife 63

¹⁴⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

(boş) ¹⁴⁸

Sahife 64

Hüküm 44

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinelerinden müteveffâ Kalaycı zade Hacı Mehmed kerîmesi Hatice binti el-müteveffâ el-mezbûr Hacı Mehmed tarafından bin üç yüz sekiz senesi Ramazân-ı Şerifinin yigirmi birinci günü tarihli ve elli beş numaralı ve gâ'ibe-i kaza İsmail Hakkı mührüyle memhur ve tasdikli Bartın Mahkeme-i Şer'yyesinde istihsâl eylemiş olduğum bir kıt'a hüccet-i şer'iyye mucibince vekâleti sabit olan da'vâ vekillerinden Ada Mescid Mahallesi sâkinlerinden Sumaklı oğlu Mustafa bin Hacı İbrahim kaza-i mezbûrun Bidayet Mahkemesinde mun'akid meclis-i şer'-i şerif-i enverde kezâlik Mahkeme-i Şer'iyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali müvâcehesinde müteveffâ-i mezbûr Hacı Mehmed bin Hasan verâseti oğulları Hacı Hasan ve Hacı Hüseyin Efendi ile müvekkilem Hatice ve diğer kızı Vafiye Dudu'ya munhasıra ba'dehû kable'l-kısme mezbûre Emine Dudu vefât idüb verâseti zevc-i metrûkü Hacı Mehmed bin Ömer ile sulbi kebîr oğulları Mustafa ve Hüseyin ve sulbiye kebîre kızı Emire'ye munhasıra ba'dehû kable'l-kısme mezbûr Hacı Hüseyin Efendi dahi vefât idüb verâseti zevcesi Emine ile oğulları Hafız Mehmed ve Hasan'a ve kızları Hadice melâ ve Âyişe ve Fatıma hatunlara munhasıra olub müteveffâ-i mezbûrun anası ismi Fatıma bint-i Abdullah ve babası ismi Hasan ve dedesi ismi İbrahim - meskat-ı re'sleri mezkûr Sancakdar mahallesi olub müteveffâ-i evvel mezbûr Hacı Mehmed'in mûmâ ileyh Mustafa Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iyyeden iki bin kuruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûru kable'l-'ahz ve'l-istîfâ' vefât itmekle meblağ-ı mezbûrdan müvekkilem Hatice Hatun'un hissesine isâbet iden meblağın alıverilmesini talep ve da'vâ iderim dedigi zabt olundu.

Mezbur Mustafa Efendi cevabında

Fî 26 Mayıs sene (1)307

Sahife 65

(boş)

¹⁴⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak diğer sayfadan dava devam ettirilmiştir.

Sahife 66

(boş)

Sahife 67

Görünen lüzum üzerine mahal-i mezbur haneye varılıp polis Ali Rıza Efendi mahkeme şikâyeti Arif Efendi ve dülger esnafından keşf-i muayenesine tayin kılınan Sancakdar Mahallesinden Dadaylıoğlu Ali Efendi ve Eyüp Usta hazır oldukları halde tarafeyn-i muvacehe olundukda cebe-i (...) ¹⁴⁹ mezburenin vasisi ve babası Yorgaki zabitan-ı mezburenin habsi ve babası yorgan evvelce muhakeme-i adliyelerinde vermiş olduğum zabt üzerine muhakeme-i adliyelerinden bir i'lam (...) etmedikçe keşf ve muayenesinden rızam yoktur dediği zapt olundu.

26 Mayıs 307.

Met'i-i mezbur (...) ¹⁵⁰ Efendi menazi' hayye hane kabil taksim olunduğundan taksinimi taleb ediyorum.

Yevm-i mezkûr ve tarafeyn-i mezbur olup sened-i mezkûru ibraz ve 2 Haziran sene 304 ve zir-i resüm mühr ve imzasıyla memhul ve mani' Tarih-i mezkureden müddet-i mezbur-u bedel ile fûruht edeceğine şayet edemediğim halde (...) ¹⁵¹ Bulunduğu yedi hissesini ve tatbik-i kuruştan isabet eden meblağ üzerine fûruht edeceği şayet (...) fûruht etmediği halde mumaileyh tarifiyle yekdiğerinden teslim edecekleri (...) ¹⁵² İbareti olduğu tebiyyedir.

Midilli-i mezbur havasında tarih-i mezkûr tarif-i meblağ-ı mezbûru tediye edecek oldum ise de kabul idildiğinden ve şimdi dahi İkarda bulundukça belediyeye havale olundukda Hacıbekir Kemal senetden (...) Hacıbekir Kapudan ibn-i hacı Ahmed ve Şeramid Mahallesinden Rum milletinden tabi bazı ve ermeni babası ve balıkçı (...) ¹⁵³ mığırđıç ile isbât edeceği tapu memurun on ikinci Cumartesi günü götürceği tarafeyne tefhim olundu.

7 Haziran 307.

¹⁴⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁵⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁵¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁵² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁵³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

Tarafeyne tayin olunduğundan (...) ¹⁵⁴muvacehet olundukta (...) ¹⁵⁵ Bilinemez olup rahmid edip ihlas şahid olduğu beyan olduğu Yorgakir efendiye taleb teklif olunmayıp kimseden vekil edildiği zabt olundu ve sened-i mezkûr mukayyed olmayacağından tarafiyye tefhim olundu kıyl-ı taksim ile taksim ise taksimiyle kabul isede meblağ-ı tasarrufuyla kabul edildiği hüküm verildiği tebliğ edildi.

Fi 22 Haziran 307

Sahife 68

(boş) ¹⁵⁶

Sahife 69

Hüküm 45

Sancakdar Mahallesi Sakinelerinden Harifçi oğlu Osman zevcesi zat'ı Adamescid Mahallesi muhtari Eyüp bin Salih ve Samaklıoğlu Mustafa bin hacı İbrahim ta'arifleriyle muarrefetü'z- zat Havva bint-i Şakir m. zevci merkum Osman bin Kamil mevacehesinde bin beş yüz bir kuruş Mehr-i müeccel ve mu'accel tesmiyesiyle benim zevcim dahlim olub beynimizde âdem'i hüsn-ü muaşeret bulunduğuna binaen ben mehr-i müeccel 'ini ve sekenem adet nafakam ve mezbur Osman'ın faraşından hâsıl ve benden mütevellid hala beş yaşında Kamil oğlum ile üç yaşında kızım Haticelerin dokuz yaşlarına değin nafakaları bana mihr-i müeccel ve muaccellerin meblağ-ı mezbur olan bin beş yüz kuruş ile nafaka mihr-i muaccelim (...) ¹⁵⁷ sekenem Merkum Osman üzerine olmak üzere (...) ¹⁵⁸ Olmamla ol dahi razı ve olmağla hukuka zevcine muallaka idame dava zimmet-i İbrahim şer'i (...) ¹⁵⁹ İbra olunduğu ibra mezkûru kabul eyledim dedikleri zabt olundu.

Fi 27 Mayıs Sene 1307

Osman Bin Kamil [mühür]

Havva Binti Şakir [parmak]

¹⁵⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

¹⁵⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

¹⁵⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

¹⁵⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁵⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁵⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Sahife 70

Hüküm 46

Bartın kazasının Amasra nahiyesinin Kurucaşile divanının Kapusuyu karyesi sâkinelerinden Hacı Hasan oğlu kerimesi ve zat-ı mezbûre ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Âyişe bint-i el-Mezbûr Hacı Hasan m. dîvân-ı mezbûr sâkinlerinden Çalık Hüseyin oğlu Ali bin Hüseyin müvacehesinde Bartın mahkeme-i şer'iyyesinde istihsal ve (...)¹⁶⁰Eylediğim sürre-i recep sene 307 tarih ve atmış numaralı bir kıt'a veraset ilamı mucibince karye-i mezbûr sâkinlerinden Hacı İbrahim oğlu Feyzullah bin Ahmet'in veraseti sulbi kebir oğlu Mehmed ve Hasan ve sulbiye kebir kızı Hatice'ye munhasıra badehu Hasan dahi vefat idüb veraseti zevcesi hamide Havva ile sulbi kebir oğlu Mehmet'e munhasıra badehu kebir-i Merkûm Mehmed dahi vefat idüb veraseti zevcesi mezbûre Havva ile sulbi kebir oğlu Ahmet'e munhasıra badehu Ahmed dahi vefat idüb veraseti benimle kızı Fatıma'ya munhasıra badehu mezbûre Fatıma dahi vefat idüb veraseti ancak bana munhasıra idüğünü hasm-ı Cahide ber-vech-i şer'î sabit ve sübutuna hükmi-i şer'î lâhık olub müteveffa-i evvel mezbûr Feyzullah'ın ile'l-vefât dîvân-ı mezbûrda etrafı Merkûm Ali ve Çakır Hasan oğlu Halil ve (...) ¹⁶¹ Ve Molla Hasan oğlu ile mahdûd bir bab hane ve ambar ve bahçenin nısfı ve yine mahalleyi mezkûrde etrafı Çayır Ağa tarlası ve Hacı İbrahim bostanı ve dere ile mahdûd aşağı değirmen demekle bir bab değirmende hisse-i şâyi'ası olub hisse-i şâyi'asından sekiz sihâm itibarıyla bir sehm hisse müteveffa-i mezbûrdan bana mevrûsen intikal idüb emlâk-i mahdûd-i mezkûrelere yigirmi bir seneden beri mutasarrıf ve vâzı'u'l-yed iken fuzûlî Merkûm Ali emlâk-i mahdûd-i mezkûrelere mudâhale ve bana vermekte imtina eder olduğundan mudâhale-i vakıasının menine tenbih-i şer'î olunmasını talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 27 Mayıs Sene 307

Mezbure Ayşe

Mudde'î-aleyh mezbûr Ali 'isticvâb olundukda hane ve bağce ve anbarın nısfına ve değirmende sekiz sehm itibarıyla bir sehm hisseye müdahale eylediğini tâyian ikrar lakin müteveffa-i mezbûr Feyzullah tarihten otuz sene mukaddem Feyzullah vefat

¹⁶⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamdı

¹⁶¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

idüb ol tarihten beru benim taht-ı tasarrufumda irsen malım olduğundan bi-hakkın vaz'-ı yed ve mudahale ederim dediği zabt olundu.

Fî 27 Mayıs Sene 307

Ali

Vaz-ı yedi beyyineye havale olundukda dîvân-ı mezbûrdan Çakır Hüseyin oğlu Halil ve Çavuş Mehmed Kapudan Civelek oğlu Hasan ile Mehmed'in Mustafalar ile isbât edeceği ve bunlardan başka asla şahidi olmadığı ve tarihten altı gün sonra yani Pazar günü getireceğini söyledi.

Fî 27 Mayıs sene 307

Ta'yîn olunan günde beyan eylediği şahitleri ikame edemediğinden isbât-ı beyyineden izhâr-ı 'acz idüb asla şahidi olmadığından müddeiye-i mezbûreden beyyine taleb olundukda karye-i mezbûreden Yâreli oğlu Kadir ve Yâreli oğlu Mehmed ve Çakır Hüseyin oğlu Halil ve Molla Hüseyin oğlu Mehmed ve Murtaza oğlu Cündî Ali ve Yâreli Ali Kapudan ve dedesi Mehmed bin Hasan Kapudan ve Hacı Feyzullah oğlu Ali Beşe nâm kimesneler ile isbât edeceği başka şahidi olmadığı ve Zi'l-Hicce-i Şerîf'in yirmi Cumartesi güne getireceğini ve yevmi-i mezkûrda ta'yîn kılındığı tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 24 Haziran sene 307

Sahife 71

Hüküm 40

Eski Bartın divanının Karasu Karyesinde Arap Hacı Selim bin Abdullah m. adliye mahkeme başkâtibi Tevfik Beğ bin Abdullah'ın tasdîk vekili Bartın bidayet mahkemesi başkâtibi rifatlü Arif Efendi ibn-i Mustafa müvacehesinde on iki yaşında Sağire kızım Asiye'nin benden başka velisi ve (...) ¹⁶² şer'îsi olmadığı gibi ben dahi nafakadan aciz olmamla aded-i şuhûd beyan olunmaksızın şehri yigirmi beş kuruş ile mezbûr Tevfik Beyin haremi nezdinde hizmet etmek üzere kızım mezbûreye müvekkil-i mezbûr Arif Efendiye emir ve teslim eylediğimde ol dahi bi'l-mâl emrim üzerine taahhud ve iltizam ederim dediği zabt olundu.

¹⁶² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 29 Mayıs sene 307

Mezbûr Ali

Ve Ali

Hacı Bekir Mahallesi sâkinlerinden Pazıbent oğlu Ali bin İbrahim m. Adamescid Mahallesi'nde Topuz oğlu Hüseyin bin Mehmed müvacehesinde tarihten mukaddem bir Cumartesi günü akşamı yani Pazar gecesi Sumaklı oğlu hamamda li-ecli'l şehade vardığımda yedimde olan üç adet lira Osmanî kıymetinde bir adet saat ma'a-köstek muhafaza için Merkûm Hüseyin'e bi'l-emâne teslim eyledim bir gün sonra yani pazar ertesi günü tahminen saat on bir buçuk râddelerinde taleb eyledim ise de idare-i muhalefet eylediğinden mevcut ise aynen değil ise kıymeti olan meblağ-ı mezbûru alıverilmesini hâlâ taleb ve dava ederim dediği zabt olundu.

Fî 29 Mayıs sene 307

Pazıbent oğlu Ali

Mezbûr Hasan cevabında saat-i mezkûru li-ecli'l-hıfz dolaba koymak üzere kendisine teslim eylediğini tâyian ikrar lakin saat-i mezkûru Hamamcı Ali mudde'î mezbûre teslim eylediğinden kendisinde olduğunu külliye inkâr eyledi.

Mezbûr Hasan

Sumaklı oğlu Ali Mustafa ile isbât edeceğini beyan ve yarınki

Adamescid Mahallesinde Sumaklı oğlu Mustafa bin Hacı İbrahim bin Eyyüb matlub üzere şehâdet edemediği zabt olundu.

Fî 2 Haziran sene 307

Ve şahsa-ı selis olan Ali'den beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden izhar-ı acz idüb asla şahidi olmamayla talib-i tahlîf olmağla talebiyle yemin eylemiştir ve saat-i mezkûr ile kösteğin fiyatını üç lira-i osmaniye olduğu mezkûr Ali dahi inkâr eyledi.

Mektep Mahallesinden saatçi oğlu Halil ve kuyumcu ile isbât edeceğini ve başka şahidi olmadığını beyan eyledi ve şahidi merkumların yigirmi üçüncü pazar güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 20 Haziran sene 307

Sahife 72

Mektep mahallesinde (...) ¹⁶³ Oğlu Ahmed Efendi zevcesi Reşat-ı Osman Mustafa bin Salih ve Mehmed Efendi bin Mehmed tesbiti İsmail m. mahalli mezbûrdane-i zevci mezbur Ahmed Efendi İbrahim muacehesinde

Sahife 73

Hüküm 41

Adamescid Mahallesi sakinlerinden yüz onbeş zir Ma'tuh İlyas oğlu Hüseyin Mehmed'in ba-hücceti şerhi vasisi ve merhum Hasan da Sülbiye Kebire kızı şer'i ile mürit şirk-i divanı sakinlerinden Çakır Mehmed'in zevcesi Fatma binti el-mezbur Hüseyin m. Sancakdar Mahallesi sakinlerinden Hacı Hüseyin iktiza eden muarebesinde vasisi bulunup babasıyla Hasan'da ferâğ etmiş tarla akçesinden dolayı beyanı beş yüz kuruş alacak hıfzını bil-vesaye taleb-i deruhte eylediğinde bil-küllîye ba'de'n-nazar vasisi bulunduğum kişi hakkında sulh ve ibra olmak her vechile enva' ve evli olduğu cihetle altı yüz kuruş bedel medfû' üzerine sulh ve ibra olub yine ziya' bi'l-vesaye sulb-i mefkûresi kabul ve bedel-i sulh olan tebliği mezburun merhum bi'l-vesaye tamamen kabz eyledim dedikleri zabt olundu.

Sancakdar Mahallesi sakinlerinden

Hacı Fati oğlu Hüseyin

Adamescid Mahallesinden Ma 'tuh İlyas oğlu vasisi

Mahalle-i mecburdan Cin Hamdi Efendi Ahmed bin Mustafa bin Mehmed Evrak-ı Divanı sakinlerinden hacı oğlu Mustafa bin Mehmed bin Eyyüb nam kimesneleri cevâblarında mezbûrhane-i arazi-i merhum Hüseyin hakkında intifâ' olduğunu evveli şerhinden söylediler.

Sahife 74

Hüküm 42

¹⁶³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın üstünün çizilmesi yüzünden okunamadı

Bartın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Molla Fati oğlu Salih bin Ali m. İştebe karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat eden Ali Efendi oğlu Mestane bin Hasanın sulbiye-i Sağıre kızı Zehra'nın ba-hüccet-i şer'îyye vasiyesi ve vâlidesi Âyişe bint-i Safer ile li-ebeveyn er karındaşı Halil bin el-Mezbûr Hasan müvacehesinde ba-defter-i müfredat elbise ve saireden dolayı ez-gayr-i teslim dokuz yüz doksan dokuz kuruş alacak Hakkım olub meblağ-ı mezbûru kable'l-ahz ve'l-istîfa vefat etmekle tereke-i müteveffa-i mezbûre vaz'-ı yed iden merkûmân Âyişe mezbûr Halilden ve tereke-i müteveffadan alıverilmesini hâlâ taleb ve dava ederim dediği zabt olundu.

Fî 15 Haziran sene 307

Molla Fati oğlu Salih

Muddeiyeye-i mezbûre Âyişe ile mezbûr Halil ma'an cevâblarında müteveffa-i mezburun mudde'î mezbûre ol mikdar deynim olduğunu külliyyen inkâr eylediler.

Fî 15 Haziran Sene 307

Mezbûr Halil

Vasiye-i mezbûre Âyişe

Mudde'î mezbûrdan beyyine taleb olundukda karye-i mezkureden Ali Efendi oğlu Hacı Halil ve Gülek oğlu Hasan bin Ali ve Kara Mustafa oğlu Masaddık ve Sabancı oğlu Halil ve Şekerci Mustafa ve sairleriyle isbât edeceğini ve şehr-i hâlin yirminci perşembe günü getüreceğini tarafeyn taahhud eyledikleri ve tefhîm olunduğu iş bu mahalle şerh verildi.

Fî 15 Haziran Sene 307

Halil [parmak]

Salih

Vasiye-i mezbûre Âyişe [parmak]

Bakkal Mahallesinden Sayhani oğlu Mehmed Sancakdar Mahallesinden Uyuz Ağa oğlu Ahmed ile isbât edeceği ve asla başka şahidi olmadığını tekrar eyledi.

Fî 15 Haziran sene 307

Dîvân-ı mezbûrdan Ali Efendi oğlu Hacı Halil bin İbrahim bin Abdullah nâm kimesne li-ecli'ş-şehade cevabında müteveffâ Mustafa hayatta iken hesab gördüler ba'de'l-hesâb dokuz yüz doksan dokuz kuruş borcu olduğunu beyan eyledi ve borcum deyu ikrar eyledi ben bu hususa şahidim şehâdet dahi ederim dedi.

Fî 20 Haziran sene 307

[11]

Sahife 75

Fi'l-'asl Amasra nahiyesinin Kayadibi dîvânından olub Şiremir divanının Göl bucağı Karyesine nakl-i hane iden İpçi oğlu Mustafa bin Ahmed m. mezbûr Kaya dibi sâkinlerinden İpçi oğlu Mustafa bin Ali müvacehesinde ben hâl-i hayatımda iken muteveffiye validem Şerife hatunun eşya-i metrukesi sebt-i defter ve kassâm olub hisse-i irsiyede isabet iden dört yüz dört kuruş on altı pare Merkûm Mustafa'ya li-ecli'l-hıfz ma'rifet-i şerle verilip zimmetinde kalmış idi meblağ-ı mezbûr def'imle taleb itmiş isem de ol dahi inkâr üzerine ba-tavassut-ı muslihane üç yüz kuruş üzerine sulh ve ibra olduk ol dahi sulh-i mezkûru kabul itmekle meblağ-ı mezbûru ahz ve kabz eyledim fî mâbad benim merkûm Mustafa zimmetinde alacak hakkım yokdur dediği zabt olundu.

Fî 15 Haziran sene 307

Kaya dibi dîvânından İpçi oğlu Mustafa bin Ali

(...)¹⁶⁴ dîvânından İpçi oğlu Mustafa bin Ahmed [parmak]

[11]

Dîvân-ı mezbûrdan Kara Mustafa oğlu Mustafa bin Ali bin Abdullah nâm kimesne hayatında mudde'î mezbûr ile muhasebe gördü dokuz yüz doksan dokuz kuruş borcu olduğunu ikrar olduğunu ikrar eyledi ben bunu böyle doğru söylemeye geldim dedi ve başka şahitlerini gelecek perşembe günü getireceğini tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 20 Haziran sene 307

Sahife 76

¹⁶⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Hüküm 43

Bartın Gölpazarı Nahiyesi Emir baba oğlu karyesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat eden Çatak oğlu İsmail bin Eminin veraseti zevcesi Sultan binti Osman ile Sulbi Kebir oğulları Ahmed ve Durmuş ve Sülbiye Kebire kızları Emine (...) ¹⁶⁵ munhasıra olunduktan sonra varisini mezbûrundan sâhib-i arzuhal-i mezbur Ahmed karındaşı mezbur Durmuş muvacehesinde dokuz yüz kuruş kıymetli bir çift camuş öküzü ve üç yüz kuruş kıymetli bir re's karasığır öküzü ve beş yüz elli kuruş kıymetli bir re's manda eniği ve elli kuruş kıymetli bir adet tüfenk ve yirmi kuruş kıymetli nısf kazğan ve on kuruş kıymetli bir adet saki (...) ¹⁶⁶ Ve otuz kuruş kıymetli bir adet destegâh ve yirmi beş kuruş kıymetli bir adet dolap ve on kuruş kıymetli bir adet değirmen taşı.

Sahife 77

(boş) ¹⁶⁷

Sahife 78

Hüküm 44

Bartın Çavuş Karyesinde mütevekkil Haymanalı Yusuf oğlu Kürt hacı Osman bin Yusuf m. Şahne karyesinde sakin Haymanalı İsmail çavuş ibni Süleyman muvacehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelam idüb mezbur İsmail çavuş da kara sağır ineği buzağısı bahasından dolayı üç yüz kuruş iaşesinden esmanındın dahi kırk kuruşuna cem'an üç yüz kırk kuruş alacak hakkım olub def'imle mu talibe itmiş isemde edasına muhalefet etmekte olduğundan meblağ-ı mezburun bana eda ve teslim etmesi için merkum İsmail Çavuşa tenbih-i şer'i olunmak matlubumdur dediği zabt olunur.

Fi 18 Temmuz sene 307

Kürt Hacı Yusuf

Mezbur İsmail çavuş isticvâb olundukda cevabında merkum Kürt Hacı bin Osman cihet-i mezkureden ol-mikdar deynim olduğunu külliye inkâr eyledi.

Fi 18 Temmuz sene 307 İsmail Çavuş

¹⁶⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁶⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁶⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

Müdde-i mezburdan iddi'âsına müteallik taleb olundukda isbât-ı beyyineden cevaz idüb taleb gelen olmakla yemin söyleyip (...) ¹⁶⁸Olduğu İsmail Çavuştan beyyine taleb olundukda Hacı Yusuf ve Çavuş Hüseyin ile ispat edeceğiz.

Sahife 79

Bartın'ın Bakkal karyesinden iken bundan akdem vefat eden Göbeli oğlu Mustafa bin Veli nam kimesnenin veraseti zevcesi Hadice bint-i İbrahim sulbiye kızları Havva ve Fatma ve ve Şimem ve li ebeveyn kız karındaşı Hatice binti e'l-mezbur Veliye münhasıra ve tashih seninle mirasları yetmiş iki sehmden olub seham-ı mecburdan dokuz sehmi zevce-i mezbure Hadice'ye ve on altışar sehmden kırk sekiz sehmi (...) ¹⁶⁹ El-mezbur Havva ve Fatma ve Şimem ve on beş sehmimi li-ebeveyn kız karındaşı mezbure Hadice'ye isabeti zahir olduktan sonra vârisun mezbûrûndan sahıbe-i arzuhal Havva ve Fatma nam hatunlar m. karye-i mezbur sakinlerinden Uzun Derviş oğlu İbrahim bin Veli muvacehesinde karye-i mezburda etrafı aşağı Pınar ve Emin Ağa oğlu Feyzullah tarik-i 'amm ile mahdûd bir bab hane ve bağçe ve yine karye-i mezburda etrafı beşe Mehmed oğlu hacı Ali ve Feyzullah beşe ve Yusuf Emin Ağa ile mahdûd bir kıt'a harman 'arsası müteveffa-yı mezburdan bizlere mevrûsen intikal itmiş iken merhum İbrahim fuzuli hane ve bahçeye ve harman arsasına müdahale ve bize vermekten imtina ider olunacağına müdahale-i murafaasının (...) ¹⁷⁰ Meniyle bir tashihi mezkûr hissesi irsiyetleri bir kere eda ve teslim kıbel-i şer'eden tenbih olunmak matlubumuzdur dedikleri zabt olundu.

Fi 20 Temmuz sene 307

Fatma Havva

mezbur İbrahim cevabında yedinde olub ibraz eylediğim bin iki yüz doksan iki senesi Rebiu'l ahirinin birinci günü tarihli ve (...) ¹⁷¹ Bin sicil-i mahfuz ve İsmail Hakkı Efendi ve müddetten ve altı yüz numaralı bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye mucebince müteveffa-yı mezbur Bakla oğlu Eyüp ağaya fûruht idüb Eyyüb ağa dahi iki bin kuruşa bana bey' ve temlik ve teslim eylediğinden bi hakk vaz'ı'-yed ve tasarruf iderim dedikleri zabt olundu.

¹⁶⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın baş harflerinin kayması yüzünden okunamadı

¹⁶⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁷⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁷¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Fi 20 Temmuz sene 307

Sahife 80-81

(boş) ¹⁷²

Sahife 82

Hüküm 45

Bartın Kasabası mahallâtından Mekteb Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Sofu oğlu Çelebi Baş Hüseyin bin Abdullah'ın veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Vahide bint-i Abdullah ile sulbi kebir oğulları Ali ve Hüseyin ve Ahmed ve sulbiye kebir kızları Fatıma ve Hadicelere munhasıra badehu kable'l-kısma mezbûre Fatıma dahi vefat idüb veraseti anası mezbûre vahide ile li-ebeveyn er karındaşları merkûmân Ali ve Hüseyin ve Ahmed ve li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Hatice'ye münhasıra badehu kable'l-kısma ibn-i kebir-i Merkûm Hüseyin dahi vefat idüb veraseti ümmi-i mezbûre vahide ile li-ebeveyn er karındaşları merkûmân Ali ve Ahmed ve li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Hatice'ye badehu kable'l-kısma ümmi-i mezbûre vahide dahi vefat idüb veraseti ibn-i kebir merkûmân Ali ve Ahmed ve kebir kız mezbûre Hatice'ye munhasıra badehu kable'l-kısma ibn-i kebir-i Merkûm Ali dahi vefat idüb veraseti zevce-i mekruhasın Emire ile sulbi kebir oğlu Abdullah ve sulbi sağır oğlu Hüseyin ve sulbiye-i kebir kız Pembeye munhasıra ve tashîh-i meseleci mirasları bi-hukmi'l- ş-şer'yye yigirmi sekiz bin sekiz yüz sehmden olub sihâm-i mezbûre on bir bin beş yüz yigirmi sehmi ibn-i kebir-i Merkûm Ahmed ve beş bin yedi yüz altmış sehmi bint-i kebir-i mezbûre Hatice'ye ve bin dört yüz kırk sehmi zevce-i mezbûre emireyse ve dört bin otuz ikişer sehmden sekiz bin altmış dört sehmi ibn-i kebir-i Merkûm Abdullah ile ibn-i sağır-i Merkûm Hüseyin'e ve iki bin on altı sehmi bint-i kebir-i mezbûre Pembeye isabeti 'inde's-şer'i'l-enver zahir oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan ibn-i Merkûm Ahmed ile bint-i mezbûre Hadice nâm sâhib-i arzı hal kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik usûlen gönderilen davetiye varakası üzerine mahkemeye icabet itmeyüb tarafından vekîl-i mustemirr tayiniyle mahkemesi rüyet olunacağı gönderilen ihtar üzerine yine ta'yîn olunan günde icabet itmeyüb âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olmadığına binaen muddeiyeye-i mezbûrenin talebiyle mezbûre

¹⁷² Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak diğer sayfadan dava devam ettirilmiştir

Pembe tarafından vekîl-i mustemirr tayin olunan Merkûm Abdullah kendi tarafından asaleten ve mezbûre tarafından vekâleten ve ibn-i sağır-i mezbûr Hüseyin tarafından ba-hüccet-i şer'îyye vesayetten merkûm Abdullah ile mezbûre Emire müvâcehelerinde mahalle-i mezbûrede vaki etrafı Davud Ağa ve saatçi Evran Ağa menzil ve bahçeleri ve iki tarafı tarîk-ı 'âmm ve has ile mahdûd bir bab mülk menzil-i müteveffa-i mezbûr Hüseyin'den bizlere irsen intikal idüb ber-tashih-i mezkûr hisse-i irsiyetlerimize mezbûr Abdullah ve Emire Âyişe fuzuli mudahale ider olduklarından mudahale-i vakıasının meniyle bize edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 5 Ağustos sene 307

Mezbure Hadice

Mezbûr Ahmed

Sahife 83

Mezbure Emire cevabında hane ve bağçe-i mahdûd-i mezkûre otuz seneden mütecaviz zevcim müteveffâ Ali'nin zabt-ı zira atinde mezbûre Emire'de bulunduğundan bi-hakkın vaz'-ı yed ederim dedi.

Yalnız Abdullah müteveffa-i mezbûr Çelik Baş Hüseyin'den mefruş olduğu ve hisseleri tâyan ikrar eylediği zabt olundu.

Mezbure Emire dahi cevabında müteveffâ zevcim Ali dahi müteveffa-i mezbûr Hüseyin'in vuku bulan düyununu ifa eylediğinden bi-hakkın vaz'-ı yed ederim dedi.

Mudde'î mezuranın ber-tashih-i mezkûr hisse-i irsiyetleri olduğuna ve kabil-i taksim ise bi't-taksîm değil ise baha tarîkıyla muhâsımlarına hüküm verildiği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 4 ağustos Sene 307

Gâ'ibe-i Kaza-i Bartın

Sahife 83-84

Hüküm 46

Bartın kazasının Meclis Mahallesi [dava yarıda kesilmiştir]

Fil-usul Kengiri Sancağının maarif karyesinden olub Bolu sancağı kazalarının Bartın kazasında Şahne karyesi sakinlerinden müteveffa Kar azade Oğlu kerimesi ve zat-ı Meclis Mahallesinden altmış dört Oğlu Halil bin Halil ve zabıta Nezaretinden ve Veli onbaşı bin Abdullah nam kimesneler tarifleriyle muarrefe ve Zeliha binti Süleyman nam Hatun m. Mezbur Şahne karyesinde zevci Çakır oğlu Ahmed bin Abdullah muvacehesinde bi tav iham ikrar nam ve takrir-i kelam idüb müteveffa pederim Karaali oğlu Süleyman'ın mezbur-u ma'ruf-u karyesinde etrafı iki tarik Oğlu İbrahim ve Gorgi oğlu Mehmed ve yol Hacı oğlu Mustafa ve Dere Mustafa oğlu Mehmed Elmecali oğlu Ali Kabil oğlu Mehmed Sipahi oğlu Ali ve Çakır oğlu Hüseyin ve iki tarafı tepe mera ve bacac oğlu Ali Ağa ve Bilal oğlu Ömer ve Hacı'nın Abdullah Etmekçi Oğlu ve yine yol ile mahdûd mahdûd arpalık ve taşlı dere ve taşça kozu ve meşin tarşane pınarım ve (...) ¹⁷³Çakır nam tarlaları bir kıta hane arsa nam-ı değer Çukurcu iki bin iki yüz kuruş ferağ' meblağ-ı mezburun ahz eylediğinden Memur huzurunda muameleyi ferağından takrire tarafından zevcim merkum Ahmed Vekil ve naib-i mürettep ve nasb ve tayin ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabul ederim dedikleri zabt olundu.

Fi 10 Ağustos 307 ve 17 Muharrem- el haram 309

Sahife 85-86

(boş) ¹⁷⁴

Sahife 87

Hüküm 47

Bartın'ın Meclis Mahallesi sâkinlerinden Makaracı oğlu Hüseyin Ustanın Halil oğlu Hüseyin'in malını hıfza ve tesviye-i umuruna kibel-i şer-i şer'idenden bir vasi ta'yîn etmek ehem ve elzem olduğu evcilden sağır-i merkumun li-ebeveyn er karındaşı olub her vecihle umur-ı vesayeti rüyet ve ifaya kadir idüğü zeyl-i hüccette muharreru'l-esâmî mislimin ihbarlarıyla mütehakkim olan iş bu baisu'l-vesika mahalle-i mezbûrdan makaracı oğlu Mustafa Efendi ibn-i Hasan usta sağır-ı mezburun vakte-i

¹⁷³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁷⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

rüş̄t ve sedasına değin sağir-i mezbûr malını hıfza ve umur-ı tesviyeye vasi nasb ve ta'yîn olunub ol dahi zevce-i muharrer vesayet-i mezkûre yı kabul ve hizmet-i lazımesini ifaya kemâ-yenbaği ifaya taahhud eylediği iş bu mahalle zabt olundu.

Fî 10 ağustos sene 307

Mahalle-i mezkûre den Makaracı Hasan oğlu Hasan

Sahife 88

Bartın'ın Adamescid Mahallesinde sâkin iken bundan kırk sene mukaddem vefat iden (...) ¹⁷⁵Oęlu Mehmed bin Ali'nin veraseti zevcesi Âyişe bint-i Ahmed ile sulbî-i kebir oğulları kadir ve bayram ve Mehmed ve sulbiye kızı Rukiye'ye munhasıra badehu kable'l-kısma Merkûm kadir dahi vefat idüb Vâlıdesi mezbûre Âyişe ile li-ebeveyn er karındaşı bayram ve Mehmed ve kız karındaşı Rukiye'ye munhasıra ve badehu kablel-kısma mezbure bayram dahi vefat edip veraseti validesi mezbure İaşe ile ebeveyn er karındaşı merkum Mehmed ve kız karındaşı Rukiye'ye munhasıra ve badehu

mezbûre Ayşe dahi vefat idüb veraseti Merkûm Mehmed ve mezbûre Rukiye'ye munhasıra badehu kablel-kısma mezbûre Rukiye dahi vefat idüb veraseti sulbi oğulları Ali ve Mehmed ve sulbiye kızı havvaya munhasıra oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan sâhib-i arzı hal ibn-i Merkûm Mehmed m. keزالik usulen gönderilen üç defa davetiye varakasıyla bir kıt'a ihtarname üzerine mahkemeye icabet itmeyüb âdem-i icabetin bir mazereti meşruaya mustenid olmadığına binaen hukukunu muhafaza mezbûr Havva tarafından vekıl ta'yîn olunan er karındaşı Merkûm Mehmed ile diğeri Ali müvâcehelerinde üzerine dava ve taktır-i kelim idüb mahalle-i mezbûrede vaki tarafları iki tarafı Sepetçi oğlu Halil ve Ak Mustafa oğlu Ali ve yol ile mahdûd bir bab hane ve bağce müteveffa-i mezbûr pederim Mehmed 'den bana irsen intikal eylemiş iken hane ve bağce-i mahdûd-i mezkûre Merkûm Ali ve Mehmed ve müvekkili Havva fuzuli mudahale ve benim hissemi bana vermekten iba ve imtina eder olduklarından mudahale-i vakıasının meniyle bana edâ' ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 10 Mayıs sene 307

İbn-i mezbûr Mehmed

¹⁷⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Mezbûr Mehmed kendi tarafından asaleten ve Havva tarafından vekâleten ve Ali dahi kezalik kendi tarafından asaleten cevâblarında munâza‘un-fih bir bab hane ve bağçe davası kırk beş senelik bir dava olduğundan mahkeme-i şer‘iyye sevk olmayıp mahkeme-i nizamiyeden rüyet olunacak bir dava olduğundan mudde‘î mezburun iddiasının reddiyle mahkeme-i nizamiyede rüyet olunması lazımeden idüğü cihetle rüyeti talep ederiz dedikleri zabt olundu.

Fî 10 Mayıs sene 307

Mehmed Merkûm Ali

Mudde‘â-‘aleyh mezburun iddiaya-ı vakıası ve redd davası vakıa mutâbık ve nefsi‘l-emrde muvafık olduğu cihetle mudde‘î mezburun mahkeme-i nizamiyeye müracaatı zımında verilen karar tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 17 ağustos sene 307

Sahife 89

(boş)¹⁷⁶

Sahife 90

Hüküm48

Meclis Mahallesi Sakinlerinden Sakracı oğlu Hüseyin bin Mustafa ile Sazoğlu Hüseyin bin el mezbur Hasanın ba ‘hüccet-i Şer‘i vasi ve ebeveyn er karındaşı Mustafa Efendi anü‘l mezbur Hüseyin m. mahalleyi mecburdan Sakracıoğlu Mehmed bin Mustafa muvacehesinde üzerine dava takriri kelam idüb mahalleyi mezburda

Sahife 91

Hüküm 49

Meclis Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat eden Mefruca oğlu Mustafa bin Osman‘ın veraseti zevcesi Rukiye binti Mehmed ile Sulbi Kebir oğlu Hüseyin ve Mehmed ve Sülbiye-i Kebire kızları İşe ve Zeyneb‘e munhasıra olduktan sonra ve vârisun mezbûrûndan sâhib-i arzuhal Sulbi Kebir oğlu Hüseyin ile mezbure Zeynep‘in

¹⁷⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir.

Bey' eylediği merhum Hüseyin'in sağır oğlu Hüseyin'in ba-hücceti-şer'iyye vasi ve li ebeveyn er karındaşı Mustafa Bartın kazası mahkeme-i şer'iyyesinde münekkidi meclis-i şer'i şerifi enverde kezalik İbni merhum Mehmed muvacehesinde mahalleye-i mezburda etrafı Aşçı oğlu Molla Hüseyin ve tarafını Hacı Mehmed ve yolu ile mahdûd bir bab hanenin nısfıyla intikalinde vaki' bağçe müteveffayı mezburun irsen intikal edip hissen irsiyetlerine fuzuli müdahale eder oldukları müdahale-i vakıasının meniyle gaile taksim olduktan bi-t taksim her birbirilerimizin yedine teslimi bi-l ishale ve bil vesaye talep ederiz dedikleri zabt olundu

Fi 11 ağustos Sene 307

Vasi-i Mustafa Efendi meclis mahallesinde Makaracı Oğlu Hasan Usta

Mezbur Mehmed cevabında fî 26 Ağustos sene 300 tarihli Bartın mahkeme-i Nizamiyesinden sadır olan İlam mucibince mahkûm olup bizzat tebliğ kılındığından reisini talep ederim demekle (...) ¹⁷⁷ talep etmekle tarafeyn tefhim olundu.

Fi 11 Ağustos sene 307

Sahife 92

(boş) ¹⁷⁸

Sahife 93

(boş)

Sahife 94

Husus-ı âtiyu'l-beyânın mahallinde ketb ve takrirlerini istim' için bi't-taleb dinîleri bi'l-zât bolu sancağı kazalarından Bartın kazasının Adamescid Mahallesinde fî'l-asl der-saadet sultan Fatih civarında Hoca Hayreddin Mahallesi'nde Kuru Kahveci zade muteveffâ İbrahim Ethem Efendi ibn-i El-Hacc Mehmed Efendinin oğlu ve kaza-i mezburun orman müfettişi rifatlü Mehmed Şükrü Efendi'nin menziline (silik) mahalle-i mezbur sakinlerinden hacı Kara Hüseyin zade Mustafa Efendi ibn-i hacı Hüseyin ve orman kâtibi hüsnü Efendi ibn-i Hasan nâm kimesneler akd olunan meclis-i şer'-i şerif-i enverde ve mûmâ-'ileyh Mehmed Şakir Efendi ile li-ebeveyn kız

¹⁷⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁷⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir.

karındaşı ve zatı tarif-i şeri ile muarefe Fatıma (...) ¹⁷⁹ bint-i el-muteveffâ el-mezbure İbrahim (silik) müteveffa-ı mezburun zevcesi ve zatı yine meclis-i şerde tarifleriyle muarrefe Emine Şerife bint-i Ahmed nam Hatun muvacehesinde muteveffâ pederimiz ve murisimiz İbrahim Efendi'nin dahi vefatında eşya-i metrukesi ma'rifet-i şer'le tahrir ve bey' olunan terekesinden sıhhi beyan der-saadette emval-i eytam kendisinden mahfuz yigirmi kuruş kassâm defteri mucibince bi'l-vekâle teslim idüb biz hâlâ balığ ve rüştümüz (...) ¹⁸⁰ Munzam olub her birbirilerimiz akıl ve âkitle ve balığ ve balığa ve reşit(silik) ba-defter-i kassâm bi'l-vekâle teslimatı olan emval-i eytam sandığından olub (silik) kibel-i şer'den tenbîh olunmak (...) ¹⁸¹ ba'de'd-da'vâ müddeiyeim mezbure Emine şerife hatun cevâbında cihet-i mezkûrda (...) ¹⁸² mezkûrde ol mikdâr (...) ¹⁸³ Alacağı şeyler olduğunu ikrar edup muddeiyani mezburun (...) ¹⁸⁴ Akil ve akile ve buluğlarına külliye inkâr itmekle müddeiyeim mezburandan iddi'âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda Meclis Mahallesinde sakın ve Feyzi Efendi ibni Abdurrahman ve mezbur Adamescid Mahallesinden Debbağ oğlu Mustafa bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'a hâzırân olub eseri'l-istişhâd iş bu muddeye-i mezbûrândan her birleri akıl ve akile ve buluğları (...) ¹⁸⁵ Üzerine bizler bu hususa bu vech üzere şahidiz şehadet dahi ideriz eda-i şehadet-i şeriyye ittikleri zabt olundu.

Fî 11 Ağustos sene 307

Orman Müfettişi

Sahife 95

Meclis-i ma'kûd mezkurede mu 'ma ileyh Şakir Efendi ve kız karındaşı Fatma Liyas Hanım her birbirleri yine ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelim idüb devrisaadette amali eytam sandığında alacağı olup meblağı mezbûru taleb ve davaya ve ahız ve kabza ve makbuzunu bizlere irsen ve teslim arsalara ve tesbiti mukataa' müteveffâ olduk. Umurun tayini el-yevmi mezbur (...) ¹⁸⁶ Mahallesinde Kasım Ali Refika oğlu iki odalı

¹⁷⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁸⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁸¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁸² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁸³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁸⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁸⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın harflerinin kayması yüzünden okunamadı

¹⁸⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

hanede sekiz yeni hanım isbât-ı iddia tam olarak kabulü mevkufen vasıl edilen didiklerim zabt olundu.

11 Ağustos 307.

Sahife 96

Hüküm 50

Bartın'ın Mektep Mahallesi sakinlerinden Emir Halil Oğlu Ali bin İbrahim m. Bartın Bidayet Mahkemesinde mun'akid meclis-i şeri mezburda Melis Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat eden Sefer oğlu Mustafa nam veraseti mezüresin binti Sülbiye kebire oğulları Hasan ve Sabit Mansur olup mâniî vefatı mezbur-ı zımnında ba mezbur mazurda üç yüz elli altı kuruş alacak hakkı muharrer kabul-u emvalinde mezbur Mustafa vefat etmekle zevcesi ile sağır mecburların bacihetle şer-i Meclis Mahallesi sakinlerinden emri (...) ¹⁸⁷Hasan mezbur ile nüzul-u şayan mahsusan Haznedar Ahmed Efendi tabiiyeti şerh olunmak matlubumdur didiklerim zabt olundu.

Fi 22 Ağustos 307.

Vak'i ve huzuru merkumun Hasan kaydeden Hanezar Ahmed Efendi cevabınızda müteveffa-i mezburun esbabı sebep edilmekte zevci olduğu talep edilmiştir.

22 ağustos 307

Orman Müfettişi Mehmed Şakir Efendi

Sahife 97

Bartın'ın Hacı Bekir Mahallesi sakinlerinden Karanlık oğlu Hasan Ağa ibni Emin mübaşir Mehmed Efendi bin Mehmed Ağa muvacehesinde üzerine dava ve takriri kelam edip.

Sahife 98

Hüküm 51

¹⁸⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Bartın'ın Meclis Mahallesi sakinlerinden iken üç yüz yedi senesi Şehri Şaban'ın yirmi yedinci günü vefat eden şer-i otuz kuruş mütevali mütekait olan Karanlık oğlu Emin bin varisi olduğunu iddia eden Salih oğlu Hüseyin bin müteveffa mezbur Eminim

Mehmed muvacehesi üzerine ahz-ı mukarreri kalam edu mezkûr Meclis Mahallesinde mesken iken tarihi mezkûrda vatan eden mumaileyh feratlık oğlu Emin bin benim pederim olub veraseti vasi ancak bana munhasır olmakla müteveffa-i mezburun Bartın muhacehesine aid şehri on bir kuruş tekaid muaşşerinden terakim etmiş olan on sekiz aylık edilecek hakkı olan yüz doksan sekiz kuruş kabul olunan ve müteveffâ vefat etmekle sandık-u mezkûre müdahale eden merhum Hasan Hüseyin Efendi bazı meblağ-ı mezbure-i idadi-i teslim merhum Hasan Hüseyin Efendiye tebenni olunmak mezbur

Sahife 99

(boş) ¹⁸⁸

Sahife 100

Hüküm 52

Bartın Meclis Mahallesi sakinlerinden Kara kelek oğlu Müteveffa Eminim Süloğlu Hasan bin el müteveffa el mezbur Emin kazayı mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer'i şerif-i enverde kezalik kazayı mezbur beytülmal memuru Rıfatlı Hacı Hasan Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi muvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kalam idüb müteveffayı mezbur pederim ve murisim Emin Mora muharebesi mütekaitlerinden olup üç yüz yedi senesi Şaban'ının yirmi dördüncü günü vefat etmekle müteveffayı mezburun veraseti ancak bana münhasır olup müteveffayı mezburun babası ismi Ahmed ve dedesi ismi Abdullah ve Anası İrce'si mezkûr Meclis Mahallesi müteveffa-i mezbur yeddi mahiyesi on bir kuruştan Bartın (...) ¹⁸⁹ On yedi buçuk aylık mütedavil ve müterakim naaş atından yüz doksan bir kuruş alacak hakkı olup kablel ahsa vel istifa vefat etmekle meblağı mezbûru bana eda ve teslime mumaileyh Hacı Hasan Efendiye gaile şer'den tenbih olunmak matlubumdur dedikte zapt olundu.

¹⁸⁸ Sicil vatak kaydında ilgili kısım boş bırakılmıştır

¹⁸⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Fi 25 Ağustos Sene 1307

Hacı Hasan Efendi cevabında müteveffayı mezburun hüccet-i mezkureden ol mikdar alacak hakkı olduğu taleben ikrar lakin veraset (...) ¹⁹⁰ Külliye inkâr eyledi. yirmi beş sudde-i merkum Hasan ağadan edasına mutabık taleb olundukta Sancakdar Mahallesinden hazinedar oğlu Mehmed Bin Ahmed Bin Ali ve Adamescid Mahallesi sakinlerinden Hacı Mehmet oğlu Ahmed Bin Mehmed Bin Abdullah nam kimesneler Liceli şer ‘de meclis-i şer ‘de Haziran olup atiyül iştihad cevaplarında (...) ¹⁹¹Üç yüz yirmi senesi nisanının yirmi dördüncü günü vefat edip veraseti işbu müdde-i mezbur Hasan Ağa’ya ancak olup babası ismi Ahmed dedesi ismi Abdullah validesi ismi Havva bin-i Abdullah (...) ¹⁹² Mahalleyi mezbur velveh üzere şahid-i şehadet dahi (...) ¹⁹³ Verdikleri zabt olundu.

Sahife 101

Hüküm 53

Bartın’ın (...) ¹⁹⁴ Yazıcılar Karyesi sâkinlerinden Yazıcı oğlu İsmail bin Hüseyin m. karye-i mezbûreden Yazıcı oğlu Halil bin Halil müvacehesinde karye-i mezbûrede etrafı kabristan ve İpçi oğlu Memiş ve tarîk-ı ‘âmm ve Ahmed ile mahdûd bir bab saman haneyi birlik olduğumuz halde mükedderden bir bab samanhaneye inşa idüb nısfıye üzere tasarruf itmekte iken şimdiki halde tasarrufuma mani ve fuzuli mudahale eylediğinden mudahale-i vakiasının meniyle bana edâ’ ve teslim kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur deyu dava eylediği zabt olundu.

Fî 5 Eylül sene 307

Yazıcı oğlu İsmail

Mezbûr Halil cevabında etrafı ma‘lûmu’l-hudûd bir bab samanhaneye vaz-ı yedini tâyan ikrar lakin samanhaneye-i mezkûru müstakillen inşa eylediğinden bi-hakkın vaz’ eylediği ve müştereken inşa eylediği külliye inkâr eyledi.

Fî 5 Eylül sene 307

¹⁹⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁹¹ Sicil varak kaydında harflerin kayması sebebiyle okunamadı

¹⁹² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁹³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁹⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

Yazıcı oğlu Halil

Vaz-ı yedi beyyineye havale olundukda dîvân-ı mezbûrdan İmamoğlu Molla Mehmed ve yazıcı oğlu İbrahim vce yazıcı oğlu Uzun Hasan ile isbât edeceğini samanhane-i mezkûrun yedinci Cuma ertesi gününe ta'yîn olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 5 Eylûl sene 307

Kova karyesinden? Yazıcı oğlu İbrahim bin Ahmed bin Ömer bâlâ beyan olduğu üzere etrafı ma'lûmu'l-hudûd bir bab samanhane Merkûm Halil on seneden beru vaz'-ı yed ediyor ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dedi.

Fî 8 ağustos sene 307

Karye-i mezbûreden Yazıcı oğlu Hasan bin Abdullah Merkûm İbrahimin şehadeti merkezinde şehâdet eyledi

Fî 8 Eylûl sene 307

Şahidan-i merkûmân ın tezkiyeleri için tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 8 ağustos sene 307

Sahife 102

Hüküm 54

Bartın'ın Büyük Sazye dîvânından iken tarihten sekiz mâh mukaddem vefat eden Güneyli oğlu Mustafa bin Veysi nâm müteveffanın veraseti zevcesi Hadice bint-i İbrahim ile sulbiye-i kebire kızları Fatıma şimam? Ve Havva ve li-ebeveyn kız karındaşı Hadicelere munhasıra oldukdan sonra ve vârisûn-i mezbûrûndan sâhib-i arzuhal Fatıma ve Havva ve ta'rîf-i şer'î ile muarrefe nâm hatun kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik dîvân-ı mezbûr sâkinlerinden Uzun Derviş oğlu İbrahim bin Veysi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb dîvân-ı mezburda etrafı erbaşı Feyzullah Beşe Banko oğlu Mehmed ve Hüseyin'in kızı sultan ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir bab mülk menzil ve bir bab anbar ve bir bab samanhane ve bağçe bizlere irsen intikal eylemiş iken merkûm İbrahim fuzuli mudahale ve bizlere vermekten iba ve imtina eder olduğundan

müdahalesinin meniyle bizlere edâ' ve teslim kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumuzdur dediği zabt olundu.

Fî 9 Eylül sene 307

Mezbûr İbrahim cevabında menzil ve bağce ve anbar ve samanlane müteveffa-i mezbûr Güneyli oğlu Mustafa'nın olduğu ve tarih-i mezkûrda vefat eylediğini tâyan ikrar lakin munâza'un-fih hane ve bağce yedimde olub ibraz eylediği Fî 1 Rebî'i'l-Âhir sene 1292 tarihli ve altı yüznumaralı Bartın mahkeme-i şer'îyyesinden ahz eylediğim suret mucibince dîvân-ı mezbûr sâkinlerinden Bakla oğlu Eyyüb bin Ali Osman nâm müteveffadan nısfıye üzere mezbûr Mustafa'nın zevcesi Hadice ile müştereken ve şirâ'en mal ve mülkümüz olduğundan bi-hakkın vaz'-ı yed ve mudahale ederim deyu def eylediği zabt olundu.

Fî 9 Eylül sene 307

Müteveffa-i mezbûrdan Bakla oğlu eylûlden aldığı bi-tekrar ilave eyledi.

Dîvân-ı mezbûrdan Uzun Derviş oğlu İbrahim

Mezbûr İbrahim'den Bakla Eyyüb müteveffa-i mezbûrdan şirâ'en aldığı ve ibraz eylediği hüccet-i şer'îyseniz mazmununca ispata havale olundukda Hacı Fadıl oğlu Hasan pehlivan ve kadı oğlu Mehmed ve Derviş ve Küçük Ali oğlu Molla Mustafa ve Çakır Hacı Mustafa Bakla oğlu Efendi ve Hacı Mahmud ve Gündük oğlu Mehmed usta ve Basmacı oğlu Derviş ve Şeyh oğlu Mehmed ve Güneyli oğlu Mahmud ile isbât edeceğini on ikinci perşembe günü getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 9 Eylül sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olmayıp başka güne tarafeyn hâzır oldukdan beyan eylediği ispatlardan Mekteb Mahallesinden Paşa Mehmed Zâde Ahmed Efendi Ahmed bin Mehmed nâm kimesne li-ecli'-ş-şehade hâzır olub şehadetinde müteveffâ Eyyüb bin Ali Osman tarih-i mezkûr ibraz eylediği hüccet-i şer'îyye mucibince iki bin kuruş zevcesi Hatice ile Uzun Derviş oğlu İbrahim'e fûruht idüb akçesini tamamen aldı ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dedi.

Fî 29 Eylül sene 307

Beşe Mehmed [Mühür]

Sahife 103

Hüküm 55

Sancakdar Mahallesinden Hacı Ahmed oğlu Hasan pehlivan bin Ahmed bin Hasan şehadetinde müteveffâ Bakla oğlu Eyyüb Ağa bin Ali Osman hâl-i hayatında munâza'un-fih haneyi ve bahçeyi ve saireyim iki bin kuruş bey' idüb hüccet-i şer'îyye mucibince iki bin kuruş üzerine Uzun Derviş oğlu İbrahim ile zevcesi gaibe-i anil-meclis Hadice'ye bey' idüb bin iki yüz kuruşunu tamamıyla aldı baki sekiz yüz kuruşu hibe eyledi ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dedi.

Fî 22 Eylöl sene 307

Sancakdar Mahallesinden Hacı Ahmed oğlu Hasan pehlivan [Mühür]

Mezbûr İbrahim'den Bakla oğlu Eyyüb Beşe'nin müteveffâ Gönili oğlu Mustafa'dan ahz eylediğine dair evrak-ı mu 'tebere taleb olundukda mahkeme-i şer'îyyeden mahfuz olan senedi ihraç idüb Teşrin-i Evvel'in on üçüncü gününe ta'yîn ve ibraz eylediği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 10 teşrin-i Evvel sene 307

Tarafeyn bi'l-müvâcehe hâzır oldukdan mezbûr İbrahim'den ne diyeceği sual olundukda Fî 13 Teşrin-i Evvel sene 307 tarihli zîri ve kâtib-i kaza-i Bartın mühr-i kebirîyle memhur bir kıt'a takdim eylediği arzı halin zarında olan der-kenar üzere nısfıye üzere benim ile Yamuk oğlu kızı Hadice ile taht-ı tasarrufumda malı ve mülkümüz olduğu cihetle bi-hakkın vaz'-ı yed ederim dediği gibi Gönili oğlundan olduğunu dahi bilmem dedi.

Muddekiye-i mezbûreden ile'l-vefât mülkü olduğu beyyine taleb olundukda dîvân-ı mezkûrdan Veli İbrahim oğlu İbrahim usta ve Sarı Veysi oğlunun damadı Osman Kapudan ve Gülşen oğlu Mustafa Beğ Güneyli oğlu Mahmud ve Gönili oğlu Hasan deli İbrahim oğlu İsmail ve karındaşı Ali Beğ ve Gönili oğlu deli Hüseyin ve başka şahidi olmadığını ve yedinci perşembe güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 2 Teşrin-i sani sene 307

Sahife 104

Hüküm 56

Bartın'ın Küçük Sazye'nin Turna Karyesinden Ayvaz oğlu kerimesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Âyişe bint-i Abdullah nâm kimesne kezalik karye-i mezbûrdan Ayvaz oğlu kerimesi ve zâtı yine ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Fatıma bint-i Abdullah müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb iş bu yedimde olub ibraz eylediğim bin iki yüz doksan sekiz tarihli ve zîri naib-i kaza İsmail Hakkı mührüyle memhur kassâm-ı şer'î mucibince yedi yüz otuz beş kuruş yigirmi pare hissem ile karye-i mezbûrede etrafı deli Hasan Göbenin oğlu Hasan ve deli Mehmed Ömer Ağa'nın oğlu Receb ile mahdûd bir bab mülk menzil ve bağcenin nısfı ve yine mahall-i mezkûrde vaki bir bab samanlane nısfıye üzerine bizlere irsen intikal eylemişken benim hisseme fuzuli mudahale eder olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle bana edâ' ve teslim kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur deyu dava eylediği zabt oldundu.

Fî 15 Eylöl sene 306

Mezbure Âyişe

Mezbure Fatıma dahi cevabında ibraz eylediği kassâm-ı şer'î olduğu tâyan ikrar lakin

Sahife 105

Hüküm 57

Fil-asl Haymanalı olub Bartın'ın Şahin Karyesinden Kafalı nâm mahalle sâkinelerinden Hakkı oğlu Eşenin zevce-i mutallakası ve zâtı ta'rîf-i şer'î muarrefe Arife bint-i Süleyman zevci mezbûr Hakkı oğlu Eşe bin Molla Hasan müvacehesinde bi-tav'î-ha ikrâr-ı tâmm ve takrir-i kelim idüb mezbûr Eşe beni bin kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim iken beynimizde Hüsn-i muaşeret bulunmadığına binaen tarihten beş sene mukaddem beni ıtlak eylediğinden zimmetinde mutekarrir ve ma'kûd-‘aleyh olan bin kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i muayenemi ve iki yüz on kuruş kıymetli yedi adet koyun ve yüz otuz kuruş kıymetli bir adet çamaşır kazanı üç adet sahan ve yüz kuruş kıymetli yorgan yatak mikdâr ki cem'an bin dört yüz kırk kuruş hakkı alı verilmesi hâlâ taleb ederim dediği zabt olundu.

Fî 20 Eylöl sene 307

Mezbûr arife

Mezbûr eše dahi cevabında zevce-i mutallakası olduğı ve yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiye zevcesi olduğı tâyan ikrar lakin ma-adasını külliyyen inkâr ve yüz elli bir kuruş tarihten altı sene mukaddem hakkı Raziye oldu deyu def itmekle vak‘-i mezkûrdan define mutâbık beyyine taleb olundukda Çavuş oğlu Mehmed Beğ ve Kürt Ali zevcesi ve saire dahi var ise de burada olmayıp memleketinde olduğundan başka şahidi olmadığı gelecek Cumartesi güne getireceğini beyan eyledi.

Fî 21 Eylül sene 307

Şiremir karyesinden Şumnu oğlu ali bin Mehmed bin Ali li-ecli’ş-şehade cevabında mehr-i müeccel ve muacceli ve faraşlarından hâsıl olan Hasan’ın nafakası mezbûreye aid olmak üzere ıtlak idüb ol vechile zimmetini ibra eyledi ben bu hususa bu vech şahidim şehâdet dahi ederim dediğı zabt olundu.

Fî 29 Eylül sene 307

Şiremir dîvânından Çavuş oğlu Mehmed Beğ bin Mustafa bin Mehmed li-ecli’ş-şehade cevabında tarihten mukaddem bizim huzurumuzda mehr-i müecceli ve sairesin ve çocuğı Hasan’ın nafaka mezbûrenin üzerine olmak üzere tarafeyn rızalarıyla oldu ben bu hususa bu vech şahidim şehâdet dahi ederim dediğı zabt olundu.

Fî 30 Eylül sene 307

Tezkiyesini talep eyledi.

Muddeiye-i mezbûreden iddi‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden izhar-ı acz idüb asla şahidi olmadığı ve talip-i tahlîf olmağla ikrarı olan yüz elli bir kuruş muddeiye-i mezbûreye edaya ve bakisinden muarazadan men olunduğı hüküm olundu.

Sahife 106

Hüküm 58

Bartın'ın Selami'ye? Karyesinden Selami'ye Nan oğlu (...) ¹⁹⁵ Hasan zevcesi ve zâtı muarrefe Rukiye bint-i İbrahim m. karye-i mezbûreden Hasan bin Hasan müvâcehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb mezbûr Hasandan yedimde olub ibraz eylediğim sened mucibince iki yüz altmışaltı kuruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru aliverilmesini talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 2 Teşrin-i Evvel sene 307

Nan oğlu zevcesi Rukiye

Mezbûr Hasan cevabında ibraz eylediği senede parmak bastığı ikrar lakin sened-i mezburun mazmununu külliye inkâr eylediği zabt olundu.

Fî 2 Teşrin-i Evvel sene 307

Muddeiyeye-i mezbûreden iddi'âsına mutâbık beyyine talep olundukda Katıcı oğlu Halil ve saki oğlu Hüseyin Ali Osman'ın İsmail Nan oğlu Mustafa ile isbât edeceğini ve yarınki perşembe güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Sene 2 Teşrin-i Evvel sene 307

Sahife 107

Mekteb Mahallesinden müteveffa Arı elmalı Halil Ustanın sulbi sağır oğlu Mehmed'in ba-hüccet-i şer'îyye vasisi mahalle-i mezbûrdan Yorgancı aziz Ağ azade Ahmed Efendi bin Aziz Bartın mahkeme-i şer'îyyesinde kezalik Arıelma divanı sâkinlerinden hal ketb müteveffâ İsmailin oğlu ve terekesine vaz'-ı yed eden oğlu Hasan bin İsmail müvacehesinde vasisi bulunduğum merkûm Mehmed'in muris-i müteveffâ İsmailden ba-sened dört yüz kuruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûr kable'l-edâ ve'l-istîfâ' vefat itmekle tereke-i mezbûreye vaz'-ı yed eden Merkûm Hüseyin'den aliverilmesini hâlâ talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 5 Teşrin-i Evvel sene 307

Mezbûr Hüseyin cevabında tereke-i müteveffaya vaz-ı yedini ikrar lakin meblağ-ı mezbûr muris ismailin deynim olduğunu külliye inkâr eylediği zabt olundu.

¹⁹⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Vasî-i mezbûr Ahmed Efendiden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Kürt Hacı oğlu Hasan ve Kör Osman ile isbât edeceği Teşrin-i Evvel'in dokuzuncu Çarşamba günü getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 5 Teşrin-i Evvel sene 307

Sahife 108

Hüküm 59

Bartın kazasının Küçük Sazye Divanı sâkinlerinden iken bundan mukaddem vefat eden Ayvaz oğlu Abdullah bin Abdullah'ın veraseti zevce-i menkûha-i metrukesi Emine bint-i Abdullah ile sulbiye kebire kızları Fatıma ve Âyişe ve li-ebeveyn emmisi oğlu Osman'a munhasıra ve tashih-i meseleci mirasları bi-hukmi'l-ferâ'iz yigirmi dört sehmden olub sihâm-i mezbûrdan üç sehmi zevce-i mezbûre Emine'ye ve sekizer sehmden on altı sehmi binti'l-mezbûrât Âyişe ve Fatıma'ya ve beş sehmi emmisi oğlu Osman'a munhasıra oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan sahabe-i arzı hal mezbûre Âyişe kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik tereke-i müteveffa-i mezbûre vazıul-yed olan derûn-ı arzıhalde muharreru'l-esâmî mezbûre Fatıma'ya usulen gönderilen üç davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbûreye icabet etmeyüb yine ayrıca tarafından vekîl-i mustemirr ta'yîn ile mudde'î mezbûrenin talebiyle muhakemenin fasla rüyet olunacağı ihtar olunmuş ise de yine icabet etmeyüb âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olmadığından binaen mahkeme-i şer'îyye mukayyidi Mustafa Efendi'nin tarafından vekîl-i mustemirr ta'yîn olunarak müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb iş bu yedimde olub ibraz eylediğim bin iki yüz doksan sekiz senesi Cemâziyel-evvelinin yirminci günü tarihli ve zîri 'hurice min. sicilli'l-mahfûz naib-i kaza-i Bartın imza ve İsmail Hakkı mührüyle memhur bir kıt'a kassam sureti mucibince müteveffa pederimiz ayvaz oğlu Abdullardan irsen intikal eden yedi yüz otuz beş kuruş yirmi pare ile dîvân-ı mezkûrde vaki etrafı kara Bekir oğlu Recep Mehmed Gönenin oğlu Hasan ve yol ile mahdûd bir bab hanenin ve bağcenin nısfı ve bir bab samanhane müteveffa-i mezbûr pederimden irsen intikal eylemişimken fuzuli mezbûre Fatıma mudahale ve bana vermekten imtina eder olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle bana edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 17 Teşrin-i Evvel sene 307

Mezbure Âyişe

Vekîl-i mustemirr Mustafa Efendi cevabında ibraz eylediği kassâm-ı şer'î mucibince meblağ-ı mezbûr alacak hakkı olduğunu ve menzil-i mahdûd-i mezkûr ve samanlane ve bağçe müteveffa-i mezbûrdan irsen intikal eylediğini külliyyen inkâr eyledi.

Fî 17 Teşrin-i Evvel sene 307

Mustafa Hacı Ali

Mezbure dahi cevabında vekîl-i müstemirren vazifesi ve davayı inkâr etmektir müvekkili bulunan Fatıma her ne vakte inkâr eder ise ol vakit ispata müheyya bulunduğundan taht-ı hükme alınmasını taleb eylerim dediği zabt olundu.

Sahife 109

Özre-i şer'î tahakkuk vukuuna binaen husus-ı atiyül-beyanın mahallinde ketb ve takririni ahz için kıbel-i şerden me'zûnen irsal kılınan mahkeme-i şer'îyye kâtibi Hafız Hasan Efendi ibn-i İbrahim Bartın kasabasının Hacı Bekir Mahallesinde vaki Kambur oğlu Mustafa Beğ menziline varılıp mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Gizli Zâde Yusuf Efendi ibn-i Hacı İbrahim ve Arif Molla oğlu Ahmed usta bin Yakup nâm kimesneler ile akd olunan meclis-i şer-i şer'îf-i enverde müteveffa Kambur oğlu Ali Beyin kerimesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Fatımatu'z-Zehra binti'l-Mezbûr Ali Beğ keزالık li-ebeveyn er karındaşı Mehmed Şükrü Efendi ibni'l-Mezbûr Ali Beğ müvacehesinde bi-tav'ihâ ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelam idüb kasabayı mezburun Çakır ve Şahin karyelerinde vaki malumul-hudud ve'l-cîrân pederimiz müteveffa Ali beyden irsen intikal eden tarlalarımıza Sancakdar Mahallesinden Hacı Bekir ve Ali ve (...) ¹⁹⁶ Hurşid bin Abdullah fuzuli mudahale ve bize hissemizi vermekten imtina eder olduğundan merkûm ile bidayetden ve itiraza ve istinafken ve temyizden ve iadedden mudde'î ve mudde'â-'aleyh sınıflarına muhâkeme ve muhasamata ve ikâme-i şuhûd ve redd-i cevaba ve tahlîf ve tehalüfe ve tebliğ ve tebellüğe ve sulh ve ibraya ve aharını tevkile ve her nevi' evrakı kendi imzasıyla takdim ve mutevakkıf olduğu umurun küllisine tarafımızdan vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl ve naib-i menab nasb ve ta'yîn eyledim ol dahi vekâlet-i mezkûre yı kemâ-yenbağî edâ' ve ifaya taahhud ve iltizam eyledim dedikte kâtib-i mûmâ-ileyh vukuu 'umana-i şer'a göre inha

¹⁹⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

ve takrir itmek ‘gıbbe-tasdîkı’ş-şer‘î mâ-vâkı’an bi’t-taleb ketb olundu hurra fi’l-
yevmi’s-selâsûn min. şehr-i Rebiu’l-evvel li-sene tis‘a ve selase ve elf

Mahalle-i mezbûrdan Kambur oğlu kerimesi Fatımatu’z-Zehra bint-i Ali [parmak]

İş bu takrir huzur-ı acizanemizde ahz olunduğunu tasdik eyleriz

Fî 30 Teşrin-i Evvel sene 307

Arif Molla oğlu Ahmed usta [Mühür]

Gizli Zâde Yusuf [mühür]

Sahife 110

Hüküm 60

Bartın’ın Kuz Karyesinde sâkin iken bundan on iki sene mukaddem vefat eden Alemdar oğlu Mustafa bin Mehmed’in veraseti zevcesi Meryem bint-i Ömer ile sulbi oğlu Hasan ve kızı sultana munhasıra badehu ibn-i Merkûm Hasan dahi vefat idüb veraseti zevcesi Zeynep bint-i Hasan Vâlidesi mezbure Meryem’e ve sulbi sağır oğlu Mustafa ve sulbiye-i Sağire kızı Âyişe Züleyha ve Fatıma ve bizlere munhasıra oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan sahıbe-i arzı hal Meryem kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun’akid meclis-i şer-i şer‘îf-i enverde kezalik usulen gönderilen üç davetiye varakası üzerine mahkemeye icabet etmeyip âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olmayıp mezbûre Zeynep tarafından vekîl-i mustemirr ta’yîn olunan mahkeme mülayimlerinden Ahmed Efendi ibn-i Süleyman müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kalam idüb.

Sahife 111

Hüküm 61

Adamescid Mahallesi sâkinlerinden Kadı oğlu İsmail Bartın bidayet mahkemesinde mun’akid meclis-i şer-i şer‘îf-i enverde kezalik mahalle-i mezbûre sâkinlerinden li-ebeveyn er karındaşı kadı oğlu Mehmed müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kalam idüb mahalle-i mezbûrede kâin hâlâ yedimizde bulunan menzilizimizde muttasıl ve mulâsık olub tarafeyni tarik-ı ‘âmm ve Kaya Hüseyin ve Külâhçı oğlu Hacı Ali ile mahdûd ve mümtaz olan mülk menzilde hissesi olan Rüstem oğlu Ali yetimleri Hasan

ve Hüseyin ve kerimleri Rukiye ve Ümmü nâm mezbûrünün vasileri ve valideleri Hadice semen-i misli olan iki bin kuruşa Hacı İsmail oğlu Mehmed Efendi bey-i kat'î ile bey' ve ol dahi iştirâ ve temellük ve semen-i misli olan mezkûr iki bin kuruşu ita' eylediğini iştirâ iştirâmez menzil-i mahdûd-i mezkûre çâr mulâsık ve nefis-i bade de müşrik ve hakk-ı Nebi'de Halit bulunduğum cihetle bi-lâ-te'hîr taleb-i şufa ve muhâsebe ile mahall-i mezkureden Ayvaz oğlu Ahmed bin Ahmed ve Kürt Hacı oğlu Ali bin Mehmed nâm kimesneler iş hâd itmiş olduğundan menzil-i mahdûd-i mezkûrun bi'ş-şuf'a bize teslim olunmasını talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 10 teşrin-i sani sene 307

Mezbûr Mehmed Efendi dahi cevabında Fî 16 Teşrin-i Evvel sene 301 tarih ve Çarşamba günü Hacı Resul oğlu Hacı Hüseyin Efendi ile saat üç râddelerinde kendisine gönderdim idi ol vakit taleb-i şufa eyledim idi tarihten dört gün sonra hanenin fûruht edildiğini kendisine söylenildiği anda taleb-i şufada bulunmadığını iş hâd ederim deyu def eyledi.

Define mutâbık beyyine taleb olunmuş ise de isbât-ı beyyineden izhar-ı acz idüb asla şahidi olmadığını beyan eylediği zabt olundu.

Mudde'î mezbûrdan taleb-i muhâsebe ve şufa eylediğine mutâbık beyyine taleb olundukda Merkûm Ayvaz oğlu Ahmed bin Ahmed ve Kürt Hacı oğlu Ali bin Mehmed ve mudde'â-aleyh mezbûr Mehmed Efendi tarafından Bartın mahkeme-i şer'îyyesinden bin üç yüz dokuz senesi Rebiu'l-ahirinin yedinci günü tarihli ve yüz sıksan yedi numaralı ve İsmail Hakkı bin Süleyman imza ve mührüyle münadım bir kıt'a vekâlet senedi mucibince vekâleti sabit olan Bakkal Mahallesinden Hoca oğlu eyyüb Efendi li-ecli's-şehade cevâblarında ne diyeceği Kürt Hacı oğlu Ali bin Mehmed bin Hacı Ali 'istişhâd olundukda Fî 16 Teşrin-i Evvel sene 307 tarihinde yevmi-i çarşamba günü Merkûm Mehmed Efendiye hitaben saati bilmediğim halde Merkûm Efendiye senin iştirâ eylediği haneye ben şefi'am siz şâhid olası dedi ben bu hususa bu vech üzere şahidim dediği zabt olundu.

Fî 10 teşrin-i sani sene 307

Adamescid Mahallesinden Kürt Hacı [Parmak]

Adamescid Mahallesinden Cesur oğlu Sarı Ahmet'in oğlu Ahmed bin Ahmed bin Abdullah nâm kimesne cevabında Fî 16 teşrin-i sani sene 307 tarihinde munâza'un-fîh haneye varılıp ye-i çarşamba gün olduğu halde mudde'â-'aleyh Mehmed Efendiye hitaben siz haneyi ahz eylemişsiniz ben şefi'am dediği ben bu hususa şahidim dedi.

Fî 10 teşrin-i sani sene 307

Mahalle-i mezbûrdan Sarı Ahmed oğlu Ahmed [Parmak]

Sahife 112

Merkûm Eyyüb Efendiden şahidan-ı merkûmân hakkında ne diyeceği sual olundukda şahidan-i mezkûrdan taleb-i takrire şehâdet idüb taleb-i takrire iş hâd eylemediği ve tezkiyelerini dahi taleb ederim dediği zabt olundu.

Fî 10 teşrin-i sani sene 307

Bakkal Mahallesinden Eyyüb Efendi

Mudde'î mezbûrdan taleb-i muhâsebe eylediğine dair beyyine taleb olundukda tapu kâtibi Hüseyin Efendi Adamescid Mahallesinden Hacı Resul oğlu Hacı Hüseyin Efendi ile isbât edeceğini ve teşrin-i saninin on üçüncü çarşamba güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 10 teşrin-i sani sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olduğu halde mudde'î mezbûrdan ne diyeceği sual olundukda tarihten iki gün sonra yani Cumartesi güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Ta'yîn olunan günde yine tarafeyn hâzır olduğu halde Adamescid Mahallesinden Hacı Resul oğlu Hacı Hüseyin Efendi bin İbrahim bin Abdullah nam kimesne li-ecli'-şehade meclis-i şera hâzır olub eseri'l-'istişhâd cevabında tarih ve gününü bilmediğim gün mudde'î mezburun dükkânına vardığımda munâza'un fîh hane bey' ve ferâğ olduğu bilindikten sonra başka mahalle giderek beş on dakika miktarından sonra gelip munâza'un fîh hane yedinde olan mecelleyi okuduktan sonra şu bende tevfikân şefi'im dedi ben böyle bilirim dediği zabt olundu.

Fî 16 teşrin-i sani sene 307

Tapu kâtibi Hüseyin Efendi bin Osman Efendi bin İbrahim eseril-'istişhâd cevabından günü ve tarihi bilmediğim bir gün bana hükûmet caddesinde tesadüf eyledim biraderim Mehmed Efendi munâza'un fih haneyi aldı mı deyu sual eylediğinde ben dahi aldı dediğimde ben şufa davası edeceğim dedi ben böyle bilirim dediği zabt olundu.

Fî 16 teşrin-i sani sene 307

Eyyüb Efendi dahi bi-tekrar ne diyeceği sual olundukda ber-vech-i şer'î üzere edâ'-i şehâdet edemediklerinden reddiyle iskânını talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 16 teşrin-i sani sene 307

Şahid beyan eyledikleri Koca Hasan Efendi ile tapu kâtibi Hüseyin Efendi vech-i şer'î üzere edâ'-i şehâdet edemedikleri ve başka şahidi olmadığı beyan etmesiyle reddiyle kemâ-fi's-sâbık havalesine hüküm verildi.

Fî 22 Rebiul-ahir sene 307

Sahife 113

Hüküm 62

Bartın kasabasının Bakkal Mahallesi sâkinlerinden iken tarihten mukaddem vefat eden Hacı Ahmed oğlu Mehmed bin Ahmet'in veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Fatıma binti Hüseyin ile li-ümme kız karındaşı Rukiye Dudu binti Mehmet'e munhasıra oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrundan sahabe-i arzı hal Rukiye Dudu tarafından Bartın mahkeme-i şer'îyesinden istihsal eylemiş olduğu bin üç yüz dokuz senesi Rebiu'l-evvelinin yigirmi altıncı günü tarihli ve yüz seksen iki numaralı ve naib-i kaza İsmail Hakkı bin Süleyman imza ve mührüyle memhûr bir kıt'a vekâlet senedi mucibince vekâleti sabit olan Devlet-i Aliye Rum Milletinden Adamescid Mahallesinden Kapıcı oğlu Dimitri hanesinde mağfiretten ikamet etmekte olan dava vekillerinden Samakoflu oğlu Yorgi Efendi velet-i Hacı Kostan kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik Bakkal Mahallesi sâkinelerinden derûn-ı arzıhalde muharrer zevce-i mezbûre Fatıma binti Hüseyin tarafından ve Bartın mahkeme-i şer'îyyeden istihsal eylemiş olduğu bin üç yüz dokuz senesi Rebiu'l-ahirinin altıncı günü tarihli ve yüz doksan iki numaralı ve naib-i kaza İsmail Hakkı bin Süleyman imza ve mührüyle memhur bir kıt'a vekâlet senedi mucibince vekâleti sabit

olan ve mezbûr Bakkal Mahallesi sâkinlerinden hoca oğlu Eyyüb Efendi ibn-i Ali müvacehesinde mahalle-i mezbûrede etrafı Uzun Ahmed oğlu Ali Beğ vereseleri menzili ve taraf-ı selâsesi tarik-ı amm ve has ile mahdûd bir bab mülk menzil ve eşcâr-ı müsmireyim müştemilat bir bağçe ile dört yüz doksan bir kuruş kıymetinde on sekiz adet sahan ve bir adet sini ve bir adet kazğan ve yağ tavası ve bir adet balta ve iki adet ibrik ve bir adet tas ve bir adet satır ve bir tabanca ve bir adet teke bıçağı ve dört adet kilim ve bir adet yatak ve dört adet yorgan ve yüz elli kuruş kıymetinde marangoz edevat-ı mutenevvi'ası ki cem'an altı yüz kırk bir kuruşluk eşya-i mütenevvi-i ma'lûm-i beyte-i müteveffâ-i muma-ileyh Mehmed Ağa'nın mal ve mülkü olup ba'de ve fatihi müvekkilim ile vekîl-i mezburun müvekkilleri Fatıma'ya mevrûs olmuşken menzil ve bağçe-i mahdûd-i mezkûr ile eşya-i muharrere-i mezkûre yı vekîl-i mezburun müvekkilleri ve müteveffa-i mezburun zevcesi mezbûre Fatıma bi-gayr-i hakk müstakillen ahz ve kabz ve zabt idüb el-yevmi vaz'-ı yed itmekle sual olunub cümlesinden vech-i layık üzere müvekkilimin hisse-i irsîyesiniz alıverilmesini bi'l-vekâle taleb iderim dedigi zabt olundu.

Fî 28 sene 307

Vekîl Yorgi Efendi [İmza]

Vekîl-i mezbûr Eyyüb Efendi 'isticvâb olundukda cevabında mahalle-i mezburede vaki malumul-hudud bir bab hane ve bahçeye vaz-ı yedini ve eşya-i mütenevvisini ve mevkutesini müvekkilesin mezbûreden alacak defteri mucibince ibraz edeceğini tâyan ikrar lakin hane ve bağçe-i mahdûd-i mezkûre müteveffa-i mezbûr Mehmed hâl-i hayâda ve kemâl-i akil-ı sıhhatde olduğu halde mahzar-ı şuhûda hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve ba'de't-tahliyeti'ş-şeriyye hibe-i mezkûre yı meclis-i mezkûrde ve mahzar-ı şuhudda teslim ve kabul idüb hibe-i mezkûrundan bi-lâ rücu' vefat idüb müteveffa-i merkumun hane-i mahdûd-i mezkûrde asla ve kat'â alaka ve methali kalmayıp müvekkilem mezbûre Fatıma hatunun mülk-i mevhibesi ve hakk-ı safihası olduğundan vekîl-i Merkûm Yorgi Efendi'nin müvekkilesin mezbûreye izafetle bil-vekale iddiasının reddini taleb ederim dediği zabt olundu.

Fî 28 sene 308

Vekîl Eyyüb Efendi

Ve ibraz edeceğim hibe senedini

Sahife 114

Mezbûr Eyyüb Efendi dahi Fî 1 Şaban sene 305 tarihli ve zîri Bakkal Mahallesinden Hacı Ahmed oğlu Mehmed imza ve mührüyle memhur ve kezalik aşağısı mahalle-i mezkûr imamı ve muhtar-ı evveli 'aza İbrahim ve Mehmed kezalik Mehmed ve yine Mehmed ve Sabuncu İsmail oğlu Mehmed ve Sabuncu damadı Hasan parmakları ve Marangoz oğlu Bekir parmakları mühürleriyle musaddak bir kıt'a hibe senedi ibraz idüb ol senede mahalle-i mezbûrede etrafı bâlâ-i kıtada beyan olunduğu üzere hane ve bahçesi cemî'-i müştamilâtıyla zevcesi Fatıma hatun hibe ve ol dahi hibe-i mezkûru ba'de't-tahlîf meclis-i hibede kabul eylediği beyanından ibarettir.

Fî 4 teşrin-i sani sene 307

Merkûm Yorgi Efendi kelama âraz ile hibe hakkında mudde'â-'aleyhin ibraz etmiş olduğu mahallî mazbatası adi evrak üzerine muhtarının temhîr etmesinden dolayı üç lira-i ceza-i nakdî alınması ve sened-i mezkûr velev muhayyer olsun velev muhayyer olmasın on kuruşluk pul yapıştırılması lazım gelir iken yüz parsellik pul yapıştırılması iki cihette havâle memurlarının havâle şerhleri gözükmüş olduğundan usulü dairesinde ev amir-i adliye mûcibince anlardan dahi damga nizamnamesi mûcibince ceza-i nakdî alınması zan ederim ma'a-mâ-fih mudde'â-'aleyhin davasına medar için iş bu ibrâz itmiş olduğu hibe senedi had ve hatme? Tabir olunur ve iş bu tesmiyesinden dolayı bu dava mahkeme-i nizamiyece yani hukuk mahkemesinde rüyeti lâzım geleceğinden madde-i mezkûrede hukûk-ı 'umumiye bulunduğu hâlde ve şu cihetle mahkeme-i şer'iyeye nin vazifesi dâhilinde olmadığı usûlen anlaşılmış olmasına evvel-i emirde bu bâbda evrak-ı muhayyereyim takımıyla mudde'î umumiler vazifesini ifaya memur bulunan zaptiye ve polis makamına havale edilmiştir.

Fî 7 teşrin-i sani sene 307

Vekîl Yorgi Efendi

Merkûm Eyyüb Efendi dahi dördüncü cilde muharrer olduğu vechile diğer emlâkini ahara veyahut veresesinden birine vasiyet ve hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlik

ve teslim itecek olduğu surette mahallî varakaya imam ve muhtar vehey'et-i ihtiyarlardan huzurumuzda kendi imza ve mühürleriyle temhîr idüb sened verecektir ve onlar da hakikat-i hâlde tasdikini icraya mezunlardır ol vecihle müvekkilem mezbûrenin zevci Mehmed bin Ahmed hâl-i hayatında kemâl-i akl sıhhatinde iken bin üç yüz beş senesi Şaban-ı Şerifinin birinci günü ma'lûmu'l-hudûd hâne-i mahdûd-i mefkûrenin müvekkilem mezburun zevcesi Fatıma'ya hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlik ve teslim itmiş olduğuna dair ve menüsünün asla ve kat'â alâka ve methali olmadığına mebni sened-i mezkûru tahrir imza ve temhir idüb emme ve muhtâr-ı merkumunun huzurunda yedine ita itmiştir ve sened-i mezkûr zeyline on kuruşluk pul yapıştirılması nizam-ı senedi yeden imiş iken iki kuruşluk pul yapıştirılmış olduğu cihetle mahkeme-i

Sahife 115

Pul mezkûrun noksanıyeti ikmal olunması ve yarım lirayı Osmani zara-i nakdi ahsa edilmesi evamir-i aliye ve Pul nizamnamesi iktizasınca icraya-ı muamele olunub sened-i mezkûr (...) ¹⁹⁷ mütekallib idüğünden bu babdan müvekkilem mezburenin hukukuna dokunur bir cihet olunub vekili mumaleihin efkâr-ı hukuk irsiyesini edasını terk ile tu'lu müddet üzere dava etmek efkârından idüğünden sened-i mezkûru (...) ¹⁹⁸ Efkar ederse ispata hazır bulunduğumdan bu babdaki olan iddiasının müvekkilem mezburun izafet ile bil vekale reddini talep ederim.

Vekil-i merkum Eyyüb Efendi

Fi 7 Teşrin-i Sani Sene 307.

Sahife 116

(boş) ¹⁹⁹

Sahife 117

Hüküm 63

¹⁹⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁹⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

¹⁹⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın boş bırakılması sebebiyle dava diğer sayfadan devam etmiştir

Bartın'ın Adamescid Mahallesi sâkinlerinden Ak Mustafa oğlu İbrahim kerimesi ve Furuncu oğlu Hüseyin zevce-i mutallakası ve ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Hadice binti el-Mezbûr İbrahim m. Hacı Bekir Mahallesi sâkinlerinden zevc-i mutallakı merkûm Hüseyin müvacehesinde ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelam idüb Merkûm Hüseyin iki yüz bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i medhûlun binam iken beynimizde Hüsn-i muaşeret olmadığına binaen bundan üç sene mukaddem tatlık idüb merkumun zimmetinde mutekarrir ve maksudun aleyh iki yüz bir kuruş mehr-i müeccelim ile yüz elli kuruş kıymetli bir adet telli yelek ve yüz kuruş kıymetli bir adet çiçekli yelek ve iki yüz gürüş kıymetli altun kuşak ve altmış kuruş kıymetli bir adet akçesi Yorgi ve altmış kuruş kıymetli bir adet telli peştamal ve sıksan kuruş kıymetli bir adet kutnu yelek ve on beş kuruş kıymetli bir adet tas ve altmış kuruş kıymetli dört adet sahan ve yigirmi beş kuruş kıymetli bir adet legen ve on sekiz kuruş kıymetli bir adet ibrik ve doksan kuruş kıymetli bir adet sini ve sıksan kuruş kıymetli bir adet (...) ve dört yüz elli kuruş kıymetli on beş adet sandıklı altunu ki ceman bin beş yüz doksan dokuz kuruşluk eşyalarımı mudde'â 'aleyh merkûm Hüseyin bana vermekten iba ve imtina eder olduğundan eşya-i muharrere-i mezkûre leri bana redd ve teslime kîbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 7 teşrin-i sani sene 307

Mezbure Hatice

Merkûm Hüseyin 'isticvâb olundukda mezbûre Hadice hatun iki yüz bir kuruş mehr-i müeccel ve bin üç yüz kuruş kıymetli eşya mehr-i muaccel tesmiyeleriyle zevce-i mekruha-i medhûlun bihası olduğunu tâyian ikrar tarih-i mezburda tatlık eylediğini külliyyen inkâr eyledi.

Fî 7 teşrin-i sani sene 307

Merkûm Hüseyin

Tatlık iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Sancakdar Mahallesinden Hacı usta oğlu Ali şeyh (...) ²⁰⁰ Kadıncık oğlu Mehmed Âşık Hasan Furuncu oğlu Mehmed Âşık Hasan Furuncu oğlu Mustafa Beğ Furuncu oğlu Halil merkum huzur-ı şera getirmekten izhar-ı acz asla şahidi olmadığını ve talip-i tahlif olmağla mezbûr Hüseyin

²⁰⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

tahlif itmekle mucibince mezbûrenin zevci Merkûm Hasan'a itaat itmek üzere tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 9 teşrin-i sani sene 307

Sahife 118

Hüküm 64

Fi'l-asl Safranbolulu olub Bartın'da ikamet etmekte olan Devlet-i Aliye tebaasının Rum milletinden Kalcı oğlu Dimitri hanesinde mukim dava vekillerinden Samokolu oğlu Yorgi velet-i Kostan m. Mezatsan Mahallesinden millet-i merkumeden Uzun Kostan oğlu Yorgi veledi'l-mezbûr Kostan müvacehesinde Fî 28 Eylül sene 300 tarihli sened mucibince müstakillen yekdiğerine kefil olarak üç buçuk lirasını cihet-i karz olarak alıp tarih-i seneden on beş gün kadar Bolu'ya göndermedikleri halde emrim olan mahalle teslim eylemek ve bu iki cihetle icra ile sairler ise icap eden faizi dahi vermek üzere yüklenici bulunduklarından faizi iki yüz dört kuruş ki ceman beş yüz seksan iki kuruş alıverilmesini talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 13 teşrin-i sani sene 307

Mudde'â aleyh mezbûr Yorgi cevabında böyle bir senedi var ise ibraz eylesin dediği mezkûru külliye inkâr eylediği zabt olundu.

Fî 13 teşrin-i sani sene 307

Mudde'î mezbûrdan mezkûr sened ile beyyine talep olukta Kalcı oğlu Dimitri ve Tekeli oğlu Yorgi ve Taşçı (...) ²⁰¹ Ve sened-i mezkûr olan şahitleriyle isbât edeceğini ve yarınki güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 13 teşrin-i sani sene 307

Sahife 119

Hüküm 65

Bartın kasabasının Adamescid Mahallesi sakinlerinden müteveffa Fatıma oğlu İsmail Sulbi Kebir oğlu Mehmed Efendi ba hüccet-i şer'iyye vekili Bakkal Mahallesinden

²⁰¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Hocazade Eyüp Efendi ibni Ali m. Mahalle-i mezbûreden müteveffa 'yı mezburun diğ̃er Sulbi Kebir oğ̃lu İsmail Bin İsmail muvacehesinde mahalle-i mecburdan müteveffa-i mecburdan irsen ve şıraen yirmi beş haneli yedinci olan bu senesi mucibince tekellümü marifeti hali şerhle ve himmetle mahkeme edilmeyip ayarımın dedikleri zabt olundu.

12 Şubat sene 307

Ve kabulü muharrem olub.

Mezbur İsmail cevabında mahalle-i mezbure-i bir minvalde muharrer mahdûd olan haneye bağçeli mezkurede olan senede muvacehesinde mutabakatı şerhiyle himmet-i mahalle-i (...) ²⁰²Razı olduğunu iş bu mahal zabt olundu.

12 Şubat 307.

Res' vekili mezburun talebiyle müddei mezbûru İsmailin rızasıyla ve takrir-i olunan iki yüz kuruş mali rahiye ile kendisini tahakkuk-u karar verildi.

12 Şubat 307

El-muhaberat

El-muhaberat

Res-i mahkeme

Sahife 120

(boş) ²⁰³

Sahife 121

Hüküm 66

Bartın'ın Gölpazarı nahiyesinin Çukur köy ahalisinden Hacı Molla oğ̃lu Ömer bin Mehmed ve (...) ²⁰⁴ Oğ̃lu çoban Ali bin İbrahim nâm kimesneler Beytül-mal memuru rifatlı Hacı Hasan Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi tarafından mezbûre Salim Efendi

²⁰² Sicil varak kaydında ilgili kısmın karışık olması yüzünden okunamadı

²⁰³ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğ̃er sayfadan devam ettirilmiştir

²⁰⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısım okunamadı

ibn-i Raşit muvacehesinde eşkâli basık boynuzlu ve uçları dallı ve sağ kulağı dikine (...) ²⁰⁵ Kuyruğu ucunda bir mikdâr beyaz şekillerinden iner inmez iki memeli siyah tüylü sekiz yaşlı ve beş yüz kuruş kıymetli bir re's camus ineğimiz kendi malımızın zürriyetinden doğma müştereken malımız iken dört mâh mukaddem karyemiz mer'asında zayi olarak taharri eylemekte iken camus-ı mezkûru Beytül-mal namına yave olarak vazıul-yed ve bize vermekten imtina eder olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle bizlere edâ' ve teslimi kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumuzdur dedikleri zabt olundu.

Fî 21 teşrin-i sani sene 307

Memiş oğlu Çoban Ali bin İbrahim

Hacı Molla oğlu Ömer bin Mehmed

Mezbûr Hacı Hasan Efendi mezbûr salim Efendi dahi cevabında tarif ve tavsif olunan camus-ı mezkûre hazine-i celile namına bil-emane vaz-ı yedini tâyan ikrar lakin mudde'î mezburun kendi zürriyetinden doğma ve yetişme malı idüğünü külliye inkâr eyledi

Fî 21 teşrin-i sani sene 307

Mudde'î mecburlardan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezbûreden Debbağ oğlu Ali bin Mustafa bin Hasan li-ecli'ş-şehade cevabında tarif ve tavsif olunan camuş-ı mezkûr mudde'î mecburların kendi zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dediği zabt olundu ise de

Karye-i mezbûreden Debbağ oğlu Mehmed bin Mehmed bin Abdullah li-ecli'ş-şehade cevabında tarif ve tavsif olunan camuş mudde'î mecburların zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dediği zabt olundu

Fî 21 teşrin-i sani sene 307

Mezbûr salim Efendiden şahidan-i merkuman hakkında ne diyeceği sual olundukda şahid-i merkumların şehadeti yekdiğerine mübâyin olduğundan başka şahidi var ise

²⁰⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısım okunamadı

beyan eylesin demekle mudde'î mezbûrdan bi-tekrar beyyine taleb olundukda Debbağ oğlu ramazan Çavuş ve Makaracı oğlu recep ve Kalyoncu oğlu Mustafa ve Debbağ oğlu Mehmed ve Debbağ oğlu Nuri ve Halil ile isbât edeceğini ve gelecek Cumartesi günü getireceği tarafeyne tefhîm olundu

Fî 21 teşrin-i sani sene 307

Karye-i mezbûrdan debbağ oğlu Mehmed bin Mustafa bin Hasan nâm kimesne şehadetinde tarif ve tavsif olunan camuş mudde'î mecburların zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dediği zabt olundu

Fî 5 Cemâziyel-evvel sene 309

Ve Arabacı oğlu Receb bin İsmail bin Hasan nâm kimesne Mehmed'in şهادeti merkezinde şehâdet eylediği zabt olundu.

Fî 5 Cemâziyel-evvel sene 309

Tezkiyelerini taleb eyledi.

Sahife 122

Hüküm 67

Bartın'ın Gölpazarı nahiyesinin Çukur köy Karyesi'nden Topal Mehmed oğlu Emin bin Mehmed ile Aliğa Karyesinde topal Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler Beytül-mal memuru rifatlü Hacı Hasan Efendi tarafından mecburlardan Mustafa ibn-i Raşit müvacehesinde eşkâli kalbur dallı sağ kulağının üstünde kuyruğu şekillerinde uzunca siyah tüylü ve yedi yaşlı dört yüz kuruş kıymetli camus-ı kendi hayvanımızın zürriyetinden doğma malımız olup karyemiz merasında ra'y olmakta iken kazaen zayi olup tahrir eylemekte iken mezkûr beytülmal namına bare olarak vazolu-yed ve bize vermekten iba' ve mudahale eder olduğundan mudahale-i vakiasının meniyle bizlere edâ' ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumuzdur dedikleri zabt olundu.

Fî 11 teşrin-i sani sene 307

Topal Mehmed bin Abdullah

Topal oğlu emin bin Mehmed

Mezbûr Hacı Hasan Efendi cevabında tarif ve tavsif olunan camuş-ı mezkûre hazine-i celilinin bil-emane vaz-ı yedini tâyian ikrar lakin mudde'î mezburun kendi zürriyetinden doğma ve yetişme malları idüğünü külliye inkâr eyledi.

Fî 21 Teşrin-i Evvel sene 307

Mudde'î mecburlardan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Çukur Karyesi'nden Debbağ oğlu Ali bin Mustafa bin Hasan li-ecli'ş-şehade meclis-i şera haziran olub cevabında tarif ve tavsif olunan camuş ineği mudde'î mecburların kendi müşterek mallarının zürriyetinden doğma ve yetişme mallarıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dediği zabt olundu.

Fî 21 teşrin-i sani sene 307

Karye-i mezbûreden Arabacı oğlu Mehmed bin Mehmed Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şera haziran olub cevabında tarif ve tavsif olunan camuş mudde'î mecburların zürriyetinden doğma ve yetişme mallarıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dediği zabt olundu.

Fî 21 teşrin-i sani sene 307

Karye-i mezbûreden debbağ oğlu Mehmed bin Mustafa bin Hasan ve Arabacı oğlu recep bin İsmail bin Hasan nâm kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şera haziran olub cevâblarında tarif ve tavsif olunan camuş ineği mudde'î mecburların zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır ben bu bu hususa biz bu hususa bu vech üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz dedikleri zabt olundu.

Tezkiyelerini talep eylediği zabt

Sahife 123

Hüküm 68

Husus-ı atiyül-beyanın mahallinde ketb ve takrirlerini ahz içün kıbel-i şerden me'zûnen irsal kılınan mahkeme-i şer'îyye kâtibi Hafız Hasan Efendi ibn-i İbrahim Bartın kazası mahallâtından Bakkal Mahallesi sâkinelerinden Furuncu oğlu Mustafa ibn-i Abdullah nâm kimesnenin menziline varılıp Debbağ karyesi sâkinlerinden

debbağ oğlu İbrahim bin Abdullah ve mahalle-i mezbûrede Çakırlı Ahmed bin Abdullah ve sir kimesneler ile akd olunan meclis-i şer-i şer'îf-i enverde mezbûr Debbağlar karyesinden Hacı oğlu İbrahim zevcesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Hararcı oğlu kerimesi Emire bint-i Hüseyin nâm hatun zevci mezbûr İbrahim bin Halil müvacehesinde bi-tav'ihâ ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelam idüb mezbûr İbrahim beş yüz bir kuruş mehr-i müeccel ve sekiz yüz kuruş mehr-i muaccel tesmiyesiyle zevci-medhulun bihâm iken beynimizde Hüsn-i muaşeret bulunmadığına binaen mihrine mezkûr yine kendi üzerine ve yedi yüz elli kuruş dahi mesarif namına vermek şartıyla ben hal'a talibe ve râğibe olmamla ol dahi hali mezkûru şart-ı mezkûr üzere kabul etmemle benim hukuk-ı zevcime (...) ²⁰⁶ Dedikleri zabt olundu.

Fî 6 muharrem sene 1310

Zevce-i mezbûre Âyişe [parmak basmış]

Debbağlar karyesinden Köse Ethem oğlu İbrahim [parmak basmış]

İş bu muhâla'aya takrir huzurumuza ahz olunduğu tasdik-ı temhir ederiz

Fî 6 muharrem sene 1310

Debbağlar karyesinden Debbağ oğlu İbrahim [mühür]

Bakkal Mahallesinden Debbağ oğlu Ahmed

Bakkal Mahallesinde Halatçıoğlu [mühür]

Hacı Bekir Mahallesinden Cin Mustafa oğlu [mühür]

Sahife 124

Hüküm 69

Bartın kasabası mahallâtından Meclis Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat eden yigirmi beş oğlu Mehmed bin Abdullah'ın veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Âyişe binti El-Hacc Mustafa ile sulbi kebir oğlu İbrahim ve sulbiye kebir kızı Ümmü Gülsüm ve Fatıma'ya munhasıra olduğu badehu kablel-kısma mezbûre Ümmü Gülsüm dahi fevt olub veraseti li-ebeveyn er ve kız karındaşları merkûmân

²⁰⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısım okunamadı

İbrahim ve Fatıma'ya munhasıra badehu Merkûm İbrahim dahi vefat idüb veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Âyişe bint-i Abdullah ile li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Fatıma ve li-ebeveyn ammileri Tiryaki Ahmed ve Abdulkadir bin İbrahim'e munhasıra olduğu ve tashih-i mesele-i mirasları doksan altı sehmden olub sihâm-i mezbûrdan on altı sehmi zevce-i mezbûre Âyişe binti Abdullah ve altmış dört sehmi ut-i merkume Fatıma'ya ve baki sekizer sehmden on altı sehmi ammileri merkuman abdulkadir ve Ahmed'den her birine isabeti ba'de't-tahakkuki'sş-şer'î verese-i mezbûrûndan zâtı muarrefe ve sahıbe-i arzı hal zevce-i mezbûre Âyişe binti Abdullah nâm hatun kasaba-i mezbûre bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde verese-i merkumundan derun-ı arzıhalde muharrer ve tereke-i müteveffaya vazıul-yed olan mezbûre Fatıma'ya usulen gönderilen üç defa davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbûreye icabet itmeyüb âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olduğuna mahkemece zehab olunmayıp tarafından vekîl-i mustemirr tayiniyle muhâkeme icrâ' olunacağı ihtar olunmuş ise de yine âdem-i icabetine mebni ve muddeiyeye-i mezbûrenin talebiyle vekîl-i mustemirr ta'yîn olunan dava vekillerinden Yorgi Efendi velet-i Kostan müvacehesinde müteveffa-i Merkûm İbrahim hal-i hayatta dört yüz elli kuruş mehr-i müeccel ve iki bin beş yüz kuruş mehr-i muaccel tesmiyeleriyle bi't-terâzî beni tezvic ve duhul idüb ol vecihle ben müteveffa-i mezburun zevce-i mekruha-i medhûlun bihâsı olub zimmetinde mutekarrir ve maksudun aleyh mehr-i müeccel ve muaccel alacak hakkım olan meblağ-ı mezkûrun iki bin dokuz yüz elli kuruş kablel-eda zevci yet beynimizde kâfime iken vefat itmekle mehreyn-i muayenen-i mezkûreyi edâ' ve ifaya müteveffa-i evvel Merkûm Mehmed 'den mevrûs olub mahalle-i mezkûrde vaki kemâl-i şöhretine binaen yigirmibeş oğlu Mehmed'in hanesi dimekle maruf bir bab menzilden bil-'irsi'sş-şer'î teverrüm eylediği doksan altı sehmden ber-mûcib-i tashîh-i mezkûr zevcim merkûm müteveffâ İbrahim'e isabet eden altmış dört sehmden rub' hisse-i irsiyemi müfrezen ve yahut muhabbetten teslimi müvekkilime izafetle kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 24 teşrin-i sani sene 307

Vekîl-i mezbûr Yorgi Efendi cevabında mudde'î mezbûr müteveffa-i mezburun mehreyn-i mezkûreyi tesmiyesiyle zevcesi olduğunu ve hane-i mezkûrde hissesi olduğunu külliye inkâr eyledi.

Müvekkile-i mezbûre her ne vakit ‘inde’l-i‘tirâz inkâr eder ise ol vakit ispata müheyya olduğunu beyan ve taht-ı hükme alınmasını talep ederim dediği zabt olundu.

Sahife 125

Hüküm 70

Bartın’ın Meclis Mahallesinden Emeksiz oğlu kızı ve zâtı ta‘rîf-i şer‘î ile muarrefe Emine binti Mehmed m. mahalle-i mezbûreden Kokoş oğlu Mehmed bin Osman müvacehesinde mahalle-i mezbûrede etrafı veli ve Hasan ve iki tarafı tarik-ı amm ile mahdûd bir bab hane ve bir mikdar bağcenin nısfı yedimde olup ibraz eylediğim emlak muvakkat koçanı ve ziri hâkim İsmail Hakkı ve tapu kâtibi Hüseyin Efendi ve sandık emini İbrahim Efendi mühürleriyle memhûr bir kıt‘a senedi mucibince benim iken Merkûm Mehmed fuzuli mudahale eder olduğundan mudâhale-i vakiasının meniyle bana edâ’ ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 25 teşrin-i sani sene 307

Mezbure emine

Mezbûr Mehmed cevabında hane-i mahdûd-i mezkûra vaz-ı yedini tâyian ikrar lakin muteveffiyeye Emeksiz oğlu kerimesi Ayşe’nin malı olduğu halde kendi Hüsn-i rızasıyla yedimde olup irat eylediğim üç yüz bir senesi Cemâziyel-evvelinin yigirmi birinci günü tarihli sened-i hâkânî mucibince bana müstakillen ferağ eylediğinden bi-hakkın vaz‘-ı yed ve müdahale ederim dediği zabt olundu

Fî 25 teşrin-i sani sene 307

Sahife 126

Hüküm 71

Bartın’ın Adamescid Mahallesi sâkinelerinden iken tarihten on sene mukaddem vefat iden ihsan Ağa kerimesi Hadice bint-i Hasanın veraseti zevci Sinoplu Hüseyin bin Süleyman ile li-eb er karındaşı Ali ve li-eb kız karındaşı Rukiye’ye munhasıra oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan zevci mezbûr Hüseyin ile ‘ah-i mezbûr Ali m. mahalle-i mezbûreden Bayram oğlu Ali bin Emin ile Küçük Sazye’den Bayram oğlu Mehmed Molla Mehmet hâzır olduğu halde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb

muteveffiye-i mezbûre Hadice'nin kendi malı olarak bana iki yüz kuruş kıymetli dört re's kara sağır ineği ve ahara mezbûre Ali'nin fûruht eylediği altı yüz seksen yedi kuruş esmanının dahi bizlere edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumuzdur deyu dava eylediği zabt olundu

Fî 5 kanun-i evvel sene 307

Mezbûr Ali ile Molla ma'an cevâblarında Molla Mehmed iki re's hayvana vaz-ı yedini ve hayvan-ı mezkûre Ali ile müştereken malları idüğü ma'an ikrar lakin müteveffiye-i mezbûrenin malı idüğünü külliye inkâr eylediği zabt olundu.

Fî 5 kanun-ı evvel sene 307

Mudde'â-'aleyh mezbûr Ali bi-tekrar talep ve dava olunan hayvanlar yigirmi seneden beri zabt u tasarrufumda olup yigirmi senelik davanın istimdadı caiz olamadığından ve reddinin talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 7 kanun-i evvel sene 307

Mudde'î mezbûrdan hayvan-ı mezkûrları işтира idüb ile'l-vefât kendi malı idüğünü beyyine talep olundukda meclis Mahallesinden Kaval oğlu Mehmed Usta ve Makaracı Hüseyin ve Aşçı Hanyalı Hasan ile isbât edeceğini ve asla başka şahidi olmadığı mâh-ı mezkûrun dokuzuncu pazartesi güne getireceği tarafeyne tefhîm kılındı.

Fî 7 kanun-ı evvel sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olduğu halde isbât-ı beyan eyledikleri şahitlerden meclis Mahallesi sâkinlerinden Kaval oğlu Mehmed bin Mustafa bin Abdullah nâm kimesne li-ecli's-şehade meclis-i şera haziran olup cevabında mezbûr Mehmed bana tarihten mukaddem müteveffiye-i mezbûre Hadice'nin kendi malı olarak dört re's kara sağır ineği vardır ve fûruundan altı yüz seksen kuruş dahi vardır deyu ikrar eyledi dediği zabt olundu.

Fî 9 kanun-ı evvel sene 307

Mahalle-i mezbûreden İbiş oğlu Hasret bin İbrahim bin Abdullah mezbûr Mehmed ustanın ifadesi merkezinde ifade eyledi.

Fî 9 kanun-ı evvel sene 307

Vech-i şer'î üzere şehâdet edemeyip mezbûr Hüseyn dahi edâ'-i şehâdet eylemiş olsa bile şeran kabul olmadığından ve talip-i tahlif olmadığından muarazadan menine hüküm verildiği tarafeyne tefhîm olundu.

Sahife 127

Hüküm 72

Bartın'ın Geçit karyesi sâkinlerinden müteveffâ âlim oğlu kerimesi ve zâtı muarrefe Âyişe bint-i Ahmed nâm hatun m. karye-i mezbûreden Âlim oğlu Mehmed bin Hüseyn müvacehesinde bin iki yüz kuruş kıymetli üç re's kömüş ma'a malak ve dört yüz kuruş kıymetli iki adet karasığır ineği ma'a buzağı ve üç yüz kuruş kıymetli on iki kile hinta ve malumul-hudud bir bab hane ve samanlane ve hayvan damının nısfı müteveffa-i mezbûrdan mevrûsen malım olub ve üç yüz yirmi kuruş kıymetli on adet sandıklı ve yüz yetmiş altı kuruş kıymetli sekiz adet yirmilik altununa Merkûm Mehmed Ağa fuzuli mudahale ve bana vermekten imtina eder olduğundan mudahale-i vakiasının meniyle mevcut ise semenen müstehlik ise beherinin kıymeti olan meblağı mezbûru zamânen bana edâ' ve teslim ittirilmesi için kıbel-i şer-i şer'idan tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 27 teşrin-i sani sene 307

Merkûm Mehmed Ağa 'isticvâb olundukda cevabında muddeiye-i mezbûrenin iddia-i vakiasını külliyyen inkâr idüb hâne-i mahdûd-i mezkûr olan kendi iskân itmekte olduğunu ilaveten söyledi.

Fî 27 teşrin-i sani sene 307

Muddeiye-i mezbûreden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Halil oğlu Kaya Hüseyn ve Bekir oğlu Ömer Burgucu oğlu Hüseyn ve Âlim oğlu Ali ve Yemenici oğlu Mehmed çavuş ve Hacı Emin oğlu İbrahim ile isbât edeceği ve gelecek cumartesi güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 27 teşrin-i sani sene 307

Sahife 128

Hüküm 73

Bartın'ın Akar Karyesi'nden Uluslu oğlu Ali Beğ Bekir bin Hasan m. kaza-i mezburun Beytül-mal memuru Hacı Hasan Efendi tarafından mersûl virgöl kâtibi Salim Efendi ibn-i Raşit müvacehesinde eşkâli sarı tüylü kazayağı kertili? Kuyruğunun ucu beyaz ve yedimde olub ibraz eylediğim damga resmi anın sağ tarafında olub beş yaşında ve dört yüz kuruş kıymetli bir re's ineği kendi zürriyetinden doğma malım iken karyemizin merasında ra'y olunmakta iken tarihten altı yedi mâh mukaddem zayi olub taharri eylemekte iken camuş-ı mezkûru yave namına bil-eman vaz'-ı yed ve mudahale eder olduğundan mudahale vakıasının meniyle bana edâ' ve teslime kible-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 1 kanun-ı evvel sene 307

Mezbûr Salim Efendi dahi cevabında tarif ve tavsif olunan camuş-ı mezkûre müvekkili bil-eman vaz-ı yedini tâyan ikrar lakin kendi zürriyetinden doğma ve yetişme malı idüğünü külliye inkâr eyledi.

Mudde'î mezbûrdan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezbûrdan Uluslu oğlu Halil ve Çavuş oğlu Hasan ve matran? Oğlu Hüseyin ve Gülcü oğlu Ali ile isbât edeceğine ve başka şahidi olmadığını ve yarınki güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 1 kanun-ı evvel sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır oldukları halde şâhid beyan edildiği karye-i mezbûrdan Uluslu oğlu Halil bin Ahmed bin Halil tarif ve tavsif olunan beş yaş camuş ineği mera-i mezburun kendi malından doğma ve yetişme malıdır ben bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dediği zabt olundu.

Fî 12 Cemâziyel-evvel sene 307

Ve karye-i mezbûrdan Gülcü oğlu Ali bin Emrullah bin Emrullah li-ecli'-ş-şehade meclis-i şera hâzır olub eseril-'istişhâd cevabında mudde'î mezburun iddia eylediği camuş-ı mezkûr kendi malının zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır deyu edâ'-i şehâdet eyledi.

Fî 12 Cemâziyel-evvel sene 307

Sahife 129

Bartın'ın Hacı Bekir Mahallesi sakinlerinden iken tarihten elli yedi sene mukaddem vefat iden Gümüş oğlu hacı Ahmed bin Mehmed'in veraseti zevcesi Meryem bint-i Abdullah ile sulbü oğulları Ahmed ve Ali ve İbrahim ve Mehmed'e munhasır ve badehu Meryem dahi vefat idüb veraseti zevci Ahmed bin Abdullah ile ibnân-i mezbûrân Ahmed ve Ali ve İbrahim ve Mehmed'e munhasıra badehu ibn-i merkûm Ahmed dahi vefat idüb veraseti sulbiye kızları Zeynep ve (silik) li-ebeveyn er karındaşları mezbur Ali ve İbrahim ve Mehmed'e munhasır oldukdan sonra vârisûn-i mezbûrûndan ve sâhib-i arz-ı hâl mezbur Ali kaza-i mezbur bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şerif-i enverde kezâlik mahalle-i mezbûreden merkum Mehmed muvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb mahalle-i mezburede etrafı Mehmed hoca vereseleri ve Güzel oğlu molla Mustafa hâne ve bahçeleri ve tarafeyni tarîk ile mahdûd bir bab hane ve bahçeden olan hisse-i musibemi alıverilmesini talebi derim dedigi zabt olundu.

Fî 5 kanun-ı evvel sene 307

Mezbur Mehmed cevabında bin iki yüz doksan iki senesi recep-i şerifinin on birinci günü tarihli ve zîri naib-i kaza Hüseyin Sabri mührüyle memhur ve tasdikli ve yedi yüz yigirmi yedi numaralı i'lam mucibince bi-hakkın vaz'-ı yed ve mudahale iderim deyu def eyledigi zabt olundu.

Sahife 130

Hüküm 74

Bartın'ın Meclis Mahallesi sakinlerinden ve zatı yirmi yaşını baliğ (...) ²⁰⁷olub umur-ı huşusunu menfaat ve mazarratını bi'n-nefs rüyete muktedir ve 'akıl olduğunu ve zikri âtî menzili idecegi hibesi sahih olduğunu mahalle-i mezbur muhtarı hacı Kadı oğlu Hasan Efendi bin Osman Efendi ve Kara Kalpak oğlu Osman bin Hasan nam kimesneler şهادetleriyle sabit olan Laz oğlu İbrahim bin İbrahim mahalle-i mezbûreden Şekerci oğlu Mehmed bin Mehmed muvacehesinde mahalle-i mecburdan etrafı emir Hasan ve Topçu Veli oğlu ve tarîk-ı has ve 'âmm ile mahdûd bir bâb hâne ve bir bahçede üç hisse itibarıyla bir hissesi muteveffâ li-ebeveyn er karındaşım

²⁰⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

İsmail'den diger er karındaşı Hüseyin'e intikal den hisse-i musibemi ile'l-vefât beni teslime

Sahife 131

Hüküm 75

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Mustafa ve Adamescid Mahallesi'nden Tırtıl Zâde Ömer ve Ali Efendi ve Külâhçı oğlu Hasan bin Mehmed nâm kimesneler Bartın mahkeme-i şer'îyyesinden bin üç yüz dokuz senesi Cemâziyel-evvelinin yigirmi beşinci günü tarihli ve iki yüz sekiz numaralı naib-i kaza İsmail Hakkı bin Süleyman mührüyle memhur bir kıt'a vekâlet hüccet-i şer'îyye mucibince vekâleti sabit olan mezkûr Adamescid Mahallesi sâkinlerinden Hacı kar azade Mustafa Efendi ibn-i El-Hacc Hüseyin m. keزالik kaza-i mezburun tapu kâtibi Hüseyin Efendi ibn-i Osman Efendi müvacehesinde ve Meclis Mahallesinde etrafı Deli İbrahim ve Kadıncık oğlu Mehmed ve Salih beşe oğlu Mahmud ve tarik-ı amm ile mahdûd bir kıt'a arsayı müvekkillerim mûmâ işleyimlerin cedd ve ceddeleri olan (silik) Horu oğlu Mehmed Ağa ve Hacı musa kızı Fatıma taraflarından Ramazan-ı Şer'îf ve 'îyinde top endaht idilüb iftar olunmak üzere vakf olunan arsa-i mezkûre yı bu kere kâtib-i mûmâ ileyh Hüseyin Efendi (silik) tâlibine ihale ve mudahale ider olduğundan mudâhale-i vakiasının meniyle arsa-i vakfiyenin eski hali üzere kalmasını lazım gelen (...) ²⁰⁸ taleb ve dava ederim

Fî 11 kanun-ı evvel sene 307

Vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi [Mühür]

Mezbûr Hasan Efendi dahi cevabında bil-cümle emlakin bey' ve tevârus ve sair kâffe-i muamelatından zaten Mehâkim-i şer'îyyeden huced ve senedât-ı gâ'ibe-i şer'îyye verilmekte iken bunların fetha ve ilgasıyla ba-irade-i şeniye emlâkin kafesten muamelatı Fî 28 ağustos sene 90 tarihli neşre olunan emlâk nizamnamesi ahkâmına tevfikân icrâ kılınmakda olduğuna binaen bu davanın merci'-i rüyeti mahkeme-i nizamiye olduğunu iddia ederim

Fî 11 kanun-ı evvel sene 307

²⁰⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Kâtib-i tapu Hüseyin [mühür]

Mezkûr Mustafa Efendiden bi-tekrar vakf-ı mezkûrun tarihi ledeş-şehade tarihden yigirmi iki sene mukaddem top başka mahalle nakl olunub vakf-ı mezkûrun tarihi müvekkillerinden lede's-su'âl ol vakit cevap ita edeceğini dermiyân ve kafiye evvela on dokuzuncu düşenbe güne cevap vereceği tarafeyne tefhîm olundu

Fî 16 kanun-ı evvel sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır odluğu halde evvela muhakemenin mercii karar verilip dâru'l-karâr cevap ita edeceğim dediği Mustafa Efendi dermeyan eylediği zabt olundu.

Fî 21 kanun-ı evvel sene 307

Sahife 132

Mudde'î vekîl Mustafa Efendi munâza'un fîh arz hakkında vakıf deyu iddia ve merci-i rüyeti mahkeme-i şer'iyledir deyu iddia eylemiş ise de vakf-ı mezkûr hakkında tarihiyle evkaf defterinde kaydını beyan eylemediği cihetle merci-i rüyeti mahkeme-i nizamiye olduğu tarafeynin talebiyle karar verildi tefhîm olundu.

Fî 21 kanun-ı evvel sene 307

Vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi bitekal 'isticvâb olundukda bin iki yüz kırk dokuz tarihinde vakf olunub vakfa dair olan evrakın ihram olduğundan şart-ı mezkûr üzere kırk beş sene top endaht olunub vakf-ı mezkûrdan top-ı mezkûr on sene mukaddem başka mahalle nakl olunmuş ise de arsa-i mezkûr vakfiyede hüküm verilmesini talep ederim dediği zabt olundu.

Fî 26 kanun-ı evvel sene 307

Mezbûr Hasan Efendi cevabında evvelce vermiş olduğum zaptım mucibince merci'-i rüyeti mahkeme-i nizamiyedir deyu akdemce karar verilmiş olduğundan karar-ı mezkûr üzerine yine mercii mahkeme-i nizamiye aid olduğu cihetle karar verilmesini dava ederim dediği zabt olundu

Fî 26 kanun-ı evvel sene 307

Vekîl-i mezbûr Mustafa Efendiden beyyine taleb olundukda Hacı Bekir Mahallesinden Çubukçu oğlu Hacı Mustafa ve Sumaklı oğlu Mustafa ve Bakkal Mahallesinden Çin Çin oğlu Hüseyin Kapudan ve müderris Hacı Mehmed Efendi ve Güve Hacı oğlu Ahmed Ağa ve Arif Hacı Mehmed Zâde Mahmud Efendi ve Dağlı oğlu İbrahim usta ve Kalaycı oğlu Hüseyin Yazıcı ve Horab oğlu Hacı Mehmed ve Denli oğlu Hasan usta ve hoca oğlu Emin ve Davud Ağa ve Derviş Zâde Ali Efendi ve Köprübaşı imamı Hacı Hüseyin Efendi ve Katık Mahmud oğlu Ali usta ve Çöme Hacı Mehmed'in Hüseyin ve kanlı Kasım oğlu Mustafa ve Hacı Ömer oğlu Hasan ile isbât edeceğini ve asla başka şahidi olmadığını ve kanun-ı saninin otuzuncu perşembe güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 23 kanun-ı sani sene 307

Tarafeynin takdim eyledikleri iki kıt'a istidaları bi'l-kurra-i îcâb ketebe-i fıkıyken bir vakıf hususunda şamile şehâdet makbul olur mu el-cevap asl-ı vakfa olur amma mutasarrıfı olan sebep-i mülk-i meşruca müstensihken tasarruf ider ise ol şehadetle vakf hüküm olunmaz ketebe hu Ebu's-Su'ûd yani mutasarrıf olan şahsın tasarrufu esyâb-ı mülkten bir sebebe bina olub vakfiyesini mutasarrıf bulmasa bu asl-ı vakfi teamüle isbât ile vakf hükmi olunmaz tesmiyede isbât lazımdır ki vakf hükmi olunan teşmil teamüle isbât olunmaz vakf-ı gayr-i müseccelin Bey'i caiz vereseye intikal ider deyu musarrah olduğuna binaen munâza'un fih arsa hakkında Mudde'â aleyh mezkûr Hüseyin Efendi'nin iddiası üzere mahkeme-i nizamiyeye

aîd vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi'nin mahkeme-i nizamiyeye müracaatı bulunduğu hükmi olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 28 Şaban sene 309

Sahife 133

Hüküm 76

Bartın'ın Adamescid Mahallesi sâkinlerinden iken yazlığında mukaddem vefat iden Sarı Ahmed oğlu Ahmed bin Ahmet'in ve Hacı Ömer oğlu Hasanın kerimesi Ümmügülsüm bint-i el-Mezbûr Hasanın veraseti zevci mezbûr Ahmet'in babası

mezbûr Hasan'a munhasıra olduktan sonra vârisûn-i mezbûrûndan sâhib-i arzı hal mezbûr Hacı Ömer oğlu Hasan bin Ömer m. zevci mezbûr Ahmed müvacehesinde (silik) mezbûrenin (silik) yüz yetmiş altı kuruş kıymetli iki adet bindallıdan yelek ma'a kısa entari ve iki adet kutnu yelek ma'a kısa entari ve iki adet şetârî yelek ma'a file ve yine iki adet kutniye işlik telli işlik ve bir adet şalvar ve kırk adet eski sandıklı altuni ve bir adet kutnu şalvar ve altı adet basma şalvar ve dört adet yine basma file ve (silik) ve yastık ve üç adet döşek şilte ma'a yorgan ve üç adet döşek çarşafı ve yigirmi üç adet baş çarşafı ve üç adet silecek ve on adet elli (...)²⁰⁹ Ve on üç adet elli uçkur ve yigirmi adet (silik) ve on beş adet sap ve on beş adet uçkur ve on adet havlı ve yağlığı ve beş adet dâne yağlığı ve on adet uçkur ve on beş adet ve on adet eski çuha ve bir adet peşkir ve kırk adet gömlek ve bir adet pamuk kundağı ve dört adet çuha bez donu ve on beş adet peştamal şalvar ve on beş adet iç donu ve yigirmi üç adet örme kese ve iki adet abaniye ma'a peştamal ve beş adet çorap ve bir adet şal ve beş adet ipek (silik) ve bir çift kundura ve bir çift gömlek ve dört yazma ve iki fes ve iki adet telli yelek ma'a kısa entari ve iki adet altı kutnu yelek ma'a (silik) ve iki adet (...)²¹⁰ Şalvar ma'a file iki adet yünlü şalvar ma'a file ve iki adet abaniye ma'a peştamal ve bir adet (silik) ve iki adet yazma ve bir adet çorap ve bir çift fotin kundura ve otuz adet sandıklı ve bir çift Mahmudiye ve iki adet yüzük ve bir adet altuni kuşak ve iki adet döşek ma'a şilte ve iki adet yorgan ve dört adet bakır sahan ve bir adet tas ve iki leğen ma'a ibrik ve iki tencere ibraz eyledigim izin-nâme-i şer'îyye mucibince beş yüz bir kuruş mehr-i müecceli ki cem'an altı bin altı yüz yetmiş yedi kuruşluk eşya-i merhumesi ve alacak hakkı benimle müteveffıye-i mezbûre mezbûr Ahmed irsen intikal eylemiş iken mezbûr Ahmed fuzuli benim hisse-i musibemi mudahale ider olduğundan mevcut ise aynen ve müstehlik ise kıymetinin zamânen hisse-i musibemi bana edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 11 kanun-ı evvel sene 307

Müteveffıye-i mezbûre Merkûm Hasan Ağa

Sahife 134

²⁰⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²¹⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Mezbûr Ahmed dahi cevabında müteveffîye-i mezbûreden iki adet kutnu yelek ma'a kısa entari ve iki adet şetârî yelek ma'a file ve bir adet şalvar ve otuz adet sağır ve kebir altuni ve bir seccade ve on adet (silik)²¹¹ ve beş adet Kıbrıs yağlığı ve bir kundak pamuk ve beş adet şalvar ve on adet iç donu ve on adet kikse ve bir adet abaniye ve iki çift çorap ve bir adet (silik)²¹² ve iki adet telli yelek ma'a kısa entari ve iki adet telli parmakdan yelek ma'a file ve iki adet şalvar ma'a file ve iki adet yünlü şalvar ma file ve iki adet abaniye ma'a peştamal ve bir adet poşu ve bir çift çorap ve bir çift fotin kundura ve bir çift Mahmudiye altunu ve iki adet yüzük ve bir adet şilte ve iki yorgan olub vaz-ı yedi ve mehr-i müeccel-i mezkûr ile zevce-i medhûlun bihası idüğünü tâyian ikrar lakin müteveffîye-i mezbûre vefatından üç ay mukaddem 'âkitle olduğu halde bana ibraz edeceğim sened mucibince nefy-i mülk eylediğinden bi-hakkın vaz'-ı yed ve mudahale iderim dediği zabt olundu.

Fî 11 kanun-ı evvel sene 307

Muddemî merkûm Ahmed

Mudde'î mezbûrdan fazla iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden izhar-ı acz idüb asla şahidi olmadığından talip-i tahlif olmayın (...) ²¹³İtmeyin saniyen ibraz eylediği senedin mazmunu ispata havale olundukda Sancakdar Mahallesinden Kürt oğlu Mahmud ve kadı oğlu İsmail ve Adamescid Mahallesinin imamı Hacı resûl oğlu Hacı Hüseyin ve muhtar Eyyüb ile isbât edeceğini ve başka şahidi olmadığı yigirmi altıncı

Perşembe güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu

Fî 23 kanun-ı evvel sene 307

Mudde'î mezbûr ta'yîn olunan günde mahkeme-i mezbûre icabet eylemediğinden vekîl tayiniyle gıyâben muhâkemesi rüyet olunacağı ayrıca ihtar olunmuş ise de yine icabet eylemediğinden ve Mudde'â aleyh-i mezkûr hükmi-i gıyâbî talebinde bulunduğundan binaen mahkeme-i şer'îyye mukayyidi Mustafa Efendi vekîl-i mustemirr ta'yîn ol mu 'âraza vaki-i mezkûr Ahmet'in isbât-ı beyan eylediği Adamescid Mahallesinden Kadı oğlu İsmail bin Hacı İsmail bin İsmail ve Sancakdar Mahallesinden Kürt oğlu Mehmed

²¹¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması sebebiyle okunamadı

²¹² Sicil varak kaydında ilgili kısmında silik olması sebebiyle okunamadı

²¹³ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

bin Hüseyn bin Abdullah nâm kimesne li-ecli'ş-şehade cevâblarında mezbûre Ümmügülsüm hatunu kemal-i sıhhatinde iken iş bu senedi ibraz idüb sened mucibince kendi nefsimde aid olan gömleğimden ma-adasını zevcim mezbûr Ahmed nefy-i mülk eyledim dedi mezbûr Mehmed cevabında tarih-i mezburda Ümmügülsüm layıkıyla bilemediğinden başka şâhid getirmesi tefhîm olundu.

Sahife 135

Adamescid Mahallesinden Hacı Resul oğlu Hacı Hüseyn Efendi bin İbrahim bin Abdullah Ahmet'in zevcesi Ümmügülsüm bint-i Hasan hâl-i hayatında bana âid olan eşyam zevcim Ahmet'indir dedi benim bunda asla ve kat'â alâka ve methalim yoktur dediği ve mûcibince bir kîta sened dahi verip icabında şehâdet iderim dedi ben bu hususa bu vech şâhidim şehâdet sahi iderim deyu eday-i şehâdet eylediği zabt olundu.

Fî 6 Kânûn-ı Sâni sene 307

Mahkemeleri Kânûn-ı Sâni'nin on beşinci Çarşamba gününe ta'lik olunmuştur.

Fî 12 Kânûn-ı Sâni sene 307

Mudde'â-alehy Ahmed'den def' iddi'âsına mutâbık başka beyyine taleb olundukda balada isimleri muharrer merkûm İsmail ile Hacı Hüseyn'in şehadetleriyle iktifa idüğünü ve başka şâhidi olmadığını söyledi.

Fî 14 Kânûn-ı Sâni sene 307

Müddei merkum Hasan Ağa muteveffiyeye-i mezbure Ümmügülsüm'ün hâl-i sıhhatinde olup olmadığını bilmediğini talip-i tahlîf olmadığından bi't-tahlîf mûcibince hâl-i marazında vereseye eşyâ ikrar itmek sahih olmadığından eşyayı mezkûrelere verese beyinde taksîm olmasına hüküm verildi.

Fî 14 Kânûn-ı Sâni sene 307

Nâibi'ş-şer'-i Bartın İsmail

Sahife 136

Hüküm 77

Meclis mahallesinden Gizli Zade Ahmed Ağa ibn-i El-Hacc Ali Beğ m. eski Bartın karyesinden Çakır oğlu Hasan bin Eyyüb muvacehesinde bi-tav'ihî ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip hibe-i âtiyu'z-zikr sudûruna deĝin silk-i mülkümde manşetlik olan mezbur Karasu karyesinde vâki' etrâfı Topçu oğlanları Tahir ve Gülşen oğlu Hasan ve dere ve yol ile mahdûd bir bâb hâne ve ma'a-bağcenin poyraz tarafında vâki' bir bâb samanhanâne nin nısfını bir çift kara sağır öküzümü hâne-i mezkûrun civarında vâki' mutasarrıf olduğum arazilerimi öküz-i mezkûr ile zer' idüb hasılatının nısfını kendisine ve nısf-ı diğeri bana vefatına deĝin teslim itmek üzere hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve teslim eyledim ol dahi şart-ı mezkûr üzere tesellüm ve ahz-ı kabul itmekle bi'l ba'd hâne-i mahdûd mezkûr nısfı ile samanlık-ı mezkûrun nısfında ve öküz-i mezkûrde benim asla ve kat'â alâka ve methalim kalmayıp mezbûr Hasanın mâl-ı mevhumu olsun dedikleri zabt olundu.

Çakır oğlu Hasan [Mühür]

Gizli zade Ahmed Ağa [Mühür]

Yazıla

Sahife 137

Hüküm 78

Müteveffa-i mezburun meseleci mirasları yüz kırk dört sehmden olub sihâm-i mezbûrûndan otuz ikişer simamdan altmış dört sehmi mezbure Havva ve Hadice ve dokuz sehmi zevc-i mezbûr Mehmed'e yigirmi yedi sehmi ibn-i Merkûm Hüseyin'e ve yüksekseksen sehmden otuz altı sehmi ibnân-i merkûmân Mehmed ve Ahmed isabet.

Bartın'ın Adamescid Mahallesi sâkinlerinden iken tarihten mukaddem vefat iden (silik)²¹⁴ oğlu Ahmed bin Ahmet'in veraseti zevcesi Fatıma bint-i Abdullah (silik)²¹⁵ oğulları Mehmed ve Ahmed ve Mustafalara munhasıra (silik)²¹⁶ badehu kablel taksim (silik)²¹⁷ dahi vefat edup veraseti sulbi kebire kızları mezbûrân Havva ve Hatice ve Zeynep ve ibni Emin merkuman Mehmet ve Ahmet ve Mustafa'ya munhasıra (silik)

²¹⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²¹⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²¹⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²¹⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Mezbure Mehmet dahi vefat edip veraseti zevci Mehmet (silik)²¹⁸ oğlu Hüseyin'e (silik) ²¹⁹mezbur Mustafa dahi vefat edup veraseti ancak li-eb er karındaşları merkuman Mehmed ve Ahmed'e munhasıra oldukdan sonra husus-ı atiyül-beyanın mahallinde ketb ve takrirlerini ahz için kibel-i şerden me'zûnen irsal kılınan Hafız Hasan Efendi bin İbrahim mezbûr Adamescid Mahallesinde müteveffa-i mezbûrenin hanesine varılıp mahalle-i mezbûre muhtarı Külâhçı oğlu Eyyüb ve muhtar-ı sanısı Cin Ahmed oğlu Ahmed ve Mustafa nam kimesneler ile olunan meclis-i şer-i şer'îf-i enverde mezbûre Havva ve Hadice ve ibn-i'l-ibn-i merkuman Mehmed ve Ahmed meclis-i ma'kûd-i mezkûrde kezalik zevc-i Merkûm Mehmed ile Merkûm Hüseyin müvâcehelerinde her birileri bi-tav'ihî ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelim idüb iş bu menzil-i mezkûrun etrafı Kollukçu oğlu Mustafa ve bir tarafı (silik)²²⁰ oğlu (silik) ²²¹Ahmed Ağa ve ak Mustafa (silik)²²² ve tarik-ı has ile mahdûd ve bağcenin nısfı Merkûm Mehmed'in nısf-ı diğeri müteveffa-i mezburun bizlere irsen intikal idüb bertashih-i mezkûr hisse-i irsiyetleri Merkûm Mehmed ile Hüseyin'den talep ve tasaddî eylediğimiz davamızda inkâr ba-tavassut-ı muslihane etrafı Kollukçu oğlu Mustafa ve Çalık oğlu vereseleri (silik) ²²³Ahmed Ağa ve Ak Mustafa oğlu Yakup ve tarik-ı has ile mahdûd bir kıt'a bağımız bahçemiz ve hane-i mezkûr müstakillen mezkûr Mehmed ile Hüseyin'in olmak üzere sulh ve ibra ve bedel-i sulhu her birlerine teslim ve anlar dahi tesellüm itmeleriyle bizim hane-i mezkûrde ve anların bağce-i mahdûd-i mezkûrde asla ve kata alaka ve methalimiz kalmayıp her birlerimiz bedel-i sulhumuz olan (silik) ve hanelerimize mutasarrıf olsunlar dedikleri zabt olundu

Fî 29 kanun-ı evvel sene 307

Zevc-i merhum Mehmed

İbn-i Merkûm Hüseyin

Bint-i mezbûre Havva [Parmak]

Bint-i mezbûre Hadice [Parmak]

²¹⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²¹⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²²⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²²¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²²² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²²³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

İbnü'l-ibn Mehmed [mühür]

İbnü'l-ibn Ahmed [Parmak]

Ve ğayrihimi'l-muhdarûn diğeri Ahmed Ağa

Muhtar eyyüb Efendi

Sahife 138

Hüküm 79

Bartın'ın Hacı Bekir Mahallesi'nden müteveffâ Kambur oğlu Ali Bekir zade Mehmed Şükrü bin el-müteveffa el-Mezbûr (silik)²²⁴ mahkeme-i şer'îyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali müvacehesinde müteveffâ mezbûr pederim ve murisim Ali bin iki yüz doksan üç senesi (silik)²²⁵ Burgaz kasabasının tabi vefat iden pederim Merkûm Ali Beyin veraseti benimle gaibe-i anil-meclis Zehra'ya ve gaibe-i anil-beledi diğeri kız karındaşım Zeyneb'e munhasıra olub müteveffa-i mezburun babası ismi Osman ve dedesi ismi Abdullah Vâlideşi ismi Havva bint-i Abdullah ve Maskat-ı re'sleri mezkûr Hacı Bekir Mahallesi olan müteveffa-i mezburun Merkûm Mustafa Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îyyeden alacak Hakkı olan iki yüz kuruşu kablel-ahz vel-istifa vefat itmekle meblağ-ı mezburun aliverilmesini taleb ve dava ederim dedigi zabt olundu

Fî 11 Cemâziyel-ahir sene 307

Mezbûr Mustafa Efendi 'isticvâb olundukda cevabında müteveffa-i mezbûre cihet-i karz-ı şer'îyyeden ol mikdar deynim olduğunu ikrar lakin veraset mudde'âsını külliyyen inkâr eyledi

Fî 11 Cemâziyel-ahir sene 307

Mudde'î Şükrü Efendiden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda fil-asl Köstenceli olub Bartın'ın Mehdiye Mahallesi sâkinlerinden Receb oğlu Hüseyin bin Receb bin Hacı Rüstem li-ecli's-şehade cevabında tarih-i mezkûrde mezbûr Ali Beğ vefat idüb cenazesini kendi yedim ile gömdüm veraseti mudde'î mezbûr ile gaibe-i anil-meclis Zehra'ya ve gaibe-i anil-beledi Zeyneb'e munhasıra ve kezalik bunlara

²²⁴ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²²⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

munhasıra olub bunlardan başka vâris-i ahârı olduğu malumum değıldir deyu şehâdet eyledi.

Mahalle-i mezbûrdan Kambur oğlu Mustafa bin Hacı Mehmed bin Mehmed mahalle-i mezkûre varıp müteveffa-i mezburun vefatını tevatürden söyledi ziyaret eyledim veraseti mudde'î mezbûr ile kız karındaşı mezbûreler munhasırdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet iderim deyu şehâdet eyledi.

Mezbûr Mustafa Efendi tezkiyelerini talep itmekle tezkiyesine karar verildi.

Sahife 139

Hüküm 80

Bartın'ın Lazistan Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat eden tebaa-i Devlet-i Aliye'nin Rum milletinden Lazari oğlu Yorgi Dimitri'nin veraseti zevcesi Desine veladet-i Dimitri ile sulbi kebir oğulları Dimitri ve Panalut ve sulbiye Sağire kızları Tolbisni ve Kalyoli nâm sağirelere munhasıra oldukdan sonra vârisun-mezbûrûndan sâhib-i arzı hal ibnân-i merkuman Dimitri ve Panalut nâm kimesneler m. mahalle-i mezbûreden ve millet-i merkumeden Dirali oğlu Yordan'a usulen gönderilen üç defa davetiye varakası üzerine mahkemeye gelmediğinden vekîl-i mustemirr ta'yîn olunub gıyâben muhâkemesi rüyet olunacağı ayrıca ihtar olunmuş ise de yine icabet etmediğinden vekîl ta'yîn olunan şer'îyye mukayyidi Mustafa Efendi bin Ali müvacehesinde mahalle-i mezbûrede etrafı Anaş ve yol ve Yordan ve diger Yordan ile mahdûd tûlen yigirmi üç ve arzan otuz zirâ' arsayı pederimiz Lazari oğlu Yorgi yedimizde olan bin iki yüz doksan dokuz Şevval-i şer'îf'inin on beşinci günü tarihli bir kıt'a sened-i hâkânî mucibince bin sekiz yüz kuruş bedel-i medfû' üzerine şirâ'en mal ve mülkü olub ba'de'l-vefât bizlere mevrûs olmuş Merkûm Yordan bizim hisselerimize fuzuli mudahale eder olduğundan mudahale-i vakiasının meniyle bizlere edâ' ve teslimi kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumuzdur dedikleri zabt olundu

Fî 4 kanun-ı sani sene 307

Lazari oğlu Dimitri

Ve Panalut

Vekîl-i mustemirr Mustafa Efendi cevabında arsa-i mahdûd-i mezkûru müvekkili Yordan'dan yedinde bulunan sened-i hâkânî mucibince bin sekiz yüz ğuruş bedel-i medfû' üzerine iştirâ' eylediğini külliye inkâr eyledi.

Fî 4 kanun-ı sani sene 307

Sened-i mezkûr tezvir ve tasnî'dan salim olduğu vechile taht-ı hükme alınmasını talebi derim didiklerim zabt olundu.

mûcibince edâ' ve teslime gıyaben hüküm verildiği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 16 Cemâziyel-ahir sene 307

Sahife 140

Hüküm 81

Bartın kazasının Amasra nahiyesinin Taşça karyesinde Gazanfer oğlu Hüseyin bin Veli m. Yaylacık karyesinden Kalın Bıçak oğlu kerimesi ve zâtı muarrefe Cennet bint-i emin ile Paşalı karyesinden Paşalı oğlu Hüseyin bin Hüseyin müvacehesinde tarihten mukaddem bin üç yüz yigirmi senesi Teşrin-i Evvel'in on beşinci cuma günü saat sekiz raddelerinde benim tarafımdan (...) ²²⁶ Karyesinde Gazanfer oğlu Hüseyin ve Timurcu oğlu Ali hâzır olduğu halde karyemiz sâkinlerinden Kara Mehmed oğlu Mehmedi mezbûreye zevci vekîl ve mezbûre tarafından dahi Yaylacık karyesinden Mekirli oğlu Mehmedi Kalın Bıçak oğlu Mehmed Ali ve emin hâzır oldukları halde vekîl idüb vekîlân-ı mezbûrân bi-lâ-izin-nâme-i şer iki yüz bir kuruş mehr-i muaccel tesmiyesiyle tezvic tarafından? tezevvüc ve kabul idüb ol vecihle zevce-i gayr-i medhûlun binam iken mezbûre nefsinin Paşalı oğlu Hüseyin'e nikâh ve duhul idüb beyinleri tefrîk ile ba'de inkızâ'i'l-'idde nefsinin ona teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu

Fî 6 kanun-ı sani sene 307

Mezbure Cennet bint-i Emin yalnız cevabında mudde'î mezburun iddiası üzere zevce-i mekruha-i gayr-i medhûlun bihası idüğünü ikrar ve mezbûr Paşalı oğlu Hüseyin külliye inkâr itmekle mudde'î mezbûrdan iddi'âsına mutâbık beyyine talep olundukda

²²⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

balada beyan eylediği şahitler ile isbât edeceğini ve kanun-ı saninin on sekizinci gününe ta'yîn olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 6 kanun-ı evvel sene 307

Mezbûr Taşça karyesinden Kalın Bacak oğlu Mehmed Ali bin Hüseyin bin Emrullah cevabında tarihi bilmediğim bir gün sabah saat iki raddelerinde mezbûre Cennet'e Paşalı oğlu Hüseyin'e nikâh olmak üzere Mekirli oğlu Mehmedi bizim huzurumuzda vekîl idüb vekîl-i mezbûr Mehmed ve Tabancı Hüseyin'e iki yüz bir kuruş mehr-i muaccel tesmiyesiyle akd nikâh ve tezvîr idüb ol vecihle zevce-i mekruhasındır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Fî 25 kanun-ı sani sene 307

Sahife 141

Mezbur Taşça karyesinden mezbure Cennetimin babası Kalın Bıçak oğlu Emin bin Hüseyin bin Emrullah li-ecli'-ş-şehade cevabında tarihi bilmediğim bir Cuma günü sabah saat üç raddelerinde mezbure (...) ²²⁷ Oğlu Hüseyin nikâh olmak üzere Mekirli oğlu Mehmed'in vekil tayin vekil-i mezbur vekâleti hasebiyle mezbur iki yüz bir kuruş mehr-i muaccel tesmiyesiyle bi-lâ-izin-nâme-i şer'îyye müddei mezbure tezvîr ve nikâh idüb ol vecihle menkûhasıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehadet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Fî 25 kanun-ı sani sene 307

Mezbur Hüseyin'den ne diyeceği sual olundukda ahvâlini bilmem dedigi zabt olundu

Müddei mecburdan başka şahidi olup olmadığı lede's-su'âl mezburenin vekil eylediğine dair asla başka şahidi olmadığı beyan ve şahidan-ı merkûmân baba ve 'amcaca olduğu.

Sahife 142

Hüküm 82

Bartın'ın Bakkal Mahallesi sâkinelerinden Kasap oğlu İsmail bin hacı Halil Bartın bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şerif-i enverde kezâlik kaza-i mezburun

²²⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Hacı Bekir Mahallesi sakinlerinden baba Hüseyin oğlu Hüseyin bin Ali muvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb mezkûr Hacıbekir mahallesinde vaki ve yedimde ba-hüccet-i şeriyye mülkü olan bir tarafı Alişan bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ve tarafeyni baba Hüseyin oğlu ile mahdûd (...) ²²⁸ On dört zirâ‘ mülk bağcenin sokak kapusu tarafından bir mikdar mahallini fuzuli ve bi-gayr-i hakk mudahale ider olduğundan mudâhale-i vakıasının meniyle bana eda ve teslime merkum Hüseyin’e kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 11 kanun-ı sani sene 307

Bakkal Mahallesinde kasap oğlu İsmail bin el hac Halil

Merkum Hüseyin isticvâb olundukda cevabında zikr olunan sokak kuyusu babasından irsen menüsünün mülkü olduğunu tâyan ikrar ve ma-ada iddiasını külliye inkâr eyledi

Fî 11 kanun-ı sani sene 307

Merkum İsmail kelâma âraz ile ibraz itmiş olduğum hüccet-i şer‘iyye mûcibince menüsünün malı olduğunu söyledi.

Merkum İsmail’den hüccet-i mezkûrun mazmununu isbât havale olundu.

İbraz olunan hüccet-i şeriyye nin mazmununu ispata havale olunarak muhakemeleri önümüzdeki Cumartesi gününe talik olundu.

Fî 11 Kânûn-ı Sâni sene 307

Sahife 143

(boş) ²²⁹

Sahife 144

Hüküm 83

Bartın kazasının (...) ²³⁰ Divanı sakinlerinden Karanlık Oğlu Hüseyin bin Mustafa m. Ereğli salı taburu dördüncü bölüğü zabitanından mülazım El-Hacc Emin Efendi ibn-i

²²⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²²⁹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın boş bırakılması ile dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

El-Hacc Mehmed Efendi muvacehesinde karye-i mezbur sakinlerinden asakir-i şahaneden bi'l-ihrac avdet idub ecel-i mevcuduyla vefat iden Kıranca oğlu Mustafa bin Hüseyin benim sulbi oğlum olub muteveffay-i mezburun veraseti benimle hâzır-ı bi'l-meclis zevcesi Fatıma bint-i Osman'a ve sulbü sağır oğlu Hüseyin ve sulbiye Sağire kızı Hadice ve validesi Zeyneb'e munhasıra olub muteveffay-ı mezburun babası ismi Hüseyin ve dedesi ismi Mustafa ve validesi ismi Zeynep bint-i Ahmed ve Maskat-ı re'simiz karye-i mezkûr olub müteveffay-ı mezburun müterakim ma'âşâtından beş yüz doksan sekiz buçuk kuruşluk kıymetli kumpasını kable'l-edâ ve'l-istîfâ vefat itmekle kumanı mezkûrda olan meblağ-ı mezbur bizlere bi'l-verâse mefruş olmakla kumanı mezkûrun alıverilmesini talep ve dava ideriz dedikleri zabt olundu.

Fî 13 kanun-ı sani sene 307

Mezbur El-Hacc emin Efendi isticvâb olundukda cihet-i mezkureden ol mikdar kuruş kıymetli kumanı olduğunu tâyan ikrar lakin müddei mezburun veraset müddealarını külliyyen inkâr eyledi.

Fî 13 kanun-ı sani sene 307

Müddei mecburdan iddiasına mutabık beyyine talep olundukda (...)²³¹Divanının Melen kıran karyesi sakinlerinden Hacı Bekir oğlu Bekir bin Ali bin İsmail isticvâb olundukda merhum Mustafa bir sene mukaddem vefat iderek veraseti iş bu hazır-ı bi'l-meclis Hasan ile zevcesi Fatıma ve validesi Zeyneb'e ve sulbü sağır oğlu Hüseyin ve sulbiye Sağire kızı Hatice'ye munhasıra olub muteveffay-ı merkumun babası ismi Hüseyin ve dedesi ismi Mustafa ve validesi ismi Zeynep bint-i Ahmet kumanı Maskat-ı re'sleri mezkûr divanından ben bu hususa bu vech üzere şahidim şahadet dahi iderim dediği zabt olundu.

Fî 13 Kânûn-ı Sâni sene 307

Aşağıkalabent Karyesinden Ali Kâhya oğlu Ahmed bin Bekir bin Ahmed istişhad olundukda merhum bekirin ifadesi merkezinde eday-ı şahadet-i şeriyye eyledi.

Fî 13 Kânûn-ı Sâni sene 307

²³⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²³¹ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Merkûm Mûlazım Efendi şâhid-i merkumların tezkiyelerini talep ider tezkiyeye havâle olundu.

Sahife 145

Hüküm 84

Bartın'ın Adamescid Mahallesi sâkinlerinden iken tarihten kırk beş gün mukaddem vefat iden İpçi oğlu El-Hacc Hasan bin Hasanın veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Züleyha bint-i Abdullah ile sulbiye kebire kızı Ayşe ve oğlunun oğulları Hasan ve Halile munhasıra olduktan sonra vârisun-i mezbûrûndan sahabe-i arzı hal ve zâtı muarrefe Âyişe m. kezalik tereke-i müteveffaya vaziul-yed olan mezbûr Halil müvacehesinde mahalle-i mezbûrede etrafı Kabakçı oğlu Ahmed ve halam oğlu recep ve Moraloğlu Hasan ve tarik-ı amm ile mahdûd bir bab hanenin ve bağcenin rub' hissesi ve Merkûm Hasandan şirâ'en mutasarrıf olduğu diğer rub' hissesiyle cem'an hesab-ı mezkûrun nısfı ile sekiz yüz kuruş kıymetli bir çift kara sağır öküzü, dört yüz kuruş kıymetli bir re's camuş, iki yüz kuruş kıymetli iki adet köhne nuhas-ı mütenevvi, on altı re's tanem üçüyüz kuruş kıymetli, müteveffa-i mezburun ileli-vefat mal ve mülkü olup bade-vefat bizlere mefruş olmuş iken Merkûm Halil fuzuli mudahale ve benim hissemi vermekten iba ve imtina olduğundan mudahale-i vakiasının meniyle bana edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 25 kanun-ı sani sene 307

Vârisun-i mezbûrûndan Âyişe

Mezbûr Halil 'isticvâb olundukda cevabında

Sahife 146

Hüküm 85

Bartın'ın Adamescid Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Şahin Ağa oğlu Mustafa bin Hüseyin'in veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Zeynep bint-i Hacı Mehmed ile sulbi kebir oğlu Ali ve sulbiye kızları Âyişe ve Ümmügülsüm munhasıra badehu kablel-kısmâ zevce-i mezbûre Zeynep dahi vefat idüb veraseti zevci Hacı Osman ile li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin ve kız karındaşı Fatıma'ya munhasıra olduktan sonra vârisun-i mezbûrûndan sâhib-i arzı hal mezbûr Hüseyin bin Hacı

Mehmed m ibn-i Merkûm Ali bin el-müteveffa el-Mezbûr Mustafa müvacehesinde mezbûr Adamescid Mahallesinde vaki etrafı Şahin Ağa oğlu Mustafa ve Çukacı Hacı Mehmed ve Rüstem paşalı Ahmed ve tarîk-ı ‘amm ile mahdûd bir bab hanede olan hisse-i irsiyetle iki bin üç yüz kuruş kıymetli ve beş yaş bir re’s erkek malak ve dört yaşında bir re’s kömüş düğesi ve bir re’s kara sağır ineği yedi adet nuhas (...) ²³² Ve üç adet tas ve bir adet sini ve bir adet tepsi ve bir adet ibrik ve bir adet leğen ve bir adet güğüm ve bir adet kebir bakraç ve bir adet maşrapa ve beş adet kapaklı tencere ve iki adet büyük ve küçük tava ve üç adet yorgan ve beş adet kilim ve bir adet yük yatak ve bir adet pamuk şilte ve bir adet kazğan Müteveffa-i mezbûrdan bizlere irsen intikal eylemişimken benim hisse-i musibemi Merkûm Ali fuzuli müdahale ve bana vermekten imtina eder olduğundan eşya-i muharrere-i mezkûre leri mevcut ise aynen müstehlik ise meblağ-ı mezbûr hisse-i musibemi isabet iden meblağı bana edâ’ ve teslim kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 6 Şubat sene 307

Çin Çin Hüseyin [mühür]

Mezbûr Ali dahi cevabında mudde’î mezbûr Hüseyin Kapudan müteveffâ pederi Mustafa ustanın veresi olduğu külliye inkâr eyledi.

Fî 6 Şubat sene 307

İbn-i Merkûm Ali [mühür]

Eşya-i muharrere-i mezkûre lerden bir adet kazğan ve bir adet kilim ve hane-i mahdûd-i mezkûre vaz-ı yedini ilaveten söyledi.

İbn-i Merkûm Ali [Mühür]

Evvela veraset mudde’âsını mutâbık beyyine taleb olundukda Kasap oğlu İsmail ve Arap oğlu (...) ²³³ Timurcu Mehmed usta bakkal oğlu Hacı Mehmed Adamescid mahallatından Çin Çin oğlu Ahmed usta Sancakdar Mahallesinden Mekirli oğlu Abdulkadir ve Timurcu Ahmed oğlu Hacı Mehmed Ali İbiş oğlu Mehmed ve Seydi oğlu Mehmed usta ve çakır oğlu Tahir Efendi kasap oğlu Mahmud ile isbât edeceğini

²³² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²³³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

ve başka şahidi olmadığını müteveffanın dokuzuncu pazar gününe tayin olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 6 Şubat sene 307

Sahife 147-148

Hüküm 86

Bakkal Mahallesi'nden Kasap oğlu İsmail bin Hacı Halil bin Abdullah nâm kimesne li-ecli'ş-şehade cevâblarında Şahin Ağa oğlu Mustafa'nın veraseti zevcesi Zeynep binti Hacı Mehmed ile sulbi oğlu Sakar Ali ile sulbiye kızları Ümmügülsüm ve Ayşelere munhasıra badehu mezbûre Zeynep dahi vefat idüb veraseti zevci Hacı Osman bin Abdullah ile li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin ve kız karındaşı Zeynep ve Dudu munhasıra badehu mezbûre Dudu dahi vefat idüb veraseti zevci Ahmed bin Yakup ile sulbi oğulları Mehmed Efendi ve Ahmed Ağa ve kızları Hadice ve Ayşelere munhasıra olub müteveffa-i mezburun babası ismi. (...) ²³⁴

Sahife 149

Hüküm 87

Bartın'ın Dernek Karyesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefat iden Molla Salih oğlu Hacı Mehmed bin Ali'nin veraseti zevcesi Kezban bint-i Veli ile sulbi kebir oğulları Abdullah ve Hasan ve Hüseyin ve Mehmed ve Tahir ve sulbiye kebir kızları emine ve Hadice ve Âyişe ve Havvalara munhasıra oldukdan sonra vârisun-i mezbûrûndan sâhib-i arzı hal Hüseyin ve Hasan'a ve Emine ve Hadice nâm kimesneler vârisun-i merkumun (...) ²³⁵Salih müvacehesinde eşkâli kestane dorusu ve kılıç damgalı bir re's beş yaşlı üç yüz gıruş kıymetli kısrak ve diğeri koyu kestane doru ve keزالik damgalı dört yaşlı ve yine üç yüz kuruş kıymetli ve diğeri Ak doru bir yaşlı yüz kuruş kıymetli bir re's erkek tay ki ceman yedi yüz elli yedi kuruş kıymetli üç re's kısrak erkek dahi müteveffa-i mezbûrdan bizlere mefruş olmuş iken bizim hisse-i muzibimize Merkûm Salih fuzuli mudahale ve bizlere vermekten iba ve imtina eder olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle bizlere edâ' ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedikleri zabt olundu.

²³⁴ Sicil varak kaydında davanın devamı yazılmamıştır yarıda kesilmiştir

²³⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 6 Şubat sene 307

Hasan ve Hüseyin ve emine ve Hatice

Merkûm Salih dahi cevabında üç re's kısırak ve taya vaz-ı yedini tâyian ikrar lakin kısırağa-ı mezkûr ile tay-ı mezkûru müteveffâ pederimiz tarihten on dört mâh mukaddem hal-i sıhhatinde kendi Hüsn-i rızasıyla mahzar-ı şuhûda bana hibe-i sahîha-i şer'îyye hibe ve teslim ve ben dahi tesellüm ve ahz ve kabul etmemle benim mal-ı mevhumum olmağla bi-hakkın vaz'-ı yed derim deyu def itmekle mezkûr Ali'den def mudde'âsını mutâbık beyyine taleb olundukda Akgöz karyesinden Hüseyin usta oğlu İbrahim ve Akgöz Karyesi'nden Salih oğlu Hacı Ahmed Mustafa ve Akgöz Karyesi'nden Molla Salih oğlu Hacı Ahmet'in Mustafa ve Kara Bıçak oğlu Ahmed ve (...) ²³⁶ Karyesinde Köse oğlu Ahmed Hoşlaydı Mehmed ve Molla Salih oğlu recep ile isbât edeceği şubatın onuncu güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 6 Şubat sene 307

Ta'yîn güne mudde'î mezbûr Hüseyin ile Hasan ve Mudde'â aleyh Salih müvacehesinde dernek karyesinden Hüseyin usta oğlu İbrahim bin Hüseyin bin Mustafa nâm kimesne li-ecli's-şehade cevabında müteveffa-i mezbûr Hacı Mehmed Efendi tarihten bir buçuk sene mukaddem iki re's kestane doru kısırağı damgalı olduğu halde kendi Hüsn-i rızasıyla hibe eyledi mezbûr Salih dahi hibe-i mezkûru kabul eyledi ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dedigi zabt olundu.

Fî 10 Şubat sene 307

Hoşlaydı olub Bartın'ın boğaz nâm mahallede Sumaklı oğlu karyesinde ikamet iden Gazalcı oğlu Mehmed bin Mehmed bin Abdullah li-ecli's-şehade cevabında müteveffa-i mezbûr hal-i hayatında iki re's ve kestane doru kısırağı damgalı olduğu halde hibe eyledi ol dahi hibe-i mezkûru kabul eyledi ben bu hususa bu vech üzere şehâdet ederim dedigi zabt olundu.

Fî 10 Şubat sene 307

Sahife 150

²³⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Mudde'î mezbûrdan şahidan-ı mezkûrdan hakkında ne diyeceği sual olundukda şahidan-ı mezkûrdan makbulmüş-şehade adamlar olduğu ikrar lakin hibe olunan kısrağı bunlar olduğu inkâr itmekle muayene olunması tarafeyne tefhîm olundu bade-muayene şahidan-ı merkumundan sual olundukda müteveffa-i mezkûrun hibe eylediği kısrağa-ı mezkûr bunlardır deyu şehâdet eyledikleri zabt olundu Hoşlaydı olub Sumaklı oğlu çiftliğinde mukim gözaltı oğlu Mehmed bin Mehmed [Parmak]

Dernek Karyesinden Hasan usta oğlu İbrahim bin Hüseyin [Mühür]

Şahidan-ı merkumanın şهادetleriyle salihin mevhûben malı olduğu hükm olunduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 10 Şubat sene 307

Sahife 151

Hüküm 88

Furunlu divanı sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Hanbel oğlu Mehmed bin Mustafa'nın veraseti sulbiye kebire kızı Fatıma ile li-ebeveyn er karındaşı oğlu Mustafa'ya munhasıra oldukdan sonra vârisun-i mezbûrûndan bint-i mezbûr Fatıma tarafından Bartın mahkeme-i şer'îyyesinden istihsal eylemiş olduğu vekâlet senedi mucibince vekâleti sabit olan karye-i mezbûr sâkinlerinden mezbûrenin zevci Hanbel oğlu damadı Subhan bin Hasan m. karye-i mezbûre sâkinlerinden Hanbel oğlu Molla İbrahim bin Ali müvacehesinde karye-i mezbûrede etrafı Molla İbrahim ve Hanbel oğlu Mustafa ve dere ve yol ile mahdûd bir bab hane ve bahçede ber-tashih-i mezkûr müvekkilem mezbûre Fatıma'ya müteveffa-i mezbûrdan hisse-i irsîye intikal eylemiş iken Merkûm Molla İbrahim müvekkilem mezbûrenin hisse-i irsîyesin fuzuli mudahale ve vaaz-ı yed eder olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle müvekkilem mezbûreye izafetle bana edâ' ve teslime kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu

Fî 11 Şubat sene 307

Merkûm Molla İbrahim 'isticvâb olundukda müteveffa-i mezbûr hal-i hayatında olduğu halde yedimde olub ibraz eyledigim bin üç yüz sekiz senesi Cemâziyel-ahirinin yirmi beşinci günü tarihli ve nahiyemiz nâ'ibi Hasan Raşit imzasıyla mumza ve

memhur ve naib-i kaza İsmail Hakkı mührüyle tasdikli bir kıt'a mubayaa hucceti mucibince bin dokuz yüz kuruş mukabilinde bana bey-i şer'î ile bey' ve temlik idüb ben dahi iştira eylediğimden ol vecihle benim mal-ı muşterâm olduğu cihetle bi-hakkın vaz'-ı yed iderim dedigi zabt olundu

Fî 11 Kanun-ı sani sene 307

Vekîl-i mezbûr Süleyman dahi cevabında müteveffa-i mezbûr (...) ²³⁷ Bey' eylediği gibi akçesini dahi ahz eylediginden müvekkilem mezbûre izafetle bana edâ' ve teslime tenbih olunmasını talebi derim dedigi bi-tekrar zabt olundu.

Fî 11 Şubat sene 307

Defi'-i mezbûrdan sıhhat halinde bey' eylediği ve meblağ-ı mezbûru bi-temama teslim eylediğine dair beyyine talep olundukda kethüda Ahmed oğlu Molla Hasan ve Derviş oğlu Ahmed ibn-i Abdullah oğlu Mehmed Ali Serdar oğlu Ali Ağa (...) ²³⁸ Oğlu Halil sipahi oğlu Molla Hasan Kör oğlu Hüseyin Ağa Köroğlu Hacı Ali çavuş bunlardan başka asla şahidi olmadığı ve bunlar ile isbât edeceği ve on beşinci Cumartesi güne getireceği tarafeyne tefhim olundu.

Fî 12 Şubat sene 307

Furunlu dîvânından sipahiler karyesinden derviş oğlu Ahmed bin Mehmed bin Hasan li-ecli'ş-şehade cevabında hal-i hayatında iken müteveffa-i mezbûr sâkin olduğu hane ve on altı bin beş yüz kuruşa bey' eylediği ve sair beyinden malumatım yokdur deyu şehâdet eylediği zabt olundu.

Sahife 152

Hüküm 89

Furunlu dîvânından Sipahiler Karyesi'nden Sipahi oğlu Molla Hüseyin bin Osman bin Osman li-ecli'ş-şehade cevabında karye-i mezbûrede vaki etrafı yol ve Çağıl oğlu Mahmud ve İbrahim ve dere ile mahdûd bir bab menziline ve bağçeli derununda olan

²³⁷ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²³⁸ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

eşya-i menkulesiniz bin beş yüz kuruşa ve sair eşyası sihâm-ı menkûle değildir ve akçesi dahi malumum değildir deyu şehâdet eyledi.

Fî 8 Mart sene 308

Başka şahidi ne güne getireceği sual olundukda tarihten sekiz güne dek getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Arız kara Köyünden Karga oğlu Halil bin Halil bin İbrahim li-ecli'ş-şehade cevabında müteveffâ Halil oğlu Mehmed hal-i hayatında etrafını bilmediğim menzil ve bahçeyi ve emlakimi bin dokuz yüz sıksan (...) ²³⁹ kuruşa bey' eyledim deyu ikrar eyledi ve akçesini bi-temamiha ahz ve kabz eyledim deyu ikrar eyledi bu ikrarına şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Fî 13 Mart sene 308

Sipahi karyesinden Abdi oğlu Mehmed Ali bin Mehmed Ali bin Abdullah cevabında müteveffâ Çağıl oğlu Mehmed karye-i mezbûrede malumul-hudud bir bab hane ve akçe ile derununda olan eşyayı bin beş yüz kuruş ve dört yüz doksan kuruşa bey' eyledim ve akçemi bi-temamiha ahz ve kabz eyledim deyu hal-i hayatında ikrar eyledi deyu ikrarına şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Sahife 153

Hüküm 90

Akpınar Karyesi sâkinelerinden iken tarihten yedi sene mukaddem vefat iden Türedi oğlu Abdullah bin Mehmed'in veraseti zevcesi Fatıma bint-i İbrahim ile sulbiye kebir kızları Hadice ve esma ve sulbiye Sağıre kızı Fatıma ve babası müteveffâ Mehmed'e munhasıra badehu Mehmed dahi vefat idüb veraseti sulbi kebir oğlu Mustafa'ya munhasıra oldukdan sonra vârisun-i mezbûrundan sahabe-i arzı hal mezbûre Hadice kendi tarafından asaleten Sağıre mezbûre Fatıma tarafından vesayetten Bartın mahkeme-i şer'iyyesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik Mekteb Mahallesi sâkinlerinden ibn-i Merkûm Mustafa ile bint-i mezbûre Esmadan müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb karye-i mezbûrede vaki etrafı Fotil

²³⁹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

oğlu Mustafa ve Türedi oğlu Halil iki tarafı yol ile mahdûd bir bab hane ve samanlane müteveffâ büyük babam Mehmed'in mülkü olup bade-vefat kendisinden mukaddem vefat iden babam Abdullah ve Abdullah'tan bizlere mevrûs olduğundan hane-i mahdûd-i mezkûrde olan hisselerimizi talep ideriz dedikleri zabt olundu.

Müteveffa büyük babasından muddeiye-i mezbûre babası müteveffâ Abdullah vefat eylediginden şeran kendilerine hisse isabet eylediği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 17 Şubat sene 307

Sahife 154

Hüküm 91

Bartın'ın Adamescid Mahallesi'nden Cuntay oğlu Mehmed bin Ahmed m. mahalle-i mezbûreden Cuntay oğlu İbrahim ve kızı Âyişe ve Hadice bint-i Ahmed müvâcehelerinde mahalle-i mezbûrede etrafı tarik-ı amm ve tarik-ı has ve Hadice ve Âyişe ve tırtıl oğlu Mahmud Efendi ile mahdûd bir kıt'a bağçe bana pederimden mefruş olup bağçe-i mezkûr yirmi seneden beri zaptımda iken şimdiki fuzuli mudahale eylediginden mudahale-i vakıasının meniyle bana edâ' ve teslim kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 17 Şubat sene 307

Mudde'â aleyh mezbûr İbrahim ile mezbûre Âyişe ve Hadice ma'an cevâblarında munâza'un fih bağçe bizim mevrûsen mal ve mülkümüz olup kendisinin isabet iden hissesini Hacı resul oğlu Hacı Hüseyin Efendiye fûruht eylediginden bi-hakkın vaz'-ı yed ve mudahale idemi dedikleri zabt olundu.

Fî 17 Şubat sene 307

Evvela vaz-ı yedi beyyineye havale olundu Sofu oğlu Ahmed ve İnce kaş oğlu Yakup ve Cin Ahmed oğlu Ahmed ve Sura Beğ oğlu Hacı Mehmed ve Furuncu oğlu Mehmed ve başka şahidim asla olmayıp bu şubat ve şubat sene 307 yirmi üçüncü pazar gününe ta'yîn olundu.

Fî 17 Şubat sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır oldukları halde Adamescid Mahallesinden Ak Mustafa oğlu Yakup bin Mustafa bin Ahmed cevabında mahalle-i mezbûrede tarik-ı amm ve yol tariki ve Cesur oğlu Mehmed ve tarik-ı amm ile mahdûd iş bu munâza'un fih yani mudde'î merkûm Mehmed vaz'-ı yed olduğunu şehâdet ederim dedigi zabt olundu

Fî 29 Şubat sene 307

Mahalle-i mezbûreden Horab oğlu Hacı Mehmed bin İbrahim bin Mehmed li-ecli'-ş-şehade cevabında munâza'un fih yani mudde'î mezbûr Mehmed vaz-ı yed olduğuna şahidiz şehâdet dahi ideriz deyu edâ'-i şahadet eyledi.

Fî 29 Şubat sene 307

Mezbûr İbrahim ve Hadice ve Ayşelerden şahidan-i merkuman haklarında ne diyeceği sual olundukda makbulmüş-şehade âdemler olduklarını tez kâr olundukda

Fî 29 Şubat sene 307

Mudde'î mezbûr Mehmed'den yigirmi sene mukaddem tefrîk idüb taht-ı tasarrufunda olduğunu beyyine taleb olundukda Adamescid Mahallesinden Cin Ahmed oğlu Ahmed bin Mustafa bin Bayrakdar Osman li-ecli'-ş-şehade cevabında malumul-hudud munâza'un fih yani bağce müteveffâ pederlerinden mevrûs olub tarihten yigirmi sene mukaddem tefrîk olup yirmi seneden beri taht-ı tasarrufunda mal ve mülkü olduğuna şahidim şehâdet dahi ederim dedigi zabt olundu

Fî 29 Şubat sene 307

Sahife 155

Mahalle-i mezkûrdan Sofu oğlu Ahmed bin Süleyman bin İbrahim nâm kimesne li-ecli'-ş-şehade cevabında etrafı malumul-hudud munâza'un fih bağce müteveffâ pederlerinden mefruş olup yirmi beş sene mukaddem kendi rızalarıyla tevzi' ve taksîm idüb ol tarihten beri mudde'î mezburun yedinde malı ve mülkü olduğuna şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Fî 19 Şubat sene 307

Mezbure Hatice'den şahidan-i merkumanın hakkında ne diyeceği sual olundukda sağır olduğundan kabul edeceği dermeyan ve âharları dahi kabul etmeyeceğini söyledi.

şahidan-i merkuman lede't-tezkiye adl ve makbulmüş-şehade oldukları beyan olunmağla mucibince şahidan-i merkumanın şهادetleriyle munâza'un fih arsa mudde'î mezbûr Mehmed'in nefsi malı olduğuna hüküm verildiği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 2 Ramazan sene 309.

Sahife 156

Hüküm 92

Bartın Hacıbekir Mahallesi sakinlerinden Çakır oğlu zevcesi Çalık Beşir oğulları kerimesi ve zatı Hanife binti Ali mahalle-i mecburdan zevcesi merhum Ahmed bin Ömer muvacehesinde iki bin üç yüz kırk kuruş kıymetli kırk üç adet gömlek ve on adet iç dizliği altı adet bütün nene şalvarı on adet çatal şalvar ve altı adet tabak çarşı ve yirmi adet yaş çarşaf ve bir adet yük yatak ve bir adet yük yorgan çarşafı ve iki top çorap yeni türlü ve on altı adet havan on altı adet on üç adet el' üç kor ve on bir adet el' bağlık ve on dört adet yazı terek bir takım tencere ve bir adet kıllı çuhan ve bir adet sota ve bir adet yağ tabağı ve bir adet peştamal ve iki adet sim tabağı ve yirmi beş adet günyağı tası ve bir adet poşu ve bir adet duvar peşkiri benim müstekillen malım mülküm olub fuzuli zabt eylediğinde mevcut ise aynen müstehlik ise kıymeti olan meblağ mezbur ile sekiz aylık nafakamın bedeli sekiz yüz kuruş bana eda ve teslim-i kibel şerden tebenni olunmak matlûbumdur dediği zabt olundu.

Fİ 19 Şubat 1307

Mezbure Hanife

Merkum Ahmed dahi isticvâb olundukta (devamı yoktur.)

Sahife 157

(boş)²⁴⁰

Sahife 158

²⁴⁰ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava yarıda kesilmiştir

Hüküm 93

Bartın Kazasının Akpınar'ın Hander Karyesi Sakinlerinden iken bundan mukaddem vefat eden Subaşı oğlu Ömer Ağa bin Abdullah'ın veraseti zevcesi Ayşe binti Mehmed ile sulbî-i Kebir oğlu Ali ve sulbiye-i Kebire kızları Ümmiye ve Fatıma ve Hatice ve Sağır ve Sulbi Sağıre kızları Ayşe ve Ümmügülsüm ve Havvalarına münhasıra olduktan sonra vârisun mezbûrundan.

Sahife 159

(boş) ²⁴¹

Sahife 160

Hüküm 94

Bartın'ın Kiriş Karyesinde Pilavcı oğlu Veis bin Halil m. karye-i mezburun katar-ı sabıkı Kendirci oğlu Mustafa bin Ahmed müvacehesinde tarihten üç sene mukaddem beş yüz yigirmi iki buçuk kuruş kıymetli bir kıt'a tezkire emaneten teslim olunup tezkirem derununda olan beş yüz yirmi iki buçuk kuruş kıymetli bir bir kıt'a koçan olmağla meblağ-ı mezbûru yahut kupon-ı mezkûru alıverilmesini talep ederim dedigi zabt olundu.

Fî 23 Şubat (...) ²⁴² Sene 307

Pilavcı oğlu Reis

Mezkûr Mustafa tezkire-i mezkûru kendisi burada olmadığından emriyle babası Pilavcı oğlu Halil'e teslim eyledigini söyledi.

Fî 23 Şubat (...) ²⁴³ Sene 307

Mezbûr Mustafa'dan emrine mutâbık beyyine mutâbık beyyine talep olundukda isbât-ı beyyineden izhar-ı acz idüb asla şahidi olmadığını beyan ve talip-i tahlîf olmağla

Sahife 161

²⁴¹ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

²⁴² Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁴³ Sicil varak kaydında ilgili kısmın silik çıkması yüzünden okunamadı

Hüküm 95

Bakkal Mahallesi sâkinlerinden iken bundan mukaddem vefat iden Timurcu Ahmed oğlu Hüseyin bin Ahmet'in veraseti zevce-i metrukesi Fatıma bint-i Mustafa ile li-ebeveyn er karındaşı Hasan'a munhasıra olduktan sonra vârisun-ı mezbûrûndan sahıbe-i arzı hal mezbûre Fatma nâm hatun kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik derun-ı arzıhalde muharrer 'ah-i Merkûm Hasan'a gönderilen üç defa davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbûreye icabet itmeyüb âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olmadığına binaen ayrıca menüsünün tarafından vekîl-i mustemirr tayiniyle gıyâben muddeiye nin celbiyle mahkemesi rüyet olunacağı ihtar olunmuş ise de yine ta'yîn olunan günde icabet itmediğinden tarafından vekîl-i mustemirr ta'yîn olunan mahkeme-i şer'îyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali müvacehesinde iş bu yedimde olmayıp ibraz eylediğim bin üç yüz iki senesi tarihli ve naib-i kaza Hafız Yahya'ya Hayri mührüyle memhur bir kıt'a izinname-i şer'îyye mucibince üç yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel ve dokuz yüz kuruş mehr-i muaccel ve iki yüz yigirmi kuruş kıymetli on adet yirmilik altunu ki ceman bin dört yüz yetmiş bir kuruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru tereke-i müteveffa-i mezbûre vaziul-yed olan 'ah-i Merkûm Hasan'a izafetle vekîl-i mustemirr mûmâ ileyh Mustafa Efendiye kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dediği zabt olundu.

Fî 24 Şubat sene 307

Zevceye-i mezbure Fatma binti Mustafa

Vekîl-i mustemirr Mustafa Efendi dahi cevabında muddeiye-i mezbûrenin iddia eylediği ve yedinde olub ibraz eylediği tarih-i mezkûru bir kıt'a izinname-i şer'îyye mucibince müvekkil-i mezbûr Hasanın murisi müteveffâ Hüseyin'in zimmetinde alacak hakkı olduğunu külliyyen inkâr eyledi.

Fî 24 Şubat sene 307

Vekil-mustemirr Mustafa Efendi

Müddeye-i mezbûreden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Bakkal Mahallesinden (...) ²⁴⁴ Mehmed ve küçük oğlu İbrahim ve Cana oğlu Ahmed ile isbât edeceği ve gelecek perşembe güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 24 Şubat sene 307

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olduğu halde Mekteb Mahallesi sâkinlerinden küçük oğlu İbrahim bin İbrahim bin Mehmed li-ecli'ş-şehade meclis-i şera hâzır olub eseril-'istişhâd cevabında muddeye-i mezbûre Fatıma bint-i Mustafa nâm hatun tarafından Bakkal Mahallesinden Timurcu oğlu Ahmed oğlu Hüseyin bin Ahmed akdi nikâh olmak üzere vekîl idüb vekîl-i mezbûr üç yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel ve dokuz yüz kuruş ve yigirmi iki kuruş kıymetli o adet yirmilik ve iki adet yirmilik altuni ki ceman bin yüz altmış iki kuruş mehr-i muaccel tesmiyesiyle akd u nikâh oldu ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Bakkal Mahallesinden imam oğlu Mehmed bin Ali bin Abdullah kendi fi'line şehâdet eylediginden redd olundu.

Sahife 162

Bakkal Mahallesinden Cana oğlu Ahmed bin Hüseyin bin İsmail li-ecli'ş-şehade cevabında iş bu muddeye-i mezbûreye müteveffa Timurcu oğlu Hüseyin üç yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel ve dokuz yüz kuruş on adet yirmilik altuni mehr-i muaccel tesmiyesiyle akd u nikâh olduğuna ben şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu

Vekîl-i mustemirr dahi cevabında tezkiyelerini taleb eyledigi zabt olundu.

Fî 29 Şubat sene 307

Şahidan-ı mezbûrân icra kılınan tezkirelerinden adil ve makbul makbul-u şehade adamları olduğu beyan olunmakla mezbure dahi talip-i tahlis olmadığı bade (...)

²⁴⁵ mucibince hukum olduğu tarafeyne tefhîm olundu.

Fi 28 Şaban sene 309.

²⁴⁴ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁴⁵ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Sahife 163

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Kalaycı Zâde Talat Efendi ibn-i Hafız Mehmed Efendi m. Meclis Mahallesi sâkinlerinden Hekim oğlu damadı Hasan Efendi ibn-i El-Hacc Ahmed müvacehesinde ba-defter-i müfredât ez-gayr-i teslim bin iki yüz yigirmi beş kuruş cihet-i karz-ı şer'iyyeden dolayı alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru bana edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumuzdur dedigi zabt olundu.

Fî 26 Şubat sene 307

Talat Efendi

Merkûm Hasan Efendi 'isticvâb olundukda cevabında mudde'î mezbûr Talat Efendiye cihet-i mezkûre den ol mikdar deynim olduğunu külliye inkâr eyledi.

Fî 26 Şubat sene 307

Hasan Efendi

Bartın'ın Derzene Nahiyesinin Ulugeçid Karyesinden Boraz oğlu kerimesi ve zâtı Şaban Kadı oğlu Eyyüb bin Emin tarifleriyle muarrefe Fatıma bint-i Mehmed m. karye-i mezbûreden Boraz oğlu Şaban bin Osman müvacehesinde beni bîkr-i balığa olduğum halde ahara tevzicime mani olduğundan mani olmamasıçün kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 27 Şubat sene 307

Mezbûr Şaban cevabında iş bu yedimde olub ibraz eyledigim bir kıt'a iziname-i şer'iyye mucibince benim tarafımdan Hacı imam oğlu Koca Mehmed mahzar-ı şuhudda vekîl ve mezbûre tarafından Karaca oğlu Ali mahzar-ı şuhûd ve vekîl olub vekîlân-ı mezbûrân vekâleti hasebiyle yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel ve üç yüz kuruş ki ceman beş yüz bir kuruş tesmiyesiyle zevce-i gayr-i medhûlun binam olduğundan ahara tevzic olunmamasına bi-hakkın mudahale iderim dedigi zabt olundu.

Fî 27 Şubat sene 307

Mezbûr Şaban'dan iddi'âsına mutâbık beyyine talep olundukda Boraz oğlu Osman ve Koca Hüseyin ile isbât edeceğini ve gelen martın dokuzuncu pazar güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Sahife 164

Hüküm 96

Fi'l-asl Giresunlu olup Bartın'ın Meclis Mahallesinde sakin Etimekçi oğlu damadı Süleyman bin Hasan m. Büyük-Sazye divanından Mezran maden? Karyesi ahalisinden Sarı Veli oğlu Osman Kapudan ibn-i Mehmed muvacehesinde on bir sene mukaddem altı yaşlı ve eşkâli siyah tüylü ve kuyruğu bir mikdar beyaz ve orta dallı ve altı yüz elli kuruş kıymetli bir re's camuş ineğimle furû'u olan malağı nısfıye üzere benimle müştereken merkum Osman camuş-ı mezkûru meblağ-ı mezbur üzerine ahara bey' idüb benim hissem olan üç yüz yigirmi beş kuruş alıverilmesini hâlâ talebi derim dedigi zabt olundu.

Fî 4 Mart sene 308

Süleyman

Merkum Osman dahi cevabında müddei mezbur Süleyman ile yigirmi sene mukaddem iki res camuş nısfıye üzere müşterek olub bir danesi kendisine ve aharı benim olmak üzere beynimizde bi'r-rızâ tefrîk idüb ol vecihle istifaya-ı hak etmemiz ile hissesine isabet iden camuşı ahz idip benim yedimde olan camuşun hakkı olmadığından kendi mülküm olduğu halde ahara bey' eyledigini tâyian ikrar müşterek hayvanı olduğunu külliye inkâr eyledi.

Fî 4 Mart sene 308

Osman

Müddei mecburdan beyyine talep olundukda asla şahidi olmadığından talip-i tahlîf olmadığını ba'de'l-icrâ muarazadan men olduğu tarafeyne tefhim olundu.

Fî 5 Mart sene 308

Sahife 165

Hüküm 97

Bartın Kazasının Sancakdar Mahallesi sâkinelerinden Furuncu oğlu Hüseyin bin İbrahim zevcesi ve zatı tarif-i şeri ile muarrefe Hatice bint-i İbrahim m. iki yüz elli kuruş mehr-i müeccel bin üç yüz kırk sekiz kuruş mehr-i muaccel ve iki yüz kuruş kıymetli bir çift mahmudiye altunu tesmiyesiyle zevc-i dâhilim iken beynimizde Hüsn-i muaşeret bulunmadığına binaen zimmetinde mutekarrir ve ma'kûd 'aleyh alacak hakkım olan meblağı mezbûrun merkum Hüseyin'in ve benim yedimde nâm-ma'lûm eşyay-ı mütenevvi bir çift iki yüz kuruş kıymetli benim olmak üzere murâfa'a-i sahîha-i şeriyye ile hal' olunduğumda ol dahi şart-ı mezkûr üzere hal'-ı mezkûru ba'de'l-kabul hukûk-ı zevciyle ve sair eşya-i mütenevviye müteallik 'âmme-i de'âvî ve kâffe-i metalaştın ibrâ ol dahi icrâ-i mezkûru kabul iderim dedikleri zabt olundu.

Fî 11 Mart sene 308

Furuncu oğlu Hüseyin [Parmak]

Fırıncı oğlu Hasan [Mühür]

Zevce-i mutalakkası Hadice

Sahife 166

Hüküm 98

Meclis Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat iden Codal oğlu Hasan bin hacı Mustafa'nın veraseti zevcesi Fatıma bint-i İbrahim ile validesi Emire Ayişe bint-i Ali ve li-ebeveyn er karındaşları Ahmed ve Ali'ye munhasıra olduktan sonra husus-ı atiyul-beyanın mahallinde ketb ve takririni ahz için kıbel-i şerden me'zûnen irsal kılınan mahkeme-i şeriyye kâtibi Hafız Hasan Efendi ibn-i İbrahim mahalle-i mezbure sâkinelerinden Çil İbrahim oğlu İbrahim'in menziline varılarak mahalle-i mezburun muhtarı Hüseyin Efendi ibn-i Osman ve İnce oğlu İbrahim bin İbrahim nam kimesneler ile akd olunan meclis-i şer-i şerif-i enverde zevce-i mezbure ve zatı tarif-i şeri ile muarrefe Fatıma bint-i İbrahim nam hatun meclis-i makud-ı mezkûrde kezalik mezbur Ali bin el-mezbur hacı Mustafa muvacehesinde bi-tav'ihî ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelam idüb muteveffay-ı mezbur zevcim Hasan zimmetinde mehr-i müeccel ve muaccelden dolayı alacak hakkım olan beş yüz bir kuruşla [11] kuruş ile mahalle-i

mezburede etrafı Ahmed Efendi ve Hasan Efendi bin İbrahim ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd bir bab hane ve bağcenin nısfında ve keزالık çarşıda etrafı Kalpakçı oğlu vereseleri ve Ahmed Efendi ve hacı Mehmed ve yol ile mahdûd bir bab dükkânın nısfından ve dernek divanında vaki malumul-hudud bir kıta tarlada ve hane derununda bulunan eşyay-ı mütenevvi-i menkulesinde benim iki bin beş yüz kuruş üzerine sulh ve ibra ol dahi sulh-i mezkûru bamde’l-kabul meblağ-ı sulh-i mezbur olan iki bin beş yüz kuruş bi-temamiha ahz ve kabz itmemle fi-ma-bad emlak ve eşya ve arazi-i mezkûrlarda benim asla ve kata alaka ve methalim kalmayıp mûmâ ileyh Ali’nin mülkü olsun dedigi zabt olundu.

Fî 12 Mart sene 308

[11] (...) ²⁴⁶ malum mehr-i muaccelden dolayı

Zevce-i mezbure Fatıma [Parmak]

İş bu sulh takriri huzurumuzda ahz olunduğu gibi mezburenin imza ve parmak işareti olduğunu tasdik ideriz.

Fî 12 Mart sene 308

Tapu kâtibi Hüseyin Efendi [Mühür]

İnce oğlu İbrahim Ağa [Mühür]

Muhtar Hacı Kadı oğlu [Mühür]

Sahife 167

Husus-ı atiyul-beyanın mahallinde ketb ve takrirlerini ahz için kıbel-i şerden me’zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer‘iyye kâtibi Mevlana altmış dört oğlu Hafız Hasan Efendi ibn-i İbrahim Bartın kasabasının Meclis Mahallesinde muteveffâ Codal oğlu El-Hacc Mustafa’nın menziline varılıp mahalle-i mezbur sakinlerinden Gulam oğlu Ahmed bin Mehmed ve Tatar oğlu damadı Abdullah bin selim ve tapu kâtibi hacı kadı zade Hüseyin Efendi ibn-i Osman nam kimesneler ile akd olunan meclis-i şer-i şerif-i enverde muteveffay-ı mezburun zevcesi ve zatı tarif-i şeri ile muarefe ibn-i Ayişe bint-i Ali nam hatun meclis-i makud-i mezkûrde keزالık sulbü oğlu Ali’nin zevcesi ve zatı

²⁴⁶ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

muarefe AyiŖe bint-i Hasan muvacehesinde bi-tavıma ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelim idüb altmıŖ kuruŖ kıymetli nısf  amaŖır leğeni ve otuz kuruŖ kıymetli nısf kazęan ve kırk kuruŖ kıymetli iki adet nuhâs kebir tencere ve yigirmi kuruŖ kıymetli bir adet el leğeni ve yigirmi kuruŖ kıymetli iki adet bakraç ve kırk kuruŖ kıymetli dört top bez ve elli kuruŖ kıymetli bir adet kutnu yelek ve bir adet kısa kutnu entari ve kırk kuruŖ kıymetli iki adet Ŗalvar ve iki adet file ve kırk kuruŖ kıymetli dört adet sahan ve yigirmi kuruŖ kıymetli on adet gömlek ve kırk kuruŖ kıymetli bir adet abaniye ve otuz kuruŖ kıymetli bir adet y k yatak ve üç adet yorgan on beŖ kuruŖ kıymetli bir adet nuhâs ibrik ve yetmiŖ beŖ kuruŖ kıymetli nısf-ı kilim ve iki yüz kuruŖ kıymetli hanemiz derununda vaki bir res nısf-ı camus ineği ve kez lık Dernek divanında bıçakçı oğlu Mustafa'da vaki iki yüz kuruŖ kıymetli nısf-ı camus ineği ki cem'an dokuz yüz doksan kuruŖa bey'-i bat-i sahih-i Ŗer'  ile bey' ve temlik ve teslim ol dahi temellük ve tesellüm ve ahz ve kabul itmekle meblağ-ı mezbur olan dokuz yüz doksan kuruŖ ahz ve kabz itmemele benim eŖya ve hayvanat-ı mezkûrelere asla ve kata alaka ve methalim kalmayıp m Ŗteriye-i mezbure AyŖe'nin m l-ı m steŖarıdır dedikte yine makud-i mezkûrde mezbure AyiŖe bint-i Ali diğer mezbure AyiŖe bint-i Hasan muvacehesinde bi-tav'ih  ikrâr-ı tâmm ve takrir-i kelim idüb semen-i mezkûr olan dokuz yüz doksan kuruŖu beni vefatıma değin beslemek Ŗartıyla hibe-i sahiha-i Ŗeriyye ile hibe ve temlik ve teslim ol dahi ber vech-i muharrer Ŗart-ı mezkûr üzere teslim ve ahz ve kabul itmekle benim meblağ-ı mezburda asla ve kata alaka ve methalim kalmayıp mezbure AyŖe'nin m l-ı mevhumu olsun dedikleri zabt olundu.

F  16 Mart sene 308

Mezbure AyiŖe bint-i Ali [Parmak]

Diğeri AyiŖe bint-i Hüseyin [Parmak]

 Ŗ bu takrir muvacehemizde ahz olunduğu gibi tasdik temhir ideriz.

F  16 Mart sene 308

Hasan Efendi [Mühür]

Gülüm oğlu [Mühür]

Sahife 168

Hüküm 99

Bartın Sancakdar Mahallesi sakinlerinden Sarı Hüseyin oğlu Mustafa bin Mustafa bin Mehmed m. Mekteb Mahallesi'nden Sarı Hüseyin oğlu talip bin el-hac Mehmed bin Mustafa muvacehesinde üzerine dava takriri kalam edü Sancakdar Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat eden Sarı Hüseyin oğlu Mehmed bin Abdullah veraseti (Davanın devamı yoktur.)

Sahife 169

Hüküm 100

Amasra nahiyesinde Kova? Divanı'ndan müfrez Oranlar karyesi sakinlerinden Serbinak oğlu kerimesi ve Himmet oğlu Hüseyin zevcesi ve zatı karyeyi mezbur sakinlerinden Gedik oğlu Mustafa bin İsmail ve Bartın'da mukim ser müstantik müteveffâ Ahmed Celaledin oğlu Mustafa bin el mezbur Ahmed celalaeddin nam muarrefler tarifden muarrefe Hatice binti İsmail nam mezbure m. Zevcim mezbur himmet oğlu hüseyin bin Ali muvacehesinde üzerine dava ve takriri kalem edup mezbur Hasan benim üç yüz elli kuruş mihr-i müeccel ve beş yüz kuruş mihri müeccel tesmiyesiyle zevcim dahlim olup merkum Hüseyin bana asla (...) ²⁴⁷ Olmadığı vazifeye-i zevceye-i icraya iktidarı olmadığı ve kendisi mecbur olduğu cihetle deftere zimmetinde mutazarrır ve maksudu aleyh olan sekiz yüz elli bir kuruştan zevci gayri medhûl baham olduğu hasebiyle dört yüz sekiz kuruştan bana edasına ve beyninizin takriz olunmasına tenbih-i şeri olunmak matlubumdur dediği zapt olundu.

2 Mayıs sene 307

Mezbure Hatice

Mezbur Hüseyin cevabında müdde-iyeyi mezburenin iddiasını külliye münker bulundu.

2 Mayıs sene 308

Sahife 170

Hüküm 101

²⁴⁷ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

(...) ²⁴⁸ dîvânından Lazlar karyesi sâkinlerinden Laz oğlu İsmail zevcesi ve zâtı karye-i mezbûreden Topal oğlu Şakir bin Musa ve Laz oğlu Feyzi bin Feyzi tarifleriyle muarrefe Zeynep bint-i Hüseyin nâm hatun m. zevci mezbûr İsmail bin Hasan müvacehesinde bi-tav'ihâ ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelim idüb mezbûr İsmail benim yüz bir kuruş mehr-i müeccel ve beyinlerimizde malum mehr-i muaccel tesmiyesiyle zevci dâhilim iken beynimizde Hüsn-i muaşeret olmadığına binaen zimmetinde mutekarrir ve makudun aleyh mehr-i müeccel ve muaccel alacak hakkım olan meblağ-ı mezbûr ve nısfına 'iddet-i muayenem kendi üzerime olmak üzere hal' olduğumda ol dahi hal'-i mezkûru kabul eyledim dedikleri zabt olundu.

Fî 27 Mayıs sene 308

Laz oğlu İsmail [Parmak]

Zeynep bint-i Hasan [Parmak]

Sahife 171

Hüküm 102

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Sarı Hüseyin oğlu Mustafa bin Mustafa bin Mehmed m. mübaşir Efendi bin Mehmed Ağa müvacehesinde bi-tav'ihâ üzerine dava ve takrir-i kelim idüb kaza-i mezburun Sancakdar Mahallesi'nden iken bundan akdem vefat iden Sarı Hüseyin oğlu Mehmed'in veraseti sulbi oğulları Ali ve Hüseyin ve Mustafa'ya munhasıra badehu ibn-i Merkûm Mustafa vefat idüb veraseti munhasıra olub müteveffa-i mezburun babası ismi Mustafa ve dedesi ismi Mehmed Vâlidisi ismi Hatice bint-i Hüseyin ve Maskat-ı re's mezkûr Sancakdar Mahallesi olub müteveffa-i mezburun veraseti zevcesi Hatice li-ebeveyn er karındaşım Mehmed ile bana munhasıra (11) müteveffa-i mezburun Merkûm Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iyyeden alacak hakkı olan bin kuruş kablel-ahz vel-istifa vefat itmekle meblağ-ı mezbûrdan bi'l-farîzati'ş-şer'îyye hisseme isabet ideni bana edâ' ve teslim etmesi için Merkûm Mehmed Efendiye kıbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu. *(11) Merkûm Mehmed'in dahi Merkûm vefatına mebni veraseti zevcesi Duda bint-i Abdullah ile oğulları Osman ve munhasır olub (sonradan ekleme)*

²⁴⁸ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 3 Mayıs sene 308

İbn-i Merkûm Mustafa

Merkûm Mehmed Efendi cevabında cihet-i mezkûre ol mikdar ğuruş deynim olduğunu tâyian ikrar lakin veraset mudde'âsını külliye inkâr eyledi.

Fî 3 Mayıs sene 308

Mudde'î mezbûrdan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Sancakdar Mahallesinden Kûlahçı oğlu Hacı Mehmed bin Ahmed bin Abdullah (...) ²⁴⁹ Oğlu Mehmed vefat idüb veraseti oğulları hüseyin ve Ali ve Mustafa munhasıra badehu ibn-i Merkûm Hüseyin dahi vefat idüb veraseti oğlu Meclis Mahallesinden Âşık Ömer oğlu Mustafa bin Ömer bin Mustafa nâm li-ecli'ş-şehade cevabında vech-i şer'î üzere şehâdet eylediği zabt olundu Kûlahçı oğlu Hacı Mehmed bin Ahmed bin Abdullah nâm kimesne li-ecli'ş-şehade cevabında vech-i şer'î üzere edâ'-i şehadet-i şer'îyye eyledi tezkiyelerine havale olundu.

Fî 13 ağustos sene 308

Sahife 172

Bartın Sancakdar Mahallesi sakinlerinden Sarı Hüseyinoğlu Mustafa bin Mustafa bin Mehmet m.. mübaşır Mehmed Efendi ibni Mehmet Efendi muvacehesinde bi taiha ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelam idüb Sancakdar Mahallesi Sakinlerinden iken bundan akdem vefat eden Sarı Hüseyinoğlu Mehmed benim ebeveyn er karındaşım olub müteveffayı mezburun babası ismi Mustafa dedesi ismi Mehmed validesi ismi Hatice binti Hasan ve (...) ²⁵⁰ Mezkûr Sancakdar Mahallesi olub.(...) ²⁵¹

Sahife 173

(boş) ²⁵²

Sahife 174

Hüküm 103

²⁴⁹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁵⁰ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁵¹ Sicil varak kaydında dava yarıda bırakılmıştır

²⁵² Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılmıştır

Hamidiye kazasının Perşembe nahiyesinin Balkur karyesinden olub Bartın kazasının Kadı karyesinde mağfiretten ikamet etmekte olan Mendan Mazı oğlu Abdullah çavuş bin Ömer nâm kimesne Adamescid Mahallesi sâkinlerinden Beşe Zâde damadı Hasan Beğ bin Ali (11) müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb eşkâli (...) ²⁵³ Kırk iki yaşında ve sol tarafında (...) ²⁵⁴ Damgalı ve iki yüz kuruş kıymetli kendi hayvanımın zürriyetinden doğma ve yetişme (11) karındaşım ile müşterek malım olub meramızda ra'y olunmakta iken üç yüz dokuz senesi ramazan-ı şerifinin yigirmi beşinci günü zayi olub taharri eylemekte iken merkûm Hasan Beğ yedinde bulmamla bana edâ' ve teslim kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 14 Mayıs sene 308

Mendan Kadı oğlu Abdullah

(11) *Beytül-mal memuru El-Hacc Hasan Efendi ibn-i Velîyüddin Efendi hâzır olduğu halde*

Merkûm Hasan Beğ cevabında tarif ve tavsif olunan hayvan el-yevmi yedinde olduğunu tâyan ikrar lakin hayvan-ı mezkûr kendi malımın zürriyetinden olub tarihten bir sene mukaddem Çakır divanı ve Tereke divanlarından zayi olub taharri eylemekte iken iş bu üç yüz dokuz senesi Şevvâl-i Şeridinin on beşinci günü zabıt nezaretinde bulmamızla hayvan-ı mezkûru bizlere edâ' ve teslim eylediginden bi-hakkın vaz'-ı yed iderim dedigi zabt olundu.

Fî 14 Mayıs sene 308

Hasan Beğ

Memur-ı mûmâ ileyh El-Hacc Hasan Efendi dahi cevabında tarif ve tavsif olunan hayvan yâve olarak Beytül-mal namına vazıul-yed idüğü zabt olundu.

Fî 14 Mayıs sene 308

²⁵³ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁵⁴ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Mudde'î mezkûr Abdullah çavuştan beyyine taleb olundukda nahiye-i mezburun karye-i mezbûreden Fettah Efendi oğlu Arif Kara Mahmud oğlu Yusuf Odabaşı oğlu Hacı Ali Osman Odabaşı oğlu Ali Kara Kollukçu oğlu Hüseyin Fettah Efendi oğlu Abdurrahman Fettah Efendi oğlu Hacı Süleyman Fettah Efendi oğlu Molla Şakir Fettah Efendi oğlu Hacı Süleyman Molla Şakir (...) ²⁵⁵ Oğlu Şaban ile isbât edeceği ve başka şahidi olmadığı beyan ve gelecek Cumartesi güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 14 Mayıs sene 308

Ta'yîn olunan günde tarafeyn hâzır olduğu halde Mudde'î aleyh Hasan Beğ cevabında munâza'un fih kısarak ve sirkat davasından tevellüd eylediğine binaen mahkeme-i nizamiyeye havalesini ve hayvan-ı mezkûre müşteriki olduğu cihetle bir karar verilmesini talep derim dedigi zabt olundu.

Fî 16 Mayıs sene 308

Sahife 175

Mudde'î mezbûr Abdullahdan sual olundukda iş bu muhâkeme mahkeme-i şer'iyeden havale olunub ol vecihle şeran ruyetini ve ve şahitlerimin istimâ'ını talebi derim dedigi zabt olundu.

Fî 16 Mayıs sene 308

Sahife 176

Hüküm 104

Bartın kasabasının Adamescid Mahallesi ahalisinden Hacı oğlu Molla Mehmed bin İsmail ve Müslim oğlu Arif bin İbrahim ve Kollukçu oğlu Ali bin Hüseyin m. mahalle-i mezbûr ahalisinden Kollukçu oğlu Halil bin Hüseyin müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim iderler ki mezbûr Adamescid Mahallesinde etrafı damadı Ali Kapudan ve Çakır usta ve dere ve tarik-ı amm ile mahdûd bir bab debbağ hanenin rub hissesi yedimde olub ibraz eyledigim bin iki yüz seksen yedi senesinin ve ramazan-ı şerifinin on yedinci günü tarihli ve naib-i kaza Mahmud Zühdü imza ve mührüyle memhur bir

²⁵⁵ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

kıt'a hüccet-i şer'îyye mucibince mahalle-i mezbûreden Göde Hacı oğlu Hacı Hüseyin bin El-Hacc Mehmed nâm kimesneden seviyen bin kuruş bedel-i medfû' üzerine iştirâ idüb ol tarihten bu yana değin taht-ı tasarrufumuzda mülkümüz odluğu halde Merkûm Halil fuzuli müdahale ider olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle bizlere edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumuzdur dedikleri zabt olundu

Fî 1 Haziran sene 308

Hacı oğlu Molla Mehmed [Parmak]

Ve müslim oğlu arif [Mühür]

Kollukçu oğlu Ali [Mühür]

Mezbur Halil dahi cevabında mahalle-i mezbûrede etrafı sâlifü'z-zikr malumul-hudud bir bab debbağ hanenin rub hissesini yedinde olub ibraz eylediği bin iki yüz sıksan bir senesi Zi'l-Hicce-i Şerifinin yigirmi dokuzuncu günü tarihli ve naib-i kaza Yahya Efendi imza ve mührüyle mahtûm bir kıt'a hüccet-i şer'îyye mucibince Koca yeniçeri oğlu Ömer bin Mehmed Yigirmi beş oğlu Ali bin Mehmed'den dokuz yüz beş kuruş sair müşterekleriyle ma'an iştirâ idüb mûmâ ileyh Ömer Ağa dahi tapu kaydı mucibince müşterekleriyle ma'an iki bin beş yüz kuruşa iştirâ eylediginden ve mal-ı müşterası olduğunu bi-hakkın vaz'-ı yed ve mudahale iderim dedigi zabt olundu.

Fî 1 Haziran sene 308

Kollukçu oğlu Halil [Mühür]

Fetva-i Şerife murâfa'a olunmak icâb eylediginden gelecek perşembe güne ta'yîn kılındığı tarafeyne tefhîm kılındı.

Fî 1 Haziran sene 308

Sahife 177

(boş)²⁵⁶

Sahife 178

Hüküm 105

²⁵⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

Bartın'ın Gölpazarı Nahiyesi 'nin Sazye Karyesi 'nin Çekerek Karyesi'nden Çekerek oğlu nâm-ı diger Kamalı oğlu Salih bin Hasan m. Beytül-mal memuru rifatlü El-Hacc Hasan Efendi ibn-i Veliyüddin müvacehesinde şirâ'en mutasarrıf olduğum eşkâli el dorusu ve alnı çıkar ve kış bacakları sakar ve sol kulağı yırtık ve kulaklarının arkası bir mikdar beyaz ve bir buçuk yaşında ve iki yüz kuruş kıymetli bir re's erkek tayım karyemizin merasında ra'y olunmakta iken kazaen zayi olub taharri eylemekte iken yâve namıyla olarak mûmâ ileyh Hacı Hasan Efendi vaz'-ı yed ve mudahale eder olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle bana edâ' ve teslime kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 1 Haziran sene 308

Karye-i mezbûrdan Çekirge? Oğlu nâm-ı diger Kamalı oğlu Salih bin Hüseyin

Mezbûr Hacı Hüseyin Efendi dahi cevabında tarif ve tavsif olunan bir re's erkek taya vaz-ı yedini ikrar lakin mudde'î mezburun şirâ'en malı olduğunu külliyyen inkâr eyledi

Fî 1 Haziran sene 308

Mudde'î mezbûrdan beyyine taleb olundukda İhsaniye karyesinden Muhacir Hurşid ve Sarı Mehmed ve karye-i mezkureden Kahramanoğlu Osman ve Yusuf ve Salih Mustafa ve karındaşı Mehmed ve Kara Emin oğlu Süleyman ve Kavas oğlu Mustafa ve karındaşı Ali ve Hoca İbrahim ve bunlardan başka şahidi olmadığı beyan ve şâhidândan Merkûm şeker oğlu Hurşit bin Osman bin şeker li-ecli's-şehade cevabında eşkâli al dorusu ve kırç bacağı beyaz ve kulağı bir mikdar yırtık ve kulağı arkası bir mikdar beyaz erkek tay mudde'î mezburun mâl-ı müsteşarıdır deyu edâ'-i şehâdet eyledi.

Fî 1 Haziran sene 308

Mezbûr İhsaniye karyesinden Osman oğlu Mehmed bin Osman Abdullah nâm kimesne cevabında eşkâli doru ve alnı sakar ve arka bacağı beyaz yine ol kadar fark edemiyorum dedigi zabt olundu.

Dîvân-ı mezkûrun karye-i mezkûrun Kahraman oğlu Yusuf bin Ömer bin Abdullah nâm kimesne li-ecli'ş-şehade cevabında alnı sakar alt dudağı (...)²⁵⁷ Ve al dorusu erkek tay ve kulağı sol tarafından bir mikdar yırtık ve ayağı sakar tay mudde'î mezburun şirâ'en malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Karye-i mezbûreden Salih oğlu Mehmed bin Ali bin Abdullah nâm kimesne li-ecli'ş-şehade cevabında mezbûr Yusuf'un şehadeti merkezinde şehâdet eyledi.

Fî 8 Haziran sene 308

Tezkiyelerine havale olundu.

Fî 8 Haziran sene 308.

Sahife 179

Hüküm 106

Bartın'ın Kurucaşile dîvânından müfrez? Hacı karyesi sâkinlerinden iken tarihten on yedi sene mukaddem vefat iden Hacı oğlu Ali bin Ahmet'in veraseti zevcesi Fatıma bint-i Abdullah ile sulbiye kızı Âyişe ve li-eb er karındaşı Mehmed ve kız karındaşları Âyişe ve Fatıma'ya munhasıra oldukdan sonra vârisun-i mezbûrûndan bint-i mezbûre Âyişe tarafından ba-hüccet-i şer'îyye vekili bulunan karye-i mezbûrdan kâfım pederi Hacı oğlu Ahmed bin Mustafa m. tereke-i müteveffaya vaz'-ı yed iden karye-i mezbûreden oğlu Ahmed müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb karye-i mezbûrede etrafı Osman ve yol ve tarla ve Hacı oğlu Mehmed ile mahdûd bir bab hane ve bağçe ve bir re's iki yüz kuruş kıymetli fûruht eyledigi karasığır öküzü ve altmış kuruş kıymetli bir adet nuhâs taba? Ve altmış kuruş kıymetli marangoz takımı ve otuz kuruş kıymetli bir adet bıçkı ve otuz kuruş kıymetli bir adet çıkırık ve bir adet otuz kuruş kıymetli (...) ²⁵⁸Zincir yirmi kuruş kıymetli ve bir adet sandık kıymetli ve on beş kuruş kıymetli bir adet sandık ve on beş kuruş kıymetli yigirmi yedi top bez ve bir adet kutnu yelek ve iki kile hinta ve bir bab anbar ve bir bab nısf-ı saman hanenin nısfı müvekkilem mezbûre Ayşe'ye irsen intikal eylemiş iken Merkûm Mehmed fuzuli

²⁵⁷ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁵⁸ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

mudahale ider eylediginden nısfı alıverilmesini bil-vekale talebi derim dedigi zabt olundu.

Fî 11 Haziran sene 308

Vekîl-i mezbûr Ahmed

Mezbûr Mehmed dahi cevabında Ayşe'nin vekîl Ahmed Ağa'nın davasına karşı cevabım şudur. Dava ittiği emlak ve bostan el-yevmi müstakillen bendeniz vaz'-ı yed ediyorum esyâb-ı temellük hakkında badehu ifademi arz itmek üzere mezbûrenin vekili evvel-i emirde veraseti isbât eylesin dedigi zabt olundu.

Fî 11 Haziran sene 308

Mudde'â aleyh Hacı oğlu Mehmed

Sahife 180

Hüküm 107

Bartın kazası Kümesler Karyesi sâkinelerinden ve zatı muarefe Fatıma bint-i İbrahim m. Odacı Halil muvacehesinde birinci Nizamiye Ordusunda dördüncü alayda ikinci taburda ikinci bölümde iken tarihten mukaddem vefat iden Kabakçı oğlu İbrahim bin Hasan benim zevc-i dâhilim olub muteveffay-ı mezburun veraseti benimle gaib-i anil-meclis sulbü oğlum Ali ve sulbiye kızım Ümmügülsüm ve validesi Fatıma bint-i Mehmed'e munhasıra muteveffay-ı mezburun babası ismi Hasan ve dedesi ismi Abdullah ve validesi ismi Fatıma bint-i Mehmed ve Maskat-ı re'sleri mezkûr Kümesler karyesi olub muteveffay-ı mezburun merkum Halil zimmetinde cihet-i karz-ı şeriyyeden alacak hakkı olan beş kuruş kablel-ahz vel-istifa vefat itmekle meblağ-ı mezbure bizlere alıverilmesini talebi deriz.

Fî 15 Haziran sene 308

Mezbur Halil dahi cevabında muteveffay-ı mezbure cihet-i mefkûrelerden ol mikdar deynim olduğunu tâyian ikrar lakin veraset mudde'âsını külliye inkâr itmekle müddei mezbûrden beyyine talep olundukda karye-i mezbûrden (...) ²⁵⁹ Oğlu Yakup (...) ²⁶⁰ Bin

²⁵⁹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁶⁰ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Abdullah Ömer Usta oğlu Ali bin Ahmed bin Mustafa nam kimseler li-ecli'ş-şehade cevâblarında vech-i şeri üzere şehadet eylediler.

Fî 2 zil-hiççe sene 309

Sahife 181

Hüküm 108

Amasra nahiyesinin Orta kümes divanından Esenler karye sakinlerinden Küçük Veli oğlu İsmail bin Veli m. Odacı Halil bin Halil muvacehesinde (silik)²⁶¹ iken bundan akdem vefat iden Küçük Veli oğlu Ali bin İsmail benim sulbi oğlum olup muteveffay-ı mezburun veraseti benim ile gaibe-i ani'l-meclis Ahmed ve bint-i Emine'ye munhasıra olup muteveffay-ı mezburun merkum Halil zimmetinde alacak hakkı olan yüz kuruşu kablel-ahz vel-istifa vefat itmekle meblağ-ı mezburun alıverilmesini talep ederim dedigi zabt olundu.

Fî 15 Haziran sene 308

Merkum Halil cevabında cihet-i mezkureden ol mikdar deynim olduğunu tâyian ikrar lakin veraset mudde'âsını inkâr itmekle müddei mecburdan iddiasına mutabık beyyine talep olundukda (silik)²⁶² Kara imam oğlu Halil bin Hüseyin bin Ahmed ve oğlu Eyyüb bin Ahmed bin Eyyüb nam kimesneler vech-i şeri üzere eday-ı şehadet eylediler.

Fî 15 Haziran sene 308

Sahife 182

Anasıl Bartın Kasabasının Mektep Mahallesi Sakinlerinden olup Kastamonu Vilayeti celilerinde ikamet eden Laz oğlu Mustafa bin Halil tarafından vilayeti mezburenin istinaf hukuk kısmındaki istihsal itmiş olduğu 1309 Senesi şevvali mükerrerinin yedinci günü tarihli dört numaralı bir kıt-a hüccet-i şeriyye mucibince vekâleti sabit olan vilayet-i mezburenin Cebrail Mahallesi Sakinlerinden Mahzar zade Hafız Hüseyin Efendi İbn-i Mehmed Kasabayı mezkurede Bidayet Mahkemesinde mun'akid Meclis-i

²⁶¹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁶² Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

şer-i şerif-i Enver'de mezkûr Mektep Mahallesi sakinlerinden Laz oğlu Osman ve Laz oğlu Ahmed Efendi muvacehelerinde üzerlerine davaya-ı ve takrir-i kelam idüb.

[gerisi yoktur]

Sahife 183

(boş) ²⁶³

Sahife 184

(boş)

Sahife 185

Hüküm 109

Bartın Mektep Mahallesinden Cemil oğlu İbrahim bin Mustafa'dan Ali m. mübaşir Mehmed Efendi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb mezbûr Mektep Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat idüb validem Emine'nin Sipahiler karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Cemil oğlu Abdullah'ın veraseti sulbi oğulları Ali ve İbrahim'e munhasıra badehu ibn-i Merkûm İbrahim dahi fevt olub veraseti sulbiye kızları emine ve Hadice ile li-ebeveyn er karındaşı Osman'a munhasıra badehu Merkûm Osman dahi vefat idüb veraseti zevcesi Havva Oğlu Mustafa'ya munhasıra badehu Merkûm Mustafa dahi vefat idüb veraseti zevcesi Âyişe ile oğlu Osman'a munhasıra badehu bint-i mezbûre Emine dahi vefat idüb veraseti benimle li-ebeveyn er karındaşım (...) ²⁶⁴ munhasıra olub müteveffiyeye-i mezbûre validem Emine'nin mezbur Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iyyeden iki yüz kuruş alacak hakkı olub kablel-ahz vel-istifa vefat itmekle meblağ-ı mezbûru bize alı verilmesi bil-verase taleb ve dava iderim dedigi zabt olundu.

Fî 17 Haziran sene 308

İbn-i Merkûm İbrahim

²⁶³ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam etmiştir

²⁶⁴ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Merkûm Mehmed Efendi cevabında müteveffîye-i mezbureye cihet-i mezkûre den ol mikdar kuruş deynim olduğunu tâyan ikrar lakin veraset mudde'âsını külliyyen inkâr eyledi.

Fî 17 Haziran sene 308

Mehmed Efendi

İddiasına mutâbık beyyine taleb olundukda Furunlu dîvânından Molla oğlu Mehmed bin Ahmed bin Abdullah li-ecli'ş-şehade meclis-i şera haziran olub eseril-'istişhâd cevabında iş bu hazır-ı bil-meclis bint-i mezbûre Emine'nin oğlu (silik) bu vech üzere eday-i şehadet eyledi.

Sipahiler karyesinden Abdi oğlu Mehmed Ali ibn-i Mehmed Ali ibn-i Abdi vech-i şer'î üzere şehâdet eyledi.

Mehmed Ali

Sahife 186

Hüküm 110

Bartın Kazasının Mekteb Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Laz oğlu Halil bin Abdullah bin Abdullah'ın veraseti oğulları İbrahim ve Osman ve Ali ve Mustafa ve kızları Rukiye ve Haticelere munhasıra badehu kablel-kısma ibn-i Merkûm İbrahim vefat idüb veraseti zevce-i mekruha-i metrukesi Fatıma ile oğulları Ahmed ve Hasan'a munhasıra badehu kablel-kısma mezbûre Hadice hatun vefat idüb zevce-i metrukesi Hüseyin ile sağır-ı kebir oğlu Tosun ve sulbiye kebir kızı Fatıma'ya munhasıra badehu kablel-kısma bint-i mezbûre Rukiye hatun dahi vefat idüb veraseti sulbi kebir oğlu Ahmed ile sulbiye kebir kızı Hadice'ye munhasıra oldukdan sonra vârisun-i mezbûrûndan ibn-i Merkûm Mustafa tarafından bin üç yüz dokuz senesi şevvalil-mükerreminin yedinci günü tarihli ve dört numaralı ve Kastamonu istinaf hukuk (...)²⁶⁵ Kısmı faizin imzalı bir kıt'a hüccet-i şer'îyye mucibince vekâleti sabit ve sübutuna hükmi-i şer'î lâhık olan ve mezkûr Kastamonu vilâyet-i celilesi'nin Cebrail Mahallesinden Mahzar Zâde ve Hafız Hüseyin Efendi ibn-i Hafız Mehmed Efendi

²⁶⁵ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

kaza-i mezbûr bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik mezkûr Mekteb Mahallesi sâkinlerinden Laz oğulları Osman ve Ahmed müvâcehelerinde üzerlerine dava ve takrir-i kelim idüb Bartın'ın Mekteb Mahallesinde vaki tarafları Çongur oğlu ve Mehmed usta ve tarik-ı amm ile mahdûd bir bab hane ve bağçe el-yevmi zi'l-yed bulunan Laz oğlu Osman ve karındaşı müteveffa-i mezbûr Emrullah'ın oğulları Ahmed ve Hasan ve valideleri Fatıma ve diğeri mahalle-i mezbûrede vaki Merkûm Çongur oğlu Çakır ve yeniçeri oğlu Abdullah ve tarik-ı amm ile mahdûd bağçe müvekkilimin pederinin müstekillen tahtı tasarrufunda olup bade vefat müvekkilimin hisse-i irsîyesin tarif itmeksizin müvekkilken Kastamonu olduğu hasebiyle hissesinin Paşa Mehmed oğlu Hacı Hasan Ağaya Bey-i fasitle satılıp şimdi ise Merkûm Osman ve Ahmed ve Hasan ve Vâlidese Fatıma vazıul-yed bulunduklarından

Sahife 188

Müvekkilim Mustafa Kastamonu'da iken tapu memuruna mahalle muhtarı ihtiyar meclisi tarafından bunlardan ma-ada varisi yokdur deyu ihbar etmeleri üzerine hilâf-ı vaki kayd olunmuş Merkûm Osman ve diğerleri müvekkilim Mustafa'yı karındaşları olduğunu ikrar ittiklerinden ve müvekkilim otuz senedir Kastamonu vilayetinde ikamet itmekte olduğundan buraya gelememesi mürur-ı zaman vaki olamayacağından her ne kadar üç yüz sekiz senesi ramazan-ı şerifinde gelip Bartın mahkemesine bil-istida li-celil-hasme Kastamonu'da bendelerini vekil ta'yîn idüb müvekkilimin hisse-i irsîyesiniz bi'l-ifrâz müvekkilim mûmâ ileyh mustafaya izafetle bana teslim olunmasını talebi derim dedigi zabt olundu.

Fî 17 Haziran sene 308

Vekil-i mezbûr Mahzar Zâde Hafız Hasan Efendi [Mühür]

Bundan kırk sene mukaddem pederim Laz oğlu halilin vukû'-ı vefatıyla veraseti oğulları İbrahim Ali ve Mustafa ve bana ve kızları Hadice ve Rukiye'ye munhasıra olub hissedârân muhtar ve ihtiyarlara ve sair marifetiyle hisse-i irsiyetlerini kâmilten aldıklarından mezkûr hane ile ihtifalindeki bağçe Merkûm İbrahim ile benim üzerimize terk eylediklerinden bi-hakkın vaz'-ı yed iderim dedigi zabt olundu.

Laz oğlu Osman [Parmak]

Laz oğlu Ahmed Efendi [Mühür]

Mezbûr Osman'dan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Mekteb Mahallesinden Çongur Çakır ve Burucu oğlu Ali Beğ ve Yeniçeri oğlu Ömer Ağa ile isbât edeceğini ve başka asla şahidi olmadığını Temmuzun on sekizinci güne getireceği tarafeyne tefhîm olundu.

Fî 16 Temmuz sene 308

Sahife 189

Tayin olunan günden tarafeyn-i hazır oldukları halde ispatı yeniden işar-ı acz idüb Yalnız Ahmed Efendi tapuca isbât edeceğini beyan eyledi.

7 Muharrem Sene 1310.

Talik olduğu tarafına tevhim kılındı. 7 Muharrem Sene 1310 tayin olunan günde müddei Hafız Efendi müvekkili Mustafa ile hazır olmuş ise de mezbur Osman ve Ahmed ve zevcesi icabet eylemediklerinden yemin hakkı baki kalmak üzere hükm verildiği tefhim kılındı.

Fi 16 Muharrem Sene 1310.

Sahife 190

(boş)²⁶⁶

Sahife 191

Hüküm 111

Ulugeçid Divanı sâkinlerinden Kahraman oğlu Mehmed zevcesi ve Ahmed oğlu Süleyman kerimesi ve zevcesi zatı tarif-i şeri ile muarefe Fatıma bint-i Süleyman m. hatun Bartın bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şerif-i enverde keزالik divan-ı mezkûr hatibi imam oğlu Molla Hasan bin Ahmed muvacesinde üç yüz üç senesi ismine Kur'a isabet ile silk-i celî-i askerîye dahâlet idüb Basra vilâyetinde askerlik hizmetiyle müstahdem iken zevcim merkum Mehmed'in vefat ittiğini istim' idüb ahara tezvîc ve tenbîh olunmak murad ider isem de merkum molla Hüseyin ahara

²⁶⁶ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

tenbîh ve tezmime mâni‘ olduğundan mudâhale itmemesi için tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Mezbure Fatıma bint-i Süleyman

Merkûm molla Hüseyin cevabında merkum Kahraman oğlu Mehmed’in zevcesi olduğunu tâyan ikrar lakin vefat ettiğini külliye inkâr eyledi.

Fî 17 Haziran sene 1308

Merkum molla Hasan

Müddeiyeydin iddiasına mutabık beyyine taleb olundukda Âlem ağaç karyesinden Göcü oğlu İsmail bin Veysi bin İsmail li-ecli’s-şehade meclis-i şera hazır olub eseril-istişhad cevabında merkum Mehmed taburda vefat ittiğini istim‘ eyledigini şehadet eyledi.

Karasu karyesinden Topçu oğlu Ali bin Tahir bin molla Abdullah merkum ismailin ifadesi merkezinde eday-i şehadet eyledi.

Fî 17 Haziran sene 1308

Sahife 192

(boş) ²⁶⁷

Sahife 193

Hüküm 112

Bartın’ın Hristiyan Mahallesi sâkinlerinden ve Devlet-i Aliye tebaasının Rum milletinden Dran oğlu Yordan velet-i Dimitri m. mahalle-i mezbûreden ve millet-i merkumeden Diran oğulları Dmitri ve Panalut veledân-ı Yorgi müvâcehelerinde müteveffa-i mezbûr Yorgi ber-hayat iken mahalle-i mezbûrede malumul-hudud bir kıt’a arsayı bin sekiz yüz kuruş bedel mukabilinde bey‘ ve muâmele-i nizamiyeden icra ve bedel-i mezkureden bey‘ yüz yetmiş kuruşa def ve teslim baki altı yüz doksan beş kuruş el-yevmi müteveffa-i mezburda alacak hakkım olub tereke-i müteveffaya vaz’-ı yed olan merkuman Dimitri ve Panalut nâm kimesnelerden meblağ-ı mezbûr

²⁶⁷ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

olan altı yüz doksan beş kuruşu alıverilmesini hâlen talep ve dava iderim dedigi zabt olundu.

Fî 9 Muharrem'le-haram sene 1310

Dıran oğlu Yordan velet-i Dimitri

Merkuman Dmitri ve Panalut cevâblarında müteveffa-i mezbûr pederimiz Yorgi hâl-i hayatında bir kıt'a arsayı bin sekiz yüz kuruş bedel mukabilinde sıra' eyledigini ve tereke-i mezbûreye vaz-ı yedini tâyian her birleri ikrar lakin arsa-i mezkûre den mutebâkî altı yüz doksan beş kuruş alacak hakkı kaldığını külliye inkâr ve meblağ-ı mezbûreden yedinde bir sened var ise ibraz eylesin dedikleri zabt olundu.

Fî 9 muharremi-haram sene 1310

Dimitri

Panalut

Mudde'î mezbûrdan iddi'âsına mutâbık beyyine talep olundukda Lazari oğlu Anınki Lazari ve Bristol ve Lazari oğlu İstor ve bunlardan başka asla şahidi olmadığı ve gelen şehir-i Ağustosun birinci Cumartesi güne getireceği tarafeyne tefhîm kılındı.

Fî 22 Temmuz sene 308

İsbât-ı beyyineden izhar-ı acz idüb asla şahidi olmadığı ve talip-i tahlif olmağla (dava yarım bırakılmıştır.)

Sahife 194

Hüküm 113

(11) zürriyetimden doğma ve yetişme malı olub

Cide kazasının Kalkat Karyesi'nden Çakır Mehmed oğlu Hasan bin Mehmed m. Bartın kazası mal müdürü El-Hacc Hüseyin Efendi ibn-i Velîyüddin Efendi müvacehesinde eşkâli siyah tüylü ve bacakları sakar (...) ²⁶⁸ Beş yaşlı ve kuyruğu ucu bir mikdar beyaz dallı (...) ²⁶⁹ Hayvanın sol tarafında üç adet burğu alameti ve beş yüz

²⁶⁸ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁶⁹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

kuruş kıymetli bir re's erkek malağım (11) karyemizin merasından zayı olup taharri eylemekte iken yâve namıyla bil-emanе vaz'-ı yed ve mudahale ider olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle bana edâ' ve teslim kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur deyu dava eylediği zabt olundu.

Fî 1 ağustos sene 308

Mezbûr Hacı Hasan Efendi bil-emanе vaz'-ı yedini tâyan ikrar lakin kendi zürriyetinden doğma malı idüğünü külliye inkâr itmekle Cide kazasının Gideros nahiyesi 'nin Köse Karyesi'nden Abbas oğlu Hasan bin Yahya Mehmed li-ecli'-ş-şehade cevabında vech-i şer'î üzere şehâdet eyledi.

Fî 1 ağustos sene 308

Karye-i mezkureden Bekir oğlu Yakup bin İsmail bin İsmail li-ecli'-ş-şehade cevabında iki kulağı kesik tarif ve tavsif olunan malak müddeinin olduğuna şehâdet iderim dediği zabt olundu.

Fî 1 ağustos sene 1308

Ve müdür Efendi dahi cevabında şehadetlerinde kâtib olmadığına talip-i tahlîf olduğuna ve tezkiyelerine talep eyledi.

Sahife 99 a

(11) veraseti benimle sulbü sağır oğlu

(11) Merkûm Süleyman beş yüz bir ğuruş mehr-i müeccel ve muaccel tesmiyesiyle zevc-i medhûlun binam iken

Bartın kazasında Kiriş Karyesi sâkinelerinden Kendirci oğlu Süleyman zevcesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Havva bint-i Ahmed m. mahkeme mübaşiri Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Ağa müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb (11) üç yüz iki senesi ismine kura isabetle silk-i celil-i askeriye dehalet idüb Der-Sadet-'den askerlik hizmetiyle mükellef iken nâ-mizâc olup tersane hasta-hanesinde (11) vefat iderek ben ise ahara tezvir ve tenbîh olunmak Murad ider isem de Merkûm Mehmed Efendi mani

olmakta olduğundan müdahalesinin Men'i ve mehr-i müeccel ve muaccelimin dahi bana aliverilmesini hâlen talep iderim dedigi zabt olundu

Fî 22 Temmuz sene 308

Mezbure Havva

Merkûm Mehmed Efendi ol mikdar deynim olduğunu tâyan ikrar

Merkûm Mehmed Efendi cevabında müteveffa-i mezburun hasta-hâne-i mezkurede vefat ittiğini külliye inkâr eyledi.

Fî 22 Temmuz sene 1308

Merkûm Mehmed Efendi ol mikdar kuruş deynim olduğunu tâyan ikrar Merkûm Mehmed Efendi cevabında müteveffa-i mezburun hastane-i mezkûre de vefat ittiğini külliye inkâr eyledi.

Fî 22 Temmuz sene 308

Kiriş karyesinden Güle Halil oğlu Halil bin Osman bin Abdullah li-ecli'ş-şehade mahkemeye gelip istişhâd olundukda cevabında merkumun vefat ittiğini istim' eyledim bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet deh iderim dedi.

Sahife 195

Hüküm 114

Bartın kazasının Kiriş Karyesi sâkinelerinden Kendirci oğlu müteveffâ zevcesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Havva bint-i Ahmed m. mahkeme mübaşiri Mehmed Efendi müvacehesinde zevcim mezbûr Süleyman'ın beş yüz bir kuruş mehr-i müeccel ve muaccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim iken üç yüz iki senesi ismine kura isabetle silk-i celil-i askeriye dâhil olub Ertuğrul Firkateyn-i Hümayununda askerlik hizmetiyle mükellef iken nâ-mizâc olub tersane hastanesinde üç yüz yedi senesi şehr-i mart zarfında vefat itmekle benim ol tarihten bu âna değin hiddetim kaziye olduğu cihetle Merkûm Mehmed'e bi Emrullah tenbîh olunmağı murad ider isem de Merkûm Mehmed zevcim mezbûr Süleyman'ın vukû'-ı vefatını inkâr eylediginden taht-ı nikâha alınmak matlubumdur dedi.

Fî 23 Temmuz sene 308

Mezbure Havva

[11] üç yüz yedi senesinde

Mezbûr Mehmed cevabında mezbûre Havva'yı taht-ı nikâhına alacağını tâyan ikrar lakin zevc-i mezbûr Süleyman'ın tarih-i mezkûrun şehr-i mezkûr zarfında vefat eyledigini ve ol tarihten beri iddet munkazıye olduğunu külliye inkâr itmekle muddeye-i mezbûreden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Kiriş Karyesi sâkinlerinden Köse Halil oğlu Halil bin Osman bin Abdullah li-ecli'ş-şehade meclis-i şera hâzır olub cevabında merkûm Süleyman tarih-i mezkûrun şehr-i mezbûr zarfında vefat eyledigini sima' ile şehâdet eylediği zabt olundu içlerinden Tınaz oğlu Hasan bin Ali bin Mehmed li-ecli'ş-şehade meclis-i şera haziran olub cevabında Merkûm Süleyman tarih-i mezkûrun şehr-i mezbûr zarfında vefat iden Salih ile şehâdet eyledi.

Tezkiyelerine karar verildi.

Sahife 196

(boş)

Sahife 100 b

Husus-ı atiyul-beyanın mahallinde ketb ve tahriri ahz için kıbel-i şerden me'zûnen irsâl kılınan mahkeme-i şer'îye kâtibi Mevlana Hafız Hasan Efendi ibn-i İbrahim Bartın kazasının Sancakdar Mahallesinde mağfiretten li-ecli'l-îcâb ikamet etmekte olan Yoga rüsumat memuru Hacı Abdullah Efendi ibn-i İbrahim Efendi'nin ikametgâhına varoluş mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Numan Zâde İbrahim Efendi bin El-Hacc Numan ve Meclis Mahallesi sâkinlerinden Kahveci Hüseyin oğlu Mustafa Efendi ibn-i Ali ve sair zeyl-i vesikada muharreru'l-esâmî kesânlar ile akd olunan meclis-i şer-i şer'îf-i enverde fil-asl Samsun Sancağı dâhilinde Çarşamba kazasında Çay Mahallesi sâkinelerinden müteveffâ Hızır oğlu kerimesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Hadice bint-i Ahmed Efendi meclis-i ma'kûd-i meclis-i mezkûrde kezâlik zevci mezbûr Abdullah Efendi ibni'l-Mezbûr İbrahim Efendi müvâcehesinde mezbûr Çarşamba kazasının Çay Mahallesi'nde sâkin iken tarihten mukaddem vefat iden pederim Hızır oğlu Ahmed Efendi ibn-i Mehmed'in veraseti benim ile zevcesi benim

üvey validem gaibe-i anil-meclis Nefise bint-i Abdullah ile li-eb er karındaşım Şükrü ve kız karındaşım Hacer (...) ²⁷⁰ Ve keزالik li-eb kız karındaşım Zehra'ya munhasıra badehu kablel-kısmā mezbûre Zehra dahi vefat idüb veraseti vâlidesi mezbûre Nefise ile li-ebeveyn er ve kız karındaşı Şükrü ve Hacer'e munhasıra olub müteveffa-i mezbûru babası ismi Mehmed ve dedesi ismi Abdullah ve Vâlidesi ismi Aliye bint-i Abdullah ve Maskat-ı re's mezkûr Çarşamba kazasının Çay Mahallesi olub müteveffa-i mezburun Merkûm Hacı Abdi Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iyyeden alacak hakkı olan iki yüz kuruş kablel-ahz vel-istifa vefat itmekle meblağ-ı mezburun bil-verase aliverilmesini hâlâ taleb ve dava iderim dedigi zabt olundu.

Fî 20 Temmuz sene 308

Mezbure Hadice

Mezbûr Hacı Abdullah Efendi cevabında müteveffa-i mezbûre cihet-i mezkûre den ol mikdar kuruş deynim olduğunu tâyian ikrar lakin veraset mudde'âsını külliye inkâr itmekle muddeye-i mezbûreden mudde'âsını mutâbık beyyine taleb olundukda fıl-asl Kastamonu vilâyet-i celilesi'nin Cebail Mahallesi sâkinlerinden olub Bartın kasabasında mağfiretten ikamet itmekte olan Laz oğlu Mustafa bin Halil bin Abdullah ve Adamescid Mahallesinden Yosma oğlu İbrahim bin Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şera hâzır olub eseril-'istişâd cevabında iş bu muddeye-i mezbûre müteveffa-i mezbûr Hızır oğlu Ahmed Efendi'nin kerimesi olub müteveffa-i mezburun verasetini mezbûre Hatice

Sahife 197

İle zevcesi mezbûr nefise ve sulbi oğlu Şükrü'ye ve sulbiye kızları Hacer ve Zehra'ya munhasıra badehu kablel-kısmā mezbûre Zehra dahi vefat idüb veraseti vâlidesi mezbûre nefise ile li-ebeveyn er ve kız karındaşı mezbûr Şükrü ile Hacer'e munhasıra olub bunlardan başka varis-i ahârı olduğu malumumuz değildir bizler bu hususa bu vech üzere şahitleriz şehâdet dahi ideriz dedikleri zabt olundu.

Fî 30 Temmuz sene 308

Bartın 'nida mağfiretten mukim Laz oğlu Mustafa Ağa

²⁷⁰ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Adamescid Mahallesinde sâkin bin Yosma oğlu İbrahim

Usulen tezkiyeleri lazım geldiğinden tezkiyelerine havale olundu

Meclis-i ma‘kûd-i mezkûrde kezalik vilayet-i celilinin mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mahzar Zâde Hafız Hüseyin bin Hafız Mehmed Efendi müvacehesinde bi-tav‘ihâ ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelim idüb müteveffa-i mezbûr pederim ve murisim Hızır oğlu Ahmed Efendi’nin mezkûr Çarşamba Kazasının Çay Mahallesinde malumul-hudud ve’l-cîrân bir bab hane ve bir mikdar bağce ve eşya-i metrukesi ve kezalik vilâyet-i celilinin Akşener Mahallesinde vaki etrafı Ferhat Paşa hamamı ve Bakkal Süleyman hane ve bahçesi ve tarik-ı amm ile mahdûd bir bab hane ve eşya-i sairesin bizlere mevrûsen intikal idüb benim hisse-i musibemi lazım gelen mahallerde bidayetten ve itiraza ve istinafken ve temyizden taleb ve dava ve ikâme-i şuhûda ve tahlîf tehalûf ve kendi imzasıyla arzı hal ve layiha takdimine ve sulh ve ibraya ve ahârı dahi tevkile ve muhalle atını tahrir-i terekeye ve ahz ve kabzına ve talibi zuhurunda bedel-i misliyle ahara bey‘ ve takrire ve mi ‘amele-i ferâğiyesini icraya ve makbuzunu tarafıma irsâl ve teslime müddei ve mudde‘â aleyh haklarında muhakemeye ve redd-i cevaba ve (...) ²⁷¹ Velhasıl hisse-i musibemi ahzına mutevakkıf olduğu umurun küllisine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâ‘ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kemâ-yenbağî edâ ve ifaya taahhud ve iltizam eyledim didiklerim zabt olundu

Fî 30 Temmuz sene 308

Mezbure Hadice [Parmak]

Vekîl-i mezbûr Hafız Hüseyin Efendi [Mühür]

İş bu takrir huzurumuzda ahz olunduğu gibi balada vaz‘ olunan imza ve parmak işareti mezbûre Hadice’nin parmağı olduğunu tasdik ideriz.

Numan Zâde İbrahim Efendi [Mühür]

Zevc-i mezbûr Abdullah Efendi [Mühür]

²⁷¹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

(...) ²⁷² Mustafa [Mühür]

Kahveci Hasan oğlu [Mühür]

Sahife 198

Hüküm 115

Cide Kazasının Kaya dibi Divanının Yeniler Karyesi sâkinelerinden olub Bartın Kazasının nefsi-i kasabasında ikamet etmekte olan Ali reis oğlu Ali bin Osman m. Beytül-mal memuru vekili Abdullah Ağa Efendi tarafından mersûl vergi kâtibi Salim Efendi bin Abdullah Agâh Efendi tarafından mersûl vergi kâtibi Salim Efendi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb eşkâli siyah tüylü sağ boynu (...) ²⁷³ Kazayağı nişanlı ince kuyruklu ve çaylak dallı ve dört yüz kuruş kıymetli ve dört buçuk yaşlı şirâ'en mutasarrıf olduğum bir re's erkek malağım karyemizin merasından tarihten on altı gün mukaddem zayi olub taharri eylemekle mûmâ ileyh Efendi malay-ı mezkûre bil-emane vaz'-ı yed ve müdahale eder olduğundan mudahale-i vakiasının meniyle bana edâ' ve teslimi kibel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur deyu dava eylediği zabt olundu.

Fî 8 ağustos sene 308

Vekîl-i mezbûr salim Efendi cevabında tarif ve tavsif olunan bir re's erkek malağa vaz-ı yedini tâyan ikrar lakin şiraen mutasarrıf olduğunu külliye inkâr eyledi.

Mudde'î mezbûrdan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Cide Kazasının Yayla karyesinden Bekir oğlu Ömer bin Ahmed bin Hasan li-ecli'ş-şehade cevabında tarif ve tavsif olunan bir re's erkek malağa mudde'î mezbûr zürriyetinden doğma malıdır davaya mutabakat olmadığı cihetle redd olundu.

Cide Kazasının karye-i mecburdan Sarı Hüseyin oğlu İbrahim bin Abdullah li-ecli'ş-şehâde cevabında tarihten mukaddem dört yüz kuruşa ahz eyledi deyu şehadet eyledi ise de mubayaa geldiği cihetle vekîl-i mezbûr Salim Efendi diger şâhid istimâ'ını taleb eyledi.

²⁷² Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁷³ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 8 Ağustos sene 308

Başka şahitlerin celbine karar verildi.

Fi 8 Ağustos sene 308.

Cide Kazasının (...) ²⁷⁴ Karyesi'nden Köse? Oğlu Ali bin Osman bin Abdullah vech-i şer'î üzere edâ'-i şehâdet eyledi.

Cide'nin Asarlı Karyesi'nden Çakır Mustafa oğlu Nuri bin Hasan bin Mustafa li-ecli'-şehade cevabında mezkûr mudde'î merkumun şiraen malıdır deyu vech-i şer'î üzere edâ'-i şehâdet eyledi.

Kaya dibi Karyesi'nden kara Ali oğlu Ali bin Ali Osman bin Abdullah li-ecli'-şehade tarif ve tavsif olunan hayvan mudde'î merkumun şiraen malıdır vech-i şer'î üzere edâ'-i şehâdet eyledi.

Şehadetlerinde kâtib olub olmadıklarına dair salim Efendi'nin yemin verilmesini talep eyledi.

Ba'de't-tahlif hayvan-ı mezkûr mudde'î merkumun olduğunu hüküm verildi.

Fî 12 Mayıs sene 308

Nâibi'ş-şer' İsmail

Sahife 199

Hüküm 116

Bartın'ın Dernek Divanı'nın Akgöz Karyesi'nden Kara Ahmed oğlu Ahmed zevcesi ve zatı Reis oğlu Mehmed bin Halil ve Hasan usta oğlu İbrahim bin Hasan tarifleriyle muarrefe Zeynep bint-i Ahmed m. Karye-i mecburdan zevc-i Kara Ahmed oğlu Ahmed bin Osman muvacehesinde bi-tav'ihâ ikrar-ı tâmm ve takrir-i kelam idüb mezbur Ahmed benim yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim iken beynimizde Hüsn-i muaşeret bulunmadığına binaen ben Hal'e talibe ve mutabakata râğibe olmamla zimmetinde olan yüz elli bir kuruş ile nafaka-i iddet-i muayyene-i masumeme mukabil cem'an iki yüz kuruş bana teslim itmek ve

²⁷⁴ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

mezburenin faraşından hâsıl ve benden mütevellide hâlâ hücre-i terbiyemde olan altı yaşında sağır oğlum Ahmet'in hücre-i terbiyesi merhum Ahmet'in üzerine olmak üzere murâfa'a-i sahîha-i şer'iyeye ile hal' olunduğumdan ol dahi hal'-i mezkûru şart-ı mezkûr üzere kabul itmekle hukûk-ı zevci yete ve mehr-i müeccel ve nafaka-i iddet-i muayeneye ve oğlum sağırın hücre-i terbiyesine müteallik 'âmme-i davadan zimmetini ibraya-i 'âmm-i sahîh-i şer'î ile ibra olunduğunu ibra-i mezkûru kabul eyledim dedikleri zabt olundu.

Fî 9 ağustos sene 308

Mezbure Zeynep [Parmak]

Zevc-i merhum Ahmed [Parmak]

Sahife 200

(boş)²⁷⁵

Sahife 201

Hüküm 117

Bolu Sancağı Kazalarından Bartın Kazasının Amasra Nahiyesi 'nin Kurucaşile Divanı'nın Ömerler Karyesi sâkinelerinden müteveffâ Mahmud Reis oğlu zevcesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefetu'z-zat Hatice bint-i Hasan m. Beytül-mal muavini Abdullah Agâh Efendi Hüseyin müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb karye-i mezbûre sâkinlerinden olub silk-i celil-i askeriye dehalet ile vefat Mahmud reis oğlu Mahmud bin Mehmed bin Mahmud'un veraseti benim ile li-ebeveyn er karındaşı gaib-i anil-meclis İsmail munhasır olub müteveffa-i mezburun ismi Mahmud babası ismi Mehmed dede ismi Mahmud Vâlidesi ismi (...)²⁷⁶ Hatice ve Maskat-ı reisleri karye-i mezbûre olmağla muteveffây-ı mezburun mezkûr Abdullah Agâh Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden alacağı hakkı olan yüz kuruş kablel-ahz vel-istifa vefat itmekle meblağ-ı mezbûru alıverilmesini bil-verase taleb derim deyu dava eylediği zabt olundu.

²⁷⁵ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılmıştır

²⁷⁶ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 25 ağustos sene 308

Mezbûr Abdullah Agâh Efendi dahi cevabında cihet-i mezkûre den ol mikdar deynim olduğun tâyan ikrar lakin veraset mudde'âsını külliyyen inkâr itmekle muddeiye-i mezbûreden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Hacılar karyesinden Hacı Hatip oğlu Hacı Mehmed Efendi ibn-i Mehmed bin Hüseyin li-ecli'ş-şehade cevabında vech-i şer'î üzere şehâdet eyledi.

Fî 25 ağustos sene 308

Kurucaşile'nin Karakaçanlar Karyesi'nden Abdi oğlu İbrahim bin Ahmed bin Hasan nâm kimesne li-ecli'ş-şehade cevabında vech-i şer'î üzere şehâdet eylediği zabt olundu.

Fî 25 ağustos sene 308

Şahidan-ı merkuman hakkında ne diyeceği Abdullah'a sual olundukda adil olduklarını kabul (devamı yoktur)

Sahife 202

Hüküm 117

Mektep Mahallesi'nden Bekir Mustafa oğlu Ali bin Mustafa m. Hacı Bekir Mahallesi'nden müteveffâ Kadayıfçı oğlu damadı Mustafa'nın zevcesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Hatice bint-i Ahmed müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb müteveffa-i mezbûr Mustafa hal-i hayatında iken Ziraat Bankası'ndan istikrâz eylediği yüz doksan yedi kuruş ile faizi olan on beş kuruş ki ceman iki yüz on iki kuruş mecidi on dokuz hesabından vermek kefaletimden dolayı benden ahz eylediklerinden meblağ-ı mezbûru tereke-i müteveffadan alıverilmesini hâlen talebi iderim dedigi zabt olundu.

Fî 29 Ağustos sene 308

Mezbûr dahi cevabında mudde'î mezburun iddia eylediği meblağ-ı mezbûre müteveffa-i mezburun borcu ve deynim olduğu ve cihet-i kefaletten dolayı ita eylediği ikrar eylediği zabt olundu.

Fî 29 Ağustos sene 308

Sahife 203

Hüküm 118

Bartın'ın Karaköy Karyesi sâkinlerinden iken tarihten mukaddem vefat iden Ali Efendi bin Abdullah'ın veraseti zevcesi Zeynep bint-i Abdullah ile sulbü oğulları Osman ve Ömer ve sulbiye kızı Fatıma'ya munhasıra badehu kablel-kısma ibn-i Merkûm Ömer dahi vefat idüb veraseti zevcesi Nefise bint-i Abdullah ile Vâlidesi mezbûre Zeyneb'e ve sulbiye kızı Hanife ve li-ebeveyn er karındaşı Osman'a münhasıra badehu zevce-i mezkûre Zeynep dahi vefat idüb veraseti sulbü oğlu mezbûr Osman ile sulbiye kızı mezbûre Fatıma'ya munhasıra oldukdan sonra vârisun-i mezbûrûndan mezbûre Fatıma'nın tarafından bidayetden ve itiraza ve istinafken ve temyizden ve iadedden muhâkeme ve muhasamata ve redd-cevaba ve tahlîf-tehalüfe ve ikâme-i şuhûda ve tebliğ-tebelluğa ve sulh ve ibraya ve ahz ve kabza ve makbuzunu edâ ve teslime ve mutevakkıf olduğu umurun küllisine vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile ba-hüccet-i şer'îyye vekili bulunan dava vekillerinden Bartın'da mukim tebaa-i Devlet-i Aliye'nin Rum milletinden Samokolu oğlu Yorgi Efendi velet-i Hacı Kostan kaza-i mezburun bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde kezalik ibn-i Merkûm Osman'a gönderilen üç defa davetiye varakası üzerine mahkeme-i mezbûreye icabet itmeyüb âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid bulunmadığına binaen ayrıca tarafından vekîl-i mustemirr Ta'yîn ile gıyaben muhâkemesi rüyet olunacağına ihtarname gönderilmiş ise de yine icabet eylemediğinden vekîl-i mezburun talebiyle vekîl-i mustemirr Ta'yîn olunan mahkeme-i şer'îyye mukayyidi Mustafa Efendi ibn-i Ali müvacehesinde karye-i mezbûrede vaki etrafı malumul-hudud ve'l-cîrân bir bab hane ve ittisalinde vaki bağçe ve kezâlik yine karye-i mezkûre de etrafı hane ve tarik-ı Hacı (silik)²⁷⁷ Hüseyin oğlu ile mahdûd bir kıt'a çayırılık tarlası ve bin gıruş nakd mevcut, beş yüz doksan bir kuruş kıymetli beş adet yorgan, üç adet yatak, beş adet yastık, on beş kazğan-ı mütenevvi, beş adet kilim kendir, on beş adet çuval, iki adet edevat-ı Zinciriye müteveffa-i mecburdan bertashih-i mezbur bizlere irsen intikal idüb müvekkilem mezbûrenin hissesine Merkûm Osman fuzuli vaz'-ı yed ve mudahale ider olduğundan mudahale-i vakiasının meniyle

²⁷⁷ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

müvekkilem mezbûreye izafetle ve üç yüz kuruş ücreti vekâlet ile beraber bana edâ' ve teslim kâbel-i şerden tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 30 ağustos sene 28

Vekîl Yorgi Efendi

Sahife 204

Vekîl-i mustemirr Mustafa Efendi dahi cevabında mudde'î vekîl Efendi'nin iddia eylediği munâza'un fih hane ve bağçe ve arazi ve eşya-i muharrere-i mezkûrelere müteveffa-i mezkûrde müvekkilesin mezbûre Fatıma'ya irsen intikal eyledigini ve el-yevmi hisse-i irsîyesiniz baki olduğunu külliyyen inkâr eyledi.

Fî 30 ağustos sene 308

Vekîl-i mustemirr Mustafa

Mezbûrden iddiasına mutâbık beyyine talep olundukda müvekkili mezbûr Osman Ta'yîn olunan günde mahkeme-i mezbûreye icabet idüb tarafından vekîl-i mustemirr tayiniyle ğıyaben mahkemesi rüyet olunacağı ayrıca ihtar olunmağla yine Ta'yîn olunan günde icabet etmediğinden âdem-i icabeti ikrardan ma'kûd bulunduğundan mahalle-i ahkâm-ı adliyenin altmış yedinci ve yetmiş dokuzuncu maddeleri mucibince taht-ı hükme alınıp hisse-i irsiyedinden müvekkilime izafetle ma ücreti vekâlet kendisine teslimini talep eyledi.

Sahife 205

(boş) ²⁷⁸

Sahife 206

Hüküm 119

Bartın'ın Ulugeçid Divanı'ndan Çakraz Ambarcı? Karyesi sakinlerinden İmamoğlu muteveffâ Ak Mehmed'in zevcesi ve zatı muarrefe Esmâ bint-i Hasan m. kaza-i mezbur Beytül-mal memuru hacı Hasan Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi tarafından Sami Efendi ibn-i raşide Efendi muvacehesinde eşkâli siyah tüylü ve dirandallı ve

²⁷⁸ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

kuyruğu uzunca ve ucunda bir parça beyaz ve iki yüz kuruş kıymetli bir re's camus ineği kendi malının zürriyetinden doğma ve yetişme malım iken karyemiz merasında ra'y olunmakta iken kazaen zayi olmağla taharri itmekte iken yâve namıyla merkum hacı Hasan Efendi Sami bi'l-emâne vaz'-ı yed ider olduğundan mudâhale-i vâkı'asından men'iyile bana eda ve teslime kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur dedigi zabt olundu.

Fî 2 Ağustos sene 308

Merkum esma

Vekil-i mezbur salim Efendi

Merkum hacı Hasan Efendi cevabında tarif ve tavsif olunan camuş-ı mezkûra bil-eman vaziul-yed olduğunu tâyian ikrar lakin mezburenin kendi malının zürriyetinden doğma ve yetişme malı olduğunu külliyyen inkâr itmekle muddekiye-i mezbûreden iddiasına mutabık beyyine taleb olundukda Ulugeçid Divanı'ndan imam oğlu hatip molla Hüseyin bin Ahmed bin Hamza li-ecli'-ş-şehade meclis-i şera hazır olub cevabında İran dallı ve seyrek ve sarıca tüylü kulağı yerinin ve kuyruğunun ucu azıcık beyaz ve kuyruğu şekerlerine küçük bir re's camuş ineği muddekiye-i mezburenin kendi malının zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehadet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Karye-i mezbûreden imam oğlu Ali bin Halil bin Hasan istişhad olundukda cevabında altı yaşlı ve sol kulağı yerinde seyrek ve sarıca tüylü ve kuyruğu şekerlerinde ve kuyruğunda azıcık beyaz ve diren boynuzlu bir re's camuş ineği mezburenin kendi zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehadet dahi iderim dedigi zabt olundu.

Ulugeçid Karyesi'nden Mehmed usta oğlu Mustafa bin Hasan bin Ömer şahidan-i merkûmânların şehâdetleri merkezinde eday-ı şehadet idüb yedi yaşında olduğunu söyledi.

Sahife 207

Hüküm 120

Bartın'ın Adamescid Mahallesi'nden (silik)²⁷⁹ Mustafa Efendi ibn-i İbrahim Efendi m. Beytül-mal memuru Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi vekîl salim Efendi müvacehesinde eşkâli İran dallı karye kuyruğu sekerlerinden bir mikdar aşağı sarı tüylü ve dört yüz kuruş kıymetli bir re's camus ineği kendi hayvanlarımın zürriyetinden doğma ve yetiştirme malım olup hayvan-ı mezkûr Şahin Karyesi merasında ra'y olunmakta iken kazaen zayi olup taharri eylemekte iken yâve namıyla Merkûm Hacı Hasan Efendi Salim Efendi bil-emane vaz'-ı yed ve mudahale eder olduğundan mudahale-i vakıasının meniyle hayvan-ı mezkûru bana redd ve teslimini talebi derim dedi.

Fî 9 Eylül sene 308

Mustafa Efendi

Mezbûr vekili Hacı Hüseyin Efendi cevabında tarif ve tavsif olunan camuş ineğine yâve namıyla bil-emane vaziul-yed idüğünü ikrar (...) ²⁸⁰ Merkûm Mustafa Efendi'nin kendi hayvanı zürriyetinden doğma ve yetiştirme malı olduğunu külliye inkâr eyledi.

Fî 9 Eylül sene 308

İddiasına mutâbık beyyine taleb olundukda Şahin Karyesi'nden Kâhya oğlu Mahmud oğlu Ahmed ve Çakır oğlu Mehmed ve Kethüda oğlu Ali ve Şükrü oğlu Abdurrahman ve Sarımsakçı oğlu Halil ve Koca Osman oğlu Hüseyin ve Sarımsakçı oğlu Ali nâm kimesneler ile isbât edeceğini söyleyip on altıncı Eylül'ün Çarşamba günü ta'yîn kılındı.

Fî 9 Eylül sene 309

Şahinden Sarımsakçı oğlu Ali bin İbrahim bin Mehmed nâm kimesne li-ecli's-şehade meclis-i şera gelip 'istişhâd olundukda eşkâli siyah tüylü ve kuyruğunun ucu beyaz ve İran dallı ve altı yaşlı ve beş yüz kuruş kıymetli bir re's camus hayvanı mudde'î

²⁷⁹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁸⁰ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Mustafa Efendi'nin kendi hayvanlarının zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır bu hususa bu vech üzere şehâdet eylerim.

Şahinden Şükrü oğlu Abdurrahman bin Hüseyin bin Ahmed 'istişhâd olundukda siyah tüylü ve sakar belli İran dallı ve altı yaşında bilinir bilinmez kuyruğunun ucu beyaz dört yüz kuruş kıymetli bir re's hayvan Mustafa Efendi'nin kendi hayvanıdır.

Sahife 208

Hüküm 121

Bartın'ın Perşembe Karyesi sâkinelerinden müteveffâ Ali Efendi oğlu Mustafa'nın (silik) ve kızı Zehra'nın zevcesi ve vâlidesi ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Âyişe bint-i Cafer kaza-i mezbûr bidayet mahkemesinde mun'akid meclis-i şer-i şer'îf-i enverde karye-i mezbûreden müteveffâ mezbûr Ali Efendi oğlu Mustafa'nın zevcesi Hatice'ye gönderilen üç defa (...) ²⁸¹ şer'îyye üzerine mahkemeye icabet itmeyüb tarafından vekîl-i mustemirr ta'yîn ile muhâkemesinin rüyet ve istima olacağına dair tekrar bir kıt'a ihtarname dahi gönderilmiş ise de yine icabet itmediği gibi tarafından musaddak senetle vekîl dahi göndermediğinden mezbûrenin âdem-i icabeti bir mazeret-i meşruaya mustenid olmadığına binaen hukukunu muhafaza ve müdafaaya iktidarı derece-i kâfide bulunan mahkeme kalemi mülazımlarından Ahmed Efendi vekîl-i mustemirr ta'yîn olunarak vekîl-i mustemirr merkûm müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim idüb vasiyesi olduğum Sağire-i mezbûrenin müteveffâ pederi molla Mustafa bir re's camus ineğinin nısf hissesine müteveffa-i mezburun zevcesi Hadice mudahale ve vaziul-yed ider olduğundan mezbûrenin mudahale-i vakiasının reddiyle camus-ı mezkûrun nısf hissesinin Sağire-i mezbûreye izafetle bana alıverilmesini bi'l-vekâle dava iderim didigi zabt olundu.

Fî 5 Eylül sene 308

Vasiye-i mezbûre Âyişe

²⁸¹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Vekîl-i mustemirr Ahmed Efendi cevabında iddia olunan bir re's camus ineğin nısfına müvekkilesin Hatice'nin kendi malı olup bi-hakkın vaz'-ı yed eyledigini (...) ²⁸²Söyledi.

müdde 'iye-i mezbûreden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda merkum Hatice hatun itiraz iderim ol vakit olunduğundan hüküm itasını taleb eyledi.

Hayvan-ı mezkûrun nısfının müddeiye-i mezbûreye bil-vesaye teslim olunmasına hüküm verildi.

Fî 5 Eylül sene 308

Sahife 209

Hüküm 122

Bartın kazasının Şiremir Divanı'ndan (silik)²⁸³ sâkinelerinden Çavuş oğlu Mustafa ibn-i Mustafa m. Adamescid Mahallesi sâkinlerinden Hacı Kel oğlu Süleyman bin (silik)²⁸⁴ müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam idüb damgalı ve sağ kulağı (silik)²⁸⁵ ve kuyruğu (silik)²⁸⁶ ve kuyruğunun ucu beyaz [11]ve üç yüz kuruş kıymetli bir re's camuş malağım kendi malımın zürriyetinden doğma ve yetişme malım olup merkûm Süleyman fuzuli zabt ve mudahale ider olduğundan müdahale-i vakiasının meniyle malay-ı mezkûrun bana teslim olunmasını talebi derim dedigi zabt olundu.

Fî 10 Eylül sene 308

Çavuş oğlu Mustafa Beğ

Merkûm Süleyman 'isticvâb olundukda cevabında iki buçuk (silik)²⁸⁷ ve sağ boynuzu kesik ve sol kulağı yırtık ve göğsünün gerisinde neticesi ve üç yüz kuruş kıymetli bir re's camus malağı kendi malının zürriyetinden doğma ve yetişme kendi malı olup Merkûm Mustafa'nın olduğunu külliye inkâr eyledi.

²⁸² Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁸³ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁸⁴ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁸⁵ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁸⁶ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁸⁷ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 10 (...) ²⁸⁸

Hacı Kel oğlu Süleyman

Merkûm Mustafa'dan iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda köylü Bekir oğlu Ahmed bin Halil nâm kimesne li-ecli's-şehade hâzır olub 'istişhâd olundukda siyah tüylü ve akkuyruk ve iki buçuk yaşlı ve sağ kulağında nişanlı ve birer tutan dallı ve üç yüz kuruş kıymetli bir re's camus malağı mezkûr Mustafa'nın Beyin kendi malının zürriyetinden doğma ve yetişme malı olduğunu bilirim buna şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu Çavuş karyesinden Tevek

Kel oğlu Deli Ömer bin Hüseyin bin İsmail 'istişhad olundukda akkuyrukla ve sağ kulağı yırtık ve sağ yüzünde çavuş oğlu damgalı boynuzları iki karışa yakın ve kara tüylü ve iki buçuk yaşlı ve üç yüz kuruş kıymetli bir re's camus malağı mudde'î merkumun kendi malının zürriyetinden doğma ve yetişme

Sahife 210

Malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi ederim dedigi zabt olundu

Çavuş Karyesi'nden Yigirmi Beş oğlu Ali bin Ali bin Mehmed eseri'l-'istişhâd meclis-i şera hâzır olub Tereke Divanı'ndan Halil ağa? Karyesi'nden Sarı oğlu Ali bin Ali bin Abdullah ve Akpınar karyesinden Hatip oğlu Mustafa bin Ömer bin Abdullah Gölpazarı'nın Karapınar Karyesi'nden (silik) oğlu Hüseyin bin Ali bin İbrahim ve Kûhi dîvânından Yazıcı? Karyesi'nden (...) ²⁸⁹ Oğlu Osman bin Abdullah nâm kimesne tarafından camus-ı mezkûrde Mudde'â aleyhin iddia etmiş olduğu kurtpençesi muayene olundukda meclis-i mezkûrde malay-ı mezkûr öyle bir kurtpençesi yeri olmadığını söyledi üzerine mudde'â aleyh-i merkumdan ehle-i habere karşı ne diyeceği sorulduksa şahidan-ı merkum anların 'âdil ve makbûlu's-şehâde âdemler olduğunu söylemekle şahitlerin tezkiye olunmalarını taleb eyledi.

Fî 10 Eylûl sene 1308

Tezkiyelerine havale olundu

²⁸⁸ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁸⁹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 10 Eylül sene 1308

Sahife 211

Hüküm 123

Bartın Karyesi sâkinelerinden Pilavcı oğlu (silik)²⁹⁰ der-saadette Unkapanı civarında zeyrek yolunda (silik)²⁹¹ Pilavcı oğlu Hasan bin Çelebi tarafından zikr-i ati tasdik Vekili (silik)²⁹² bin Halil müvacehesinde bi-tav'ihî üzerine dava ve takrir-i kelim idüb

İş bu iş bu hazıra-ı bi'l-meclis tahminen on üç yaşında sulbiye kızım Emine (silik)²⁹³ asla malı olmayıp benden başka velisi ve şer'îsi dahi olmamayla ben dahi ve 'ikadan 'âciz ve Sağire-i mezbûre dahi nafaka ve kisveye eşeddi'l-ihtiyâc ile muhtaç olmağla kızım Sağire-i mezbûreye müvekkili mûmâ-ileydin menziline ve haremi yanında hürmet itmek üzere adet-i şuhûd beyan olmaksızın iş bu (...)²⁹⁴ Vesikadan itibaren beher ücret tesmiyesiyle vekîl-i mûmâ-ileyh bil velayet (...)²⁹⁵ Tesellüm ve ala veçhi şer-i istihdama izin verdiğimden vekîl-i mezbûr dahi bil-ve kale bade isticar ve kabul eden Olan meblağ-ı mezbûr beher şenet on gurusun beş kuruşunu müstahak oldukça Sağire-i mezbûrenin kadre-i ma'ruf kisve ve levazım-i zaruriyesin harç ve sarfa ve bâkî beş kuruşunu Sağire-i mezbûrenin bulûğuna değin yedinde ifaya müvekkil-i mûmâ-ileyh izafetle vekîl-i mezbûr El-Hacc Hüseyin Ağaya emre u tevkil eyledikten ol dahi ber-vech-i muharrer emrim üzerine amel ve harekete müvekkiline izafetle taahhud ve iltizam eyledim dedikleri zabt olundu.

Fî 12 Eylül sene 308

Sahife 212

Şahin Karyesi'nden Sarımsakçı oğlu Bayram bin Salih bin Abdullah sual olundukda kara tüylü ve (silik)²⁹⁶ ve altı yaşlı ve divanlı ve dört yüz kuruş kıymetli bir re's camus ineği Mustafa hayvanlarının zürriyetinden doğma ve yetişme malıdır ben bu hususa bu vech üzere şahidim şehâdet dahi iderim dedigi zabt olundu Şahinden Koca

²⁹⁰ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁹¹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁹² Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁹³ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁹⁴ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁹⁵ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁹⁶ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Mehmed oğlu Ali Beğ bin Mehmed bin Hüseyin 'istişhad olundukda merkûm şehadeti merkezinde edâ'-i şehadet-i şeri eyledi.

Sahife 213

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinlerinden Taşlı Efendi ibni Hasan Efendi ibn-i Süleyman m. keزالik li-ebeveyn er karındaşı Süleyman bin Süleyman tarafından bin üç yüz on senesi saferle-hayrının yirmi dokuzuncu günü tarihli ve üç yüz kırk numaralı ve Bartın kazası nâ'ibi İsmail Hakkı bin Süleyman mührüyle memhur ve hatmiyle mahtûm ve Bartın kazası mahkeme-i şer'îyyesinden istihsal etmiş olduğunu bir kıt'a hüccet-i şer'îyye matufunca vekîl olduğu sabit ve sübutuna hükmi-i şer'î lâhık olan kaza-i mezkûrun (...) ²⁹⁷ Kasabasında mağfiretten ikamet itmekte olan dava vekillerinden Trabzonlu Hacı Mehmet Sait Efendi ibn-i Ebubekir Efendi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kalam idüb bundan akdem vefat eden pederim Dağlı oğlu Süleyman bin Süleyman Bartın'ın Sancakdar Mahallesinde vaki tarafları halaoğlu Salih ve çavuş Aziz oğlu Ali ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir bâb hanesinin tarafından nısfı yedi bin iki yüz kuruş bedel-i bana ve hâne-i mezkûrun tarafından (...) ²⁹⁸ Dahi zevce-i metrûkesi validem İsmail oğlu kerimesi Hatice bint-i Hüseyin Bey'-i bat-i sahîh-i şer'î ile bey' ve temlik ve teslim iderek biz dahi temellük ve tesellüm ve kabul idüb Merkûm Hacı Said Efendi'nin müvekkili li-ebeveyn er karındaşı Süleyman fuzuli ve müstakillen zabt ve mudâhale olduğundan mudâhale-i vakiasının men' olunmasın müvekkil-i merkuma izafetle vekîl-i mezbûr Hacı Mehmed Said Efendiye tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur dedigi zabt olundu.

Fî 4 Rebiu'l-evvel sene 310

Ve Fî 13 Eylöl sene 308

Sancakdar Mahallesinden Dağlı oğlu müteveffâ Süleyman usta Beğ oğlu (Ahmed Efendi [Mühür])

Merkûm Mudde'â aleyh vekili Merkûm Hacı Said Efendi isticvâb olundukda cevabında evvel-i emirde müteveffâ-i mezbûr Dağlı oğlu Süleyman ustanın terekesinin 'ale'l-'usûl tahrir olunmadıkça bir cevap veremeyeceğini söyledi.

²⁹⁷ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

²⁹⁸ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 4 Rebiu'l-evvel sene 308

Mudde'â 'aleyh vekili Hacı Mehmed Said

Sahife 214

Mudde'î merkûm Ahmed Efendiden iddi'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda üç yüz yedi senesi haziranının yirmi beşinci günü tarihli ve Dağlı oğlu Süleyman usta imzasıyla mûmâ ve mührüyle memhûr (silik) mahalle-i mezkûrun muhtâr-ı evvel müvekkilleri ve meclislerinden Topçu hacı Ali ve Salih Ağa ve Furuncu Mustafa Efendi ve Aziz oğlu Ali ve Hacı veli Zâde Emin efendi ve Mehmed oğlu Mehmed Efendi (...) ²⁹⁹Ahmed oğlu Mehmet [imza] memhur tasdikiyle bir kıt'a sened ibraz eyledi.

Fî 4 Rebiu'l-evvel sene 308

Ahmed Efendi

Ona karşı ne diyeceği müddeialeyh vekilinden sorulduksa Merkûm Ahmed Efendi'nin ibraz etmiş olduğu şüphe ve tezvirden malım olmadığına tahrir etmiş karar alınmasını eyledi.

Fî 4 Rebiu'l-evvel sene 308

Mudde'â-'aleyh vekili Hacı Mehmed

Mudde'î Ahmed Efendi evvel-i emirde hâne davasının ber-taraf olmadıkça terekenin tahrir olunması böyle (...) ³⁰⁰ iddi'âsına mutâbık beyyine talep olundukda mahalle-i mezbûre muhtarı Kambur Zâde Mehmed Efendi ve imam Halil Efendi ve ihtiyar azasından Molla Fati oğlu Salih Ağa (...) Ahmed oğlu Mehmed Efendi Hacı veli Zâde Hasan Efendi ve Topçu Hacı Ali (silik) ve Mehmed oğlu Mehmed Efendi nâm kimesneler ile isbât edeceğini ve bunlardan ma-ada şahidi olmadığını söyledi.

Fî 6 Rebiu'l-evvel sene 308

Mudde'î Ahmed Efendi [mühür]

Sahife 215

²⁹⁹ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

³⁰⁰ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

(boş)³⁰¹

Sahife 124

Hüküm 124

Bartın'ın Sancakdar Mahallesi sâkinelerinden Kara İsmail oğlu ve nâm-ı diger Soyтары oğlu Mehmed usta ibn-i İsmail m. Bartın redif taburu bin başı rifatlı Süleyman Efendi ibn-i Ahmed Efendi muvacehesinde takrir-i kelam ve ta 'bir-i 'ani'l-merâm idüb hibe-i ssxw'âtiyu'z-zikr sudûruna değin yedimde müstakillen malım ve mülküm olan mahalle-i mezkurede vaki etrâf-ı Erbaa'sı elliye dir oğlu Mustafa bin Abdullah ve Kara İsmail oğlu damadı Hasan çavuş ve iki tarafı tarîk-ı has ve 'âmm ile mahdûd sevkini iki oda ve tahtını bir Ahur ve Gündoğdu cihetinde ve merkûmân Mustafa ve Hasan çavuş hudutları dâhilinde tûlen otuz ve tarîk ve mülk-i mezkûr dallı oğlu Mustafa hudutları hizasında ittisalinde 'arzan on sekiz arşunu mikdâr müştemilatı ma'a-bağce bir bâb mülk menzilimi cemî' müştemilatıyla beraber hâzır-ı bi'l-meclis binbaşı-i muma-ileyh Süleyman Efendi hibe-i sahiha-i şeriiye ile hibe ve tesellüm eylediğimde ol dahi bi-lâ-mâni' meclis-i hibede ve kabul ve tesellüm itmekle bağce ve menzil-i mahduda-i mezkûrde benim asla ve kata alaka ve methalim kalmayıp mülk-i mevhumu ve hakk-ı sarihi olsun deyu her birileri takrir eyledikleri zabt olundu

Fî 14 Eylül sene 308 ve Fî 5 Rebiu'l-evvel sene 1310

Bartın mahkemesi başkâtibi Arif Efendi ibn-i Mustafa [Mühür]

Mekteb Mahallesi'nden Gazi Mustafa bin Salih [Mühür]

Şahid: mahalle-i mezkûr muhtar-ı evveli hacı Mehmed oğlu Mehmed Efendi ibn-i hacı Ahmed [Mühür]

Binbaşı-i redif Bartın [Mühür]

Kara İsmail oğlu nâm-ı diger Soyтары oğlu Mehmed usta bin İsmail [mühür]

Vahit mûmâ ileyh Mehmed ustanın (...) ³⁰² Olduğunu tasdik ve şehadet eyleriz.

[Mühür] [Mühür]

³⁰¹ Sicil varak kaydında ilgili kısım boş bırakılarak dava diğer sayfadan devam ettirilmiştir

³⁰² Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

Fî 14 Eylül sene 308

Sahife 217

(kapak)

Sahife 218

Yedi yaşında telkih siyah altı sakar ve elleri ay arka ayakları ve beyaz bir res karasığır öküzünü.

Gölpazarı'nın [...]^{303 304}

2.3. 801 NUMARALI BARTIN ŞER' İYYE SİCİLİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Tarih boyunca insanlar arasındaki anlaşmazlıklar hukuk kavramının doğmasına sebep olmuştur. Bu durum mahkemelere olan ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. Bütün milletlerde olduğu gibi Türk milleti de adalete gereken önemi vermiştir. Türklerin İslamiyet'i kabulüyle beraber hukuk alanında önemli bir gelişme kaydedilmiştir. İslamiyet öncesinde geleneksel hukuk kuralları uygulanırken, Türklerin İslamiyet'i kabulüyle geleneğin yanına şer'î hukuk da eklenmiştir. Şer'î Hukuk'un eklenmesiyle birlikte islam dininin gerekliliklerini ortaya koyan bir adalet sistemi oluşturulmuştur. Türk İslam Devletleri adalet teşkilatına büyük önem vermiştir. Türk İslam Devletlerinin devamı olan Osmanlı Devleti'nde adalet teşkilatına gereken hassasiyeti göstermiştir. Osman Bey'in atadığı ilk iki memurdan birinin kadı olması Osmanlı Devleti'nin adalete verdiği önemi kanıtlar niteliktedir. Bilgiyi kayıt altına alma gerekliliğine Orta Çağa kadar şer'î mahkemeler tarafından belli istisnalar dışında önem verilmemiştir. Yeni Çağ ile birlikte kadıların tuttuğu şer'îye sicilleri şer'î mahkemeler'in ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Şer'îye Sicillerinde yer alan hüküm konularından insanların sosyo-ekonomik yapısı hakkında bilgilere ulaşılmaktadır. Özellikle yerel tarih çalışmalarında birinci elden kaynak özelliği taşıyan siciller tarihçiler tarafından başvurulması gereken en

³⁰³ Sicil varak kaydının ilgili kısmının silik çıkması yüzünden okunamadı

³⁰⁴ Davanın devamı bulunmamaktadır yarıda kesilmiştir.

önemli kaynaklardandır. Bir bölgenin sosyal ekonomik, dini, idari ve kültürel yapısı hakkında bilgiler vermektedir.

İncelediğimiz 801 Numaralı Bartın Şer'ıye Sicili Bartın ve çevresinin sosyo-ekonomik hayatı hakkında bilgi vermektedir. Şer'ıye Sicilleri Osmanlı hukuk düzeninin işleniş şeklini gösteren en önemli eserlerdir.

801 numaralı Bartın Şer'ıye Sicil Defteri içerisinde geçen dava kayıtlarından 125 adet hükümün konu dağılımı yapılmıştır. İncelenen defter içerisinde; 50 miras davası, 10 nafaka ve mihr davası, 13 alacak verecek davası, 11 mal satış davası, 18 mal'a el koyma davası, 5 hibe davası, 4 boşanma davası, 3 evlatlık verme, 3 şikâyet davası ve 8 adet vekil tayini davası yer almaktadır. 801 Numaralı Bartın Şer'ıye Sicili H.1301 – 1311 / 1884 - 1893 tarihleri arasında verilen kararların kayıtlarından oluşmaktadır.

801 Numaralı Bartın Şer'ıye Sicili toplam 222 sayfadan ve 125 hükümden oluşmaktadır. 2 adet başta ve sonda olmak üzere kapak sayfası bulunmaktadır. Kapak sayfasında sicilin ait olduğu şehir, demirbaş numarası ve çekildiği yıl ibareleri yer alır. Sicil belli bir sıra dâhilinde ilerlemesine rağmen bazı sayfaların boş bırakıldığı tespiti yapılmıştır. Dava kayıtlarında üzerinde yazı bulunmayan sayfalar sırasıyla 41, 59, 60, 66, 68, 69, 71, 80, 83, 84, 89, 90, 93, 96, 97, 103, 120, 124, 147, 160, 162, 176, 180, 186, 187, 192, 194, 199, 204, 209, 219, 222 sayfalar olarak tespit edilmiştir.

Defter kayıtları içerisinde geçen konularda dava anlaşmazlıkları genel anlamda Müslüman halk arasında geçmiştir. Bazı davalarda gayrimüslim Rum kökenli kişilerin isimlerine de rastlanılmıştır. Dava kayıtlarında Yorgi, Dmitri, Panalut, Tolbisni ve Kalyoli gibi isimlerin bulunması da bunun göstergesidir. Osmanlı hukuk sistemi içerisinde uzun yıllar boyunca Müslüman ve Gayrimüslim halk bir arada yaşamıştır. Kayıtlarda Rum, Ermeni, Türk milletleri arasında herhangi bir anlaşmazlığa rastlanmamıştır. Gayrimüslim ve Müslüman ahalinin birbirine güven duyduğu kayıtlardan anlaşılmaktadır. Örneğin; hüküm 64 ve hüküm 99'da birbirlerine şahitlik yapmaları Gayrimüslim ve Müslüman halk arasındaki ilişkilerin kuvvetli olduğunun göstergesidir. Sicil içerisindeki hükümlerde gayrimüslim birinin Türk birine vekâlet verebildiği ve sened anlaşması yaptığı da karşımıza çıkmaktadır.

Şer'îye Siciline aile hukuku ve yapısı açısından bakıldığında çok sayıda boşanma, mihr davasına rastlanmıştır. Bu davaların fazlalığı aile yapısının korunması noktasında sıkıntıların olduğunun göstergesi olmuştur. O dönemde kadınların evine bakmayan eşlerine, nafaka, boşanma ve mihr verilmesi ile ilgili konularda dava açtıkları bilinmektedir. Dava kayıtlarında en fazla mihr ve boşanma davalarında anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Mihr ve boşanma davalarının çözülmesinde şahitlere başvurulurak ispat edilmesi sağlanmış, davalar bu şekilde sonlandırılmıştır. İncelediğimiz mahkeme kayıtlarında küçük yaşta kız çocuklarının mihri verilerek nikâhlandığı kayıtlarda karşımıza çıkmaktadır. Kız çocuklarının nikâhlanma işleminin gerçekleşmesine rağmen yaşlarının reşit olmaması nedeniyle nikâhları geçersiz sayılmış ve ailelerine teslim edilmişlerdir.

801 numaralı Bartın Şer'îye Sicilinde mihr- nafaka ile ilgili 12 adet mihr davası ve 2 adet boşanma davası bulunmaktadır. Evlendikleri zaman diliminde mihrlerini alamamış kadınlar boşandıktan sonra bunu ispatladıklarında mihrlerini aldıklarını dile getirilmiştir. Bazılarının da boşanmadan evlilik hayatı içerisindeyken eve bakmadığı iddiasıyla eşlerine dava açtıkları ve mihr talebinde bulundukları görülmektedir. Nafaka, mihr, boşanma konulu davalarda sadece kadının durumu değil eşinin ve çocuğunun durumuda gözetilerek bir karara varılmıştır.

Şer'îye Sicili kayıtlarında para karşılığı aile huzurunu bozan ve ailenin parçalanmasına neden olan kişilerle ilgili şikâyet kayıtları mevcuttur. Bazı kadınları askerdeki sevdiği insan ile evlenmelerine yardımcı olacakları vaadiyle kandırılan kişiler bulunmaktadır. Örneğin hüküm 23 ve hüküm 98'de bulunan kayıtlar bu durumun göstergesidir. Kadınlardan bir miktar para talep ederek askerden döndükten sonra nikâhlarını kıyacaklarını dile getirmişlerdir. Askerdeyken evlenmeyi düşündükleri insanın vefat etmesi sonucunda ise mahkemeye başvurarak paralarını o kişiden talep etmişlerdir. İncelediğimiz defterden anlaşıldığı üzere aile yapısını bozmaya çalışan bu insanlar hem cezalandırılmış hem de hak etmediği para ellerinden alınmıştır.

801 numaralı Bartın Şer'îye Sicili içerisinde hüküm 12, 13, 15, 23, 26 ve hüküm 111'de ismi geçen Ertuğrul Firkateyni tarih açısından büyük öneme sahiptir. Davalarda ismi geçen Ertuğrul Firkateyni, Türk Japon ilişkilerinin yakınlaşması adına büyük öneme sahiptir. Sultan II. Abdülhamit döneminde Japon İmparatoru'nun islam kültür

ve uygarlığını tanımak istediğini iletmesi üzerine Türk- Japon arasındaki ilk görüşme gerçekleşmiştir. Bu görüşme üzerine II. Abdülhamit (1876-1909) iade-i ziyarette bulunmak ve İmparator'a Devlet-i Ali Nisanı'nı sunmak amacıyla Ertuğrul Firkateyni isimli gemiyi 14 Temmuz 1889'da İstanbul'dan yola çıkarmıştır. Ertuğrul Firkateyni 11 ay kadar süren yolculuğun ardından tüm görevlerini yerine getirerek dönme hazırlıklarını tamamlamıştır. Fakat gemi 16 Eylül 1890 yılında dönüş yolculuğunun başlamasından kısa bir süre sonra Sima kayalıkları yakınında tayfunun etkisiyle kayalara çarparak batmıştır.³⁰⁵ Ertuğrul Firkateyni Mürettebatından birçok asker vefat etmiştir. 801 Numaralı Bartın Şer'iyeye Sicili içerisinde Ertuğrul Firkateyni Mürettebatın'da iken kazazede olan kişilerin eşlerinin açtıkları davalar bulunmaktadır. Mağdur olan kadınlar, eşlerinin miraslarından yararlanmak adına dava açtıkları gibi borçların silinmesi içinde açılan davalar mevcuttur. Askerlik görevini icra ederken kazazede olan bu kişilerin mirasları, teker teker tereke defterine yazılarak anne babalarına, evliyse eşine ve çocuğuna Emvali Eytam Müdürü tarafından teslim edilmiştir.

Dava kayıtları içerisinde en fazla karşılaştığımız dava türü miras davasıdır. 45 hüküm miras anlaşmazlıkları kayıtları bulunmaktadır. Miras davaları içerisinde hisse anlaşmazlığı konusu ve bunun çözüme kavuşturulması meselesi birçok davada karşımıza çıkmıştır. Hisse anlaşmazlığı davaları genel olarak kardeşler ve eşler arasında olabildiği gibi aileden olmayan insanlar arasında da görülebilmektedir. Miras davalarında ilk olarak ölen kişinin ismi yazılmış, daha sonra varisçileri ismi altında belirtilerek dava devam ettirilmiştir. Tereke kısmında ise ölen kişiden kalan malların isimleri teker teker belirtilerek dava sonuçlanmıştır. Defter içerisindeki tereke kayıtlarından eşyaların dağıtımının yapıldığı görülmektedir. Bu dağıtımda adı geçen eşyaların türü ve fiyatı hakkında bilgiler yer almaktadır.

Üzerinde çalıştığımız 801 numaralı Bartın Şer'iyeye Sicili, boşanmaları, miras taksimini, miras anlaşmazlıklarını, halk arasındaki alacak-verecek davalarının çözümünü, alım satım ve vasi tayini davalarının ne şekilde yürütüldüğü gibi konular hakkında bize önemli bilgiler vermektedir. Bölge halkı genel olarak geçimini çiftçilik yaparak karşılamaktadır. Tez içerisinde yer alan hükümler, o dönemde kullanılan

³⁰⁵ Hakan Yılmaz, "Türk Tarih ve Edebiyatında Ertuğrul Firkateyni: Tarih ilmi Açısından Bir Muammanın Tahlili", *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, C.2, S.7, 2015, s.80-85-87.

eşyaların fiyatı, bağçe mahsul ücretleri, hayvan satış fiyatları ve nafaka mihr ücretleri hakkında önemli bilgiler elde etmemize yardımcı olmuştur.

801 numaralı Bartın Şer'ie Sicili içerisinde yer alan 3 adet dava kaydı evlatlık verme konusu ile ilgilidir. Küçük yaştaki kız çocuklarına sahip çıkmak, onları korumak mallarını belli bir yaşa gelene kadar muhafaza etmek amacıyla evlatlık verme yapılmıştır. Vasi tayini davaları genellikle akrabalar arasında yapılsa da bazı belgelerde kan bağı bulunmayan kişilerinde olduğu karşımıza çıkmaktadır. Kan bağı bulunmayan kişilerin yanlarına hizmetlerini yapmak ve barınma, beslenme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla verilmişlerdir. Evlatlık verilen kız çocukları ailelerin yanlarında belirli bir ücret dâhilinde hizmet etmişlerdir. Her ay verilen bu ücret evlatlık veren ve evlatlık alan aile tarafından anlaşmayla belirlenmiştir. Annesi babası olmayan yetimlerin miraslarının da Bartın Eytam Sandığında muhafaza edildiği, yetişkin çağına geldiğinde miras haklarının kendilerine verildiği görülmektedir.

Dava kayıtlarına bakılarak Bartın'ın o dönem içerisindeki sosyal hayatı hakkında yorumlar yapılabilir. Sicil içerisinde en çok geçen dava türleri arasında, mal'a el koyma, mal değiş tokuşu, alacak verecek ve miras konuları karşımıza çıkmıştır. Bu davalarda insanlar arasında anlaşmazlıklara sebep olan ve en önemli geçim kaynağı olarak görülen büyükbaş hayvancılıktır. Bu duruma örnek olarak, hüküm 18, 66, 67, 92, 108, 103 ve hüküm 104 numaralı davalarda kendi malı olan İneğe müdahale konularının çok sayıda olması gösterilebilir. Sicili kapsayan dönemlerde büyükbaş hayvancılığın yanı sıra ticaret, tarım gibi çeşitli ekonomik faaliyetlerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Bartın ve çevresinde yaşayan kişilere büyükleri tarafından miras yoluyla birçok tarla, para, eşya, arsa vb. mallar bırakılmıştır.

Osmanlı Devleti hukuk işleyişi içerisinde günümüzdeki gibi ayrı bir noterlik teşkilatı bulunmayıp, noterlik adı altında yerine getirilen tüm görevler kadı aracılığıyla yürütülmüştür. Sicil içerisinde vekil tayini, sened ispatı, tapu işlemleri, tereke kayıtları gibi davaların bulunması da bunun göstergesidir.

2.3.1. 801 Numaralı Bartın Şer'ie Sicilinde Geçen Yer İsimleri

İncelenen sicil içerisinde yer alan mahalle, karye, divan, kaza, nahiye isimleri ayrı ayrı tablolar şeklinde aşağıda verilmiştir. Aşağıdaki tabloda gösterilen isimlerin

yanı sıra Sinop, Selanik, Bolu, Kastamonu, Zonguldak, Safranbolu, İstanbul gibi önemli yerlerin isimleride karşımıza çıkmıştır. Tabloda belirtilen mekân isimlerinin birçoğu zaman içerisinde küçük isim değişikliklerine uğrayarak günümüzde kullanılmaya devam etmektedir. Sicilde en çok tekrar eden mahalleler; Sancakdar, Hacıbekir, Adamescid olarak görülmektedir.

Tablo 2: 801 numaralı Bartın Şer’iyye Sicili’nde bulunan yer isimleri

MAHALLE			
Bakkal	Yamacı Bekir	Kıranköy	Mezistan
Sancakdar	Meclis	Karaali	Mehdiye
Adamescid	Korkuluk	Şeramid	Cebail
Hacıbekir	Kum	Gülbazar	Çay
Orduyeri	Zindan	Hoca Hayreddin	Akşener
Bedayış	Mektep	Berber	Hristiyan
Ortanca	Bağlar	Bekir	Kırk ulak

KARYE			
Bostanlar	Pazaryeri	Karan	Kumbasık
Karasu	İştebe	Çavuş	Şahne
Bikale	Narhinde	Yazıcılar	Kova
Tuna	Şahin	Selami’ye	Çukurköy
Debbağ	Geçid	Akar	Yaylacık
Paşalı	Taşça	Dernek	Akgöz
Sumaklıoğlu	Sipahiler	Akpınar	Kiriş
Ulugacid	Oranlar	Serbinak Oğlu	Laz
Balkur	Kadı	Saz	Çekerek
İhsaniye	Kümesler	Esenler	Sipahiler
Hacı	Kalkat	Köse	Şahin
Çavuş	Ambarcı	Ömerler	Yayla
Serdar	Göl bucağı	Karan dağı	Ağdacı
Gürlük	Kara Yusufklar	Bakla	Turna

Şiremir	Selami'ye	Arı elmalı	Aliağa
Akar	Aşağıkalabent	Balkur	

DİVAN			
Fermiye	Karaköy	Kutlu Beğ	Taşlıca
Çakraz	Burak	Kala	Akpınar
Morbeğli	Dernek	Ulugeçid	Taraf
Furunlu	Kırmid	Teke	Yörükân
Akpazar	Kurucaşile	Kaya dibi	Sazye
İri elmalı	Küçük Sazye	Büyük Sazye	Koca
Çakır	Tereke	Orta Kümes	Kûhi
Kaya dibi	Kura	Kara köse	Kumbazar
Gölpazarı	Şiremir	Minnet	Akpınar

Tablo 3: Bartın dışında ismi geçen kaza isimleri

KAZA			
Bartın	İnebolu	Safranbolu	Hamidiye
Çarşamba	Cide	Amasya	Çaycuma
Kumbazar	Amasra	Gölpazarı	Derzene
Ahmetler	Kumbazar	Perşembe	Kengiri

2.3.2. 801 Numaralı Bartın Şer'îye Sicilinde Yer Alan Lakaplar

801 Numaralı Bartın Şer'îye Sicili içerisinde o döneme ait çeşitli lakaplar bulunmaktadır. İncelediğimiz sicil içerisinde yer alan lakaplar aşağıdaki tablo 4 içerisinde verilmiştir. Çalıştığımız sicilde geçen unvan ve lakaplar Bartın'daki sosyal tabakaları yansıtmaları bakımından önemli bilgilerdir. Genel olarak kadınlar için hanım, hatun, zevce olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 4: 801 numaralı Bartın Şer'îye Sicili'nde geçen lakaplar

LAKAPLAR				
Kavas	Horozoğlu	Tataylıoğlu	Musluoğlu	Yorgioğlu

Sağıroğlu	Hafız	Berberoğlu	Çatakoğlu	Ekmekçioğlu
Debbağ	Timur koparan	Molla	Furuncu	Matrutoğlu
Tabakoğlu	Doğacioğlu	Kazmazoğlu	Çamurcu oğlu	Kalaycı zade
Halatçioğlu	Ak	Hatipoğlu	Şeyh	Memiş
Hacı	İmamoğlu	Karataç	Kumbasık	Gür
Musaoğlu	Kart	Karavezir	Çavuşoğlu	Mahur
Kâhya	Uzunoğlu	Sinopluoğlu	Baba	Herifçioğlu
Kasap	Hacı Kel	Yanaşma	Sarı	Çalık
Baki	Çavuş	Musa Başoğlu	Bıçakçioğlu	Pazubend
Burgucuoğlu	Baltaoğlu	Bıçakçı	Şehirlioğlu	Topuzoğlu
Yörük	Yeniçeri	Çin- Çin	Burgucu	İpçi
Batman oğlu	Aşçı	Samancioğlu	Kızıloğlu	Molla Palancioğlu
Soytarı	Musaoğlu	Hambarsum	Lazarioğlu	Gülekoğlu
Suyuca	Elekçi	Nalbant	Ağzıyukarioğlu	Arabacı
Karayazıcı oğlu	Kara	Çoban	Koç	Sabancı oğlu
Kazmaz	Debbağ oğlu	Kör şeyh	Macar	Seyhanoğlu
Kurdoğlu	Fotoğrafçı oğlu	Kesp Oğlu	Yorgancı	Emir Babaoğlu
Alioğlu	Koşonunoğlu	Berber	Hacıbekir	Zabikoğlu
Kürthacı	Gönbelioğlu	İri elmalı	Sulbi Sağıroğlu	Yorgancı
Kör	Kadioğlu	Kaya	Külahçioğlu	Ayvazoğlu
Cesuroğlu	Sabuncu	Marangoz	Sofuoğlu	Çakıroğlu
Sakracioğlu	Mercanoğlu	Karanlık oğlu	Yazıcıoğlu	Gönilioğlu
Dervişoğlu	Baklaoğlu	Hacı Fadıl oğlu	Küçük	Çakır
Güdük oğlu	Basmacı	Paşa	Deli	Sarıveys
Göbe	Şumnu oğlu	Nanoğlu	Kadıcıoğlu	Sakioğlu
Kambur	Gizlizade	Alemdaroğlu	Sağıroğlu	Hocaoğlu

Koca	Kapıcıoğlu	Sumakofluoğlu	Hararcı Oğlu	Kalcıoğlu
Tekelioğlu	Uzunkostan	Debbağ oğlu	Makaracı oğlu	Kalyoncuoğlu
Arabacıoğlu	Topal	Çakırlı	Emeksiz oğlu	Kökoğlu
Bayramoğlu	Kaval oğlu	Makaracı	Aşçı Hanyalı oğlu	İbiş oğlu
Alioğlu	Yemenici oğlu	Ulus oğlu	Gümüšoğlu	Kara Kalpak
Şekerci	Topçu	Deli	Çalık	Dirali
Paşalı	Timurcuoğlu	Mekirli	Kalın Bacakoğlu	Bezeklioğlu
Moralıoğlu	Çukacı	Rüstem Paşalı	Tırtılzade	Külahçı Oğlu
Kadıcık	Beşe	Çubukçuoğlu	Güve Hacıoğlu	Dağlıoğlu
Kalaycıoğlu	Horozoğlu	Denlioğlu	Hocaoğlu	Ağa
Dervişzade	Katik	Çöme	Dağlıoğlu	Kadioğlu
Gizlizade	Çakıroğlu	Külahçıoğlu	Kollukçu	Panalut
Kalın Bıçak	Tabancı	Kasap	Kiremitçi	Tabancı oğlu
Ayvazoğlu	Arapoğlu	Timurcu	İbişoğlu	Seyidoğlu
Çakır Oğlu	Molla	Usta	Kara Bıçak	Köse
Hoşlaydı	Göralcı	Hanbel Oğlu	Derviş	Çağlıoğlu
Karga	Türedi	Fati	Cuntay	Sofuoğlu
İnce kaş	Şura Beğ	Cesur Oğlu	Yirmi Beş Oğlu	Çalık Beşir oğulları
Pilavcı	Kendirici	Hafız	Çanaz	İmam
Kalaycı zade	Borazoğlu	Karacaoğlu	Etimekçioğlu	Codaloğlu
Hekimoğlu	Çin	İnce	Kalpakçı oğlu	Muhtar Hacı
Gulam Oğlu	Serbinak	Gürbin Oğlu	Burgucu	Topal
Külahçıoğlu	Âşık	Beşe zade	Mendan Mazi	Kollukçu
Çakır Usta	Göde Hacıoğlu	Yeniçeri	Çekerek	Kamalı
Odacı	Kabakçı	Küçük	Laz Oğlu	Cebrail

Mahzar zade	Kendirci	Kahveci	Numan zade	Reis
Kadayıfçı	İmamoğlu	Hacı Kel	Çavuş Oğlu	Civelek
Fatooğlu	Timur Koparanoğlu	Sarımsakcıoğlu	Hacı	Velizade
Soytarioğlu	Gazi	Kethancı Oğlu	Yanaşma	Memiş
Hazinedar Oğlu	Doğacıoğlu	Seydioğlu	Çamurcuoğlu	Kebiroğlu
Çıldıroğlu	Alişoğlu	Tilki Oğlu	Batmanoğlu	Alemdar Zade
Kapıcıoğlu	Samancı oğlu	Furuncu Zade	Harmanlıoğlu	Kadir Usta Oğlu
Çakır	Kızıl Oğlu	Sarı	Musaf Oğlu	Suyuca
Hatipoğlu	Ağzı Yukarı Oğlu	Kara Veziroğlu	Akça	Uzun Oğlu
Sürü Oğlu	Tökelek Oğlu	Kethüda Oğlu	Sinoplu Oğlu	Dizdar Oğlu
Arap Oğlu	Macaroğlu	Dilaveroğlu	Serdar Oğlu	Kürt Oğlu
Fotoğrafçı Oğlu	Maksut	Fato Oğlu	Gür	Çotur
Çakır	Yâreli Oğlu	Cümdi	Arap Hacı	Mestane
Sabancıoğlu	Şekerci	Sayhani	Uyuz	Emir baba Oğlu
Çelik Baş	Sepetçioğlu	Kuru Kahveci zade	Karakelek	Banko
Baklaoğlu	Güdük Oğlu	Basmacıoğlu	Ayvaz Oğlu	Kör
Alemdaroğlu	Sabuncu	Emeksizoglu	Kokoş Oğlu	Ulusluoğlu
Gülcü Oğlu	Karakalpak Oğlu	Çubukçu Oğlu	Çakıroğlu	İbişoğlu
Cuntayoğlu	Karacaoğlu	Serbinak Oğlu	Tabak	Tilki
Çotur	Kafalı	Çıldıroğlu	Cüce	Yukarı ağzı
Koç	Sinoplu	Tökelek	Kedi	Civelek
Pazubend	Uyuz	Karazade	Mefruca	Yazıcıoğlu
Tırtılzade	Çalıkbeşiroğulları	Güneyli	Güdükoğlu	Basmacı

801 Numaralı Bartın Şer'iyeye Sicili içerisinde en çok rastladığımız lakaplar sırasıyla; Furuncu, Debbağ, Molla, Laz, Hafız, Ağa, Ak, Baba, Berber, Kart olarak karşımıza çıkmıştır. Türk toplumundaki köklü değişimlerin zaman alması sebebiyle uzun yıllar lakap kullanılması devam ettirilerek günümüze kadar gelmiştir. 801 numaralı Bartın Şer'iyeye Sicili incelendiğinde Müslüman ahaliye kendi yaptığı meslekler ile ilgili lakaplar takıldığı dikkatimizi çekmiştir. Elekçi, çoban, kasap, debbağ, yemenici, şekerci, bakkal gibi çeşitli lakapların bulunması buna örnek gösterilir.

Tablo 4 incelendiğinde aşına olduğumuz hafız, ak, imam, Laz, molla, hacı gibi çeşitli lakaplar karşımıza çıkmaktadır. İncelediğimiz sicil içerisindeki lakaplara genel olarak bakıldığında insanları aşağılayıcı söylemler barındırabilmektedir. Hükümlerden örnek verilecek olursa; hüküm 42'de yer alan Uyuz Ağa, Hüküm 125'deki Soyтары ve hüküm 77'de bulunan Kambur, Yanaşma, Yosmaoğlu gibi lakaplar bunun göstergesidir. Bartın ve çevre halkının kendi aralarında cüce, yanaşma, uyuz, kör, soyтары, kart gibi lakaplar kullandığı, Osmanlı Devleti içerisinde de bu kullanımların belli bir zamana kadar kullanılmaya devam ettiği bilinmektedir. Sicil içerisinde yer alan davalarda Rum ahalinin de Yorgi oğlu ve Kostakoğlu gibi lakaplar kullandığı hüküm 62 ve hüküm 64'te karşımıza çıkmıştır.

2.3.3. 801 Numaralı Bartın Şer'iyeye Sicilinde Yer Alan Meslekler

İncelenen sicildeki mesleklerin tümü aşağıdaki tablo 5'de verilmiştir. Bartın ve yakın çevredeki yerlerde en çok kullanılan meslekler sırasıyla; kuyumcu, fırıncı, emvali eytam müdürü, kerestecilik, çoban, kasap, orman müfettişi, İmam vb. olarak karşımıza çıkmıştır. Sicil kayıtlarında özellikle hüküm 15, 42 ve hüküm 80'de dikkatimizi çeken meslekler kuyumcu, mübaşir, hazinedar, emvali eytam müdürüdür. Bu mesleklerin birçok belgede geçmesi ile birlikte maddi durumu iyi olan kişiler tarafından yapıldığı gerçeği de kayıtlardan anlaşılabilmektedir.

Tablo 5: 801 Numaralı Bartın Şer'iyeye Sicili'nde bulunan meslekler

MESLEKLER	
Molla	Hamamcı
Hazinedar	Fırıncı
Vekil	Halatçılık

İmam	Muhtar
Yemenici	Beytül Mal Memuru
Mübaşir	Kereste Tüccarı
Nalbant	Çoban
Kasap	Debbağ
Yorgancı	Kalaycı
Balıkçı	İpçi
Sepetçi	Orman Müfettişi
Sabuncu	Tapu Kâtibi
Marangoz	Berber
Polis (Zaptiye)	Kadayıfçı
Bakkal	Sarımsakçı
Emvali Eytam Müdürü	Mahkeme Kâtibi
Naip	Kadı
Katırcılık	Dellallık
Sarraçlık	Marpuççuluk

Tablo 5’de belirtilen bazı mesleklerin varlığı günümüze ulaşamayarak zamanla yok olmuştur. Bunlara örnek olarak Sarraçlık, Marpuççuluk, Dellallık, Katırcılık, Halatçılık gibi meslekler gösterilir.

İncelenen dönem içerisinde yemenici, kalaycı, sepetçi, ipçi, marangoz vb. el emeğine dayalı pek çok meslek gruplarının var olduğunu görmekteyiz. Bu tespit edilen durum Osmanlı Devleti’nde el emeğine dayalı bir üretimin yaygın olduğu çıkarımının yapılmasını destekler niteliktedir.

SONUÇ

Şer'îye Sicilleri Osmanlı Devleti'nin sosyal, ekonomik, idare, siyasal ve hukuk tarihine bakışı açısından birinci elden kaynaklardır. Özellikle yerel tarih çalışmalarının ortaya çıkarılmasında oldukça önemli bir yere sahiptir. Kapsamlı yerel tarih araştırması yapmak isteyen tarihçi gibi araştırmacıların ilk olarak Şer'îye Sicillerini incelemesi gerekmektedir. Dava kayıtları içerisinde Bartın'ın sosyal, ekonomik, etnik ve dini yapısı ile ilgili önemli bilgilere ulaşılabilmektedir.

Aile yapısı genellikle tek eşli iki ya da üç çocuklu ailelerden oluşmakla birlikte, iki evlilik yapılabildiği de karşımıza çıkmıştır. Sicil içerisinde müslim ve gayrimüslim arasında etnik ve dini kaynaklı meydana gelen herhangi bir olaya ve davaya rastlanmadığı gibi birbirlerine şahitlik yaptıkları, alışveriş ettikleri görülmektedir. Bu durumda bize gayrimüslim ve Müslüman halkın bir arada yaşadığı ve problem yaşamadıklarını göstermektedir.

Bu incelediğimiz 801 numaralı Bartın Şer'îye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi isimli çalışma Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi'nde MŞH. ŞSC. D.1750 kod ile kayıtlıdır. 801 numaralı Bartın Şer'îye Sicili H.1301 – 1311 / 1884 - 1893 tarihleri arasını kapsamakla birlikte 218 sayfa ve 125 hükümden oluşmaktadır. Bu Şer'îye Sicilindeki belgeler transkript edilerek idari, hukuki, ekonomik ve sosyo-kültürel açılarından değerlendirilerek incelenmesi yapılmıştır.

801 Numaralı Bartın Şer'îye Sicili, genel itibarı ile şer'îye sicili kaydı gibi görünmekle birlikte içeriğine bakıldığında Nizamiye mahkemesi kaydı olduğu anlaşılmaktadır. Defterin geçtiği dönem ve defterin içinde yer alan “iş bu zabtname”, “müdde-i, müdde-i aleyh”, “bidayet mahkemesine münakid” vb. ifadeler bunu doğrular niteliktedir. Sicil içerisinde yer alan davalarda bidayet mahkemesi görevlilerinin isminin de zikredildiği birçok davada karşımıza çıkmıştır.

Üzerinde çalışılan defter genel olarak; miras, evlenme, boşanma, mihr, vasi tayini, alım satım, sened anlaşmazlığı, hibe, alacak verecek, evlatlık verme, kefalet, veraset gibi çeşitli konuları içerisinde barındırmaktadır. Siciller bu davaların çözümünde, Osmanlı hukuk sisteminin nasıl bir yol izlediğini görmemiz için bakılacak birinci elden kaynaklardır. Dava kayıtları günümüzdeki pek çok kaynaktan farklı

olarak orijinal ve kesin bilgileri bizlere sunmaktadır. Verilen bilgiler dâhilinde “801 numaralı Bartın Şer’iye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi “ isimli çalışma Bartın’a bağlı köy ve mahallerini de ortaya çıkarması açısından önemli kaynak niteliğindedir.

KAYNAKÇA

ARŞİV KAYNAKLARI;

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (BOA)

Meşihat Sicil Defterleri (MŞH. ŞSC. D): 1750

KİTAPLAR;

Aydın, Mehmet, Akif, Türk Hukuk Tarihi, Beta Yayınları, İstanbul 1999.

----- , Akif, Osmanlı Devleti ve Medeniyet Tarihi, İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi, İstanbul 1994.

Belgesay, Mustafa, Reşit, Tanzimat ve Adliye Teşkilatı, Tanzimat I, İstanbul 1940.

Cin Halil, Akgündüz Ahmet, Türk- İslam Hukuk Tarihi, C.1, Timaş Yayınları, İstanbul 1990.

Demir, Abdullah, Türk Hukuk Tarihi, Yitik Hazine Yayınları, İstanbul 2011.

Develioğlu, Ferid, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitapevi Yayınları, Ankara 2007.

İnalcık, Halil, Osmanlı'da Devlet Hukuk Adalet, Eren Yayınları, İstanbul 2000.

Ünal Mehmet, Ali, Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Fakülte Kitapevi Yayınları, Isparta 1997.

Reşid, Ahmed, Hukuk-i Ticaret, Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi Matbaası, İstanbul 1316.

Okumuş, Ejder, Türkiye'nin Laikleşme Serüveninde Tanzimat, İstanbul 2017.

Gündüz, Tufan, Osmanlı Teşkilat Tarihi El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara 2012.

Uzunçarşılı İsmail Hakkı, Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988.

Saydam, Abdullah, Osmanlı Medeniyeti Tarihi, Bkm Yayınları, Trabzon 1999.

Karal, Enver, Ziya, Osmanlı Tarihi (Islahat Fermanı Devri 1856-1861), C.VI, 4.Basım, TTK Yayınları, Ankara, 1988.

Recep Fuat, Salih Kahrıman, İstanbul Kadı Sicilleri Galata Mahkemesi 90 Numaralı Sicil, İsam Yayınları, İstanbul, 2012, s.19.

MAKALELER;

Ahıskalı, Recep, “Muhzır”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.XXX, İstanbul 2001, s.85-86.

Akgündüz, Ahmet," Osmanlı Hukuku'nda Şer'i Hukuk- Örfi Hukuk İkilemi ve Yasama Organının Yetkileri", *İslami Araştırmalar Dergisi*, C.XII, S.12,1999 s.113- 117.

Akgündüz, Ahmet, " İ'lam", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXII, İstanbul, 2000 s.72-73.

----- , Ahmet, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'ie Mahkemeleri ve Şer'ie Sicilleri", *İslam Hukuki Araştırmalar Dergisi*, 2009, S.XIV, s.14.

Akman, Ahmet, "Tanzimat Sonrası Osmanlı Usul Hakkındaki Gelişmeler", *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.VIII, S.1, Konya, 2019, s.434-438.

Atar, Fahrettin." Kadı" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXIV, İstanbul 2001, s.66.

Akyel, Salih, "1831- 1837 (H.1247 - 1252) Tarihli, Eğin Şer'iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.XIV, S.1, Elazığ 2004, s.221.

Ahıskalı, Recep, "Muhzır", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXX, İstanbul 2001, s.85.

Aydın, Akif, Mehmet, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Kanun Hukukuna Doğru Geçirdiği Evrim", *Türk Hukuk Araştırmaları Dergisi*, S.1, İstanbul, 2016, s.13.

----- , Mehmet, "Osmanlı Devleti ve Medeniyet Tarihi I, *İslam Tarih Sanat ve Araştırma Merkezi*, İstanbul, 1994, s.375-391.

Avcı, Orhan, " Şer'ie Sicilleri Toplu Kataloglarında Tarih Tesbiti", *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, C.XII, S.34, Ankara 1999, s.48.

Bayındır, Abdülaziz, "İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)", *İslamiîlimler Araştırma Vakfı Yayınları*, İstanbul, 1986, s.1-27.

Bozatay, Şeniz Anbarlı, Konur Alp Demir, “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.6, S. 10, 2014 Haziran, s.71-89.

Bingöl, Sedat, "Osmanlı Mahkemelerinde Reform ve Ceride-yi Mahâkim'deki Üst Mahkeme Kararları", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C.XX, S.I, Temmuz 2005, s.19-38.

Ceyhan, Muhammed, "Şer'iyye ve Nizamiye Mahkemelerindeki Yargılama Sürelerinin Mukayesesi", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, S.24, 2017, s.53-55.

Demir, Abdullah, "Osmanlı Devleti'nde Kadılar ve Naipeler" *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*", S.1, C.I, 2017, s.33.

Durhan, İbrahim, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Yargı Teşkilatındaki Gelişmeler", *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.XII, S.3-4, 2008, s.55- 80.

Erçin, Abdülkadir, "Osmanlı Devleti'nde Kadı ve Şer'i Mahkemeler", *Bartın Üniversitesi, Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları E-Dergisi*, C.2, S.1, 2015, s.15-23.

Ekinci, Ekrem, Buğra, "Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü", *Belleten Dergisi*, C.XV, S.244, 2001, s.963.

-----, Buğra, "Tanzimat Dönemi Osmanlı Mahkemeleri", *Ankara Barosu Dergisi*, S.1, 2001, s.67- 68.

-----, Buğra, "Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve sonrası)", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Tarihi Kürsüsü, Arı Sanat Yayınları, İstanbul, 2010, s.278.

-----, Buğra, "XIX.Yüzyılda Osmanlı Mahkemelerinin Dönüşümü", *Adalet Dergisi*, S.62-63, C.1, s.9- 124.

Şen, Murat, "Osmanlı Hukukunun Yapısı", *Osmanlı Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, Balkan Basımevi, Ankara, 1999, s.327-329.

Kazıcı, Ziya, "Osmanlı Deletinde Din ve Hukuk", *İstem Dergisi*, Y.1, S.1, İstanbul 2003, s.65- 71.

Uğur, Yunus, "Şer'iyye Sicilleri", TDV İslam Ansiklopedisi, C.XXXIX, İstanbul 2010, s.8.

- Gedikli, Fethi, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.III, S.5, 2005, s.187- 195.
- İnalcık, Halil, "Osmanlı Hukukuna Giriş: Örfi- Sultani Hukuk ve Fatih'in Kanunları", *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.XII, S.12, 1999, s.117.
- Şentop, Mustafa, "Tanzimat'tan Önceki Dönemde Osmanlı Mahkemelerinin Görev ve Yetkisi", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, S.1, İstanbul, 2006, s.104.
- Koral, Rabi, "Yeni ve Eski Hukukumuzda Tahkim", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C.XII, S.1, İstanbul, 1947, s.201.
- Teber Faruk, Ömer, "Osmanlı Devleti Adli Yapısından Bir Kesit: Şer'iyye Sicilleri", *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, Hacı Bayram Veli İslam Araştırmaları Enstitüsü, C.XXI, S.35, Ankara 2000, s.550
- Öztürk, Müge, Vatansever, "Nizamiye Mahkemeleri Üzerine Bir Değerlendirme", *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.XII, S.171-172, 2018, S.155.
- Kenanoğlu, M. Macit, "Nizamiye Mahkemeleri", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2007, C.XXXIII, s. 185-188.
- Ortaylı, İlber, "Osmanlı Devleti'nde Kadı", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXIV. İstanbul, 2001, s.69-71.
- , İlber, "Osmanlı Kadısı: Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. XXX, S.I, 1975, s.117-128.
- İpşirli, Mehmet, "Naib", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. XXXII, İstanbul 2006, s. 312-313.
- Öztürk, Said, "Kassam", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.XXIV, İstanbul 2001, s.579.
- Duman, Ali, "Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri) Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmeleri 'nin Önemi", *Ekev Akademi Dergisi* Y.11,S. 33, 2007, s.142- 155.
- Şahin, Demirbaş, İmren, "Şer'iyye Sicillerinin Önemi ve Çanakkale Şer'iyye Sicilleri", *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, C.III, S.3, Çanakkale 2005, s.138.

Oğuz Mustafa, Akgündüz Ahmet, "Hüccet", TDV İslam Ansiklopedisi, TDV Yayınları, C.XXII, İstanbul, 2000, s.72-78.

Yetkin, Aydın, "Osmanlı Devleti'nde Hukuk Devletinin Gelişim Süreci", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.6, S.24, 2013, s.383- 391.

Yılmaz, Hakan, "Türk Tarih ve Edebiyatında Ertuğrul Fırkateyni: Tarih İlmi Açısından Bir Muammanın Tahlili", *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, C.2, S.7, 2015, S.80-87.

Yurtseven Yılmaz, Şahin Gamze Nur, "Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Padişahın Yargı Yetkisi", *Yıldırım Beyatı Hukuk Dergisi*, S.1, 2016, s.187.

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 801 Numaralı Bartın Şer'îye Sicili Defteri Hüküm Özetleri	34
Tablo 2: 801 numaralı Bartın Şer'îye Sicili'nde bulunan yer isimleri	224
Tablo 3: Bartın dışında ismi geçen kaza isimleri.....	225
Tablo 4: 801 numaralı Bartın Şer'îye Sicili'nde geçen lakaplar	225
Tablo 5: 801 Numaralı Bartın Şer'îye Sicili'nde bulunan meslekler	229

EKLER

Ek 1. Numaralı Bartın Şer'îye Sicilinin kapak sayfası

MİLLÎ KÜTÜPHANE BAŞKANLIĞI

Ş.S.D.:

İLİ : BARTIN

İLÇE :

Demirbaş No : 801

Mikrofilm No: 7544

Poz Sayısı:

Çekildiği Yıl : 1999

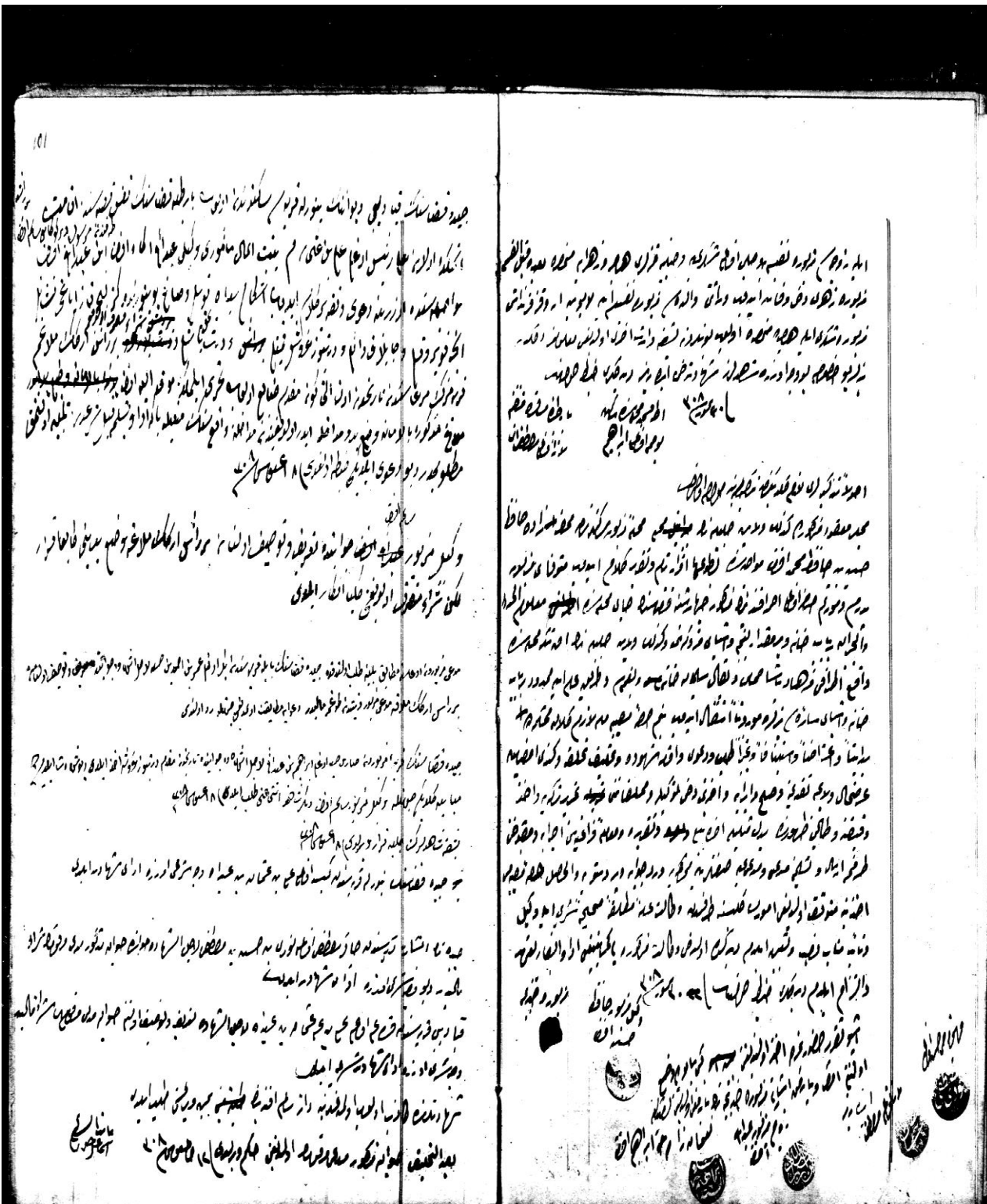
۱۰

5

۱۰۰

22

12/18

ÖZGEÇMİŞ

Miyeser KILIÇAL, İlköğretimini Yalova/Armutlu Dursun Dumangöz İlköğretim Okulu'nda, liseyi Kdz. Ereğli Lisesi'nde tamamlamıştır.

2012- 2017 yılları arasında Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde okumuş ve 2016-2017 yılları arasında Kastamonu Üniversitesi aracılığıyla Formasyon Eğitimi almıştır.

